

İSANAYI

TÜRKİYE'NİN İKİNCİ

BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU 2012

8.000

Türk makine imalatçısının 2023 ihracat hedefi 100 milyar \$!

Makine parkınızı kurarken ve yenilerken, Türk makine üreticilerinin dünya pazarlarındaki tecrübesinden ve kaliteli ürünlerinden yararlanın.

www.makinetanitimgrubu.org

 **MAKİNE
TANİTİM GRUBU**

“ Kumařta Dünya Ma

Woven into fashi

Factory

Adana Hacı Sabancı Organize
Sanayi Bölgesi Vatan Cad No:4
Sarıçam / Adana
Phone +90 322 394 40 53 - 8 lines
Fax +90 322 394 33 79
444 4 974
info@oguztekstil.com.tr
www.oguztekstil.com.tr

İstanbul

Keresteciler Sitesi Fatih Cad.Karadal
Sok. NO:3 D:2 PK. 34169
Merter - İstanbul / Turkey
Phone +90 212 637 50 20
Phone +90 212 637 34 16- 18
Fax + 90 212 637 34 64

ÖĞÜZ®

Woven into fashion since 1974

Markalarının Tercihi "

fashion since 1974

ÖĞÜZ®

www.oguztekstil.com.tr

39.yıl

GİRİŞİM'de bulunun,
ticari alacaklarınızı nakde,
zamanı lehinize çevirin.

Girişim Faktoring'in finansman, tahsilat ve alacak garantisindeki özel çözümleriyle tanışın, düzenli nakit akışıyla zamanı lehinize çevirin.

İstanbul Sanayi Odası Dergisi
EYLÜL 2013 Yıl:48 Sayı:570

İMTİYAZ SAHİBİ

İstanbul Sanayi Odası Adına
Yönetim Kurulu Başkanı
Erdal Bahçivan

YAYIN KURULU

Cemal Keleş
Arzu Aslan Kesimer
Mehmet Umur
Sultan Tepe
Ali Sami Aydın
Mehmet Selçuk Sadır
Mustafa Güler
Baha Telli
Aynur Ayhan
M.Serol Acarkan
Mehmet Ağrikli
Mehmet Ata Ceylan
Ömer Ertan Bilgin
Celal Çiçek
Ahmet Samet Yapar

SORUMLU GENEL YAYIN MÜDÜRÜ

Melek Us

İDARE YERİ VE REKLAM REZERVASYON

Meşrutiyet Caddesi 62
Tepebaşı - İstanbul
Tel: 0212 252 29 00' dan 131 - 132
Faks: 0212 249 18 93
e-mail: yayin@iso.org.tr

BASIM

Mas Matbaacılık A.Ş.
Hamidiye Mahallesi, Soğuksu Caddesi
No:3 Kağıthane – İstanbul
Tel: 0212 294 10 00
info@masmat.com.tr
Sertifika No: 12055

Baskı Tarihi:

Ağustos 2013

Aylık Sanayi ve Ekonomi Dergisi
özel sayıdır.

İ Ç İ N D E K İ L E R

4 BAŞYAZI

İSO İkinci 500'ün Aynasında Sanayimiz
Erdal BAHÇIVAN

DEĞERLENDİRME

İSO ARAŞTIRMA ŞUBESİ

9 Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu

- 10 Üretimden Satışlara Göre En Büyükler
- 10 Yaratılan Katma Değerde En Büyükler
- 10 En Fazla Kar Eden Kuruluşlar
- 10 En Fazla İhracat Yapan Kuruluşlar

11 Ekonomik Büyüklükler

16 İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun Ellilik Gruplara Göre Dağılımı

18 İhracat Performansı

20 Yabancı Sermaye Paylı Kuruluşlar

22 İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu İçinde İSO Üyeleri

24 Özel Sektörde İSO Üyeleri

26 Kamu Kuruluşlarının Payı

28 Kaynak Yapısı

30 Dış Kaynak (Borçlar) Yapısı

32 Finansal Oranlar

36 Karlılık Oranları

42 Net Katma Değerin Faktör Gelirleri (Fonksiyonel) Dağılımı

43 Üretim Faaliyeti Dışı Gelirler

44 İstihdam, Brüt Katma Değer Dağılımı ve Nispi Hasıla Oranları

46 İkinci 500 Değerlendirme Sonuçları

SEKTÖREL VERİLER

52 Seçilmiş Büyüklükler

58 Faktör Gelirleri Dağılımı ve Seçilmiş Diğer Büyüklükler

64 Bazı Oranlar ve Çalışan Başına Düşen Büyüklükler

TÜRKİYE’NİN İKİNCİ
500
BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU
2012

SERMAYE DAĞILIMI, TANIMLAR VE KOD ANAHTARI

- 70** Sermaye Dağılımı
70 Bazı Tarif ve Tanımlar
71 Ekonomik Faaliyet Kodları

SIRALAMA

- 72** 2012 Yılı Türkiye’nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu
102 Sektörel Sıralamalar
113 Karda İlk 50 Kuruluş
114 İhracatta İlk 50 Kuruluş
115 İstihdamda İlk 50 Kuruluş
116 Alfabetik Sıralamalar

YORUMLAR

- 128** Prof. Dr. Özer Ertuna
2012 Yılında Türkiye’nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu’nun Faaliyet Sonuçları
136 Prof. Dr. M. Merih Paya
İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu’nun 2012 Yılı Performansı
138 Prof. Dr. Erol Katırcıoğlu
Ölçeklerine Göre İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu’nun Performansı
140 Prof. Dr. Zafer Tunca
İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu’nun 2012 Yılı İhracatı
144 Dr. Öztin Akgüç
İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu’nun Finans Yapısı
158 Dr. Can Fuat Gürlesel
İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu İçinde Yer Alan ISO Üyesi Sanayi Kuruluşları

Reklam İndeksi

MAKİNETANITIMKURUMU	ÖN KAPAK İÇİ
OĞUZ TEKSTİL	ÖN KAPAK İÇİ ARKA YÜZ
ELBA	ARKA KAPAK İÇİ
KIVANÇ TEKSTİL	ARKA KAPAK
GİRİŞİM FAKTÖRİNG	1
ADEL	7
İBA KİMYA	8
ATEŞSAN	13
EVYAPPORT	14-15
AKBANK	17
KARACASU TEKSTİL	19
İZİ SÜT	21
AYHAN SEZER	29
HİSARLAR MAKİNE	35
RİTAŞ HOLDİNG	41
EKMEK İSRAFINI ÖNLEME	45
TAYAŞ GIDA	135
AB İŞLETMELER AĞI EEN	160

İSO İkinci 500'ün Aynasında Sanayimiz

Erdal BAHÇIVAN
İstanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı

Türkiye'nin en köklü ve en güçlü sanayi odası olan İstanbul Sanayi Odası (İSO), 45 yıldır kesintisiz olarak hazırlayıp, yayımladığı "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" çalışmasının yanı sıra 1991 yılında 250 kuruluş olarak başlatıp 1997 yılında 500 kuruluşa çıkardığı "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" çalışmasıyla sanayimizin fotoğrafını çekmeye devam ediyor.

Bu çalışmalar kapsamında geçmiş yıllarda olduğu gibi 2012 yılında da sadece sanayi sektörü değerlendirmeye alınmış, sıralama kriteri olarak üretimden satışlar yani kuruluşların kendi üretmiş olduğu ürünlerden yaptığı satışlar kullanılmıştır.

Yine sadece Türkiye'de gerçekleştirilen üretim, ihracat, katma değer, istihdam ve verimlilik incelenmiş, toplam Türkiye rakamları

ile karşılaştırmalar yapılarak, böylece coğrafi açıdan tüm Türkiye ve tüm sanayi faaliyetleri kapsanmıştır.

Bu yönleriyle İSO tarafından gerçekleştirilen Birinci ve İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu çalışmaları, rakipsiz olma konumunu sürdürmektedir.

Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu anketi 2012 sonuçlarının, Türkiye ekonomisinin içinde bulunduğu koşullar ve dünya ekonomisindeki gelişmelerin Türkiye ekonomisine etkileri bağlamında değerlendirilmesi gerektiğine inanıyorum.

Beş yıl önce Amerika'da başlayan daha sonra yaygınlaşarak bütün dünyayı etkisi altına alan küresel ekonomik kriz, varlığını ve etkisini hala sürdürmektedir. Küresel ekonomi tehlikeli bir kargaşa ve belirsizlik sürecinden geçerken, bu süreçten en az etkilenen ülkelerden birisi Türkiye olmuştur.

Türkiye, bu dönemi birçok ülkeye göre ekonomik açıdan başarılı bir biçimde yönetme becerisini göstermiş ve kriz sonrası yüksek büyüme oranlarını yakalamıştır. İmalat sanayi de esnek üretim yapısı ve uluslararası pazarlardaki atılımı ile Türk ekonomisinin krizlerden çıkışında ve elde ettiği başarıda önemli rol oynamıştır.

2012 yılında artan küresel belirsizlikler ve yüksek cari açığı azaltmaya yönelik politikaların etkisiyle büyüme oranı yüzde 2,2 ile yavaş bir tempo sergilerken, Türkiye ekonomisinin sert sayılabilecek bir şekilde yavaşlaması, cari açığın 47,8 milyar dolara, yani milli gelirin yüzde 6,1 civarına inmesi sonucunu doğurmuştur. Bununla birlikte, 'yüksek cari açık-düşük tasarruf oranları' ciddi iki sorun olarak varlığını sürdürmektedir.

Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu anketinin 2012 sonuçlarına baktığımızda karşımıza özetle şu sonuçlar çıkmaktadır:

2012'nin İkinci 500 Büyük verileri, sanayi sektörünün güç kaybetmeye devam ettiğini ortaya koymaktadır. Söz konusu yılda Birinci 500'ün yarattığı brüt katma değer Türkiye GSYİH'sı

içindeki payı yüzde 8,4 iken, İkinci 500'ün payı son dört yıldır değişmeyerek yüzde 0,9 olmuştur. Bu sonuçlara göre 1000 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun Türkiye GSYİH içindeki payı yüzde 9,3 ile bir önceki yıla göre düşüş göstermiştir.

Son yıllarda yabancı sermayenin sanayi kesimine olan ilgisi de azalmaktadır. Birinci 500'de yabancı sermaye paylı kuruluş sayısı 2009'da 153 iken, 2012'de 138'e gerilemiştir. İkinci 500'de ise 2009'da 68 olan yabancı sermaye paylı kuruluş sayısı 2012'de 72'ye yükselmiştir. Bu yükselişe rağmen 1000 Büyük Kuruluş içindeki yabancı sermaye paylı kuruluş sayısı 11 adet azalarak 210'a gerilemiştir.

Kamu teşebbüslerinin sayısı giderek azalmaktadır. Birinci 500'deki kamu kuruluşlarının sayısı 13 ile bir önceki yıla göre değişmezken, İkinci 500'de bir adet azalarak 4'e gerilemiştir.

Birinci 500'ün Türkiye ihracatı içindeki payı 63,7 milyar dolar ile yüzde 41,8 oranında iken, İkinci 500'ün payı 9,7 milyar dolar ile yüzde 6,3 düzeyinde gerçekleşmiştir. Böylece İSO 1000 73,4 milyar dolar ile Türkiye ihracatının yüzde 48,1'ini gerçekleştirme başarısını göstermiştir.

Türkiye ihracatının yaklaşık dörtte biri İSO üyesi olan sanayi kuruluşlarına ait olup, yaptıkları ihracat 36,6 milyar dolar tutarındadır. Bu veri, İstanbul Sanayi Odası'nın ve İstanbul'daki sanayinin Türkiye ekonomisindeki ağırlığını somut bir şekilde ortaya koymaktadır.

2012 yılında 1000 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun gerçekleştirdiği 73,4 milyar dolarlık ihracatın yüzde 1,3'ü 17 kamu kuruluşu tarafından, yüzde 98,7'si de özel sektör kuruluşları tarafından gerçekleştirilmiş bulunmaktadır.

Göstergeler, 2012 yılında Birinci 500'de olduğu gibi İkinci 500 Büyük Kuruluş'un finans yapısının da bir önceki yıla göre iyileştiğini ortaya koymaktadır. Birinci 500'de kamu teşebbüslerinin mali yapısı bozulurken, özel kuruluşların mali yapısında bir iyileşme gözlenmektedir. İkinci 500'de ise hem kamu hem de özel kuruluşların mali yapısı iyileşmiştir. Bu iyileşme, ana faaliyetinden ziyade üretim faaliyeti dışı gelirlerden kaynaklanmaktadır.

500 Büyük Kuruluş'un 2012 sonu itibarıyla borçlarının yüzde 65,0'ı kısa süreli, yüzde 35'i ise uzun sürelidir. İkinci 500'de ise kısa süreli borçların payı yüzde 72,4'lere çıkarken, uzun süreli borçların payı yüzde 27,6 olmuştur. Nispeten daha küçük ölçekli kuruluşların yer aldığı İkinci 500'de kısa vadeli borçların yüzde

70'lerin üzerine çıkması, küçük ölçekli kuruluşların uzun vadeli kaynak bulmakta zorlandıklarına işaret etmektedir.

2012 yılında 500 Büyük Kuruluş kapsamındaki kuruluşların 437'si kâr, 63'ü zarar açıklamıştır. İkinci 500'de ise kuruluşların 417'si kâr, 83'ü zarar bildirmiştir. Böylece 1000 Kuruluş içinde kâr edenlerin sayısı 854, zarar edenlerin sayısı 146 olmuştur. Bir önceki yıla göre kâr açıklayan kuruluş sayısı yüzde 13,1 oranında artarken; zarar açıklayan kuruluş sayısı yüzde 40,4 oranında azalmıştır. 2011 yılında 1000 Büyük Kuruluş'un yüzde 76'sı kâr, yüzde 24'ü zarar açıklarken; 2012 yılında 500 Büyük Kuruluş genelinde kâr açıklayan kuruluş sayısı oranı yüzde 85,4'e yükselmiş, zarar açıklayanların oranı ise yüzde 14,6'ya gerilemiştir.

2012 yılında Birinci 500'deki istihdam artışı yüzde 3,7 iken, İkinci 500'deki artış yüzde 0,8 ile oldukça düşüktür. 1000 Büyük Kuruluştaki artış ise yüzde 3 olmuştur. 2012 yılında 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 596 bin, İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 209 bin işçi çalıştırmıştır. Bu durumda 1000 Büyük Kuruluş sanayi sektörü istihdamının yüzde 17'sine iş imkanı yaratmaktadır.

1000 Büyük Kuruluş, 2012 yılında 488,5 milyar TL değerinde satış gerçekleştirerek, 74 milyar TL katma değer yaratarak, 805 bin işçi çalıştırarak ve 73,4 milyar dolarlık ihracat yaparak ülke sanayi katma değerinin yüzde 27'sini ve sanayi ihracatının yüzde 50,1'ini gerçekleştirmiştir.

Bu veriler ve 2013 yılındaki gelişmeler ışığında genel bir değerlendirme yaptığımızda şunları söyleyebiliriz:

Şirketlerimizin, yurt dışından ucuz elde edilen borçlar konusunda dikkatli olması gerekmektedir. Özellikle özel sektör şirketlerinin döviz pozisyonu ve dış borçları dikkate alındığında, son dönemlerde döviz kurlarında yaşanan artışların sanayi sektörünü olumsuz etkileyeceği açıktır.

Ülkemiz dış tasarruflara bağımlı bir yapı sergilemektedir. Üretimin yeniden önem kazanarak küresel ekonominin odağı haline geleceği yönünde inancımızla daha fazla üretmek, istihdam yaratmak, borçlanan değil borç veren bir yapıya geçmek öncelikli hedefimiz olmalıdır.

Dünya genelinde, katma değer yaratma öncelikli hedef haline gelmiştir. Üretim ve satışlarda katma değeri yüksek ürünler her geçen yıl daha fazla öne çıkmaktadır. 2012 sonuçları, Türkiye'de sanayinin katma değeri yüksek ürünlere yeteri kadar yönelmediğini göstermektedir. Özel bilgi ve beceriye dayalı, katma değeri yüksek

bir üretim yapısına geçiş temel amacımız olmalıdır. Şirketler de kendi hedef ve stratejilerini bu yönde geliştirmelidir.

Ülkemiz; Cumhuriyetimizin 100'ncü yılı olan 2023 yılına odaklı bir hedef planı doğrultusunda geleceğe doğru yol alırken, küresel büyümeye ilişkin aşağı yönlü riskler artarak devam etmektedir.

Eski riskler varlığını sürdürürken, yükselen piyasa ekonomilerinde ortaya çıkan düşük potansiyel büyüme, yavaşlayan kredi hacmi ve ABD'deki parasal sıkılaştırmanın sermaye hareketlerini sınırlaması vb. faktörler yeni riskler ortaya çıkarmaktadır.

Özellikle ABD Merkez Bankası'nın parasal genişlemeyi azaltmaya yönelik sinyaller vermesi, gelişmekte olan ülkelerin finansal piyasalarında dalgalanmaya yol açmıştır. Bu durum, Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelere yönelik sermaye akımlarını olumsuz etkileme olasılığı nedeniyle uluslararası finans piyasalarını ve söz konusu ülkeleri tedirgin etmiştir. Bunun yanı sıra iç talepteki hafif toparlanmaya rağmen, özellikle Euro Bölgesi'ndeki durgunluğa bağlı olarak ihracatın zayıf seyrini sürdürmesi, büyüme üzerinde sınırlayıcı bir etki yaratmaktadır.

Ancak küresel piyasalardaki olumsuz hareketlilik, bizleri bugüne ve geleceğe yönelik hedef ve planlarımız konusunda kuşkuya, karamsarlığa asla sevk etmemelidir. Biz Türkiye olarak, ekonomi bağlamında geçmişte oldukça zor günler geçirdik, ama her seferinde hep beraber, elbirliğiyle yolumuza devam ettik. Bugün ve gelecekte de aynı anlayışla yolumuza devam edeceğimize inanıyor, sanayiciler olarak hedeflerimize ulaşmak için her türlü çabayı göstermeye de devam edeceğimizi belirtmek istiyorum.

Bu vesile ile önümüzdeki dönemde, İstanbul Sanayi Odası'nın geleneksel olarak hazırladığı "Türkiye'nin Birinci ve İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" çalışmalarımızı, yeni performans kriterleriyle daha da zenginleştireceğimizi, marka değerini artırarak daha etkin bir şekilde tanıtacağımızı sizlerle paylaşırken, çalışmalarımızda yer alan tüm kuruluşları başarılarından dolayı bir kez daha kutluyorum.

Ayrıca, büyük bir emek ve titizlikle çalışmamızı hazırlayan Araştırma Şubemize ve yorumlarıyla çalışmamıza farklı bir boyut katan değerli akademisyenlerimize teşekkür ediyorum.

GRAF VON FABER-CASTELL

GUİLLOCHE ÇİSELÉ SADELİKTEKİ ŞIKLIK

DERİN, MAT YÜZEYLER PARLAK İŞLEMELERLE BULUŞUYOR; EŞSİZ VE GÖZ ALICI BİR GÖRÜNÜME BÜRÜNÜYOR.
RODYUM KAPLAMALI KAPAK, UÇ VE TUTMA BÖLÜMÜ GÖVDE İLE KUSURSUZ BİR KONTRAST OLUŞTURUYOR.
BU MÜKEMMEL KOMBİNASYON GUİLLOCHE SERİSİ'NE ZARAFETİNİ VE ABARTISIZ CAZİBESİNİ VERİYOR.

18 AYAR ALTIN KALEM UCU VE KARTUŞ SİSTEMLİ DOLMA KALEM. SİZİN İÇİN...

ADANA Kitapsan/Gazipaşa (0 322) 459 49 54 Turgut Özal (0 322) 231 10 41 ANKARA Çankaya/Buğra Kırtasiye (0 312) 284 59 98 Kızılay/Galeri Oğuz (0 312) 417 27 64
Nezih/Cepa AVM (0 312) 219 61 62 Migros AVM-Ümitköy (0 312) 235 27 30 Office 1/Armada AVM (0 312) 219 16 30 Panora AVM (0 312) 490 99 40
ANTALYAAnıt Kırtasiye(0242)3167327Apron Kırtasiye(0242)3128383Odak Kırtasiye(0242)2438607ÖzçekOfis Kırtasiye/Çalh(0242)3466353Milli Egemenlik(0242)2485649
BURSA Notebook/Korupark (0 224) 241 55 22 Ofis 2000 Kırtasiye (0 224) 216 16 41 İSTANBUL-AVRUPA Flora Kırtasiye/Florya (0 212) 573 94 68 İkbâl Kitapevi/Çağaloğlu
(0 212) 511 50 10 Karum/Nişantaşı (0 212) 231 82 12 Mephisto Beyoğlu (0 212) 249 06 96 Nezih/Akmerkez AVM (0 212) 282 16 40 City's AVM (0 212) 373 16 86 Kemerburgaz
(0 212) 322 56 46 Brandium (0 216) 574 71 71 Migros AVM-Beylikdüzü (0 212) 852 88 23 Nişantaşı (0 212) 234 00 55 Notebook Akbatı AVM (0 212) 397 00 12 Aqua Flora AVM
(0 212) 573 57 37 Cevahir AVM (0 212) 380 15 00 İstinyepark AVM (0 212) 345 55 41 Kanyon AVM (0 212) 353 54 29 Metrocity AVM (0 212) 344 10 07 Torium AVM
(0 212) 450 25 30 Office 1/Maslak (0 212) 285 46 40 Panter Kırtasiye/Beyoğlu (0 212) 244 38 69 Sapphire Çarşı AVM (0 212) 268 82 52 Rainbow Kırtasiye (0 212) 322 87 93
Şahin Ozalit/Mecidiyeköy (0 212) 274 74 11 Yeni Zaman/Çağaloğlu (0 212) 527 33 10 Teşvikiye Kırtasiye (0 212) 230 36 70 İSTANBUL-ANADOLU Barker/Göztepe
(0 216) 363 32 00 Selamiçeşme (0 216) 360 66 54 Gençler Kitabevi/Üsküdar (0 216) 553 24 41 Kalemkutusı/İstanbul Marriott Hotel Asia-Kozyatağı (0 216) 469 85 79
Nezih/Bağdat Caddesi (0 216) 302 32 01 Kadıköy (0 216) 450 10 10 Nezih Varyap Batı Ataşehir (0 216) 510 10 20 Nokta Kırtasiye/Acıbadem (0 216) 326 66 11 Ataşehir (0 216) 688 74 75
Çekmeköy (0 216) 642 03 30 Koşuyolu (0 216) 428 70 51 Panel Kırtasiye/Sahrayıcedid (0 216) 355 72 41 Calligrane Buyaka Avm (0 216) 290 79 29 İZMİR Can Fotkopi/Basmane
(0 232) 441 20 22 KONYA Kitapsan/Real AVM (0 332) 265 12 14 MERSİN Kitapsan/Mezitli (0 324) 358 00 42 Pozcu (0 324) 326 97 90 Silifke Caddesi (0 324) 237 20 97
SAMSUNAKa Kırtasiye(0362)4310671Ayrıcawww.kalemdunyasi.com, www.kalemkutusı.com, www.notebookkırtasiye.com, www.markakalem.comvewww.panelkırtasiye.com'da.

ADEL KALEMCİLİK TİCARET VE SANAYİ A.Ş. ESENTEPE MAHALLESİ, ANADOLU CADDESİ, NO. 7 KARTAL 34870 İSTANBUL

TEL: (0 216) 389 58 84 (PBX) FAX: (0 216) 353 92 20 www.graf-von-faber-castell.com

Mimari Uygulamalarda

Dış Cephe Dayanımlı Toz Boyalar

Dış Cephe Süper Dayanımlı Toz Boyalar

Dış Cephe Hiper Dayanımlı Toz Boyalar

IBA Kimya Sanayi ve Ticaret A.Ş. 1. Organize Sanayi Bölgesi,
Oğuz Caddesi No. 22 06930 Sincan - Ankara, TÜRKİYE

Tel: +90 312 267 09 83 Fax: +90 312 267 09 87

E-mail: info@iba.com.tr

 www.iba.com.tr

TÜRKİYE'NİN İKİNCİ

BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU
2012

Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu

İstanbul Sanayi Odası Araştırma Şubesi

Sanayi sektöründe kuruluş bazında mali bilgilere yer veren ve bilimsel değerlendirmeler içeren 500 Büyük Sanayi Kuruluşu (İSO Birinci 500) çalışmasını, 45 yıldır aralıksız ve muntazam olarak hazırlayan İstanbul Sanayi Odası (İSO), bu yıl da çalışmanın 2012 yılı sonuçlarını İSO dergisinin Ağustos 2013 özel sayısı ile kamuoyu ile paylaşmış bulunmaktadır. İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu (İSO İkinci 500) çalışmamızın sonuçları ise dergimizin Eylül 2013 özel sayısı ile kamuoyuna sunulmuştur.

İSO 500 çalışmasına ek olarak yapılan ilk çalışma 1991 yılında başlayıp 1997 yılına kadar devam eden İSO 500'ü İzleyen 250 Büyük Sanayi Kuruluşu çalışmasıdır. 1997 yılı ile birlikte hazırlanmaya başlayan İSO İkinci 500 çalışması, her yıl geleneksel olarak İSO 500 çalışmasının yayımlanmasını takip eden ay içinde yayımlanmaktadır.

İSO Birinci ve İkinci 500 kapsamındaki kuruluşlar, Türkiye GSYİH'si ve Türkiye sanayi sektörü içinde üretim ve katma değer büyüklükleri bazında önemli bir ağırlığa sahip bulunmaktadır. İSO Birinci 500'ün Türkiye GSYİH'si içindeki payı, 2008 ve

2009 kriz yıllarında %8,4 ve %8,6 iken, 2010 yılında %9,3'e yükselmiştir. 2011 yılında ise az da olsa küçülerek %9'a gerileyen oran, 2012 yılında da küçülmeye devam ederek %8,4'e kadar gerilemiştir.

İkinci 500 kapsamındaki kuruluşların Türkiye GSYİH'si içindeki payı ise 2008-2012 yılları arasında beş yıl boyunca değişmemiş; her yıl %0,9 seviyelerinde gerçekleşmiştir. 2012 yılında İkinci 500, Birinci 500'ün yarattığı üretici fiyatlarla brüt katma değer ancak onda biri (%10,2) kadar katma değer üretebilmiştir.

Bu sonuçlara göre, 2012 yılında 1000 büyük sanayi kuruluşunun yaratmış olduğu üretici fiyatlarla brüt katma değer Türkiye GSYİH'si içindeki payı, 2010 yılında %10,2 seviyelerine kadar yükselmiş olmasına rağmen, 2008 yılındaki %9,3 seviyelerine kadar gerilemiştir.

Bunun yanında, 2010 ve 2011 yıllarında temel fiyatlarla Türkiye sanayi sektörünün yaratmış olduğu katma değer %29,9 ve %27,1'i 1000 büyük sanayi kuruluşuna ait iken, 2012 yılında bu oran %28,5 olmuştur.

İkinci 500 çalışmasında, Birinci 500'den farklı olarak üretimden satışlar, katma değer, kar ve ihracat sıralamaları arasında çok büyük farklılıklar bulunmaktadır.

Birinci 500'de üretim, katma değer, kar ve ihracat sıralamalarında ilk sıraları alan kuruluşlar arasında farklılık bulunmazken, İkinci 500 çalışmasında bu farklılıklar daha belirgin olarak ortaya çıkmaktadır.

Üretimden Satışlara Göre En Büyükler

2012 yılı İkinci 500 çalışmasında üretimden satışlara göre ilk sırayı, 2011 yılı çalışmasında 29. sırada yer alan "T.T.L. Tütün San. ve Dış Tic. A.Ş." almıştır. İkinci sırada "Eker Süt Ürünleri Gıda San. ve Tic. A.Ş." yer alırken, üçüncü sırada da "PNS Pendik Nişasta Sanayi A.Ş." bulunmaktadır.

Üretimden Satışlara Göre İlk Üç Kuruluş		
	Genel Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (Satış Vergileri Hariç)
T.T.L. Tütün	1	166.040.617 TL
Eker Süt	2	165.604.126 TL
PNS Pendik Nişasta	3	165.230.514 TL

2012 yılında ikinci sırada yer alan kuruluş 2011 yılında isminin açıklanmasını istememişken, üçüncü sıradaki kuruluş da 2011 yılında İkinci 500'de 23. sırada yer almıştı.

2012 yılında dördüncü sırada yer alan kuruluş, 2011 yılında Birinci 500'ün 450. Sırasında yer alan "Bursa Beton Sanayi ve Ticaret A.Ş." olurken; 2011 yılında Birinci 500'de 428. sırada yer alan "KİBSAŞ Karadeniz İnşaat ve Beton San. ve Tic. A.Ş." ise beşinci sırada yer almıştır.

2011 yılında İSO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu çalışmasında son sırada yer alan kuruluşun üretimden satışları 71.089.386 TL iken, 2012 yılında son sırada yer alan kuruluşun üretimden satışları %4,6 oranında artarak 74.363.662 TL'ye yükselmiştir. 2011 yılı çalışmasında ise bu artış oranı 2010 yılına cari fiyatla %31,8 ile oldukça yüksek bir seviyede idi.

Yaratılan Katma Değerde En Büyükler

2012 yılı İkinci 500 çalışması kapsamında yaratılan üretici fiyatları ile brüt katma değer sıralamasında ilk iki sırada yer alan kuruluşlar isimlerinin açıklanmasını istememişlerdir. Söz konusu sıralamada üçüncü sırada yer alan kuruluş ise "BAŞTAŞ Başkent Çimento San. ve Tic. A.Ş." olmuştur.

Yaratılan Katma Değere Göre İlk Üç Kuruluş		
	Genel Sıra No	Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)
-	1	-
-	2	-
BAŞTAŞ Başkent Çimento	3	93.036.045 TL

En Fazla Kar Eden Kuruluşlar

2012 yılı İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu çalışması kapsamında en fazla kar eden kuruluş, bir özel sektör kuruluşu olan "Netaş Telekomünikasyon A.Ş." olmuştur. Bu kuruluşun karı, 2011 yılındaki çalışmada ilk sırayı alan kuruluşun karına göre %164,5 oranından artış göstererek 151.899.364 TL seviyelerine kadar yükselmiştir.

En Fazla Kar Eden İlk Üç Kuruluş		
	Genel Sıra No	Dönem Karı (V.Ö.)
Netaş Telekomünikasyon	1	151.899.364 TL
SİFAŞ Sentetik İplik	2	67.053.568 TL
Erikli Su ve Meşrubat	3	59.056.746 TL

En fazla kar eden kuruluşlar sıralamasında ikinci sırada yer alan kuruluş 67.053.568 TL'lik vergi öncesi dönem karı ile "SİFAŞ Sentetik İplik Fabrikaları A.Ş." olurken, üçüncü sırada 59.056.746 TL'lik tutarla "Erikli Su ve Meşrubat San. ve Tic. A.Ş." yer almıştır.

En Fazla İhracat Yapan Kuruluşlar

2012 yılı İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu çalışması kapsamında en fazla ihracat yapan kuruluş, 2011 yılında da olduğu gibi, ihracatını %14,7 oranında arttırarak 105,3 milyon dolara yükselten "Arbel Bakliyat Hububat San. ve Tic. A.Ş." olmuştur.

İkinci sırayı 98,1 milyon dolarlık ihracat tutarı ile "Dorçe Prefabrik Yapı ve İnşaat San. Tic. A.Ş." alırken; üçüncü sırayı da, 2011 yılında ikinci sırada yer alan ve ihracatını %15 oranında arttırarak 89,2 milyon dolara yükselten "T.T.L. Tütün San. ve Dış. Tic. A.Ş." almıştır.

En Fazla İhracat Yapan İlk Üç Kuruluş		
	Genel Sıra No	İhracat (Bin \$)
Arbel Bakliyat Hububat	1	105.279
Dorçe Prefabrik Yapı ve İnşaat	2	98.109
T.T.L. Tütün	3	89.177

Ekonomik Büyüklükler

Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun seçilmiş ekonomik büyüklüklerinin 2012 yılındaki gelişmeleri, 2011 yılı sonuçları ile karşılaştırmalı olarak aşağıdaki tablolarda sunulmuştur. 2012 yılı İkinci 500 çalışması kapsamında 496 özel büyük sanayi kuruluşu yer alırken, 4 kamu kuruluşu yer almıştır. 2011 yılı çalışmasında ise 495 özel, 5 adette kamu kuruluşu yer almaktaydı.

2011 yılı İkinci 500 çalışmasında sıralamada yer almayan 89 adet kuruluş, 2012 yılında ikinci 500 sıralamasında yer almış bulunmaktadır. Bu sayı 2011 yılı çalışmasında ise 114 adet ile daha yüksekti. Birinci 500 çalışmasında ise bu sayı 2011 yılı için 54 adet iken, 2012 için 48 adettir. 2012 yılında Birinci 500'de olduğu gibi, ikinci 500'de de yeni katılan kuruluş sayısında azalma vardır.

İSO Birinci ve İkinci 500 çalışmalarında son yıllarda yapılan özelleştirmeler nedeni ile kamu kuruluşları sayısı giderek azalmış bulunmaktadır. 2012 yılında 13 adet olan Birinci 500'de sıralamada yer alan kamu kuruluşu sayısı bir önceki yıla göre değişmezken, İkinci 500'de bir adet daha azalıp 4'e gerilemiştir. 2012 yılında 1000 büyük sanayi kuruluşu arasında 17 adet kamu kuruluşu bulunmaktadır. Kamu kuruluşu sayısının oldukça sınırlı olması nedeniyle, çalışmamızda ekonomik büyüklüklerin değerlendirilmesinde kamu kuruluşlarından ziyade, özel büyük kuruluşlardaki gelişmelere ağırlık verilmektedir.

2012 yılında İkinci 500 kapsamındaki özel kuruluşların üretimden satışları cari fiyatlarla %5,9 oranında artmıştır. Söz konusu bu artış oranı, Birinci 500'de %9,4 ile daha yüksektir. Cari fiyatlarla elde edilen bu artış oranlarına karşın, sabit fiyatlarla üretimden satışlar Birinci 500'de %3,1 oranında artmış, İkinci 500'de ise %0,2 oranıyla da olsa sınırlı bir düşüş gerçekleşmiştir. 2011 yılı İkinci 500 çalışması kapsamındaki özel kuruluşların üretimden satışları cari fiyatlarla %30,6, sabit fiyatlarla da %16,3 olmak üzere yüksek oranda bir büyüme göstermişti.

İkinci 500 kapsamındaki özel büyük sanayi kuruluşların satış hasılatları cari fiyatlarla %6 oranında artarken, sabit fiyatlarla %0,1 oranında düşüş göstermiştir. 2011 yılında satışlardaki yüksek oranlı artışların karlılığa yansımamış olmasına karşılık, 2012 yılında satışlardaki durağanlığa rağmen, dönem kar ve zarar toplamındaki büyük artış dikkati çekmektedir.

Satış-net kar ilişkisindeki farklılığın nedenini ise Birinci 500'de olduğu gibi, İkinci 500'ün de gelir tablolarının analizinde daha net olarak görebilmekteyiz. İkinci 500'de satışların maliyeti/toplam satışlar oranı 2011 yılında %82,9'dan 2012'de %84,2'ye çıkarken, faaliyet giderleri/toplam satışlar oranı da %9,7'den %10,3'e yükselmiştir. Gider kalemlerindeki bu gelişmeler sonucu faaliyet kar ve zarar toplamı 2012 yılında 2011'e göre %20,4 oranında azalmıştır.

Ekonomik Büyüklüklerde Değişimler (%)						
2012 Yılı	İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu		496 Özel Kuruluş		4 Kamu Kuruluşu	
	Cari Değişim	Sabit Değişim	Cari Değişim	Sabit Değişim	Cari Değişim	Sabit Değişim
Satış Hasılatı (Net)	6,2	0,0	6,0	-0,1	24,0	16,9
Üretimden Satışlar (Net)	5,9	-0,2	5,9	-0,2	6,6	0,4
Dönem Karı (V.Ö.)	24,3	17,1	23,7	16,6	115,2	102,8
Dönem Kar ve Zarar Toplamı (V.Ö.)	61,1	51,8	62,7	53,3	-107,5	-107,1
Duran Varlıklar	5,8	-0,3	5,8	-0,3	4,0	-2,0
Net Katma Değer (Faktör Fiyatlarıyla)	10,6	6,5	11,1	7,1	-13,9	-17,0
Brüt Katma Değer (Temel Fiyatlarla)	10,0	6,0	10,4	6,4	-11,0	-14,3
Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)	6,0	2,1	6,5	2,6	-21,4	-24,3
Üretici Fiyat Endeksi Sanayi Kesimi Yıllık Deflatörü	106,1		106,1		106,1	
Sanayi Sektörü Zımni Fiyat Deflatörü	103,8		103,8		103,8	

Ekonomik Büyüklüklerin Karşılaştırılması (%)						
	2011			2012		
	İkinci 500 BSK	495 ÖK	5 KK	İkinci 500 BSK	496 ÖK	4 KK
Üretimden Satışlar (Net)	30,2	30,6	-5,0	5,9	5,9	6,6
Satış Hasılatı (Net)	30,4	30,7	3,2	6,2	6,0	24,0
İhracat (\$)	12,7	12,7	-0,4	4,6	4,5	23,0
Dönem Karı (V.Ö.)	4,5	4,4	31,3	24,3	23,7	115,2
Dönem Zararı	101,5	103,4	-	-42,3	-46,2	-
Dönem Kar ve Zarar Toplamı (V.Ö.)	-17,5	-17,9	98,1	61,1	62,7	-107,5
Toplam Borçlar	26,0	29,2	-69,9	1,9	2,0	-9,2
Kısa Vadeli Borçlar	25,4	28,9	-67,0	4,6	4,8	-10,0
Uzun Vadeli Borçlar	27,5	29,8	-82,9	-4,5	-4,5	-2,6
Özkaynak	4,9	4,5	26,8	10,3	10,5	-4,1
Aktif (Varlık) Toplamı	16,4	17,9	-41,8	5,4	5,5	-6,0
Duran Varlıklar	6,4	6,6	-10,0	5,8	5,8	4,0
Ödenen Faizler	54,0	54,3	26,1	-3,8	-3,7	-18,4
Net Katma Değer (Faktör Fiyatlarıyla)	19,1	18,9	32,3	10,6	11,1	-13,9
Brüt Katma Değer (Temel Fiyatlarla)	16,3	16,2	25,0	10,0	10,4	-11,1
Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)	21,0	21,0	23,3	6,0	6,5	-21,4

Buna karşılık olağan faaliyet gelirlerinin toplam satışlara oranı 2012 yılında da 2011 yılına göre %5,1'den %4,6'ya gerilemiştir. 2012 yılında TL'nin döviz sepetine karşı değer kazanması finansal yapı üzerine olumlu etki yapmıştır.

Olağan faaliyet giderlerinin satışlara oranı ise 2011 yılındaki %5 seviyelerinden 2012'de %2,9'a gerilemiştir. Olağan faaliyet giderlerinin gelirlerden daha yüksek oranda gerilemesi sonucu finansman gideri öncesi kar 2011 yılına göre %2,2 oranında artış göstermiştir. Bu gerilemede özellikle olağan gelir ve giderlerin bir alt kalemi olan kambiyo karları ve zararlarında yaşanan gelişmeler etkili olmuştur. 2011 yılında 318 milyon TL tutarında net kambiyo zararı gerçekleşirken, 2012 yılında 575 milyon TL'lik net kambiyo karı söz konusu olmuştur.

Ayrıca, 2011 yılında finansman giderlerin satışlara oranı %4 seviyesinde iken, bu oran 2012'de %2,4'e gerilemiştir. Bu durum 2012 yılında İkinci 500'ün finansal yapısı üzerinde olumlu etki yapmış; özel büyük sanayi kuruluşlarının dönem kar ve zarar toplamı bir önceki yıla göre cari fiyatlarla %62,7, sabit fiyatlarla da %53,3 oranında artış göstermiştir.

2012 yılında vergi öncesi dönem net karlılığını olumlu etkileyen en önemli faktörlerden birisi de faiz giderleridir. İkinci 500 kapsamındaki özel kuruluşların net faiz ödemelerinde cari fiyatlarla %3,7, sabit fiyatlarla da %7,2 oranında bir düşüş gerçekleşmiştir.

2012 yılında İkinci 500 kapsamındaki özel kuruluşların toplam borçları bir önceki yıla göre %2 oranında artarken, özkaynaklardaki artış oranı %10,5 ile daha yüksek bir oranda gerçekleşmiştir.

2012 yılında İkinci 500'de yer alan özel kuruluşların ihracatları da dolar bazında %4,5 artmıştır.

Özel büyük kuruluşların duran varlıkları 2012 yılında cari fiyatlarla %5,8 oranında artarken, sabit fiyatlarla %0,3 oranında düşmüştür.

Aktif varlık toplamında ise cari fiyatla %5,5 artış olmasına karşın, sabit fiyatla %0,6'lık bir azalma söz konusu olmuştur.

2012 yılında İkinci 500'deki özel kuruluşların yaratmış oldukları faktör fiyatlarıyla net katma değer cari fiyatla %11,1, sabit fiyatla da %7,1 oranında artış göstermiştir.

Temel fiyatlarla brüt katma değerdeki artış cari ve sabit fiyatlarla olmak üzere, sırasıyla %10,4 ve %6,4 oranlarında artarken; üretici fiyatlarıyla yaratılan brüt katma değerdeki artış oranları ise %6,5 ve %2,6'dır.

İSO Birinci 500'deki özel kuruluşların 2012 yılında temel fiyatla yaratmış oldukları katma değer sabit fiyatlarla %0,9 ve Türkiye sanayi sektörü katma değeri %1,7 oranında artış gösterirken, İkinci 500'de bu artış oranının %6,4 ile çok daha yüksek bir oranda gerçekleşmiş olması dikkate değer bir bulgudur.

40.yıl

ATEŞSAN®

KAĞITÇILIK MATBAA AMBALAJ
SAN.TİC. LTD. ŞTİ.

En kaliteliyi ve en iyiği üretmek sorumluluk, teknoloji ve bilgi gerektirir. Türkiye'nin lider oluklu mukavva ve koli üreticisi Ateşsan, geniş ürün portföyünü 40 yıldır müşterilerine sunuyor, binlerce üreticinin ürünlerine değer katıyor.

Firmamız, Güçlü ve hızlı lojistik ağı, Sonuç odaklı yaklaşımı, Esnek ve geniş üretim yelpazesi, Profesyonel ve tecrübeli kadrosu, Modern ve yüksek kapasiteli teknik altyapısı, Müşteri memnuniyetini prensip edinen bakış açısı ile iki ayrı üretim tesisinde 7/24 üretim ve sevkiyat yapmaktadır.

40 yıldır içindekine değer katıyoruz .

Merkez

Namık Kemal Mah. Doğan Araslı Cad.

Ateşoğlu İş Mrk. No. 83 Esenyurt - İSTANBUL

Tel. : +90 (0212) 596 84 25 pbx Faks: +90 (0212) 596 45 36

ATEŞSAN

KAĞITÇILIK MATBAA AMBALAJ

SAN.TİC. LTD. ŞTİ.

www.atessan.com.tr

Şube

Akçaburgaz Mahallesi

1584. Sokak No:25/1 Esenyurt / İSTANBUL

Tel: +90 (0212) 858 25 20 Faks: +90 (0212) 858 25 30

Ticaretin güvenli

Ticaretin güvenli limanı: EVYAPPORT

2003 yılında Evyap Sabun, Yağ, Gliserin, San. A.Ş. bünyesinde, sabun üretimi için gerekli olan büyük

miktarlardaki hammaddelerin depolanması, gemilerden transfer edilmesi ve ihtiyaç duyulan her türlü

lojistik sürece destek vermek amacıyla kurulan Evyapport, şimdi Dünya'nın ve Türkiye'nin önde gelen markalarına hizmet veriyor. Tamamı gümrüklü 265.000 m² alan üzerinde konteyner ve tank terminali alanlarında faaliyet gösteren Evyapport, bölgedeki sanayi kuruluşlarını, hizmet verdiği çok çeşitli konteyner hatları ile Dünya'ya bağlıyor. Yıllık 650.000 TEU kapasitesine sahip konteyner terminali ve 1.000.000 tondan fazla sıvı yük elleçleme kapasitene sahip tank terminali ile Evyapport, Türkiye'nin önemli limanlarından biri olma görevini üstleniyor.

Doğu Marmara'nın vazgeçilmez limanı

Türkiye sanayisinin kalbinde, İstanbul Anadolu yakası, Gebze, Kocaeli ve Adapazarı için en yakın çıkış noktasında olan Evyapport, 455 metrelik rıhtımı, 200 metrelik iskelesi ve minimum 16 metrelik su derinliği ile kaliteli ve güvenilir hizmetin vazgeçilmez

adresidir. Evyapport Kocaeli ili sınırları içerisinde, İstanbul Boğazı'nın 80 km doğusunda, İzmit şehir merkezinin 10 km batısında, Kirazlıyalı Beldesi'nde şehir içi trafiğinden uzak, D-100 ve TEM yollarına doğrudan ulaşılabilen ideal bir noktada bulunuyor. Ayrıca demiryolu taşıma sistemine entegre olan

EVYAPPORT
www.evyapport.com

limanı

Evyapport

sağlam adımlar ile planlıyor. 200 metrelik iskelesini genişletme çalışmalarıyla 378 metre uzunluğu ve 33 metre genişliğe çıkaracak olan Evyapport, ana iskelede 4 adet Ship To Shore Gantry Crane(STS)ve parmak iskelede 4 adet mobil liman vinci ile (MHC) müşterilerine en iyi hizmeti vermeyi amaçlıyor. 2013 yılı sonunda

Evyapport, avantajlı intermodal taşıma seçenekleri sunuyor. 4 demiryolu hattında anlık 80 TEU konteyner elleçleme kapasitesine sahip olan demiryolu bağlantısı, Evyapport'u rakiplerinden ayıran özelliklerden biri olarak öne çıkıyor. Türkiye'nin iç bölgelerine sağladığı ulaşım avantajı ile Evyapport, Ankara'ya da en yakın konteyner limanıdır. İzmit Körfezi'nin kapalı yapısı ile doğal korunaklı bir liman olan Evyapport, 365 gün kesintisiz hizmet veriyor.

tamamlanacak olan iskele genişleme çalışması ile toplam yanaşma yeri 1200 metreye ulaşacak ve

aynı anda 2 adet 350 metre üzeri yeni nesil konteyner gemileri ile birlikte feeder gemilere de hizmet verilebilecektir. Kapalı depolama alanlarının kurulması Evyapport'un 2014 yılı içerisinde gerçekleştirmeyi planladığı yatırımları arasında yer alıyor. Evyapport'un Dünya devlerinden oluşan müşteri portföyüne hizmet verebilmek için en iyi ve yeni araçlar ile donatılan konteyner terminalinde birçok farklı tip vinç ve

taşıyıcı araç bulunuyor. 2 adet STS, 4 adet MHC, 18 adet lastik tekerlekli vinç (RTG), 3 adet dolu, 2 adet boş konteyner istifleme aracı, 25 terminal traktörü, ve kapasiteleri 3 ile 33 ton arasında değişen çeşitli sayıdaki forkliftler ile donanımlı bir limanda olması gereken araç çeşitliliğini sağlıyor. 2013 yılında 2 adet ilave STS siparişi ile ekipman parkını ve elleçleme kapasitesini arttırmayı planlayan Evyapport, kalite ve güvenlik anlayışı ile Marmara'nın en önemli limanlarından biri olmaya devam edecek.

Ticaretin güvenli limanı.

Kurulduğu günden bugüne durmaksızın büyüyen ve teknolojik altyapısını yenileyen Evyapport, geleceği

İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun Ellilik Gruplara Göre Dağılımı

İSO Birinci ve İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşları'nda bazı ekonomik büyüklükler son sekiz yıldır 50'lik gruplara göre tasnif edilmekte ve bu grupların çeşitli ekonomik büyüklüklerden aldıkları paylar tespit edilmeye çalışılmaktadır.

Ölçek ekonomisinin etkinliği analiz etmek bakımından bu inceleme oldukça faydalı olmaktadır. İkinci 500'de de, her ne kadar Birinci 500'deki kadar olmasa da, yine de ölçek büyüklüğünün ekonomik sonuçlar üzerindeki etkisi görülebilmektedir.

2012 yılı Birinci 500'ün ilk 50'lik grubun payları üretimden satışlarda %50,1, üretici fiyatları ile yatırılan brüt katma değerde %54,8, vergi öncesi dönem kar ve zarar toplamında %44,5, ihracatta %51,3 ve istihdamda da %29,3'tür.

Ücretle çalışanların payı hariç, diğer tüm ekonomik büyüklüklerde Birinci 500'de ilk 50'lik grubun %50 civarında paylara sahip olduğu görülmektedir. Görüldüğü gibi Birinci 500'deki ilk 50'lik grubun Türkiye sanayinde ve ekonomisindeki ağırlığı oldukça büyüktür.

İkinci 500'de de farklar, Birinci 500'deki kadar büyük olmasa da, ilk 50'lik grup ekonomik büyüklüklerden alınan paylar bakımından ağırlığını ortaya koymuş bulunmaktadır.

Üretimden satışlar ve üretici fiyatları ile brüt katma değerde İkinci 500'deki ilk 50'lik grubun payı %13,9 ile aynı iken, dönem kar ve zarar toplamında %14,3, ihracatta %13,2 ve istihdamda da %11,5 seviyelerindedir.

Nispi hasıla oranında da ilk 50'lik grubun oranı 120,5 olup, gruplar itibarıyla elde edilen en yüksek orandır. 2011 yılında da en yüksek nispi hasıla oranı, yine ilk 50'lik grubu ait bulunmaktaydı.

2012 yılında İkinci 500 kapsamındaki ilk 50'lik grubun ihracat içinde almış olduğu %13,2'lik pay, 101-150 arasında yer alan 50'lik grubun %14,5'lik payının altında kalmıştır.

Ücretle çalışanlarda ilk 50'lik gruba ait %11,5'lik pay da, 51-100 ve 101-150 arasında yer alan 50'lik grupların payların altında kalmıştır. Bu ufak sapmalar dışında, İkinci 500'de de ellilik büyüklükler ölçek ekonomisine örnek alınabilmektedir.

İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun Ellilik Gruplara Göre Dağılımı (%)						
	Üretimden Satışlar (Net)	Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)	Dönem Kar ve Zarar Toplamı (V.Ö.)	İhracat	Ücretle Çalışanlar Ortalaması	Nispi Hasıla Oranı
1 - 50	13,9	13,9	14,3	13,2	11,5	120,5
51 - 100	12,7	13,3	12,1	10,6	12,7	105,4
101 - 150	11,7	11,7	12,8	14,5	11,8	99,4
151 - 200	10,9	10,5	10,9	8,6	10,5	100,0
201 - 250	10,1	9,2	7,0	11,0	10,1	90,9
251 - 300	9,5	8,3	7,0	8,9	8,7	96,0
301 - 350	8,8	9,6	11,2	7,9	9,6	99,3
351 - 400	8,1	8,8	9,3	9,5	9,2	95,2
401 - 450	7,6	7,9	8,2	7,4	7,9	99,7
451 - 500	6,8	6,8	7,3	8,3	8,0	85,2
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-

Uluslararası piyasada birlikteyiz.

Dış Ticaret ürünlerimizle, uluslararası piyasada çalışan firmanızın beklentilerine uygun, kaliteli ve modern hizmetler sunarak dış piyasalardaki başarılarınıza destek oluyoruz!

Firmanıza özel çözümlerle riskinizi minimize ediyor, rekabet gücünüzü ve başarılarınızı artırıyoruz.

- Akreditif
- Kabul/Aval Kredileri
- Harici Garantiler
- İhracat Akreditifi İskontosu
- İhracat Faktoringi
- Eximbank Kredileri
- Ülke Kredileri

İhracat Performansı

İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun 2012 yılında yapmış olduğu ihracat tutarı yaklaşık olarak 9,7 milyar dolardır. 2012 yılında İkinci 500 kuruluşlarının yapmış oldukları toplam ihracat, Birinci 500 toplam ihracatının %15,2'si kadardır.

2011 yılında %25,3 olan İkinci 500'ün toplam satışları içindeki dış satışların payı, 2012 yılında 1,5 puan artarak %26,8'e yükselmiştir. Ancak bu orandaki artışa rağmen, İkinci 500'ün toplam ihracatının Türkiye ihracatı içindeki payı 0,5 puanlık azalmayla %6,8'ten %6,3'e gerilemiştir.

2012 yılında İSO Birinci 500 ihracatı bir önceki yıla göre sadece %0,6 oranında artarken, İkinci 500'ün ihracatı %4,6 ile daha yüksek bir oranda artmıştır. 9,1 puanı altın ihracatından olmak üzere, 2012 yılında Türkiye'nin toplam ihracatı ise %13 oranında artış göstermiştir.

Birinci 500 ile İkinci 500 karşılaştırıldığında ihracatın sektörel yapısının değişmekte olduğu görülmektedir. Birinci 500'de ihracatın %21,9'u Taşıt Araçları Sanayi tarafından gerçekleştirilirken, ikinci sırada %20,6'lık payla Kimya, Petrol Ürünleri, Lastik ve Plastik Sanayi, üçüncü sırada ise %20'lik payla Ana Metal Sanayi yer almıştır.

İkinci 500'de ise sektörel sıralamalar değişmiş; ihracatta ilk sırayı %23,7'lik payla açık ara Dokuma, Giyim Eşyası, Deri ve Ayakkabı Sanayi almıştır. İkinci sırada %16,7'lik payla Metal Eşya, Makine Teçhizat ve Mesleki Aletler Sanayi yer alırken, bu sektörü üçüncü sırada %15,6'lık payla Gıda, İçki ve Tütün Sanayi izlemiştir.

Geçen yılda İkinci 500'de %26,5'lik payla ilk sırada yer alan Dokuma, Giyim Eşyası, Deri ve Ayakkabı Sanayi'nin ihracatı 2011 yılında %0,7 oranında artarken, 2012'de %6,2 oranında gerilemiştir.

2011 yılında ihracatı %58,5 oranında artarak %18,8'lik payla ikinci sırada yer alan Gıda, İçki ve Tütün Sanayi'nin 2012 yılında ihracatı %13,5 oranında azalmıştır. 2011 yılında %13,7'lik ihracat payı ve %40'lık ihracat artışıyla üçüncü sırada yer alan Metal Eşya, Makine Teçhizat ve Mesleki Aletler Sanayi'nin ihracatı, 2012 yılında da %27,2 oranında artış başarısı göstermiştir.

İkinci 500 kapsamında ihracatı en yüksek oranda artan sektör %121,4'lük artış oranıyla Taşıt Araçları Sanayi olurken, en yüksek oranlı ihracat azalışı olan sektör, ihracatı 2011 yılında da yok denecek kadar az olan Elektrik Sektörü hariç, %69,8'lik azalış oranıyla Madencilik ve Taşocakçılığı alt sektörüdür.

İhracatın Sektörel Dağılımı									
Sektörler		İhracat (Bin \$)			Dağılım (%)			Değişim (%)	
		2010	2011	2012	2010	2011	2012	2011/2010	2012/2011
1	Madencilik ve Taşocakçılığı	297.779	184.187	55.620	3,6	2,0	0,6	-38,1	-69,8
2	Gıda, İçki ve Tütün Sanayi	1.095.854	1.736.827	1.502.925	13,4	18,8	15,6	58,5	-13,5
3	Dokuma, Giyim Eşyası, Deri ve Ayakkabı Sanayi	2.427.642	2.443.724	2.291.295	29,6	26,5	23,7	0,7	-6,2
4	Orman Ürünleri ve Mobilya Sanayi	146.672	205.766	256.683	1,8	2,2	2,7	40,3	24,8
5	Kağıt, Kağıt Ürünleri ve Basım Sanayi	272.636	296.059	310.777	3,3	3,2	3,2	8,6	5,0
6	Kimya, Petrol Ürünleri, Lastik ve Plastik Sanayi	739.748	874.333	1.057.133	9,0	9,5	11,0	18,2	20,9
7	Taş ve Toprağa Dayalı Sanayi	378.529	458.527	400.566	4,6	5,0	4,2	21,1	-12,6
8	Ana Metal Sanayi	1.167.253	1.151.429	1.092.076	14,2	12,5	11,3	-1,4	-5,2
9	Metal Eşya, Makine Teçhizat ve Mesleki Aletler Sanayi	906.185	1.268.778	1.613.208	11,1	13,7	16,7	40,0	27,2
10	Taşıt Araçları Sanayi	584.837	455.648	1.009.002	7,1	4,9	10,5	-22,1	121,4
11	Diğer İmalat Sanayi	119.559	157.417	67.402	1,5	1,7	0,7	31,7	-57,2
12	Elektrik Sektörü	57.746	4	-	0,7	-	-	-	-
Toplam Sanayi Sektörü		8.194.440	9.232.699	9.656.687	100,0	100,0	100,0	12,7	4,6

karacasu

Karacasu Tekstil Ticaret ve Sanayi A.Ş.

A: Havaalanı Yolu 1. Km. Kahramanmaraş / TÜRKİYE

T: +90 344 251 28 85 - 236 66 95 pbx

F: +90 344 251 28 88

E: karacasu@karacasutekstil.com.tr

W: www.karacasutekstil.com.tr

Yabancı Sermaye Paylı Kuruluşlar

ISO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu çalışmasında olduğu gibi, İkinci 500 çalışmasında da yabancı sermaye paylı kuruluşların üretimden satışlar, üretici fiyatları ile brüt katma değer, dönem kar ve zarar toplamı, ihracat ve çalışanlar sayısının, toplam içindeki payları 50'lik gruplar halinde verilmektedir.

Böylece 1000 büyük sanayi kuruluşu içindeki yabancı sermaye paylı kuruluşların çeşitli ekonomik büyüklükler bakımından yerlerini görebilme imkanı olmaktadır.

İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu kapsamındaki yabancı sermaye paylı kuruluş sayısı 2011 yılında 67 adet iken, 2012'de 5 adet artarak 72'ye yükselmiştir. Birinci 500'de yer alan yabancı sermaye paylı kuruluş sayısı ise 138'dir. Bir başka ifade ile 2012 yılında Birinci ve İkinci 500 toplamındaki 1000 firmanın 210'u yabancı sermayeli kuruluştur.

2012 yılında Birinci ve İkinci 500'deki yabancı sermaye paylı kuruluşların üretimden satışlardan aldıkları pay %29,7 ve %15,1 olurken, üretici fiyatlarıyla brüt katma değerde ki paylar ise %42,7 ve %20'dir.

Dönem kar ve zarar toplamında Birinci 500'deki yabancı sermayeli kuruluşların payları %31,4 iken, İkinci 500'dekilerin payı %23,3 ile daha düşüktür. İhracatta yabancı sermayeli kuruluşların payları Birinci 500 için %43, İkinci 500 için ise %17 seviyelerinde iken, çalışanlar sayısında da paylar, sırasıyla %31,1 ve %14,8'dir.

2012 yılında İkinci 500 kapsamındaki yabancı sermayeli kuruluşların payları 2011 yılına göre; üretimden satışlarda 0,9 puan, ihracatta 1 puan ve ücretle çalışanlarda da 2,8 puan artarken, üretici fiyatlarıyla brüt katma değerde 1,1 puan ve dönem kar ve zarar toplamında ise 0,2 puan azalmıştır.

İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nda 2012 yılında yabancı sermaye paylı kuruluşların nispi hasıla oranı 135,1'dir. İkinci 500'de yer alan yabancı sermaye paylı sanayi kuruluşlarının sayısal olarak payı %14,4 seviyelerinde iken; üretimden satışlarda %15,1, katma değerde %20, net karda %23,3, ihracatta %17 ve ücretlerde %14,8 olması, kuruluş başına verimlilikte yabancı sermaye paylıların daha iyi bir durumda olduklarını göstermektedir.

Yabancı Sermaye Paylı Kuruluşların Ellilik Gruplara Göre Dağılımı (%)

	Kuruluş Sayısı	Üretimden Satışlar (Net)	Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)	Dönem Kar ve Zarar Toplamı (V.Ö.)	İhracat	Ücretle Çalışanlar Ortalaması	Nispi Hasıla Oranı (500 BSK'ya Göre)	Nispi Hasıla Oranı (YSK'ya Göre)
1 - 50	11	3,1	4,0	4,0	4,2	2,9	135,0	99,9
51 - 100	10	2,5	3,9	3,7	2,5	2,2	178,5	132,1
101 - 150	10	2,3	3,1	6,3	3,0	2,5	125,4	92,8
151 - 200	5	1,1	1,6	2,5	1,0	1,0	162,5	120,3
201 - 250	7	1,4	1,7	1,0	0,8	1,0	162,4	120,2
251 - 300	3	0,6	0,6	-0,1	0,5	0,6	114,6	84,8
301 - 350	5	0,9	1,1	0,6	1,0	0,9	114,1	84,5
351 - 400	7	1,1	1,6	2,8	1,6	1,1	147,9	109,5
401 - 450	10	1,5	1,8	1,7	1,4	1,9	97,0	71,8
451 - 500	4	0,5	0,6	0,7	1,0	0,7	84,9	62,9
Toplam	72	15,1	20,0	23,3	17,0	14,8	135,1	-

YSK: Yabancı Sermaye Paylı Kuruluşlar

22 Yıdır

İzlenen Lezzet...

SÜT TOZU - PEYNİR ALTI SUYU TOZU - BEYAZ PEYNİR
KAŞAR PEYNİR - KREMA - TEREYAĞ - SADEYAĞ
YOĞURT - LABNE - KREM PEYNİR

İZİ SÜT ve GIDA MAMÜLLERİ SANAYİ TİC. A.Ş.

T: +90 332 355 37 94 F: +90 332 355 40 11

Fatih Mahallesi İnce Mehmet Sokak No: 10 42020 Karatay - KONYA

www.izisut.com.tr | izisut@izisut.com.tr

İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu İçinde İSO Üyeleri

2010 ve 2011 yıllarında 189 ve 185 adet olan İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu kapsamındaki İSO üyesi sayısı, 2012 yılında bir adet daha azalarak 184'e gerilemiştir. 2012 yılında İkinci 500'de yer alan 184 İSO üyesi kuruluşun iki tanesi de kamu kuruluşudur. Birinci 500'deki 198 adet İSO üyesi sanayi kuruluşu ile birlikte, 2012 yılında 1000 büyük sanayi kuruluşu kapsamındaki İSO üyesi sayısının 382 olduğu anlaşılmıştır. 2011 yılındaki 378 kuruluşu göre İSO üyesi sayısı 4 adet artmıştır.

İkinci 500'de İSO üyesi 184 kuruluşun üretimden satışlardaki payı %36,9'dur. 2011 yılına göre İSO üyesi sayısı bir adet azalırken, üretimden satışlardaki payda da 0,2 puanlık bir azalış gerçekleşmiştir. Toplam satış hasılatı içinde İSO üyelerinin payında da, üretimden satışlardakine benzer bir gelişme yaşanmış; 2012'de İSO üyelerinin payı yine 0,2 puan azalarak %38,1'e gerilemiştir.

İSO üyelerinin ihracattan aldıkları pay ise daha yüksek oranda azalmış; 2011'e göre pay 1,8 puan azalarak %38,1'e gerilemiştir. İkinci 500'de yer alan İSO üyelerinin ihracatı 2011 yılına göre %0,2 oranında da olsa düşüş göstermesi, bu sonuçta etken olmuştur.

Vergi öncesi dönem karında İSO üyelerinin payı 2012 yılında 2011 yılına göre 2,1 puanlık iyileşmeyle %39,5'e yükselmiştir. Dönem zararında ise İSO üyesi İkinci 500 kuruluşlarının payı ise 1,3 puan azalarak %30'a gerilemiştir. Bu sonuçlara göre İSO üyelerinin vergi öncesi dönem kar ve zarar toplamındaki payı da 0,6 puanlık artışla %41,4'e yükselmiştir.

2011 yılına göre toplam borçlar içinde İSO üyesi sanayi kuruluşlarının payı çok fazla değişmeyerek (0,2 puan azalarak) %34 seviyesinde gerçekleşirken, özkaynaklar içindeki pay da sadece 0,3 puan azalarak %38,2 seviyesinde gerçekleşmiştir. Görüldüğü gibi iki yıl arasında oranlarda çok küçük düzeylerde bir fark bulunmaktadır. Aktif toplamında da 2012'de İSO üyelerinin payı 0,2 puan azalarak %35,8'e gerilemiştir.

İkinci 500'de ücretle çalışanlar sayısı 2012 yılında 2011 yılına göre %0,8 oranında artarken, İSO üyesi kuruluşlarda çalışanların sayısında ise %7,5 oranında bir düşüş olmuştur. Bu gelişme nedeniyle de çalışanlar bakımından İSO üyelerinin payı %45,1'den 2012'de %41,4'e gerilemiştir.

2012'de İkinci 500 içindeki İSO üyesi kuruluşların net katma değerdeki payı 2011 yılına göre 2 puanlık azalmayla %44'e gerilerken, temel fiyatlarla brüt katma değerdeki pay da 1,5 puanlık azalmayla %42,4'e gerilemiştir. Üretici fiyatları ile brüt katma değerde ise 2012 yılında İSO üyelerinin İkinci 500 içindeki payı 2011 yılına göre 0,4 puanlık artışla %42,9'a yükselmiştir.

2012 yılında İkinci 500 kapsamındaki kuruluşların ödemiş oldukları KDV ve ÖTV tutarları bir önceki yıla göre %33,8 oranında azalırken, İSO üyelerinin ödemiş oldukları KDV ve ÖTV tutarları %14,6 oranında artmıştır. Bu gelişmeler sonucunda da dahilde alınan KDV ve ÖTV'de İSO üyelerinin payı büyük bir artışla %26,8'den %46,4'e yükselmiştir.

İkinci 500 büyük sanayi kuruluşu içindeki İSO üyesi büyük sanayi kuruluşlarının net katma değer dağılımında en büyük pay geçmiş yıllarda da olduğu gibi %68 ile yine ödenen maaş ve ücretlerdir. 2011 yılındaki %65,7 değerine göre bu payda 2,3 puanlık bir artış söz konusu olmuştur.

Ödenen faizlerin payı 1,3 puanlık azalışla %9,7'ye gerilerken, milli gelir anlamındaki kar faktör geliri payı da 1 puanlık azalmayla %22,3'e gerilemiştir.

2007 yılı hariç, 2002-2008 yıllarında oldukça düşük oranlarda gerçekleşen milli gelir anlamındaki karın payı, 2009-2012 yılları arasında daha yüksek oranlarda gerçekleşmiş ve bu dönemde çok fazla bir değişme göstermemiştir.

İSO Üyesi Kuruluşlarda Faktör Gelirleri Dağılımı (%)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ödenen Maaş ve Ücretler	62,3	78,8	79,9	77,7	72,0	67,9	70,2	62,6	67,4	65,7	68,0
Ödenen Faizler	21,2	15,7	11,8	11,3	13,1	11,0	17,3	14,0	9,3	11,0	9,7
Ödenen Kiralar	3,6	3,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Milli Gelir Anlamında Kar	12,9	2,2	8,3	11,0	14,9	21,1	12,5	23,4	23,3	23,3	22,3
Net Katma Değer	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

2012 Yılında İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Arasına Giren İSO Üyesi Sanayi Kuruluşları (TL)

	A İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu	B İSO Üyesi 184 Sanayi Kuruluşu	C İSO Üyesi 182 Özel Sanayi Kuruluşu	B/A (%)	C/A (%)
Üretimden Satışlar (Net)	57.157.010.307	21.085.102.544	20.813.433.875	36,9	36,4
Satış Hasılatı (Net)	64.906.417.606	24.750.001.793	24.329.080.457	38,1	37,5
İhracat (Bin \$)	9.656.687	3.678.889	3.677.220	38,1	38,1
Dönem Karı (V.Ö.)	3.786.672.722	1.496.640.130	1.465.596.160	39,5	38,7
Dönem Zararı	625.646.030	187.910.592	187.910.592	30,0	30,0
Dönem Kar ve Zarar Toplamı (V.Ö.)	3.161.026.692	1.308.729.538	1.277.685.568	41,4	40,4
Toplam Borçlar	34.281.941.987	11.652.197.732	11.552.774.202	34,0	33,7
--Kısa Vadeli Borçlar	24.822.255.068	8.616.784.700	8.533.015.692	34,7	34,4
Mali Borçlar	10.361.860.095	3.385.346.485	3.383.965.139	32,7	32,7
Diğer Borçlar	14.460.394.973	5.231.438.215	5.149.050.553	36,2	35,6
--Uzun Vadeli Borçlar	9.459.686.919	3.035.413.032	3.019.758.510	32,1	31,9
Mali Borçlar	7.831.548.583	2.446.514.787	2.445.998.534	31,2	31,2
Diğer Borçlar	1.628.138.336	588.898.245	573.759.976	36,2	35,2
Özkaynak	25.672.540.648	9.797.170.399	9.549.270.255	38,2	37,2
--Ödenmiş Sermaye	16.586.829.526	5.915.367.617	5.848.690.042	35,7	35,3
--Sermaye Yedekleri	1.910.105.142	708.622.304	706.533.208	37,1	37,0
--Kar Yedekleri	9.194.505.526	3.656.688.901	3.502.292.950	39,8	38,1
--Net Dönem Karı	3.169.519.055	1.257.762.595	1.233.025.073	39,7	38,9
--Birikmiş Zarar	5.188.418.601	1.741.271.018	1.741.271.018	33,6	33,6
Aktif (Varlık) Toplamı	59.954.482.665	21.449.368.131	21.102.044.456	35,8	35,2
--Dönen Varlıklar	36.699.461.506	13.937.364.833	13.748.266.784	38,0	37,5
--Duran Varlıklar	23.255.021.159	7.512.003.298	7.353.777.672	32,3	31,6
--Maddi Duran Varlıklar	16.876.856.040	5.438.571.616	5.320.649.964	32,2	31,5
--Diğer Duran Varlıklar	6.378.165.119	2.073.431.682	2.033.127.708	32,5	31,9
--Birikmiş Amortismanlar	19.943.754.332	7.506.736.074	7.400.457.822	37,6	37,1
Ücretle Çalışanlar	208.560	86.284	85.372	41,4	40,9
Ödenen Maaş ve Ücretler	6.109.679.864	2.864.594.655	2.787.954.381	46,9	45,6
Ödenen Faizler	1.182.201.063	409.253.458	408.603.529	34,6	34,6
Milli Gelir Anlamında Kar	2.278.702.053	940.147.323	911.731.990	41,3	40,0
Net Katma Değer (Faktör Fiyatlarıyla)	9.570.582.980	4.213.995.436	4.108.289.900	44,0	42,9
Amortismanlar	1.875.737.919	654.112.335	646.639.872	34,9	34,5
Diğer Dolaylı Vergiler	148.113.447	53.151.998	47.616.507	35,9	32,1
Brüt Katma Değer (Temel Fiyatlarla)	11.594.434.346	4.921.259.769	4.802.546.279	42,4	41,4
Ödenen KDV + ÖTV	679.927.650	315.549.799	308.387.247	46,4	45,4
Sübvansiyonlar	120.139.088	24.473.949	24.473.949	20,4	20,4
Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)	12.154.222.908	5.212.335.619	5.086.459.577	42,9	41,8

Özel Sektörde İSO Üyeleri

2012 yılında İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu kapsamında yer alan özel sektör kuruluşlarının sayısı geçen yıla göre bir adet artarak 496'ya yükselmiştir. Bu durumun tersine İkinci 500 kapsamındaki İSO üyesi özel sektör kuruluşlarının sayısı ise bir adet azalarak 182'ye gerilemiştir.

2012 yılında İkinci 500 kapsamındaki 496 özel kuruluş içinde İSO üyesi 182 özel kuruluşun üretimden satışlardaki payı 0,4 puanlık azalışla %36,7'ye gerilerken, satış hasılatındaki pay da 0,3 puanlık azalmayla %37,9'a gerilemiştir.

İkinci 500 özel kuruluşlarının 2012 yılında yapmış olduğu ihracatın %38,3'ü İSO üyesi özel sektör kuruluşları tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu pay 2011 yılındaki %40,1'e göre 1,8 puan azalmıştır.

Bu azalma, İkinci 500 özel kuruluşlarının ihracatının 2012 yılında %4,5 oranında artmış olmasına karşın, İSO üyesi özel kuruluşlar ihracatının %0,2 oranında gerilemesinden kaynaklanmıştır.

İSO üyesi özel kuruluşların, 2011 yılında %37,4 olan İkinci 500 özel kuruluşlarının dönem karı içindeki payı, 2012 yılında %39,1'e yükselirken, dönem zararı içindeki İSO üyesi özel kuruluşların payı ise %31,3'ten %32,2'ye yükselmiştir.

Bu sonuçlara göre vergi öncesi dönem kar ve zarar toplamı içinde İSO üyesi özel kuruluşların payı ise çok fazla değişmeyerek %40,7'den %40,4'e gerilemiştir.

İSO üyesi 182 özel büyük sanayi kuruluşunun 2012 yılında toplam borçları %1,6 oranında artarken, İkinci 500 kapsamındaki 496 özel kuruluşun toplam borçlarındaki artış ise %2 ile biraz daha fazladır.

Bu gelişme sonucu 2012 yılında İSO üyesi özel büyük sanayi kuruluşlarının toplam özel sektör borcundaki yeri %33,9 ile bir önceki yıla göre çok fazla değişmemiştir.

Özkaynaklarda ise İSO üyesi özellerin payı %37,8 iken, aktif toplamındaki pay ise %35,6'dır.

2012 yılında İSO üyesi özel kuruluşlarda istihdam edilenlerin sayısı %7,6 oranında azalarak 85.372 kişiye gerilemiştir. İkinci 500'deki özel kuruluşlarda istihdam edilenlerin sayısı ise %1 oranında artarak 206.068 kişiye yükselmiştir.

Bu gelişmenin sonucunda %45,3 olan İSO üyesi özel kuruluşların toplam istihdam içindeki payı, 2012 yılında 3,9 puan azalarak %41,4'e gerilemiştir.

İstihdamdaki bu azalma paralelinde, katma değer kalemlerinden olan maaş ve ücret ödemeleri içinde İSO üyesi özel kuruluşların oranı da %49,9'dan %46,9'a gerilemiştir.

Faktör fiyatlarıyla hesaplanan net katma değer İkinci 500 kapsamındaki özel kuruluşlarda cari fiyatlarla %11,1 oranında artarken, İSO üyesi özel kuruluşlara ait artış oranı ise %5,2'dir.

Bu gelişme 2011 yılında %46,2 olan İSO üyesi özel büyük sanayi kuruluşlarının net katma değerdeki payının, 2,5 puan azalarak %43,7'ye gerilemesine neden olmuştur.

Temel fiyatlarla brüt katma değerde de %44'ten %42,1'e gerileyen İSO üyesi özellerin oranı, üretici fiyatlarıyla brüt katma değerde ise %42,4 ile değişmemiştir.

2012 yılında İSO üyesi özellerde temel fiyatlarla brüt katma değer cari olarak %5,7 oranında artarken, sabit fiyatlarla artış oranı %2,5 olmuştur.

2012 yılında İkinci 500'deki İSO üyesi 182 kuruluşun ödemiş oldukları dahilde alınan KDV ve ÖTV tutarındaki %15,5'lik artış nedeniyle, İkinci 500 içindeki İSO üyelerinin ödenen dolaylı vergiler içindeki payı %26,2'den %45,8'e yükselmiştir.

2012 Yılında İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Arasına Giren İSO Üyesi Özel Sanayi Kuruluşları (TL)			
	A 496 Özel Sektör Sanayi Kuruluşu	B İSO Üyesi 182 Özel Sanayi Kuruluşu	B/A (%)
Üretimden Satışlar (Net)	56.651.098.846	20.813.433.875	36,7
Satış Hasılatı (Net)	64.250.951.721	24.329.080.457	37,9
İhracat (Bin \$)	9.601.944	3.677.220	38,3
Dönem Karı (V.Ö.)	3.745.729.319	1.465.596.160	39,1
Dönem Zararı	583.270.604	187.910.592	32,2
Dönem Kar ve Zarar Toplamı (V.Ö.)	3.162.458.715	1.277.685.568	40,4
Toplam Borçlar	34.050.935.720	11.552.774.202	33,9
--Kısa Vadeli Borçlar	24.617.707.581	8.533.015.692	34,7
Mali Borçlar	10.349.636.561	3.383.965.139	32,7
Diğer Borçlar	14.268.071.020	5.149.050.553	36,1
--Uzun Vadeli Borçlar	9.433.228.139	3.019.758.510	32,0
Mali Borçlar	7.831.032.330	2.445.998.534	31,2
Diğer Borçlar	1.602.195.809	573.759.976	35,8
Özkaynak	25.249.447.701	9.549.270.255	37,8
--Ödenmiş Sermaye	16.281.669.567	5.848.690.042	35,9
--Sermaye Yedekleri	1.908.016.046	706.533.208	37,0
--Kar Yedekleri	9.040.070.204	3.502.292.950	38,7
--Net Dönem Karı	3.134.882.100	1.233.025.073	39,3
--Birikmiş Zarar	5.115.190.216	1.741.271.018	34,0
Aktif (Varlık) Toplamı	59.300.383.451	21.102.044.456	35,6
--Dönen Varlıklar	36.284.412.636	13.748.266.784	37,9
--Duran Varlıklar	23.015.970.815	7.353.777.672	32,0
--Maddi Duran Varlıklar	16.678.926.601	5.320.649.964	31,9
--Diğer Duran Varlıklar	6.337.044.214	2.033.127.708	32,1
--Birikmiş Amortismanlar	19.687.354.725	7.400.457.822	37,6
Ücretle Çalışanlar	206.068	85.372	41,4
Ödenen Maaş ve Ücretler	5.941.887.412	2.787.954.381	46,9
Ödenen Faizler	1.174.254.488	408.603.529	34,8
Milli Gelir Anlamında Kar	2.284.099.328	911.731.990	39,9
Net Katma Değer (Faktör Fiyatlarıyla)	9.400.241.228	4.108.289.900	43,7
Amortismanlar	1.860.235.864	646.639.872	34,8
Diğer Dolaylı Vergiler	141.985.624	47.616.507	33,5
Brüt Katma Değer (Temel Fiyatlarla)	11.402.462.716	4.802.546.279	42,1
Ödenen KDV + ÖTV	672.765.098	308.387.247	45,8
Sübvansiyonlar	72.260.056	24.473.949	33,9
Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)	12.002.967.758	5.086.459.577	42,4

Kamu Kuruluşlarının Payı

İSO Birinci ve İkinci 500 çalışması kapsamındaki kamu kuruluşları sayısı, özellikle son dönemlerde hızlanan özelleştirmeler paralelinde giderek çok düşük düzeye inmiş bulunmaktadır.

2012 yılı Birinci 500 çalışması kapsamında 13 kamu kurumu bulunurken, İkinci 500 kapsamında da 4 kamu kuruluşu yer almıştır. Birinci 500 çalışmasında kamu kuruluşu sayısı 2011 yılına göre değişmezken, İkinci 500'deki kamu kuruluşu sayısı 5'ten 4'e gerilemiştir.

2012 yılında İkinci 500 kapsamındaki 4 adet kamu kuruluşunun üretimden satışlardaki payı %0,9 olup, 2011 yılına göre değişmezken; kamu kuruluşlarının sayısı azalırken, satış hasılatı içindeki payı 0,1 puan artarak %1'e yükselmiştir.

2012 yılında kamu kuruluşlarının yapmış oldukları ihracatın toplam ihracat içindeki payı da, tıpkı satış hasılatında olduğu gibi, 0,1 puan artarak %0,6 olmuştur.

2012 yılında İkinci 500 kapsamındaki kamu kuruluşlarının payı %0,6'dan %1,1'e yükselirken, dönem zararında da kamu kuruluşlarının payı %6,8'e yükselmiştir. Dönem kar ve zararındaki bu gelişmelere göre, kamu kuruluşları 2012 yılını net zarar ile tamamlamıştır.

Kamu kuruluşlarının İkinci 500 2012 yılı toplam borçları içindeki payı 0,1 puanlık azalmayla %0,7'ye gerilerken, özkaynaklar içindeki payı da 0,3 puan azalarak %1,6'ya gerilemiştir.

Özkaynaklar payındaki bu 0,3 puanlık gerileme, kamu kuruluşlarının 2012 yılında net zarar vermesinden kaynaklanmıştır.

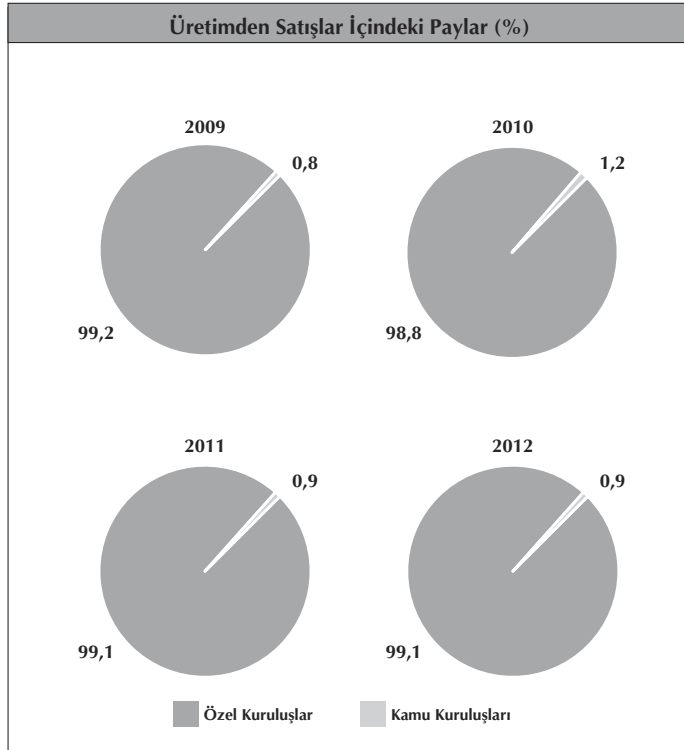
Aktif toplamında da 4 kamu kuruluşunun payı 2012 yılında %1,2'den %1,1'e gerilemiştir.

2012 yılında İkinci 500 kapsamındaki kuruluşlarda istihdamdan edilenlerin sayısı %0,8 oranında artarken, kamu kuruluşlarında istihdam edilenlerin sayısı %14,1 oranında düşüş göstermiştir.

2011 yılında kamu kuruluşlarının toplam istihdamdaki payı %1,4 iken, istihdamdaki bu azalmadan dolayı, 2012 yılında pay %1,2'ye gerilemiştir. Paydaki bu azalma ödenen maaş ve ücretlerde kamu kuruluşlarının payının %3,3'ten %2,7'ye gerilemesi sonucunu doğurmuştur.

İkinci 500'ün yaratmış olduğu net katma değer içinde kamu kuruluşları %1,8'lik bir paya sahip iken, temel fiyatlarla yaratılan brüt katma değerde de kamu kuruluşlarının payı %1,7 ile neredeyse aynıdır.

Üretici fiyatlar ile yaratılan brüt katma değer içinde kamu kuruluşlarının payı ise 0,5 puan azalarak %1,7'den %1,2'ye gerilemiştir.

2012 Yılında İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Arasına Giren Kamu Kuruluşları (TL)			
	A İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu	B Kamu 4 Sanayi Kuruluşu	B/A (%)
Üretimden Satışlar (Net)	57.157.010.307	505.911.461	0,9
Satış Hasılatı (Net)	64.906.417.606	655.465.885	1,0
İhracat (Bin \$)	9.656.687	54.743	0,6
Dönem Karı (V.Ö.)	3.786.672.722	40.943.403	1,1
Dönem Zararı	625.646.030	42.375.426	6,8
Dönem Kar ve Zarar Toplamı (V.Ö.)	3.161.026.692	-1.432.023	-0,0
Toplam Borçlar	34.281.941.987	231.006.267	0,7
--Kısa Vadeli Borçlar	24.822.255.068	204.547.487	0,8
Mali Borçlar	10.361.860.095	12.223.534	0,1
Diğer Borçlar	14.460.394.973	192.323.953	1,3
--Uzun Vadeli Borçlar	9.459.686.919	26.458.780	0,3
Mali Borçlar	7.831.548.583	516.253	0,0
Diğer Borçlar	1.628.138.336	25.942.527	1,6
Özkaynak	25.672.540.648	423.092.947	1,6
--Ödenmiş Sermaye	16.586.829.526	305.159.959	1,8
--Sermaye Yedekleri	1.910.105.142	2.089.096	0,1
--Kar Yedekleri	9.194.505.526	154.435.322	1,7
--Net Dönem Karı	3.169.519.055	34.636.955	1,1
--Birikmiş Zarar	5.188.418.601	73.228.385	1,4
Aktif (Varlık) Toplamı	59.954.482.665	654.099.214	1,1
--Dönen Varlıklar	36.699.461.506	415.048.870	1,1
--Duran Varlıklar	23.255.021.159	239.050.344	1,0
--Maddi Duran Varlıklar	16.876.856.040	197.929.439	1,2
--Diğer Duran Varlıklar	6.378.165.119	41.120.905	0,6
--Birikmiş Amortismanlar	19.943.754.332	256.399.607	1,3
Ücretle Çalışanlar	208.560	2.492	1,2
Ödenen Maaş ve Ücretler	6.109.679.864	167.792.452	2,7
Ödenen Faizler	1.182.201.063	7.946.575	0,7
Milli Gelir Anlamında Kar	2.278.702.053	-5.397.275	-0,2
Net Katma Değer (Faktör Fiyatlarıyla)	9.570.582.980	170.341.752	1,8
Amortismanlar	1.875.737.919	15.502.055	0,8
Diğer Dolaylı Vergiler	148.113.447	6.127.823	4,1
Brüt Katma Değer (Temel Fiyatlarla)	11.594.434.346	191.971.630	1,7
Ödenen KDV + ÖTV	679.927.650	7.162.552	1,1
Sübvansiyonlar	120.139.088	47.879.032	39,9
Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)	12.154.222.908	151.255.150	1,2

Kaynak Yapısı

2001 krizinde İSO Birinci ve İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşları'nın kaynak yapılarında önemli bozulmalar görülmüştü. Kriz sonrasında, ekonomideki yaşanan olumlu gelişmeler ve 2004 yılında enflasyon muhasebesi uygulaması sonucu, sanayi kuruluşlarının kaynak yapılarında olumlu gelişmeler yaşanmış; bu nispi iyileşmeler, 2008 krizine kadar devam etmiştir. Söz konusu yılda kurların yükselip, TL'nin değer kaybetmesi sonucu döviz cinsi borçların, TL değeri olarak hacmi hızla büyümüştür. Bu gelişmeler ile toplam borç/toplam varlık oranları da hızla yükselmiştir.

2009 yılında ekonomide yaşanan sorunlar ile kredi talebinde meydana gelen gerilemeler ve kredi faiz oranlarındaki düşüşlerinde katkısı ile finansal giderler küçülmüştür. Bu gelişme karların artışına neden olurken, özkaynaklar büyümüş; dolayısı ile özkaynak/varlık toplamı oranında iyileşme görülmüştür. TCMB'nin takip ettiği politikaları nedeniyle kredi faiz oranlarında görülen küçülmeler, mali yapıda iyileşmenin 2010 yılında da devam etmesinde etken olmuştur.

2011 yılı ikinci yarısında ekonomide yaşanan genel yavaşlama sonucu kredi faiz oranlarında görülen nispi yükselme, kaynak yapısında tekrar bozulmaya neden olmuştur. 2011 yılı Birinci 500 sonuçlarında kaynak yapısında görülen bozulma, İkinci 500' sonuçlarında da görülmüştür. İkinci 500'de toplam borç/varlık toplamı oranı 2011 yılında 2010 yılına göre %54,6'dan, %59,1'e yükselirken, bu oran son dönemlerde elde edilen en yüksek oran olmuştur.

2012 yılında TL'nin nispi olarak değer kazanması sonucu finansal giderlerdeki olumlu gelişmeler, kuruluşların kaynak yapısında nispi bir iyileşmeye neden olmuştur. İkinci 500'de 2011 yılında %59,1 gibi yüksek bir seviyede olan toplam borç/varlık toplamı

oranı, 2012 yılında yaşanan nispi iyileşmeler sonucu %57,2'ye kadar gerilemiştir. Söz konusu oran İkinci 500 kapsamındaki özel büyük sanayi kuruluşlarında da aynı paralelde seyretmiş; oran, %59,4'ten %57,4'e gerilemiştir.

İkinci 500'ün toplam borçları 2011 yılında %26 oranında artarken, 2012 yılındaki artış oranı %1,9 ile sınırlı kalmıştır. Aynı şekilde İkinci 500 kapsamındaki özel kuruluşların borçlarındaki artış oranı da %29,2'den %2'ye gerilemiştir. 2012 yılında satışlardaki duraklamaya karşılık, kurlarda TL lehine yaşanan gelişme ve faiz oranlarındaki nispi azalış, karlarda olumlu gelişmeye neden olmuştur. Bu durum 2012 yılında kaynak yapısında nispi de olsa bir iyileşmeye neden olmuştur.

2012 yılında toplam borçlar/özkaynak oranında bir gelişme görülürken, özkaynak/aktif toplamı oranı da nispi oranda bir artış göstermiştir. İkinci 500'de, 2011 yılında %40,9 seviyelerinde olan oran, 2012'de %42,8'e yükselirken; özel büyük sanayi kuruluşlarında da %40,6'dan %42,6'ya yükselmiştir.

2012 yılı Birinci 500'de toplam borç/özkaynak oranı %112 iken, özel kuruluşlar için bu oran %134,1 ile daha olumsuzdur. İkinci 500'de ise oran %133,5 ile daha yüksek iken, özel kuruluşlar için oran %134,9 ile daha yüksektir. Toplam borç/ özkaynak oranları 2011 yılına göre nispi bir küçülme göstermişken, oranlar hala oldukça yüksek seviyelerde seyretmektedir. Oranların bu kadar büyük olması, Türkiye ekonomisinde reel kesimin kaynak yapısının bozuk olmasını ve dışa bağımlılığı göstermesi bakımından son derece önemlidir. Ekonomide düşük tasarruf oranları sonucu kaynak yapısındaki bu bozukluklar ortaya çıkarken, ekonominin üretim-tüketim dengesindeki açığını yüksek cari açıkla fonlamak zorunda olduğunu göstermektedir.

Kaynak Yapısı (%)							
İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Kısa Vadeli Borçlar	40,4	39,0	42,1	39,9	38,7	41,7	41,4
Uzun Vadeli Borçlar	13,9	13,4	13,5	14,7	15,9	17,4	15,8
Toplam Borçlar	54,3	52,4	55,6	54,6	54,6	59,1	57,2
Özkaynak	45,7	47,6	44,4	45,4	45,4	40,9	42,8
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Özel Kuruluşlar	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Kısa Vadeli Borçlar	41,4	39,2	42,2	39,8	38,2	41,8	41,5
Uzun Vadeli Borçlar	13,4	13,5	13,6	14,6	16,0	17,6	15,9
Toplam Borçlar	54,8	52,7	55,8	54,4	54,2	59,4	57,4
Özkaynak	45,2	47,3	44,2	45,6	45,8	40,6	42,6
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Kamu Kuruluşları	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Kısa Vadeli Borçlar	20,6	26,4	31,0	47,8	57,6	32,7	31,3
Uzun Vadeli Borçlar	23,6	2,7	1,3	17,4	13,3	3,9	4,0
Toplam Borçlar	44,2	29,1	32,3	65,2	70,9	36,6	35,3
Özkaynak	55,8	70,9	67,7	34,8	29,1	63,4	64,7
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Ayhan Sezer

YAĞ ve GIDA ENDÜSTRİSİ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
OIL AND FOOD INDUSTRIES TRADING LTD.

Merkez (Head Office)

Mega Center C - 16 Blok No:132 34045 Kocatepe Bayrampaşa - İSTANBUL
Tel: (0 212) 640 03 88 (Pbx) Fax: (0 212) 640 04 74

Şube (Branch)

Gazi Kemal Mah. Ahmet Taner Kışlalı Cad. Kat: 4 Daire: 4 Babaeski - KIRKLARELİ
Tel: (0 288) 512 01 70 (Pbx) Fax: (0 288) 512 01 75

Yağ Fabrikası (Oil Factory)

Çanakkale Yolu Üzeri 13.km Edincik Mevkii Bandırma - BALIKESİR

Un Fabrikası (Flour Factory)

Dağkadı Mevkii Karacabey - BURSA

web: www.ayhansezerltd.com e-mail: info@ayhansezerltd.com

Dış Kaynak (Borçlar) Yapısı

2012 yılında ekonomi, 2010 ve 2011 yıllarındaki %9,2 ve %8,8 gibi yüksek oranlı büyüme oranları sonrasında, %2,2 gibi oldukça küçük oranda bir büyüme göstermiştir. Aynı paralelde İSO Birinci ve İkinci 500'de kapsamında yaratılan katma değerde de benzer gelişmeler gerçekleşmiştir.

2012 yılında ankete katılan kuruluşların konsolide gelir tablolarında TL'nin nispi olarak değerlendirilmesi sonucu net kambiyo gelirindeki artış yanında, finansal giderlerde de düşüşlerin yaşanması sonucu sanayi kuruluşlarının kaynak yapısında iyileşmeler gerçekleşmiştir.

2012 yılında İkinci 500 kapsamındaki özel sanayi kuruluşların toplam borçları %2 oranında artarken; kısa vadeli borçlar da %4,8 oranında artmış, buna karşın uzun vadeli borçlar ise %4,5 oranında azalmıştır. 2011 yılında ise özel büyük sanayi kuruluşlarının kısa vadeli borçları %28,9, uzun vadeli borçları %29,8 olmak üzere toplam borçları %29,2 oranında artmıştı.

2012 yılında İkinci 500'ün toplam borçları içinde kısa vadeli borçların payı %72,4 iken, uzun vadeli borçların payı ise %27,6'dır. 2011 yılına göre kısa vadeli borçların payı 2 puan

Kısa Vadeli Borçlar (2012 Yılı)			
Sektörler	Mali Borçlar (TL)		
	Kamu	Özel	Toplam
Madencilik ve Taşocakçılığı	-	64.279.931	64.279.931
Gıda, İçki ve Tütün Sanayi	-	2.801.865.381	2.801.865.381
Dokuma, Giyim Eşyası, Deri ve Ayakkabı Sanayi	-	2.234.579.645	2.234.579.645
Orman Ürünleri ve Mobilya Sanayi	-	307.271.336	307.271.336
Kağıt, Kağıt Ürünleri ve Basım Sanayi	-	337.570.419	337.570.419
Kimya, Petrol Ürünleri, Lastik ve Plastik Sanayi	-	1.095.064.532	1.095.064.532
Taş ve Toprağa Dayalı Sanayi	1.381.346	695.061.534	696.442.880
Ana Metal Sanayi	-	822.218.991	822.218.991
Metal Eşya, Makine Teçhizat ve Mesleki Aletler Sanayi	-	1.115.971.082	1.115.971.082
Taşıt Araçları Sanayi	10.842.188	522.973.681	533.815.869
Diğer İmalat Sanayi	-	89.159.600	89.159.600
Elektrik Sektörü	-	263.620.429	263.620.429
Toplam	12.223.534	10.349.636.561	10.361.860.095
Sektörler	Diğer Borçlar (TL)		
	Kamu	Özel	Toplam
Madencilik ve Taşocakçılığı	-	87.142.152	87.142.152
Gıda, İçki ve Tütün Sanayi	11.050.750	2.482.877.694	2.493.928.444
Dokuma, Giyim Eşyası, Deri ve Ayakkabı Sanayi	-	2.593.262.418	2.593.262.418
Orman Ürünleri ve Mobilya Sanayi	-	849.991.886	849.991.886
Kağıt, Kağıt Ürünleri ve Basım Sanayi	-	463.736.181	463.736.181
Kimya, Petrol Ürünleri, Lastik ve Plastik Sanayi	13.758.974	1.686.591.842	1.700.350.816
Taş ve Toprağa Dayalı Sanayi	71.336.912	2.012.561.370	2.083.898.282
Ana Metal Sanayi	-	732.181.775	732.181.775
Metal Eşya, Makine Teçhizat ve Mesleki Aletler Sanayi	-	2.182.109.132	2.182.109.132
Taşıt Araçları Sanayi	96.177.317	992.139.384	1.088.316.701
Diğer İmalat Sanayi	-	44.445.657	44.445.657
Elektrik Sektörü	-	141.031.529	141.031.529
Toplam	192.323.953	14.268.071.020	14.460.394.973

Uzun Vadeli Borçlar (2012 Yılı)			
Sektörler	Mali Borçlar (TL)		
	Kamu	Özel	Toplam
Madencilik ve Taşocakçılığı	-	16.808.560	16.808.560
Gıda, İçki ve Tütün Sanayi	516.253	1.275.571.280	1.276.087.533
Dokuma, Giyim Eşyası, Deri ve Ayakkabı Sanayi	-	1.842.192.978	1.842.192.978
Orman Ürünleri ve Mobilya Sanayi	-	483.359.857	483.359.857
Kağıt, Kağıt Ürünleri ve Basım Sanayi	-	236.615.312	236.615.312
Kimya, Petrol Ürünleri, Lastik ve Plastik Sanayi	-	706.048.797	706.048.797
Taş ve Toprağa Dayalı Sanayi	-	1.390.340.462	1.390.340.462
Ana Metal Sanayi	-	461.936.793	461.936.793
Metal Eşya, Makine Teçhizat ve Mesleki Aletler Sanayi	-	851.144.685	851.144.685
Taşıt Araçları Sanayi	-	178.775.847	178.775.847
Diğer İmalat Sanayi	-	8	8
Elektrik Sektörü	-	388.237.751	388.237.751
Toplam	516.253	7.831.032.330	7.831.548.583
Sektörler	Diğer Borçlar (TL)		
	Kamu	Özel	Toplam
Madencilik ve Taşocakçılığı	-	10.817.255	10.817.255
Gıda, İçki ve Tütün Sanayi	-	279.554.740	279.554.740
Dokuma, Giyim Eşyası, Deri ve Ayakkabı Sanayi	-	304.789.015	304.789.015
Orman Ürünleri ve Mobilya Sanayi	-	125.232.771	125.232.771
Kağıt, Kağıt Ürünleri ve Basım Sanayi	-	123.523.746	123.523.746
Kimya, Petrol Ürünleri, Lastik ve Plastik Sanayi	6.717.716	277.126.888	283.844.604
Taş ve Toprağa Dayalı Sanayi	15.138.269	173.120.737	188.259.006
Ana Metal Sanayi	-	64.050.704	64.050.704
Metal Eşya, Makine Teçhizat ve Mesleki Aletler Sanayi	-	125.029.953	125.029.953
Taşıt Araçları Sanayi	4.086.542	99.210.268	103.296.810
Diğer İmalat Sanayi	-	10.331.253	10.331.253
Elektrik Sektörü	-	9.408.479	9.408.479
Toplam	25.942.527	1.602.195.809	1.628.138.336

artarken, uzun vadeli borçların payı 2 puan azalmıştır. Kısa vadeli borçlar içindeki mali borçların payı 2011 yılına göre değişmeyerek %41,7 olurken, uzun vadeli borçlar içinde mali borçların payı ise 2,1 puan azalarak %82,8'e gerilemiştir.

2012 yılında İkinci 500'de yer alan özel sektör kuruluşlarının toplam borcunun %20,5'i Dokuma, Giyim Eşyası, Deri ve Ayakkabı sektörüne aittir. Sektör, 2011 yılında %19,7'lik toplam özel sektör borçları içindeki pay ile ikinci sırada yer almaktaydı. 2011 yılında en yüksek oranlı borcu olan sektör ise %21,2 ile Gıda, İçki ve Tütün sektörü olurken, bu sektör 2012 yılında %20,1'lik payla ikinci sıraya gerilemiştir.

Toplam borçlar içindeki payı bakımından üçüncü sırada yer alan sektör ise %12,6 ile Metal Eşya, Makine Teçhizat ve Mesleki Aletler sektörü olurken, beşinci sırada %12,5 ile Taş ve Toprağa Dayalı, altıncı sırada %11,1 ile Kimya, Petrol Ürünleri, Lastik ve Plastik sektörleri yer almıştır.

2011'de İkinci 500'de yer alan kamu sanayi kuruluşlarının toplam borçları içinde en yüksek paya sahip olan alt sektör %50,4'lük payla Taş ve Toprağa Dayalı Sanayi olurken, 2012 yılında ilk sırayı %48,1'lik payla Taşıt Araçları Sanayi almıştır.

Finansal Oranlar

Cari Oran (Dönen Varlıklar / Kısa Vadeli Borçlar)

Cari oran, bir işletmenin kısa vadede varlıklarını paraya dönüştürüp, elde ettiği kaynaklarla borçlarını ödeme gücünü ifade eden bir göstergedir.

İşletmede dönen varlıklar ile kısa vadeli borçlar arasındaki olumlu fark net işletme sermayesini vermektedir. Bir işletmenin net işletme sermayesine sahip olması ise borç ödeme ve likidite gücünü göstermektedir.

2010 yılında %149,3 ile oldukça olumlu bir seviyede olan cari oran, 2011 yılında mali yapıdaki olumsuz gelişmenin bir işareti olarak %147,2'ye gerilemiş, 2012 yılında ise 0,6 puan artarak %147,8'e yükselmiştir. Cari orandaki bu artış ufakta olsa olumlu bir gelişmeyi işaret etmektedir.

İkinci 500'de yer alan özel kuruluşlarda ise cari oran 2011'deki %146,7 seviyelerinden 0,7 puanlık iyileşmeyle %147,4'e yükselmiştir. İkinci 500 kapsamında yer alan İSO üyelerinde ise cari orandaki iyileşme daha belirgin olmuş; 2011 yılında %158,6 olan oran, 3,1 puanlık artışla % 161,7'ye yükselmiştir.

Toplam Borçlar / Aktif (Varlık) Toplamı

Finansal oranlarla ilgili bir diğer önemli rasyoda Toplam Borç/Toplam Aktif oranıdır. Bu oran, işletmelerin ne ölçüde dış kaynakla fonladığını göstermesi bakımından son derece önemli bir göstergedir.

İşletmeler genelde kriz yıllarında daha fazla borçlanırken, normal yıllarda bu oranın küçüldüğü görülmektedir. 2010 ve 2011 yıllarında bu rasyoyla ilgili genel kural istisnai olarak geçerli olmazken, 2012 yılında büyümede görülen nispi gerilemeye karşın kural bu yılda geçerli olmuştur.

2009 ve 2010 yıllarında değişmeyerek %54,6 seviyelerinde gerçekleşen toplam borçlar/toplam aktifler oranı, 2011 yılında %59,1'e yükselmiş, 2012 yılında ise 1,9 puan azalarak %57,2'ye gerilemiştir.

2012 yılında rasyoda görülen bu azalma trendi, İkinci 500'de yer alan özel kuruluşlar ve İSO üyelerinde geçerli olmuş; oran, özel kuruluşlarda %59,4'ten %57,4'e ve İSO üyelerinde de %56,2'den %54,3'e gerilemiştir.

Toplam Borçlar / Özkaynak

Borçlanma oranı olarak da adlandırılan Toplam Borçlar/Özkaynak oranı, 2012 yılı İkinci 500'de %144,5'ten %133,5'e

gerilerken; özellerde %146,1'den %134,9'a ve İSO üyelerinde de %128,4'ten %118,9'a gerilemiştir. Oranlarda görülen düşüklere rağmen, oranların yüksekliği hala dış dünya ile kıyaslanamayacak boyutlardadır.

Kısa Vadeli Borçlar / Aktif (Varlık) Toplamı

Kriz yıllarında kuruluşlar varlıklarının yarısını, genelde kısa vadeli borçlarla fonladıkları görülmektedir. 2004 yılında İkinci 500 genelinde %32,3 oranına kadar gerilemiş olan kısa vadeli borçlar/varlık toplamı oranı, 2008 yılında %42,1'e kadar yükselmişti.

2009 yılında %40'a gerileyen oran, 2010'da da gerilemeye devam ederek %38,7 olmuş, 2011 yılında ise tekrar artarak %41,7'ye yükselmiştir. 2012 yılında 2011 yılına göre çok fazla değişmeyerek sadece 0,3 puan azalan oran, %41,4 olmuştur.

İkinci 500 kapsamındaki özel kuruluşlarda da 2011 yılına göre çok fazla değişmeyerek %41,5 seviyelerinde gerçekleşen oran, İkinci 500'de yer alan İSO üyelerinde ise 1,6 puan ile daha yüksek oranda azalarak %41,8'den %40,2'ye gerilemiştir.

Maddi Duran Varlıklar / Özkaynak

İşletmelerde maddi duran varlıklar/özkaynak oranının 100 değerinden düşük olması, özkaynak yeterliliğini göstermesi bakımından önemli bir göstergedir. Kuruluşların duran varlıklarını genelde özkaynaklarla fonlanması tercih edilmektedir.

2012 yılında İkinci 500'de maddi duran varlıklar/özkaynak oranı %69,1'den %65,7'ye gerileyerek olumlu bir gelişme göstermiştir. İkinci 500'de yer alan özel kuruluşlarda da %69,7'den %66,1'e gerileyen oran, İSO üyelerinde ise çok fazla değişmeyerek %55,5 seviyesinde gerçekleşmiştir.

İSO üyeleri için elde edilen %55,5'lik bu oran, gerek İkinci 500'ün geneli gerekse de özel kuruluşların oranlarından daha düşük ve daha olumludur.

Özkaynak / Aktif (Varlık) Toplamı

2004 yılında uygulanan enflasyon muhasebesinin önemli katkısı ile İkinci 500'de özkaynaklar/aktif toplamı oranı %53'e kadar yükselirken, 2011'de söz konusu oran %40,9 ile oldukça düşük bir seviyeye gerilemiştir. 2012 yılında ise özkaynakların aktiflerden daha yüksek oranda artması sonucu, oran 1,9 puanlık bir artışla %42,8'e yükselmiştir. İkinci 500 kapsamındaki özel kuruluşlarda da %40,6'dan %42,6'ya yükselen özkaynaklar/aktif toplamı oranı, İkinci 500'deki İSO üyelerinde de %43,8'den %45,7'ye yükselmiştir.

Finansal Oranlar (%)																
	İkinci 500 BSK				İkinci 500 BSK-Özel				İkinci 500 BSK-İSO				İkinci 500 BSK-Kamu			
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Cari Oran (Dönen Varlıklar/Kısa Vadeli Borçlar)	141,2	149,3	147,2	147,8	140,1	149,8	146,7	147,4	144,2	162,3	158,6	161,7	175,7	136,5	205,0	202,9
Toplam Borçlar/Aktif (Varlık) Toplamı	54,6	54,6	59,1	57,2	54,4	54,2	59,4	57,4	55,4	53,3	56,2	54,3	65,3	70,9	36,6	35,3
Toplam Borçlar/Özkaynak	120,5	120,2	144,5	133,5	119,1	118,2	146,1	134,9	124,2	114,2	128,4	118,9	187,7	243,3	57,7	54,6
Kısa Vadeli Borçlar/Aktif (Varlık) Toplamı	40,0	38,7	41,7	41,4	39,7	38,2	41,8	41,5	41,4	40,5	41,8	40,2	47,8	57,6	32,7	31,3
Maddi Duran Varlıklar/Özkaynak	68,3	70,3	69,1	65,7	69,0	70,5	69,7	66,1	65,9	53,5	55,7	55,5	29,6	56,2	41,7	46,8
Özkaynak/Aktif (Varlık) Toplamı	45,4	45,4	40,9	42,8	45,6	45,8	40,6	42,6	44,6	46,7	43,8	45,7	34,8	29,1	63,4	64,7
Kısa Vadeli Borçlar/Toplam Borçlar	73,1	70,9	70,5	72,4	73,1	70,5	70,4	72,3	74,8	75,9	74,4	73,9	73,3	81,3	89,3	88,5

Kısa Vadeli Borçlar / Toplam Borçlar

İkinci 500'de 2011 yılında %70,5 olan kısa vadeli borçlar/toplam borçlar oranı, 1,9 puanlık bir artışla %72,4'e yükselirken, İkinci 500'deki özellerde de %70,4'ten %72,3'e yükselmiş; İkinci 500'deki İSO üyelerinde ise 0,5 puanlık azalma ile %74,4'ten %73,9'a gerilemiştir. İSO üyelerinde kısa vadeli borçlar payının az da olsa azalması olumlu bir gelişmedir.

Sektörel Finansal Oranlar

2012 yılında İkinci 500'de yer alan özel büyük sanayi kuruluşlarında en yüksek ve olumlu cari orana sahip alt sektör %241,2 ile Diğer İmalat Sanayi alt sektörü olurken; bu sektörü %240,2 ile Diğer Kimyasal Ürünler ve %206,5 ile de Başka Yerde Sınıflandırılmamış Gıda Maddeleri Sanayi izlemektedir. Bu rasyodaki en düşük ve en olumsuz oran ise %98,4 ile Cam ve Camdan Mamul Eşya Sanayi'ne aittir.

Toplam borçlar/aktif (varlık) toplamı rasyosunda en düşük ve olumlu orana sahip sektörler %25,8 ile Basım, %39,4 ile Diğer İmalat ve %44 ile de Diğer Kimyasal Ürünler sanayileri olurken; en yüksek ve olumsuz oran %74,1 ile Tütün İşleme Sanayi'nde gerçekleşmiştir.

Toplam borçlar/özkaynak oranında da en küçük ve olumlu oranlar sıralamasında da ilk üç sıra Basım (%34,8), Diğer İmalat (%65,1) ve Diğer Kimyasal Ürünler (%78,7) sanayileri olarak değişmezken; en yüksek ve olumsuz orana sahip sektör de değişmemiş, %286,4 gibi yüksek bir oranla yine Tütün İşleme Sanayi olmuştur.

Kısa vadeli borçlar/aktif (varlık) toplamı oranında da en küçük (olumlu) orana sahip sektör %17,3 ile yine Basım Sanayi olurken,

ikinci sırada %22 ile Mesleki, Bilimsel, Sağlık Amaçlı Aletler ve Malzemeler Sanayi, üçüncü sırada ise %22,4 ile İçki Sanayi yer almıştır. En yüksek (olumsuz) orana sahip sektör ise %71 ile yine Tütün İşleme Sanayi'dir.

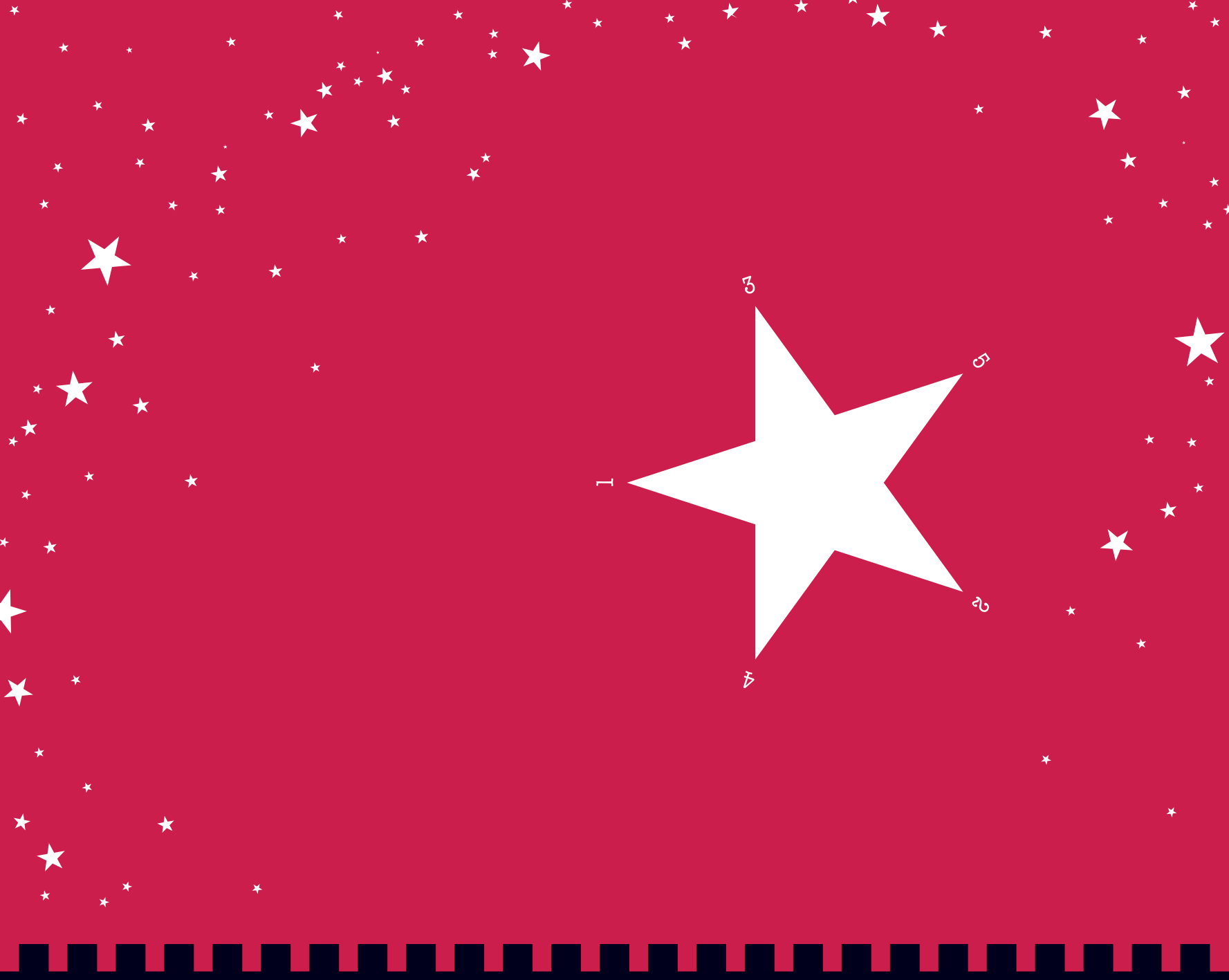
Maddi duran varlıklar/özkaynak oranında en düşük (olumlu) orana sahip alt sektörler; %19,4 ile Diğer İmalat, %29,9'arlık oranlarla da Diğer Kimyasal Ürünler ve Basım sanayileri şeklinde sıralanmaktadır. En yüksek (olumsuz) maddi duran varlık/özkaynak oranları ise %146,6 ve %124,9'luk oranlarla Ağaç ve Mantar Ürünleri ve Cam ve Camdan Mamul Eşya sektörlerinde elde edilmiştir.

Özkaynak/aktif toplamında en yüksek (olumlu) orana sahip sektör %74,2'lik oranla Basım Sanayi'dir. İkinci ve üçüncü sıralarda %60,6 ve %56'şarlık oranlarla Diğer İmalat Sanayi ve Diğer Kimyasal Ürünler Sanayi yer alırken, bu rasyodaki en düşük (olumsuz) orana sahip sektör ise birçok diğer rasyoda olduğu gibi %25,9 ile Tütün İşleme Sanayi olmuştur.

Kısa vadeli borçlar/toplam borçlar oranında da en düşük (olumlu) orana sahip sektör %34,2 ile Mesleki, Bilimsel ve Sağlık Amaçlı Aletler ve Malzemeler Sanayi olurken; bu sektörü ikinci sırada %48,9'luk oranla İçki Sanayi ve üçüncü sırada da %56,5'lik oranla Ağaç ve Mantar Ürünleri Sanayi izlemiştir. Bu rasyodaki en yüksek (olumsuz) oran ise %100 ile (tüm borçları kısa vadeli olan) Lastik Ürünleri Sanayi'ne aittir.

Genel bir değerlendirme ile tüm finansal oranlarda en iyi oranlara sahip alt sektörler olarak Diğer İmalat Sanayi, Basım Sanayi, Mesleki, Bilimsel ve Sağlık Amaçlı Aletler ve Malzemeler Sanayi ve Diğer Kimyasal Ürünler Sanayi ön plana çıkmış bulunmaktadır.

Özel Kuruluşlarda Sektörel Finansal Oranlar (%) -2012								
Sektörler		Cari Oran (Dönen Varlıklar/ Kısa Vadeli Borçlar)	Toplam Borçlar/ Aktif (Varlık) Toplamı	Toplam Borçlar/ Özkaynak	Kısa Vadeli Borçlar/ Aktif (Varlık) Toplamı	Maddi Duran Varlıklar/ Özkaynak	Özkaynak/ Aktif (Varlık) Toplamı	Kısa Vadeli Borçlar/ Toplam Borçlar
311	Gıda Maddeleri Sanayi	122,0	65,0	185,8	51,0	78,2	35,0	78,4
312	Başka Yerde Sınıflandırılmamış Gıda Maddeleri Sanayi	206,5	49,7	98,9	31,8	60,9	50,3	63,9
313	İçki Sanayi (Alkollü ve Alkolsüz)	146,2	45,7	84,3	22,4	74,4	54,3	48,9
314	Tütün İşleme Sanayi	117,5	74,1	286,4	71,0	41,1	25,9	95,7
321	Dokuma Sanayi	164,0	59,8	148,5	38,3	70,8	40,2	64,1
322	Giyim Eşya Sanayi	133,3	55,7	125,9	49,3	54,5	44,3	88,5
323	Kürk ve Deri Sanayi	129,0	64,6	182,4	56,8	45,6	35,4	88,0
331	Ağaç ve Mantar Ürünleri Sanayi	128,8	71,0	244,8	40,1	146,6	29,0	56,5
332	Ağaç, Mobilya ve Mefruşat Sanayi	148,4	61,4	159,1	47,6	49,2	38,6	77,6
341	Kağıt ve Kağıt Ürünleri Sanayi	161,3	49,2	96,8	34,2	69,0	50,8	69,4
342	Basım Sanayi	189,2	25,8	34,8	17,3	29,9	74,2	67,2
351	Ana Kimya Sanayi	155,6	44,3	79,5	38,6	52,3	55,7	87,1
352	Diğer Kimyasal Ürünler Sanayi	240,2	44,0	78,7	32,9	29,9	56,0	74,7
353	Petrol Ürünleri Sanayi	178,8	54,2	118,5	35,5	50,8	45,8	65,5
355	Lastik Ürünleri Sanayi	115,6	53,1	113,3	53,1	71,1	46,9	100,0
356	Başka Yerde Sınıflandırılmamış Plastik Ürünler Sanayi	160,7	62,2	164,4	38,9	57,6	37,8	62,6
361	Çanak, Çömlek, Çini, Porselen Sanayi	147,2	49,9	99,7	43,3	47,4	50,1	86,7
362	Cam ve Camdan Mamul Eşya Sanayi	98,4	65,4	189,3	42,5	124,9	34,6	65,0
369	Taş ve Toprağa Dayalı Diğer Sanayi	131,4	61,1	157,1	37,4	88,1	38,9	61,2
371	Demir-Çelik Ana Metal Sanayi	133,0	56,9	132,2	43,9	85,9	43,1	77,1
372	Demir-Çelik Dışında Ana Metal Sanayi	141,7	58,0	138,2	42,2	81,0	42,0	72,8
381	Metal Eşya Sanayi	134,9	68,3	215,2	55,7	59,0	31,7	81,6
382	Makine Sanayi (Elektrikli Olanlar Hariç)	177,4	56,1	127,6	42,3	50,5	43,9	75,5
383	Elektrik Makineleri, Aletleri ve Cihazları Sanayi	170,7	54,6	120,5	43,8	41,3	45,4	80,2
384	Taşıt Araçları Sanayi	145,8	48,0	92,3	40,6	51,0	52,0	84,5
385	Mesleki, Bilimsel, Sağlık Amaçlı Aletler ve Malz. Sanayi	162,4	64,2	179,3	22,0	30,2	35,8	34,2
390	Diğer İmalat Sanayi	241,2	39,4	65,1	36,6	16,5	60,6	92,8
3	İmalat Sanayi	148,9	57,3	134,4	41,7	63,7	42,7	72,8

YÜZ'ÜMÜZ İLK BEŞ.
AMACIMIZ. GÖZÜMÜZ.
YÖNÜMÜZ; GİDİŞATIMIZ.
TURKAR AYNAMIZ.

HİSARLAR, Avrupa'nın en büyük traktör ve Tarım makinaları üreticileri arasında en hızlı büyüyen 26. Firma The Agricultural Machinery Manufacturers (European) Industry A comprehensive financial analysis of the top 500 companies (First edition 2013)

HİSARLAR
üretmek sanattır

HİSMAK **TURKAR** **HİSBİM**

www.hisarlar.com.tr

Karlılık Oranları

2012 yılında İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun 417 adedi kar bildirirken, 83 adedi de zarar bildirmiştir. Kar eden 417 kuruluşunun 414'ü özel, 3'ü kamu kuruluşu iken; zarar bildiren 83 kuruluşun 82'si özel, 1'i ise kamu kuruluşudur. 2011 yılında ise kar bildiren kuruluş sayısı 375 olup, bunların 370'i özel, 5'i kamu kuruluşu iken, zarar eden 125 kuruluşun tamamı özel sektör kuruluşu idi. Görüldüğü gibi, 2012 yılında İkinci 500'de kar eden kuruluş sayısı 42 adet artmıştır.

2012 yılında İkinci 500 kapsamında satış hasılatı cari fiyatlarla %6,2 oranında sınırlı bir seviyede artarken, vergi öncesi dönem kar ve zarar toplamı %61,1 gibi oldukça yüksek bir oranda artış göstermiştir. 2012 yılında satışlar nispi bir yavaşlama gösterirken, finansman giderleri küçülmüş, ilave olarak yılsonuna doğru döviz sepetine karşı TL'nin değer kazanması da finansal yapı üzerine olumlu etki yapmıştır. Bunun sonucunda da İkinci 500'ün satış karlılık oranları bir yıl önceki yıla göre yükselmiştir.

Türkiye ekonomisinin en önde gelen sorunlarının başında kaynak yaratmadaki zorluklar gelmektedir. Bu durum sürdürülebilir büyümede başarısızlığa yol açarken, yatırımları artıracak iç tasarruflarda da yetersizliğe yol açmaktadır. 2000'li yıllarda iç tasarruf oranlarındaki küçülme ve karlılık oranlarındaki gerileme de bu durumu işaret etmektedir.

Satış Karlılığı

2012 yılında kurlardaki gerileme ve finansman giderlerindeki düşüş sonucu İkinci 500'de satış karlılık oranı, 2011 yılına göre 1,7 puan artış göstererek %4,9'a yükselmiştir. İkinci 500'de yer

alan özel büyük sanayi için de satış karlılığı oranı %4,9 ile aynıdır. Çalışmamız kapsamındaki değerlendirmelerde kamu kuruluşlarının yerinin çok küçük düzeyde kalması nedeni ile kamu kuruluşları ile ilgili analizlere yer verilmemektedir.

Özel kuruluşların satış karlılık oranlarında en yüksek orana sahip sektörler olarak Tütün İşleme (%14,6), Elektrik Makineleri, Aletleri ve Cihazları (%10,3) ve İçki (%9,6) sektörleri ön plana çıkmıştır.

Lastik Ürünleri Sanayi satış karlılığı oranı negatif olan (-%3,2) tek sektör olurken, en düşük satış karlılık oranı %1 ile Mesleki, Bilimsel, Sağlık Amaçlı Aletler ve Malzemeler Sanayi'nde elde edilmiştir.

Aktif (Varlık) Karlılığı

2012 yılında İkinci 500 satış karlılık oranında olduğu gibi, aktif karlılığında da nispi bir artış söz konusu olmuştur. 2003-2012 yılları arasında İkinci 500'de yer alan özel kuruluşlara ait aktif karlılığının en yüksek oran gerçekleştiği yıl %6,1 ile 2007 yılı olurken, en düşük olduğu yıl %1,7 ile takip eden 2008 yılı olmuştur. 2007 yılı, TL'nin değer kazanması sonucu üretim faaliyet dışı gelirlerde büyük bir artışın sağlandığı bir yıl idi. 2012 yılındaki %5,3'lük aktif karlılığı oranı da inceleme döneminde elde edilen en yüksek ikinci değer olmuştur.

2012 yılı sonuçlarına göre aktif (varlık) karlılığının en yüksek oranda gerçekleştiği alt sektörler; %13,1 ile Elektrik Makineleri, Aletleri ve Cihazları, %11,5 ile Başka Yerde Sınıflandırılmamış

Satış Karlılığı (Dönem Kar ve Zarar Toplamı/Satış Hasılatı) (%)										
	2003 (*)	2004 (*)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
İkinci 500 BSK	2,9	2,7	2,1	2,7	4,8	1,4	5,4	5,1	3,2	4,9
Özel Kuruluşlar	4,6	3,6	2,9	3,4	5,5	1,5	5,4	5,1	3,2	4,9
Kamu Kuruluşları	-69,5	-48,8	-52,9	-18,9	-50,7	-9,2	7,7	1,9	3,6	-0,2

(*) Enflasyon muhasebesine göre düzeltilmiş rakamlar kullanılarak hesaplanmıştır.

Aktif (Varlık) Karlılığı (Dönem Kar ve Zarar Toplamı/Aktif (Varlık) Toplamı) (%)										
	2003 (*)	2004 (*)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
İkinci 500 BSK	2,8	2,6	2,4	2,9	5,3	1,6	5,1	4,9	3,4	5,3
Özel Kuruluşlar	4,4	3,5	3,3	3,7	6,1	1,7	5,1	5,0	3,5	5,3
Kamu Kuruluşları	-59,5	-41,7	-38,1	-12,8	-57,4	-7,4	6,0	0,8	2,7	-0,2

(*) Enflasyon muhasebesine göre düzeltilmiş rakamlar kullanılarak hesaplanmıştır.

Özkaynak Karlılığı (Dönem Kar ve Zarar Toplamı/Özkaynak) (%)										
	2003 (*)	2004 (*)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
İkinci 500 BSK	5,7	4,8	4,9	6,4	11,2	3,5	11,3	10,7	8,4	12,3
Özel Kuruluşlar	8,9	6,6	6,7	8,3	12,9	3,8	11,2	10,8	8,5	12,5
Kamu Kuruluşları	-214,7	-123,1	-88,1	-23,0	-81,0	-11,0	17,3	2,8	4,3	-0,3

(*) Enflasyon muhasebesine göre düzeltilmiş rakamlar kullanılarak hesaplanmıştır.

Ekonomik Karlılık (Net Katma Değer/Aktif (Varlık) Toplamı (%)										
	2003 (*)	2004 (*)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
İkinci 500 BSK	11,2	12,8	14,5	14,8	15,7	15,5	15,9	14,9	15,2	16,0
Özel Kuruluşlar	11,8	12,9	14,5	14,5	15,8	15,4	15,9	14,9	15,0	15,9
Kamu Kuruluşları	-9,1	9,3	14,5	20,1	1,6	22,3	17,5	12,5	28,4	26,0

(*) Enflasyon muhasebesine göre düzeltilmiş rakamlar kullanılarak hesaplanmıştır.

Gıda Maddeleri ve %9,5 ile de Diğer İmalat sanayilerinde gerçekleşmiş bulunmaktadır. Lastik Ürünleri Sanayi negatif değerli (-%3,2) aktif karlılığı oranının elde edildiği tek sektör olurken, en düşük aktif karlılığı oranının gerçekleştiği alt sektörler ise %0,7 ve %1'lik oranlarla Diğer İmalat ve Basım sanayileri olmuştur.

Özkaynak Karlılığı

İkinci 500'de yer alan özel sektör kuruluşlarının özkaynak karlılığı oranı 2011 yılına göre 4 puanlık bir artışla %8,5'ten %12,5'e yükselmiştir. Bu karlılık oranı da tıpkı aktif karlılığında olduğu gibi 2007 yılından sonra elde edilen en yüksek ikinci orandır.

2012 yılında özkaynak karlılığında en iyi oranlara sahip alt sektör %31,8'lik oran ile Tütün İşleme Sanayi olurken, bu sektörü %28,9 ile Elektrik Makineleri, Aletleri ve Cihazları Sanayi ve %22,8 ile de Başka Yerde Sınıflandırılmamış Gıda Maddeleri Sanayi takip etmiştir. Bu karlılık oranında elde edilen en düşük değer %1,3 ile Basım Sanayi'nde gerçekleşmiştir.

Ekonomik Karlılık

Üretime katılan üretim faktörlerinin üretimden aldıkları payların toplamı olan net katma değer, aktif toplamına oranlanması ile hesaplanan ekonomik karlılık oranı, bu özelliği ile İSO Birinci ve İkinci 500 çalışmalarında yer verilen en önemli ekonomik göstergelerden birisidir. Yani, diğer bir ifade ile ekonomik karlılık, işletmeye konulan para karşılığı ne oranda katma değer yaratıldığını gösteren bir kavramdır. Bu tanımla ekonomik karlılık, net katma değer verimliliği olarak da tanımlanabilmektedir.

Gerek Birinci, gerekse de İkinci 500'de ekonomik karlılık oranlarının giderek küçüldüğü görülmekte olup, bu gelişme sektörün rekabet gücündeki olumsuz gidişatı ve iç tasarrufların yetersiz boyutlara gerilemesini de işaret etmektedir.

2003-2012 yıllarını kapsayan inceleme döneminde İkinci 500'de en yüksek ekonomik karlılık oranının gerçekleştiği yıl %15,9 ile 2009 ve 2012 yılları olurken, oranın en düşük olduğu yıl %11,8 ile 2003 yılı olmuştur. 2010 ve 2011 yıllarında %14,9 ve %15 seviyelerine gerileyen oranın, 2012 yılında tekrar 2009 yılı değerine yükselmiş olması olumlu bir gelişmeyi işaret etmektedir.

2012 yılında ekonomik karlılık oranında bir önceki yıla göre nispi bir iyileşme görülmesine karşılık, ekonominin gelişmesi, kaynak yaratımının artması ve iç tasarruf oranını büyütülebilmesi bağlamında bu oranın daha da yüksek seviyelere taşınması gerekmektedir.

2012 yılı İkinci 500 özel kuruluşları kapsamında imalat sanayi alt sektörlerinde en yüksek ekonomik karlılık oranı %27,6'lık oranla Başka Yerde Sınıflandırılmamış Gıda Maddeleri Sanayi'nde gerçekleşirken, bu sektörü %26,4'lük oranla Kürk ve Deri Sanayi ikinci sırada, %24,4'lük oranla da Taşıt Araçları Sanayi üçüncü sırada takip etmiştir.

En düşük ekonomik karlılık oranlarına sahip sektörler ise %8,1 ile Ağaç ve Mantar Ürünleri, %8,7 ile Lastik Ürünleri ve %9,9 ile de Basım sanayileri olmuştur.

Varlık Devir Hızı

Satış hasılatının, aktif toplamına oranlanması ile hesap edilen varlık devir hızı varlık yönetimindeki etkinliğin daha iyi anlaşılmasına yardımcı olan bir göstergedir. Kuruluşlar rekabet gücü savaşında kar marjından fedakarlık ederken, parayı hızla döndürüp, sürümden kazanmak ve kaynak kaybını minimize etmek durumundadırlar. Ancak bu genel kural Türkiye'de pek işlememekte; karlılık oranları azalırken, varlık devir hızlarının artmadığı, hatta daha da azaldığı görülmektedir. Bu durum hem Birinci ve hem de İkinci 500 kapsamındaki kuruluşlar için de geçerlidir.

Sektörel Karlılık Oranları (%) - 2012										
	Sektörler	İkinci 500 BSK			Özel Kuruluşlar			Kamu Kuruluşları		
		Satış Karlılığı	Aktif Karlılığı	Özkaynak Karlılığı	Satış Karlılığı	Aktif Karlılığı	Özkaynak Karlılığı	Satış Karlılığı	Aktif Karlılığı	Özkaynak Karlılığı
311	Gıda Maddeleri Sanayi	2,0	2,7	7,5	1,8	2,5	7,0	14,5	22,0	24,9
312	Başka Yerde Sınıflandırılmamış Gıda Maddeleri Sanayi	7,7	11,5	22,8	7,7	11,5	22,8	-	-	-
313	İçki Sanayi (Alkollü ve Alkolsüz)	9,6	6,6	12,2	9,6	6,6	12,2	-	-	-
314	Tütün İşleme Sanayi	14,6	8,2	31,8	14,6	8,2	31,8	-	-	-
321	Dokuma Sanayi	5,0	4,9	12,2	5,0	4,9	12,2	-	-	-
322	Giyim Eşya Sanayi	4,4	6,9	15,6	4,4	6,9	15,6	-	-	-
323	Kürk ve Deri Sanayi	1,6	2,0	5,7	1,6	2,0	5,7	-	-	-
331	Ağaç ve Mantar Ürünleri Sanayi	1,9	1,3	4,5	1,9	1,3	4,5	-	-	-
332	Ağaç, Mobilya ve Mefruşat Sanayi	7,5	7,1	18,5	7,5	7,1	18,5	-	-	-
341	Kağıt ve Kağıt Ürünleri Sanayi	3,4	3,7	7,3	3,4	3,7	7,3	-	-	-
342	Basım Sanayi	1,6	1,0	1,3	1,6	1,0	1,3	-	-	-
351	Ana Kimya Sanayi	7,5	9,2	16,6	7,5	9,2	16,6	-	-	-
352	Diğer Kimyasal Ürünler Sanayi	4,5	5,4	9,3	4,4	5,4	9,6	10,7	5,2	5,9
353	Petrol Ürünleri Sanayi	2,3	4,7	10,2	2,3	4,7	10,2	-	-	-
355	Lastik Ürünleri Sanayi	-3,2	-3,2	-6,8	-3,2	-3,2	-6,8	-	-	-
356	Başka Yerde Sınıflandırılmamış Plastik Ürünler Sanayi	4,6	5,2	13,6	4,6	5,2	13,6	-	-	-
361	Çanak, Çömlek, Çini, Porselen Sanayi	6,8	5,5	10,9	6,8	5,5	10,9	-	-	-
362	Cam ve Camdan Mamul Eşya Sanayi	4,3	3,2	9,4	4,3	3,2	9,4	-	-	-
369	Taş ve Toprağa Dayalı Diğer Sanayi	6,3	4,4	11,0	6,5	4,4	11,4	3,4	3,7	5,7
371	Demir-Çelik Ana Metal Sanayi	3,8	4,8	11,0	3,8	4,8	11,0	-	-	-
372	Demir-Çelik Dışında Ana Metal Sanayi	4,5	5,4	12,9	4,5	5,4	12,9	-	-	-
381	Metal Eşya Sanayi	6,3	6,7	21,2	6,3	6,7	21,2	-	-	-
382	Makine Sanayi (Elektrikli Olanlar Hariç)	6,5	6,3	14,4	6,5	6,3	14,4	-	-	-
383	Elektrik Makineleri, Aletleri ve Cihazları Sanayi	10,3	13,1	28,9	10,3	13,1	28,9	-	-	-
384	Taşıt Araçları Sanayi	6,8	7,9	15,6	8,0	9,3	17,9	-29,8	-35,9	-622,2
385	Mesleki, Bilimsel, Sağlık Amaçlı Aletler ve Malz. Sanayi	1,0	0,7	1,9	1,0	0,7	1,9	-	-	-
390	Diğer İmalat Sanayi	7,0	9,5	15,6	7,0	9,5	15,6	-	-	-
3	İmalat Sanayi	4,9	5,4	12,5	5,0	5,4	12,8	-0,2	-0,2	-0,3

2012 yılında Birinci 500 kapsamında özel kuruluşlarda varlık devir hızı 1,34 kezden 1,28 keze gerilerken, İkinci 500 özellerinde 1,08 kez ile 2011 yılına göre değişmemiştir. Bu sonuçlara göre, İkinci 500 özel kuruluşları varlık devir hızı kapsamında Birinci 500'deki özellerden daha olumsuz bir performans göstermiştir.

2012 yılında İkinci 500 kapsamındaki özel kuruluşlarda varlık devir hızı oranı en yüksek olan alt sektör 2 kez ile Petrol Ürünleri Sanayi olurken, Giyim Eşya Sanayi (1,56 kez) ve Başka Yerde Sınıflandırılmamış Gıda Maddeleri Sanayi (1,49 kez) de oranın yüksek olduğu diğer sektörler olarak ön plana çıkmış bulunmaktadır.

Sektörel Ekonomik Karlılık (%) - 2012				
	Sektörler	İkinci 500 BSK	Özel Kuruluşlar	Kamu Kuruluşları
311	Gıda Maddeleri Sanayi	12,7	12,1	62,3
312	Başka Yerde Sınıflandırılmamış Gıda Maddeleri Sanayi	27,6	27,6	-
313	İçki Sanayi (Alkollü ve Alkolsüz)	10,0	10,0	-
314	Tütün İşleme Sanayi	10,6	10,6	-
321	Dokuma Sanayi	14,7	14,7	-
322	Giyim Eşya Sanayi	24,3	24,3	-
323	Kürk ve Deri Sanayi	26,4	26,4	-
331	Ağaç ve Mantar Ürünleri Sanayi	8,1	8,1	-
332	Ağaç, Mobilya ve Mefruşat Sanayi	22,0	22,0	-
341	Kağıt ve Kağıt Ürünleri Sanayi	13,8	13,8	-
342	Basım Sanayi	9,9	9,9	-
351	Ana Kimya Sanayi	15,3	15,3	-
352	Diğer Kimyasal Ürünler Sanayi	19,2	19,3	15,8
353	Petrol Ürünleri Sanayi	12,7	12,7	-
355	Lastik Ürünleri Sanayi	8,7	8,7	-
356	Başka Yerde Sınıflandırılmamış Plastik Ürünler Sanayi	16,4	16,4	-
361	Çanak, Çömlek, Çini, Porselen Sanayi	20,7	20,7	-
362	Cam ve Camdan Mamul Eşya Sanayi	12,9	12,9	-
369	Taş ve Toprağa Dayalı Diğer Sanayi	11,4	11,2	17,7
371	Demir-Çelik Ana Metal Sanayi	13,4	13,4	-
372	Demir-Çelik Dışında Ana Metal Sanayi	16,3	16,3	-
381	Metal Eşya Sanayi	20,6	20,6	-
382	Makine Sanayi (Elektrikli Olanlar Hariç)	20,2	20,2	-
383	Elektrik Makineleri, Aletleri ve Cihazları Sanayi	22,7	22,7	-
384	Taşıt Araçları Sanayi	24,6	24,4	29,5
385	Mesleki, Bilimsel, Sağlık Amaçlı Aletler ve Malz. Sanayi	12,1	12,1	-
390	Diğer İmalat Sanayi	21,0	21,0	-
3	İmalat Sanayi	16,2	16,1	26,0

Varlık Devir Hızı (Satış Hasılatı/Aktif (Varlık) Toplamı)		
	Özel Kuruluşlar	Kamu Kuruluşları
1999	1,07	0,75
2000	1,16	0,61
2001	1,18	0,82
2002	1,21	0,87
2003	1,24	0,69
2003 (*)	0,97	0,86
2004 (*)	0,97	0,85
2005	1,12	0,72
2006	1,11	0,68
2007	1,11	1,13
2008	1,11	0,81
2009	0,95	0,78
2010	0,97	0,43
2011	1,08	0,76
2012	1,08	1,00

(*) Enflasyon muhasebesine göre düzeltilmiş rakamlar kullanılarak hesaplanmıştır.

En düşük varlık devir hızı oranına sahip alt sektörler sıralamasında ise 0,56 kezlik oranla Tütün İşleme, %0,60 kezlik oranla Basım ve 0,68 kezlik oranlarla da Ağaç ve Mantar Ürünleri, Mesleki, Bilimsel, Sağlık Amaçlı Aletler ve Malzemeler ve Taş ve Toprağa Dayalı sanayileri dikkat çekmektedir.

Özkaynak Devir Hızı

2012 yılı İkinci 500 özel kuruluşlarında imalat sanayine ait özkaynak devir hızı, 2011 yılına 0,12 puan azalarak 2,56 keze gerilemiştir. Özkaynak devir hızının en yüksek olduğu imalat sanayi alt sektörleri 4,38 kez ile Petrol Ürünleri, 3,89 kez ile Gıda Maddeleri ve 3,53 kezle de Kürk ve Deri sanayileri olmuştur.

Çalışma kapsamında 2012 yılında özkaynak devir hızında en düşük orana sahip alt sektörler ise Basım (0,81 kez), İçki (1,27 kez) ve Çanak, Çömlek, Çini ve Porselen (1,60 kez) sanayileri olmuştur.

İşletme Sermayesi (Dönen Sermaye) Devir Hızı

2012 yılında İkinci 500'deki özel imalat sanayi kuruluşlarının işletme sermayesi devir hızı 2011 yılına göre çok fazla değişmeyerek

Sektörel Devir Hızları-2012										
Sektörler		Varlık Devir Hızı			Özkaynak Devir Hızı			İşletme Sermayesi (Dönen Sermaye) Devir Hızı		
		İkinci 500 BSK	ÖK	KK	İkinci 500 BSK	ÖK	KK	İkinci 500 BSK	ÖK	KK
311	Gıda Maddeleri Sanayi	1,36	1,36	1,52	3,84	3,89	1,72	2,21	2,19	7,68
312	Başka Yerde Sınıflandırılmamış Gıda Maddeleri Sanayi	1,49	1,49	-	2,97	2,97	-	2,28	2,28	-
313	İçki Sanayi (Alkollü ve Alkolsüz)	0,69	0,69	-	1,27	1,27	-	2,11	2,11	-
314	Tütün İşleme Sanayi	0,56	0,56	-	2,18	2,18	-	0,68	0,68	-
321	Dokuma Sanayi	0,98	0,98	-	2,44	2,44	-	1,57	1,57	-
322	Giyim Eşya Sanayi	1,56	1,56	-	3,52	3,52	-	2,37	2,37	-
323	Kürk ve Deri Sanayi	1,25	1,25	-	3,53	3,53	-	1,70	1,70	-
331	Ağaç ve Mantar Ürünleri Sanayi	0,68	0,68	-	2,33	2,33	-	1,31	1,31	-
332	Ağaç, Mobilya ve Mefruşat Sanayi	0,95	0,95	-	2,45	2,45	-	1,34	1,34	-
341	Kağıt ve Kağıt Ürünleri Sanayi	1,10	1,10	-	2,17	2,17	-	2,00	2,00	-
342	Basım Sanayi	0,60	0,60	-	0,81	0,81	-	1,84	1,84	-
351	Ana Kimya Sanayi	1,23	1,23	-	2,21	2,21	-	2,05	2,05	-
352	Diğer Kimyasal Ürünler Sanayi	1,19	1,23	0,49	2,07	2,20	0,55	1,52	1,56	0,69
353	Petrol Ürünleri Sanayi	2,00	2,00	-	4,38	4,38	-	3,15	3,15	-
355	Lastik Ürünleri Sanayi	0,99	0,99	-	2,11	2,11	-	1,61	1,61	-
356	Başka Yerde Sınıflandırılmamış Plastik Ürünler Sanayi	1,11	1,11	-	2,95	2,95	-	1,78	1,78	-
361	Çanak, Çömlek, Çini, Porselen Sanayi	0,80	0,80	-	1,60	1,60	-	1,26	1,26	-
362	Cam ve Camdan Mamul Eşya Sanayi	0,75	0,75	-	2,18	2,18	-	1,80	1,80	-
369	Taş ve Toprağa Dayalı Diğer Sanayi	0,69	0,68	1,09	1,74	1,74	1,69	1,39	1,38	1,59
371	Demir-Çelik Ana Metal Sanayi	1,26	1,26	-	2,93	2,93	-	2,16	2,16	-
372	Demir-Çelik Dışında Ana Metal Sanayi	1,19	1,19	-	2,84	2,84	-	1,99	1,99	-
381	Metal Eşya Sanayi	1,06	1,06	-	3,35	3,35	-	1,41	1,41	-
382	Makine Sanayi (Elektrikli Olanlar Hariç)	0,97	0,97	-	2,20	2,20	-	1,29	1,29	-
383	Elektrik Makineleri, Aletleri ve Cihazları Sanayi	1,27	1,27	-	2,80	2,80	-	1,70	1,70	-
384	Taşıt Araçları Sanayi	1,17	1,17	1,20	2,31	2,24	20,85	1,95	1,97	1,55
385	Mesleki, Bilimsel, Sağlık Amaçlı Aletler ve Malz. Sanayi	0,68	0,68	-	1,90	1,90	-	1,91	1,91	-
390	Diğer İmalat Sanayi	1,35	1,35	-	2,23	2,23	-	1,53	1,53	-
3	İmalat Sanayi	1,09	1,09	1,00	2,54	2,56	1,55	1,75	1,76	1,58

1,76 kez seviyelerinde gerçekleşirken; en yüksek işletme sermayesi devir hızına sahip imalat sanayi alt sektörü 3,15 kez ile yine Petrol Ürünler Sanayi olmuştur. İkinci sırada 2,37 kezlik oranla Giyim Eşya Sanayi yer alırken, üçüncü sırada da 2,28 kezlik işletme sermayesi devir hızı ile Başka Yerde Sınıflandırılmamış Gıda Maddeleri Sanayi gelmektedir.

Bu göstergedeki en düşük oranların elde edildiği alt sektörler Tütün İşleme (0,68 kez), Çanak, Çömlek, Çini ve Porselen (1,26 kez) ve Makine (elektrikli olanlar hariç) (1,29 kez) şeklinde sıralanmaktadır.

Farkı **“Kaliteyle”** **Yarattık**

- HB/RLX, Fantazi, Karışım ve Halı İplikleri
- Bigbag, PP Çuval, Kumaş, Dar Dokuma, Agrotekstil ve Geotekstil Kumaşlar, Taşıyıcı Bantlar, vs..
- CF/BCF İplikler, PP/PES Elyaf, Beton İçin PP Lifler, Fibrilize İplikler
- Spunbond/SMMS Nonwoven Kumaşlar
- Su Yalıtım Ürünleri

Ri TEKS

Ri TOR

Ri FAY

Ri BOND

izorit

Net Katma Değerin Faktör Gelirleri (Fonksiyonel) Dağılımı

Net katma değer emek, kapital, rant ve girişimciden çalışan dört üretim faktörünün üretime iştirakleri sonucu, üretimden aldıkları payların toplamıdır. Üretim bileşenlerinin üretime katkıları sonucu aldıkları paylar ise emeğin payı olarak ödenen maaş ve ücretler (tam istihkak), sermayenin payı olarak ödenen faizler, müteşebbisin payı olarak kar ve rantın karşılığı olarak da kira şeklinde tanımlanmaktadır. Ancak rantın karşılığı olan kiralara sadece tarım sektörü için söz konusu olmaktadır.

İSO İkinci 500 çalışması kapsamında net katma değer dağılımı 1997 yılından bu yana, son 15 yıldır özel, kamu ve toplam olacak şekilde verilirken, Birinci 500’de bu dağılım 1982-2012 arası dönemi kapsayan son 30 yıl için verilmektedir. Türkiye’de katma değer dağılımı toplu sonuçları hariç, sektörler bazında verilmemektedir.

Net katma değer faktör gelirleri dağılım oranlarında en fazla değişimin, ödenen faizler ile milli gelir anlamındaki kar paylarında gerçekleşmiş olduğu görülmektedir. Ekonomide olumsuz gelişmelerin olduğu yıllarda, genelde ödenen faizlerin oranı

hızla artarken, milli gelir anlamında müteşebbisin payı olan kar oranı hızla küçülmektedir. Özellikle yakın dönemde kredi faiz oranlarındaki hızlı küçülme, ödenen faizlerin net katma değerdeki payında da küçülmeye neden olmuştur.

2009 ve 2010 yıllarında kredi faiz oranındaki hızlı düşüş nedeni ile İkinci 500’de ödenen faiz oranlarının payı azalırken, milli gelir anlamında kar payında artış vardır. 2011 yılında az da olsa artan bir eğilim gösteren faiz oranları, 2012’de tekrar nispi bir azalma trendi göstermiştir. Kredi faiz oranlarında yaşanan bu gelişmeler sonucu, 2010’da İkinci 500 özel kuruluşlarında %11,1 olan ödenen faizlerin payı, 2012 yılında %14,4’e yükselmiştir. Söz konusu yıllarda milli gelir anlamında kar payı ise %27,3’ten %25,1’e gerilemiştir.

2012 yılında ise İkinci 500 içinde yer alan özel büyüklerin net katma değer dağılımında; ödenen maaş ve ücretlerin payı %60,5’ten %63,2’ye yükselirken, ödenen faizlerin payı %14,4’ten %12,5’e ve milli gelir anlamında karın payı ise %25,1’den %24,3’e gerilemiştir.

Net Katma Değerin Faktör Gelirlerine Göre Dağılımı (%)									
İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu									
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ödenen Maaş ve Ücretler	83,5	85,2	73,5	68,4	69,4	58,0	62,2	61,1	63,8
Ödenen Faizler	13,8	13,4	15,9	14,1	20,4	16,1	11,0	14,2	12,4
Ödenen Kiralar	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Milli Gelir Anlamında Kar	2,7	1,4	10,6	17,5	10,2	25,9	26,8	24,7	23,8
Net Katma Değer	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Özel Kuruluşlar									
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ödenen Maaş ve Ücretler	77,1	78,3	67,5	63,8	68,4	58,5	61,6	60,5	63,2
Ödenen Faizler	13,6	13,6	16,5	14,1	20,7	15,8	11,1	14,4	12,5
Ödenen Kiralar	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Milli Gelir Anlamında Kar	9,3	8,1	16,0	22,1	10,9	25,7	27,3	25,1	24,3
Net Katma Değer	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Kamu Kuruluşları									
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ödenen Maaş ve Ücretler	498,6	411,0	156,4	3,814,5	134,5	40,0	88,3	87,1	98,5
Ödenen Faizler	26,0	6,2	8,4	7,5	1,1	27,4	5,2	4,9	4,7
Ödenen Kiralar	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Milli Gelir Anlamında Kar	-424,6	-317,2	-64,8	-3,722,0	-35,6	32,6	6,5	8,0	-3,2
Net Katma Değer	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Üretim Faaliyeti Dışı Gelirler

İSO Birinci ve İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşları çalışmaları kapsamında kuruluşların yarattıkları katma değerler de hesaplanmaktadır. Kuruluş bazında yaratılan katma değerleri hesaplaması bakımından, İSO'nun yapmış olduğu bu çalışmaların Türkiye'de başka bir örneği bulunmamaktadır.

Çalışma kapsamında sanayi kuruluşlarından çeşitli büyüklüklerdeki bilgileri derlenirken, ayrıca üretim faktörlerine ödedikleri faktör gelirleri ile o dönemde ayırdıkları amortisman ve ödedikleri net dolaylı vergilerle ilgili bilgiler de istenmektedir.

Bu veriler kullanılarak ilk önce yaratılan net katma değer hesaplanmakta, daha sonra temel ve üretici fiyatlarla brüt katma değer tutarları hesaplanmaktadır.

Net katma değer hesaplamasında, girişimcinin üretime katılması sonucu payına düşen kar payı bulunurken vergi öncesi dönem kar ve zarar içinde yer alan üretim faaliyet dışı gelirlerden olan iştirak payları, temettüleri, alınan faizler, net kambiyo karları, demirbaş

satış gelirlerinin vergi öncesi dönem kar ve zarar toplamından düşülmesi ile milli gelir anlamında kara ulaşılmaktadır.

Milli gelir anlamındaki kar içine, yıl içinde kardan ayrılmış bazı karşılıklarda katılmaktadır. Üretim faaliyet dışı gelirler dediğimiz bu büyüklükler genellikle, ekonomide olumsuz geçen yıllarda, vergi öncesi dönem kar ve zarar toplamı içinde büyük bir paya sahip olmaktadır.

2011 yılında üretim faaliyet dışı gelirlerin vergi öncesi dönem kar ve zararı içinde payı %3,7 gibi oldukça düşük bir seviyede gerçekleşirken, 2012 yılında oran, üretim faaliyeti dışı gelirlerin 2011 yılına göre 16 kattan fazla artması sonucu %36,5'e kadar yükselmiştir.

2012 yılında TL'nin yılsonu kurlarına göre döviz sepetine karşı değer kazanması kambiyo karları ve finansman giderleri üzerinde olumlu etki göstermiş; özel sektörde cari fiyatlarla üretimden satışlar %5,9 gibi düşük bir oranda artış gösterirken, dönem kar ve zarar toplamındaki artış %62,7 gibi yüksek bir oranda gerçekleşmiştir.

Özel Kuruluşlarda Üretim Faaliyeti Dışı Gelirler (TL)

	Üretim Faaliyeti Dışı Gelirler (1)	Değişim (%)	Dönem Kar ve Zarar Toplamı (V.Ö.) (2)	Değişim (%)	1/2 (%)
1997	62.309.227	-	87.478.859	-	71,2
1998	132.632.442	112,9	103.872.014	18,7	127,7
1999	241.039.642	81,7	63.181.986	-39,2	381,5
2000	231.351.103	-4,0	227.897.184	260,7	101,5
2001	591.566.843	155,7	-151.116.804	-166,3	-
2002	641.103.816	8,4	475.090.266	-414,4	134,9
2003	899.240.586	40,3	813.841.784	71,3	110,5
2004	445.962.229	-50,4	843.980.667	3,7	52,8
2005	562.789.133	26,2	734.056.447	-13,0	76,7
2006	491.432.021	-12,7	1.050.361.103	43,1	46,8
2007	945.935.926	92,5	1.931.419.595	83,9	49,0
2008	202.824.441	-78,6	568.158.265	-70,6	35,7
2009	626.905.154	209,1	1.986.102.247	249,6	31,6
2010	699.849.420	11,6	2.368.108.409	19,2	29,6
2011	71.307.785	-89,8	1.943.708.597	-17,9	3,7
2012	1.155.340.739	1.520,2	3.162.458.715	62,7	36,5

İstihdam, Brüt Katma Değer Dağılımı ve Nispi Hasıla Oranları

İSO Birinci 500'de olduğu gibi, İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu çalışmasında da alt sektörler itibariyle istihdam, üretici fiyatlar ile brüt katma değer dağılımı ve sektörel nispi hasıla oranları verilmektedir. Sektörel nispi hasıla oranları, her sektörde kişi başına düşen üretici fiyatlarla brüt katma değer, imalat sanayiinde yaratılan üretici fiyatlarla brüt katma değer oranlanması şeklinde hesaplanmaktadır. Bu oranlar hangi alt sektörün daha yüksek veya düşük katma değer verimliliğine sahip olduğunu göstermektedir.

2012 yılında İkinci 500'ün istihdam dağılımında en yüksek paya sahip olan alt sektör, daha önceki yıllardaki olduğu gibi %32,6'lık payla yine Dokuma, Giyim Eşyası, Deri ve Ayakkabı sektörüdür. 2011 yılında da %34,7'lik payla yine ilk sırada yer alan bu sektörün istihdamdaki ağırlığı 2000 yılına göre oldukça azalmıştır.

2000 yılındaki %10,4'lük payıyla istihdamda üçüncü sırada yer alan Gıda, İçki ve Tütün Sanayi, 2011 ve 2012 yıllarında %19,2 ve %17'lik paylarla ikinci sırada yer alan sektör olmuştur. Sektörün 2000 yılından beri istihdamdaki payı 6,6 puan artmıştır. Metal Eşya, Makine ve Teçhizat, Mesleki Aletler Sanayi, 2000 yılında %13,6'lık istihdam payıyla ikinci sırada yer alırken, 2012 yılında istihdamdaki payı 2011 yılına göre 2 puan artarak %13,5'e yükselmiş olmasına rağmen üçüncü sıraya gerilemiştir.

İkinci 500'de yaratılan üretici fiyatlarla brüt katma değer dağılımında da her dönem olduğu gibi ilk sırada yer alan sektör yine Dokuma, Giyim Eşyası, Deri ve Ayakkabı Sanayi olmuştur. Sektörün katma değer içindeki payı 2012 yılında 2011 yılına göre 0,3 puan azalarak %20,6'ya gerilemiştir. Brüt katma değerdeki payı bakımından ikinci sırada yer alan sektör %15,2'lik payla Metal Eşya, Makine ve Teçhizat, Mesleki Aletler Sanayi olurken, üçüncü sırada yer alan sektör %15,1'lik payla Gıda, İçki ve Tütün Sanayi olmuştur.

Katma değer dağılımının sonuçlarından da görüldüğü gibi, İSO Birinci ve İkinci 500'de sektörel olarak göze çarpan yapısal bir değişim olmamıştır. Ekonominin büyüme hızının artması, ihracat-ithalat dengesinin sağlanması ve iç tasarruf oranının yükselmesi için yapısal değişime ihtiyaç bulunmaktadır.

2012 yılı İkinci 500 çalışması kapsamında nispi hasıla oranı 100'den küçük olan sadece iki alt sektör bulunurken, diğer tüm sektörlerin nispi hasıla oranları göreceli olarak daha iyi durumdadır. Nispi hasıla oranları en kötü durumda olan iki alt sektör %63,3 ve %88,4'lük oranlarla Dokuma, Giyim Eşyası, Deri ve Ayakkabı ve Gıda, İçki ve Tütün sektörleri olurken, nispi hasıla oranının en iyi olduğu sektör ise %163 ile Taş ve Toprağa Dayalı Sanayi olmuştur.

İmalat Sanayinde İstihdam ve Katma Değerin Dağılımı ve Nispi Hasıla Oranları												
	2000			2001			2011			2012		
	İstihdam Dağılımı	Brüt Katma Değer Dağılımı	Nispi Hasıla Oranı	İstihdam Dağılımı	Brüt Katma Değer Dağılımı	Nispi Hasıla Oranı	İstihdam Dağılımı	Brüt Katma Değer Dağılımı	Nispi Hasıla Oranı	İstihdam Dağılımı	Brüt Katma Değer Dağılımı	Nispi Hasıla Oranı
Gıda, İçki ve Tütün Sanayi	10,4	8,5	81,9	10,6	0,9	8,9	19,2	18,0	94,0	17,0	15,1	88,4
Dokuma, Giyim Eşyası, Deri ve Ayakkabı Sanayi	42,3	29,1	68,9	43,3	35,8	82,6	34,7	20,9	60,3	32,6	20,6	63,3
Orman Ürünleri ve Mobilya Sanayi	2,4	2,6	109,5	3,7	3,0	80,3	4,0	3,5	88,5	4,1	4,2	101,5
Kağıt, Kağıt Ürünleri ve Basım Sanayi	2,7	4,3	158,6	3,2	1,6	52,0	2,9	4,7	161,8	3,0	4,5	149,3
Kimya, Petrol Ürünleri, Lastik ve Plastik Sanayi	10,1	16,5	163,5	9,3	17,0	182,8	8,7	14,4	165,3	8,7	13,5	155,8
Taş ve Toprağa Dayalı Sanayi	6,0	9,6	158,9	5,6	10,3	183,5	6,6	10,7	161,5	6,8	11,1	163,0
Ana Metal Sanayi	5,4	7,0	129,2	4,1	7,0	173,0	5,4	5,7	107,0	5,5	5,7	103,4
Metal Eşya, Makine ve Teçhizat, Mesleki Aletler Sanayi	13,6	14,7	108,3	14,1	15,4	108,8	11,5	13,6	118,4	13,5	15,2	112,6
Taşıt Araçları Sanayi	6,3	6,9	109,0	5,7	7,7	133,5	6,5	7,6	117,4	8,3	9,5	113,8
Diğer İmalat Sanayi	0,7	0,7	100,2	0,4	1,3	348,6	0,6	0,8	134,4	0,5	0,7	153,3
İmalat Sanayi	100,0	100,0	-	100,0	100,0	-	100,0	100,0	-	100,0	100,0	-

Not: Nispi hasıla oranı, alt sektörlerde kişi başına düşen katma değer, imalat sanayinde kişi başına düşen katma değere oranını ifade etmektedir.

TOPRAK MAHSULLERİ OFİSİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Ülkemizde bir yılda **israf edilen ekmekle**
500 okul yapılabilir

www.ekmekisrafetme.com

İkinci 500 Değerlendirme Sonuçları

Sanayi sektöründe kuruluş bazında mali bilgilere yer veren ve bilimsel değerlendirmeler içeren 500 Büyük Sanayi Kuruluşu (İSO Birinci 500) çalışmasını, 45 yıldır aralıksız ve muntazam olarak hazırlayan İstanbul Sanayi Odası (İSO), bu yıl da çalışmanın 2012 yılı sonuçlarını İSO dergisinin Ağustos 2013 özel sayısı ile kamuoyu ile paylaşmış bulunmaktadır. İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu (İSO İkinci 500) çalışmamızın sonuçları ise dergimizin Eylül 2013 özel sayısı ile kamuoyuna sunulmuştur.

İSO 500 çalışmasına ek olarak yapılan ilk çalışma 1991 yılında başlayıp 1997 yılına kadar devam eden İSO 500'ü izleyen 250 Büyük Sanayi Kuruluşu çalışmasıdır. 1997 yılı ile birlikte hazırlanmaya başlayan İSO İkinci 500 çalışması, her yıl geleneksel olarak İSO 500 çalışmasının yayımlanmasını takip eden ay içinde yayımlanmaktadır.

İSO Birinci ve İkinci 500 kapsamındaki kuruluşlar, Türkiye GSYİH'si ve Türkiye sanayi sektörü içinde üretim ve katma değer büyüklükleri bazında önemli bir ağırlığa sahip bulunmaktadır. İSO Birinci 500'ün Türkiye GSYİH'si içindeki payı, 2008 ve 2009 kriz yıllarında %8,4 ve %8,6 iken, 2010 yılında %9,3'e yükselmiştir. 2011 yılında ise az da olsa küçülerek %9'a gerileyen oran, 2012 yılında da küçülmeye devam ederek %8,4'e kadar gerilemiştir.

İkinci 500 kapsamındaki kuruluşların Türkiye GSYİH'si içindeki payı ise 2008-2012 yılları arasında beş yıl boyunca değişmemiş; her yıl %0,9 seviyelerinde gerçekleşmiştir. 2012 yılında İkinci 500, Birinci 500'ün yarattığı üretici fiyatlarla brüt katma değer in ancak biri (%10,2) kadar katma değer üretebilmiştir.

İkinci 500 çalışmasında, Birinci 500'den farklı olarak üretimden satışlar, katma değer, kar ve ihracat sıralamaları arasında çok büyük farklılıklar bulunmaktadır. Birinci 500'de üretim, katma değer, kar ve ihracat sıralamalarında ilk sıraları alan kuruluşlar arasında farklılık bulunmazken, İkinci 500 çalışmasında bu farklılıklar daha belirgin olarak ortaya çıkmaktadır.

2012 yılı İkinci 500 çalışmasında üretimden satışlara göre ilk sırayı, 2011 yılı çalışmasında 29. sırada yer alan "T.T.L. Tütün San. ve Dış Tic. A.Ş." almıştır. İkinci sırada "Eker Süt Ürünleri Gıda San. ve Tic. A.Ş." yer alırken, üçüncü sırada da "PNS Pendik Nişasta Sanayi A.Ş." bulunmaktadır.

Ekonomik Büyüklükler

Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun seçilmiş ekonomik büyüklüklerinin 2012 yılındaki gelişmeleri, 2011 yılı sonuçları ile karşılaştırmalı olarak aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

2011 yılı İkinci 500 çalışmasında sıralamada yer almayan 89 adet kuruluş, 2012 yılında ikinci 500 sıralamasında yer almış bulunmaktadır. Bu sayı 2011 yılı çalışmasında ise 114 adet ile daha yüksekti. Birinci 500 çalışmasında ise bu sayı 2011 yılı için 54 adet

iken, 2012 için 48 adettir. 2012 yılında Birinci 500'de olduğu gibi, ikinci 500'de de yeni katılan kuruluş sayısında azalma vardır.

2012 yılında 13 adet olan Birinci 500'de sıralamada yer alan kamu kuruluşu sayısı bir önceki yıla göre değişmezken, İkinci 500'de bir adet daha azalıp 4'e gerilemiştir. 2012 yılında 1000 büyük sanayi kuruluşu arasında 17 adet kamu kuruluşu bulunmaktadır. Kamu kuruluşu sayısının oldukça sınırlı olması nedeniyle, çalışmamızda ekonomik büyüklüklerin değerlendirilmesinde kamu kuruluşlarından ziyade, özel büyük kuruluşlardaki gelişmelere ağırlık verilmektedir.

2012 yılında İkinci 500 kapsamındaki özel kuruluşların üretimden satışları cari fiyatlarla %5,9 oranında artmıştır. Söz konusu bu artış oranı, Birinci 500'de %9,4 ile daha yüksektir. Cari fiyatlarla elde edilen bu artış oranlarına karşın, sabit fiyatlarla üretimden satışlar Birinci 500'de %3,1 oranında artmış, İkinci 500'de ise %0,2 oranıyla da olsa sınırlı bir düşüş gerçekleşmiştir. 2011 yılı İkinci 500 çalışması kapsamındaki özel kuruluşların üretimden satışları cari fiyatlarla %30,6, sabit fiyatlarla da %16,3 olmak üzere yüksek oranda bir büyüme göstermiştir.

2012 yılında satışlardaki durağanlığa rağmen, dönem kar ve zarar toplamındaki büyük artış dikkati çekmektedir. Satış-net kar ilişkisindeki farklılığın nedenini ise Birinci 500'de olduğu gibi, İkinci 500'ün de gelir tablolarının analizinde daha net olarak görebilmekteyiz. İkinci 500'de satışların maliyeti/toplam satışlar oranı 2011 yılında %82,9'dan 2012'de %84,2'ye çıkarken, faaliyet giderleri/toplam satışlar oranı da %9,7'den %10,3'e yükselmiştir. Gider kalemlerindeki bu gelişmeler sonucu faaliyet kar ve zarar toplamı 2012 yılında 2011'e göre %20,4 oranında azalmıştır. Buna karşılık olağan faaliyet gelirlerinin toplam satışlara oranı 2012 yılında da 2011 yılına göre %5,1'den %4,6'ya gerilemiştir. 2012 yılında TL'nin döviz sepetine karşı değer kazanması finansal yapı üzerine olumlu etki yapmıştır.

Olağan faaliyet giderlerinin satışlara oranı ise 2011 yılındaki %5 seviyelerinden 2012'de %2,9'a gerilemiştir. Olağan faaliyet giderlerinin gelirlerden daha yüksek oranda gerilemesi sonucu finansman gideri öncesi kar 2011 yılına göre %2,2 oranında artış göstermiştir. Bu gerilemede özellikle olağan gelir ve giderlerin bir alt kalemi olan kambiyo karları ve zararlarında yaşanan gelişmeler etkili olmuştur. 2011 yılında 318 milyon TL tutarında net kambiyo zararı gerçekleşirken, 2012 yılında 575 milyon TL'lik net kambiyo karı söz konusu olmuştur.

Ayrıca, 2011 yılında finansman giderlerin satışlara oranı %4 seviyesinde iken, bu oran 2012'de %2,4'e gerilemiştir. Bu durum 2012 yılında İkinci 500'ün finansal yapısı üzerinde olumlu etki yapmış; özel büyük sanayi kuruluşlarının dönem kar ve zarar toplamı bir önceki yıla göre cari fiyatlarla %62,7, sabit fiyatlarla da %53,3 oranında artış göstermiştir.

2012 yılında vergi öncesi dönem net karlılığını olumlu etkileyen en önemli faktörlerden birisi de faiz giderleridir. İkinci 500 kapsamındaki özel kuruluşların net faiz ödemelerinde cari fiyatlarla %3,7, sabit fiyatlarla da %7,2 oranında bir düşüş gerçekleşmiştir.

2012 yılında İkinci 500'deki özel kuruluşların yaratmış oldukları faktör fiyatlarıyla net katma değer cari fiyatla %11,1, sabit fiyatla da %7,1 oranında artış göstermiştir. Temel fiyatlarla brüt katma değerdeki artış cari ve sabit fiyatlarla olmak üzere, sırasıyla %10,4 ve %6,4 oranlarında artarken; üretici fiyatlarıyla yaratılan brüt katma değerdeki artış oranları ise %6,5 ve %2,6'dır.

İSO Birinci 500'deki özel kuruluşların 2012 yılında temel fiyatla yaratmış oldukları katma değer sabit fiyatlarla %0,9 ve Türkiye sanayi sektörü katma değeri %1,7 oranında artış gösterirken, İkinci 500'de bu artış oranının %6,4 ile çok daha yüksek bir oranda gerçekleşmiş olması dikkate değer bir bulgudur.

İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun Ellilik Gruplara Göre Dağılımı

İSO Birinci ve İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşları çalışmalarında bazı ekonomik büyüklükler son sekiz yıldır 50'lik gruplara göre tasnif edilmekte ve bu grupların çeşitli ekonomik büyüklüklerden aldıkları paylar tespit edilmeye çalışılmaktadır.

Ölçek ekonomisinin etkinliği analiz etmek bakımından bu inceleme oldukça faydalı olmaktadır. İkinci 500'de de, her ne kadar Birinci 500'deki kadar olmasa da, yine de ölçek büyüklüğünün ekonomik sonuçlar üzerindeki etkisi görülebilmektedir.

2012 yılı Birinci 500'ün ilk 50'lik grubun payları üretimden satışlarda %50,1, üretici fiyatları ile yatırılan brüt katma değerde %54,8, vergi öncesi dönem kar ve zarar toplamında %44,5, ihracatta %51,3 ve istihdamda da %29,3'tür. Ücretle çalışanların payı hariç, diğer tüm ekonomik büyüklüklerde Birinci 500'de ilk 50'lik grubun %50 civarında paylara sahip olduğu görülmektedir. Görüldüğü gibi Birinci 500'deki ilk 50'lik grubun Türkiye sanayinde ve ekonomisindeki ağırlığı oldukça büyüktür.

İkinci 500'de de farklar, Birinci 500'deki kadar büyük olmasa da, ilk 50'lik grup ekonomik büyüklüklerden alınan paylar bakımından ağırlığını ortaya koymuş bulunmaktadır. Üretimden satışlar ve üretici fiyatları ile brüt katma değerde İkinci 500'deki ilk 50'lik grubun payı %13,9 ile aynı iken, dönem kar ve zarar toplamında %14,3, ihracatta %13,2 ve istihdamda da %11,5 seviyelerindedir.

Nispi hasıla oranında da ilk 50'lik grubun oranı 120,5 olup, gruplar itibarıyla elde edilen en yüksek orandır.

İhracat Performansı

İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun 2012 yılında yapmış olduğu ihracat tutarı yaklaşık olarak 9,7 milyar dolardır. 2012 yılında İkinci 500 kuruluşlarının yapmış oldukları toplam ihracat, Birinci 500 toplam ihracatının %15,2'si kadardır. 2011 yılında %25,3 olan İkinci 500'ün toplam satışları içindeki dış satışların payı, 2012 yılında 1,5 puan artarak %26,8'e yükselmiştir. Ancak bu orandaki

artışa rağmen, İkinci 500'ün toplam ihracatının Türkiye ihracatı içindeki payı 0,5 puanlık azalmayla %6,8'ten %6,3'e gerilemiştir.

2012 yılında İSO Birinci 500 ihracatı bir önceki yıla göre sadece %0,6 oranında artarken, İkinci 500'ün ihracatı %4,6 ile daha yüksek bir oranda artmıştır.

Birinci 500 ile İkinci 500 karşılaştırıldığında ihracatın sektörel yapısının değişmekte olduğu görülmektedir. Birinci 500'de ihracatın %21,9'u Taşıt Araçları Sanayi tarafından gerçekleştirilirken, ikinci sırada %20,6'lık payla Kimya, Petrol Ürünleri, Lastik ve Plastik Sanayi, üçüncü sırada ise %20'lik payla Ana Metal Sanayi yer almıştır.

İkinci 500'de ise sektörel sıralamalar değişmiş; ihracatta ilk sırayı %23,7'lik payla açık ara Dokuma, Giyim Eşyası, Deri ve Ayakkabı Sanayi almıştır. İkinci sırada %16,7'lik payla Metal Eşya, Makine Teçhizat ve Mesleki Aletler Sanayi yer alırken, bu sektörü üçüncü sırada %15,6'lık payla Gıda, İçki ve Tütün Sanayi izlemiştir.

Geçen yılda İkinci 500'de %26,5'lik payla ilk sırada yer alan Dokuma, Giyim Eşyası, Deri ve Ayakkabı Sanayi'nin ihracatı 2011 yılında %0,7 oranında artarken, 2012'de %6,2 oranında gerilemiştir. 2011 yılında ihracatı %58,5 oranında artarak %18,8'lik payla ikinci sırada yer alan Gıda, İçki ve Tütün Sanayi'nin 2012 yılında ihracatı %13,5 oranında azalmıştır. 2011 yılında %13,7'lik ihracat payı ve %40'lık ihracat artışıyla üçüncü sırada yer alan Metal Eşya, Makine Teçhizat ve Mesleki Aletler Sanayi'nin ihracatı, 2012 yılında da %27,2 oranında artış başarısı göstermiştir.

Yabancı Sermaye Paylı Kuruluşlar

İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu çalışmasında olduğu gibi, İkinci 500 çalışmasında da yabancı sermaye paylı kuruluşların üretimden satışlar, üretici fiyatları ile brüt katma değer, dönem kar ve zarar toplamı, ihracat ve çalışanlar sayısının, toplam içindeki payları 50'lik gruplar halinde verilmektedir.

İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu kapsamındaki yabancı sermaye paylı kuruluş sayısı 2011 yılında 67 adet iken, 2012'de 5 adet artarak 72'ye yükselmiştir.

2012 yılında Birinci ve İkinci 500'deki yabancı sermaye paylı kuruluşların üretimden satışlardan aldıkları pay %29,7 ve %15,1 olurken, üretici fiyatlarıyla brüt katma değerde ki paylar ise %42,7 ve %20'dir. Dönem kar ve zarar toplamında Birinci 500'deki yabancı sermayeli kuruluşların payları %31,4 iken, İkinci 500'dekilerin payı %23,3 ile daha düşüktür. İhracatta yabancı sermayeli kuruluşların payları Birinci 500 için %43, İkinci 500 için ise %17 seviyelerinde iken, çalışanlar sayısında da paylar, sırasıyla %31,1 ve %14,8'dir.

İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nda 2012 yılında yabancı sermaye paylı kuruluşların nispi hasıla oranı 135,1'dir.

İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu İçinde İSO Üyeleri

2010 ve 2011 yıllarında 189 ve 185 adet olan İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu kapsamındaki İSO üyesi sayısı, 2012 yılında bir adet daha azalarak 184'e gerilemiştir. 2012 yılında İkinci 500'de

yer alan 184 İSO üyesi kuruluşun iki tanesi de kamu kuruluşudur. Birinci 500'deki 198 adet İSO üyesi sanayi kuruluşu ile birlikte, 2012 yılında 1000 büyük sanayi kuruluşu kapsamındaki İSO üyesi sayısının 382 olduğu anlaşılmıştır. 2011 yılındaki 378 kuruluşu göre İSO üyesi sayısı 4 adet artmıştır.

İkinci 500'de İSO üyesi 184 kuruluşun üretimden satışlardaki payı %36,9'dur. 2011 yılına göre İSO üyesi sayısı bir adet azalırken, üretimden satışlardaki payda da 0,2 puanlık bir azalış gerçekleşmiştir.

İSO üyelerinin ihracattan aldıkları pay ise daha yüksek oranda azalmış; 2011'e göre pay 1,8 puan azalarak %38,1'e gerilemiştir. İkinci 500'de yer alan İSO üyelerinin ihracatı 2011 yılına göre %0,2 oranında da olsa düşüş göstermesi, bu sonuçta etken olmuştur.

Vergi öncesi dönem karında İSO üyelerinin payı 2012 yılında 2011 yılına göre 2,1 puanlık iyileşmeyle %39,5'e yükselmiştir. Dönem zararında ise İSO üyesi İkinci 500 kuruluşlarının payı ise 1,3 puan azalarak %30'a gerilemiştir. Bu sonuçlara göre İSO üyelerinin vergi öncesi dönem kar ve zarar toplamındaki payı da 0,6 puanlık artışla %41,4'e yükselmiştir.

2011 yılına göre toplam borçlar içinde İSO üyesi sanayi kuruluşlarının payı çok fazla değişmeyerek (0,2 puan azalarak) %34 seviyesinde gerçekleşirken, özkaynaklar içindeki pay da sadece 0,3 puan azalarak %38,2 seviyesinde gerçekleşmiştir.

İkinci 500'de ücretle çalışanlar sayısı 2012 yılında 2011 yılına göre %0,8 oranında artarken, İSO üyesi kuruluşlarda çalışanların sayısında ise %7,5 oranında bir düşüş olmuştur. Bu gelişme nedeniyle de çalışanlar bakımından İSO üyelerinin payı %45,1'den 2012'de %41,4'e gerilemiştir.

2012'de İkinci 500 içindeki İSO üyesi kuruluşların net katma değerdeki payı 2011 yılına göre 2 puanlık azalmayla %44'e gerilerken, temel fiyatlarla brüt katma değerdeki pay da 1,5 puanlık azalmayla %42,4'e gerilemiştir. Üretici fiyatları ile brüt katma değerde ise 2012 yılında İSO üyelerinin İkinci 500 içindeki payı 2011 yılına göre 0,4 puanlık artışla %42,9'a yükselmiştir.

2012 yılında İkinci 500 kapsamındaki kuruluşların ödemiş oldukları KDV ve ÖTV tutarları bir önceki yıla göre %33,8 oranında azalırken, İSO üyelerinin ödemiş oldukları KDV ve ÖTV tutarları %14,6 oranında artmıştır. Bu gelişmeler sonucunda da dahilde alınan KDV ve ÖTV'de İSO üyelerinin payı büyük bir artışla %26,8'den %46,4'e yükselmiştir.

İkinci 500 büyük sanayi kuruluşu içindeki İSO üyesi büyük sanayi kuruluşlarının net katma değer dağılımında en büyük pay geçmiş yıllarda da olduğu gibi %68 ile yine ödenen maaş ve ücretlerdir. 2011 yılındaki %65,7 değerine göre bu payda 2,3 puanlık bir artış söz konusu olmuştur. Ödenen faizlerin payı 1,3 puanlık azalışla %9,7'ye gerilerken, milli gelir anlamındaki kar faktör geliri payı da 1 puanlık azalmayla %22,3'e gerilemiştir.

Özel Sektörde İSO Üyeleri

2012 yılında İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu kapsamında yer alan özel sektör kuruluşlarının sayısı geçen yıla göre bir adet artarak

496'ya yükselmiştir. Bu durumun tersine İkinci 500 kapsamındaki İSO üyesi özel sektör kuruluşlarının sayısı ise bir adet azalarak 182'ye gerilemiştir.

2012 yılında İkinci 500 kapsamındaki 496 özel kuruluş içinde İSO üyesi 182 özel kuruluşun üretimden satışlardaki payı 0,4 puanlık azalışla %36,7'ye gerilerken, satış hasılatındaki pay da 0,3 puanlık azalmayla %37,9'a gerilemiştir. İkinci 500 özel kuruluşlarının 2012 yılında yapmış olduğu ihracatın %38,3'ü İSO üyesi özel sektör kuruluşları tarafından gerçekleştirilmiştir.

İSO üyesi özel kuruluşların, 2011 yılında %37,4 olan İkinci 500 özel kuruluşlarının dönem karı içindeki payı, 2012 yılında %39,1'e yükselirken, dönem zararı içindeki İSO üyesi özel kuruluşların payı ise %31,3'ten %32,2'ye yükselmiştir. Bu sonuçlara göre vergi öncesi dönem kar ve zarar toplamı içinde İSO üyesi özel kuruluşların payı ise çok fazla değişmeyerek %40,7'den %40,4'e gerilemiştir.

2012 yılında İSO üyesi özel kuruluşlarda istihdam edilenlerin sayısı %7,6 oranında azalarak 85.372 kişiye gerilemiştir. İkinci 500'deki özel kuruluşlarda istihdam edilenlerin sayısı ise %1 oranında artarak 206.068 kişiye yükselmiştir. Bu gelişmenin sonucunda %45,3 olan İSO üyesi özel kuruluşların toplam istihdam içindeki payı, 2012 yılında 3,9 puan azalarak %41,4'e gerilemiştir.

Faktör fiyatlarıyla hesaplanan net katma değer İkinci 500 kapsamındaki özel kuruluşlarda cari fiyatlarla %11,1 oranında artarken, İSO üyesi özel kuruluşlara ait artış oranı ise %5,2'dir. Bu gelişme 2011 yılında %46,2 olan İSO üyesi özel büyük sanayi kuruluşlarının net katma değerdeki payının, 2,5 puan azalarak %43,7'ye gerilemesine neden olmuştur.

Temel fiyatlarla brüt katma değerde de %44'ten %42,1'e gerileyen İSO üyesi özellerin oranı, üretici fiyatlarıyla brüt katma değerde ise %42,4 ile değişmemiştir. 2012 yılında İSO üyesi özellerde temel fiyatlarla brüt katma değer cari olarak %5,7 oranında artarken, sabit fiyatlarla artış oranı %2,5 olmuştur.

Kamu Kuruluşlarının Payı

İSO Birinci ve İkinci 500 çalışması kapsamındaki kamu kuruluşları sayısı, özellikle son dönemlerde hızlanan özelleştirmeler paralelinde giderek çok düşük düzeye inmiş bulunmaktadır.

2012 yılı Birinci 500 çalışması kapsamında 13 kamu kurumu bulunurken, İkinci 500 kapsamında da 4 kamu kuruluşu yer almıştır. Birinci 500 çalışmasında kamu kuruluşu sayısı 2011 yılına göre değişmezken, İkinci 500'deki kamu kuruluşu sayısı 5'ten 4'e gerilemiştir.

2012 yılında İkinci 500 kapsamındaki 4 adet kamu kuruluşunun üretimden satışlardaki payı %0,9 olup, 2011 yılına göre değişmezken; kamu kuruluşlarının sayısı azalırken, satış hasılatı içindeki payı 0,1 puan artarak %1'e yükselmiştir. 2012 yılında kamu kuruluşlarının yapmış oldukları ihracatın toplam ihracat içindeki payı da, tıpkı satış hasılatında olduğu gibi, 0,1 puan artarak %0,6 olmuştur.

2012 yılında İkinci 500 kapsamındaki kuruluşlarda istihdamdan edilenlerin sayısı %0,8 oranında artarken, kamu kuruluşlarında istihdam edilenlerin sayısı %14,1 oranında düşüş göstermiştir.

İkinci 500'ün yaratmış olduğu net katma değer içinde kamu kuruluşları %1,8'lik bir paya sahip iken, temel fiyatlarla yaratılan brüt katma değerde de kamu kuruluşlarının payı %1,7 ile neredeyse aynıdır. Üretici fiyatlar ile yaratılan brüt katma değer içinde kamu kuruluşlarının payı ise 0,5 puan azalarak %1,7'den %1,2'ye gerilemiştir.

Kaynak Yapısı

2001 krizinde İSO Birinci ve İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşları'nın kaynak yapılarında önemli bozulmalar görülmüştü. Kriz sonrasında, ekonomideki yaşanan olumlu gelişmeler ve 2004 yılında enflasyon muhasebesi uygulaması sonucu, sanayi kuruluşlarının kaynak yapılarında olumlu gelişmeler yaşanmış; bu nispi iyileşmeler, 2008 krizine kadar devam etmiştir. Söz konusu yılda kurların yükselip, TL'nin değer kaybetmesi sonucu döviz cinsi borçların, TL değeri olarak hacmi hızla büyümüştür. Bu gelişmeler ile toplam borç/toplam varlık oranları da hızla yükselmiştir.

2009 yılında ekonomide yaşanan sorunlar ile kredi talebinde meydana gelen gerilemeler ve kredi faiz oranlarındaki düşüşlerinde katkısı ile finansal giderler küçülmüştür. Bu gelişme karların artışına neden olurken, özkaynaklar büyümüş; dolayısı ile özkaynak/varlık toplamı oranında iyileşme görülmüştür. TCMB'nın takip ettiği politikaları nedeniyle kredi faiz oranlarında görülen küçülmeler, mali yapıda iyileşmenin 2010 yılında da devam etmesinde etken olmuştur.

2011 yılı ikinci yarısında ekonomide yaşanan genel yavaşlama sonucu kredi faiz oranlarında görülen nispi yükselme, kaynak yapısında tekrar bozulmaya neden olmuştur. 2011 yılı Birinci 500 sonuçlarında kaynak yapısında görülen bozulma, İkinci 500' sonuçlarında da görülmüştür. İkinci 500'de toplam borç/varlık toplamı oranı 2011 yılında 2010 yılına göre %54,6'dan, %59,1'e yükselirken, bu oran son dönemlerde elde edilen en yüksek oran olmuştur.

2012 yılında TL'nin nispi olarak değer kazanması sonucu finansal giderlerdeki olumlu gelişmeler, kuruluşların kaynak yapısında nispi bir iyileşmeye neden olmuştur. İkinci 500'de 2011 yılında %59,1 gibi yüksek bir seviyede olan toplam borç/varlık toplamı oranı, 2012 yılında yaşanan nispi iyileşmeler sonucu %57,2'ye kadar gerilemiştir. Söz konusu oran İkinci 500 kapsamındaki özel büyük sanayi kuruluşlarında da aynı paralelde seyretmiş; oran, %59,4'ten %57,4'e gerilemiştir.

2012 yılında satışlardaki duraklamaya karşılık, kurlarda TL lehine yaşanan gelişme ve faiz oranlarındaki nispi azalış, karlarda olumlu gelişmeye neden olmuştur. Bu durum 2012 yılında kaynak yapısında nispi de olsa bir iyileşmeye neden olmuştur.

2012 yılı Birinci 500'de toplam borç/özkaynak oranı %112 iken, özel kuruluşlar için bu oran %134,1 ile daha olumsuzdur. İkinci 500'de ise oran %133,5 ile daha yüksek iken, özel kuruluşlar için oran %134,9 ile daha yüksektir. Toplam borç/ özkaynak oranları 2011 yılına göre nispi bir küçülme göstermişken, oranlar hala oldukça

yüksek seviyelerde seyretmektedir. Oranların bu kadar büyük olması, Türkiye ekonomisinde reel kesimin kaynak yapısının bozuk olmasını ve dışa bağımlılığı göstermesi bakımından son derece önemlidir.

Dış Kaynak (Borçlar) Yapısı

2012 yılında ankete katılan kuruluşların konsolide gelir tablolarında TL'nin nispi olarak değerlendirilmesi sonucu net kambiyo gelirindeki artış yanında, finansal giderlerde de düşüşlerin yaşanması sonucu sanayi kuruluşlarının kaynak yapısında iyileşmeler gerçekleşmiştir.

2012 yılında İkinci 500 kapsamındaki özel sanayi kuruluşların toplam borçları %2 oranında artarken; kısa vadeli borçlar da %4,8 oranında artmış, buna karşın uzun vadeli borçlar ise %4,5 oranında azalmıştır.

2012 yılında İkinci 500'ün toplam borçları içinde kısa vadeli borçların payı %72,4 iken, uzun vadeli borçların payı ise %27,6'dır.

2012 yılında İkinci 500'de yer alan özel sektör kuruluşlarının toplam borcunun %20,5'i Dokuma, Giyim Eşyası, Deri ve Ayakkabı sektörüne aittir. Sektör, 2011 yılında %19,7'lik toplam özel sektör borçları içindeki pay ile ikinci sırada yer almaktaydı. 2011 yılında en yüksek oranlı borcu olan sektör ise %21,2 ile Gıda, İçki ve Tütün sektörü olurken, bu sektör 2012 yılında %20,1'lik payla ikinci sıraya gerilemiştir. Toplam borçlar içindeki payı bakımından üçüncü sırada yer alan sektör ise %12,6 ile Metal Eşya, Makine Teçhizat ve Mesleki Aletler sektörü olurken, dördüncü sırada %12,5 ile Taş ve Toprağa Dayalı, beşinci sırada %11,1 ile Kimya, Petrol Ürünleri, Lastik ve Plastik sektörleri yer almıştır.

Finansal Oranlar

Cari Oran (Dönen Varlıklar / Kısa Vadeli Borçlar)

Cari oran, bir işletmenin kısa vadede varlıklarını paraya dönüştürüp, elde ettiği kaynaklarla borçlarını ödeme gücünü ifade eden bir göstergedir. İşletmede dönen varlıklar ile kısa vadeli borçlar arasındaki olumlu fark net işletme sermayesini vermektedir. Bir işletmenin net işletme sermayesine sahip olması ise borç ödeme ve likidite gücünü göstermektedir.

2010 yılında %149,3 ile oldukça olumlu bir seviyede olan cari oran, 2011 yılında mali yapıdaki olumsuz gelişmenin bir işareti olarak %147,2'ye gerilemiş, 2012 yılında ise 0,6 puan artarak %147,8'e yükselmiştir.

İkinci 500'de yer alan özel kuruluşlarda ise cari oran 2011'deki %146,7 seviyelerinden 0,7 puanlık iyileşmeyle %147,4'e yükselmiştir.

Toplam Borçlar / Aktif (Varlık) Toplamı

Finansal oranlarla ilgili bir diğer önemli rasyoda Toplam Borç/ Toplam Aktif oranıdır. Bu oran, işletmelerin ne ölçüde dış kaynakla fonladığını göstermesi bakımından son derece önemli bir göstergedir.

2009 ve 2010 yıllarında değişmeyerek %54,6 seviyelerinde gerçekleşen toplam borçlar/toplam aktifler oranı, 2011 yılında %59,1'e yükselmiş, 2012 yılında ise 1,9 puan azalarak %57,2'ye gerilemiştir. 2012 yılında rasyoda görülen bu azalma trendi, İkinci

500'de yer alan özel kuruluşlar ve İSO üyelerinde geçerli olmuş; oran, özel kuruluşlarda %59,4'ten %57,4'e ve İSO üyelerinde de %56,2'den %54,3'e gerilemiştir.

Toplam Borçlar / Özkaynak

Borçlanma oranı olarak da adlandırılan Toplam Borçlar/Özkaynak oranı, 2012 yılı İkinci 500'de %144,5'ten %133,5'e gerilerken; özellerde %146,1'den %134,9'a ve İSO üyelerinde de %128,4'ten %118,9'a gerilemiştir.

Kısa Vadeli Borçlar / Aktif (Varlık) Toplamı

Kriz yıllarında kuruluşlar varlıklarının yarısını, genelde kısa vadeli borçlarla fonladıkları görülmektedir. 2009 yılında %40'a gerileyen oran, 2010'da da gerilemeye devam ederek %38,7 olmuş, 2011 yılında ise tekrar artarak %41,7'ye yükselmiştir. 2012 yılında 2011 yılına göre çok fazla değişmeyerek sadece 0,3 puan azalan oran, %41,4 olmuştur.

İkinci 500 kapsamındaki özel kuruluşlarda da 2011 yılına göre çok fazla değişmeyerek %41,5 seviyelerinde gerçekleşen oran, İkinci 500'de yer alan İSO üyelerinde ise 1,6 puan ile daha yüksek oranda azalarak %41,8'den %40,2'ye gerilemiştir.

Maddi Duran Varlıklar / Özkaynak

İşletmelerde maddi duran varlıklar/özkaynak oranının 100 değerinden düşük olması, özkaynak yeterliliğini göstermesi bakımından önemli bir göstergedir. 2012 yılında İkinci 500'de maddi duran varlıklar/özkaynak oranı %69,1'den %65,7'ye gerileyerek olumlu bir gelişme göstermiştir.

Özkaynak / Aktif (Varlık) Toplamı

2004 yılında uygulanan enflasyon muhasebesinin önemli katkısı ile İkinci 500'de özkaynaklar/ aktif toplamı oranı %53'e kadar yükselirken, 2011'de söz konusu oran %40,9 ile oldukça düşük bir seviyeye gerilemiştir. 2012 yılında ise özkaynakların aktiflerden daha yüksek oranda artması sonucu, oran 1,9 puanlık bir artışla %42,8'e yükselmiştir.

Kısa Vadeli Borçlar / Toplam Borçlar

İkinci 500'de 2011 yılında %70,5 olan kısa vadeli borçlar/toplam borçlar oranı, 1,9 puanlık bir artışla %72,4'e yükselirken, İkinci 500'deki özellerde de %70,4'ten %72,3'e yükselmiş; İkinci 500'deki İSO üyelerinde ise 0,5 puanlık azalma ile %74,4'ten %73,9'a gerilemiştir.

Karlılık Oranları

2012 yılında İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun 417 adedi kar bildirirken, 83 adedi de zarar bildirmiştir. Kar eden 417 kuruluşunun 414'ü özel, 3'ü kamu kuruluşu iken; zarar bildiren 83 kuruluşun 82'si özel, 1'i ise kamu kuruluşudur. 2012 yılında İkinci 500'de kar eden kuruluş sayısı 42 adet artmıştır.

2012 yılında İkinci 500 kapsamında satış hasılatı cari fiyatlarla %6,2 oranında sınırlı bir seviyede artarken, vergi öncesi dönem kar ve zarar toplamı %61,1 gibi oldukça yüksek bir oranda artış

göstermiştir. 2012 yılında satışlar nispi bir yavaşlama gösterirken, finansman giderleri küçülmüş, ilave olarak yılsonuna doğru döviz sepetine karşı TL'nin değer kazanması da finansal yapı üzerine olumlu etki yapmıştır. Bunun sonucunda da İkinci 500'ün satış karlılık oranları bir yıl önceki yıla göre yükselmiştir.

Satış Karlılığı

2012 yılında kurlardaki gerileme ve finansman giderlerindeki düşüş sonucu İkinci 500'de satış karlılık oranı, 2011 yılına göre 1,7 puan artış göstererek %4,9'a yükselmiştir. İkinci 500'de yer alan özel büyük sanayi için de satış karlılığı oranı %4,9 ile aynıdır.

Aktif (Varlık) Karlılığı

2012 yılında İkinci 500 satış karlılık oranında olduğu gibi, aktif karlılığında da nispi bir artış söz konusu olmuştur. 2012 yılındaki %5,3'lük aktif karlılığı oranı da inceleme döneminde elde edilen en yüksek ikinci değer olmuştur.

Özkaynak Karlılığı

İkinci 500'de yer alan özel sektör kuruluşlarının özkaynak karlılığı oranı 2011 yılına göre 4 puanlık bir artışla %8,5'ten %12,5'e yükselmiştir.

Ekonomik Karlılık

Üretime katılan üretim faktörlerinin üretimden aldıkları payların toplamı olan net katma değer, aktif toplamına oranlanması ile hesaplanan ekonomik karlılık oranı, bu özelliği ile İSO Birinci ve İkinci 500 çalışmalarında yer verilen en önemli ekonomik göstergelerden birisidir. Yani, diğer bir ifade ile ekonomik karlılık, işletmeye konulan para karşılığı ne oranda katma değer yarattığını gösteren bir kavramdır.

Gerek Birinci, gerekse de İkinci 500'de ekonomik karlılık oranlarının giderek küçüldüğü görülmekte olup, bu gelişme sektörün rekabet gücündeki olumsuz gidişatı ve iç tasarrufların yetersiz boyutlara gerilemesini de işaret etmektedir.

2003-2012 yıllarını kapsayan inceleme döneminde İkinci 500'de en yüksek ekonomik karlılık oranının gerçekleştiği yıl %15,9 ile 2009 ve 2012 yılları olurken, oranın en düşük olduğu yıl %11,8 ile 2003 yılı olmuştur.

2012 yılında ekonomik karlılık oranında bir önceki yıla göre nispi bir iyileşme görülmesine karşılık, ekonominin gelişmesi, kaynak yaratımının artması ve iç tasarruf oranını büyütülebilmesi bağlamında bu oranın daha da yüksek seviyelere taşınması gerekmektedir.

Varlık Devir Hızı

Kuruluşlar rekabet gücü savaşında kar marjından fedakarlık ederken, parayı hızla döndürüp, sürümden kazanmak ve kaynak kaybını minimize etmek durumundadırlar. Ancak bu genel kural Türkiye'de pek işlememekte; karlılık oranları azalırken, varlık devir hızlarının artmadığı, hatta daha da azaldığı görülmektedir. Bu durum hem Birinci ve hem de İkinci 500 kapsamındaki kuruluşlar için de geçerlidir.

2012 yılında Birinci 500 kapsamında özel kuruluşlarda varlık devir hızı 1,34 kezden 1,28 keze gerilerken, İkinci 500 özellerinde 1,08 kez ile 2011 yılına göre değişmemiştir. Bu sonuçlara göre, İkinci 500 özel kuruluşları varlık devir hızı kapsamında Birinci 500'deki özellerden daha olumsuz bir performans göstermiştir.

Özkaynak Devir Hızı

2012 yılı İkinci 500 özel kuruluşlarında imalat sanayine ait özkaynak devir hızı, 2011 yılına 0,12 puan azalarak 2,56 keze gerilemiştir.

İşletme Sermayesi (Dönen Sermaye) Devir Hızı

2012 yılında İkinci 500'deki özel imalat sanayi kuruluşlarının işletme sermayesi devir hızı 2011 yılına göre çok fazla değişmeyerek 1,76 kez seviyelerinde gerçekleşirken; en yüksek işletme sermayesi devir hızına sahip imalat sanayi alt sektörü 3,15 kez ile yine Petrol Ürünler Sanayi olmuştur.

Net Katma Değerin Faktör Gelirleri (Fonksiyonel) Dağılımı

Net katma değer emek, kapital, rant ve girişimciden çalışan dört üretim faktörünün üretime iştirakleri sonucu, üretimden aldıkları payların toplamıdır.

İSO İkinci 500 çalışması kapsamında net katma değer dağılımı 1997 yılından bu yana, son 15 yıldır özel, kamu ve toplam olacak şekilde verilirken, Birinci 500'de bu dağılım 1982-2012 arası dönemi kapsayan son 30 yıl için verilmektedir. Türkiye'de katma değer dağılımı toplu sonuçları hariç, sektörler bazında verilmemektedir.

Net katma değer faktör gelirleri dağılım oranlarında en fazla değişimin, ödenen faizler ile milli gelir anlamındaki kar paylarında gerçekleşmiş olduğu görülmektedir. Ekonomide olumsuz gelişmelerin olduğu yıllarda, genelde ödenen faizlerin oranı hızla artarken, milli gelir anlamında müteşebbisin payı olan kar oranı hızla küçülmektedir. Özellikle yakın dönemde kredi faiz oranlarındaki hızlı küçülme, ödenen faizlerin net katma değerdeki payında da küçülmeye neden olmuştur.

2012 yılında ise İkinci 500 içinde yer alan özel büyüklerin net katma değer dağılımında; ödenen maaş ve ücretlerin payı %60,5'ten %63,2'ye yükselirken, ödenen faizlerin payı %14,4'ten %12,5'e ve milli gelir anlamında karın payı ise %25,1'den %24,3'e gerilemiştir.

Üretim Faaliyeti Dışı Gelirler

İSO Birinci ve İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşları çalışmaları kapsamında kuruluşların yarattıkları katma değerler de hesaplanmaktadır. Kuruluş bazında yaratılan katma değerleri hesaplaması bakımından, İSO'nun yapmış olduğu bu çalışmaların Türkiye'de başka bir örneği bulunmamaktadır.

Çalışma kapsamında sanayi kuruluşlarından çeşitli büyüklüklerdeki bilgileri derlenirken, ayrıca üretim faktörlerine ödedikleri faktör gelirleri ile o dönemde ayırdıkları amortisman ve ödedikleri net dolaylı vergilerle ilgili bilgiler de istenmektedir. Bu veriler kullanılarak ilk önce yaratılan net katma değer hesaplanmakta,

daha sonra temel ve üretici fiyatlarla brüt katma değer tutarları hesaplanmaktadır.

Net katma değer hesaplamasında, girişimcinin üretime katılması sonucu payına düşen kar payı bulunurken vergi öncesi dönem kar ve zarar içinde yer alan üretim faaliyet dışı gelirlerden olan iştirak payları, temettüleri, alınan faizler, net kambiyo karları, demirbaş satış gelirlerinin vergi öncesi dönem kar ve zarar toplamından düşülmesi ile milli gelir anlamında kara ulaşılmaktadır. Milli gelir anlamındaki kar içine, yıl içinde kardan ayrılmış bazı karşılıklarda katılmaktadır. Üretim faaliyet dışı gelirler dediğimiz bu büyüklükler genellikle, ekonomide olumsuz geçen yıllarda, vergi öncesi dönem kar ve zarar toplamı içinde büyük bir paya sahip olmaktadır.

2011 yılında üretim faaliyet dışı gelirlerin vergi öncesi dönem kar ve zararı içinde payı %3,7 gibi oldukça düşük bir seviyede gerçekleşirken, 2012 yılında oran, üretim faaliyeti dışı gelirlerin 2011 yılına göre 16 kattan fazla artması sonucu %36,5'e kadar yükselmiştir. 2012 yılında TL'nin yılsonu kurlarına göre döviz sepetine karşı değer kazanması kambiyo karları ve finansman giderleri üzerinde olumlu etki göstermiş; özel sektörde cari fiyatlarla üretimden satışlar %5,9 gibi düşük bir oranda artış gösterirken, dönem kar ve zarar toplamındaki artış %62,7 gibi yüksek bir oranda gerçekleşmiştir.

İstihdam, Brüt Katma Değer Dağılımı ve Nispi Hasıla Oranları

2012 yılında İkinci 500'ün istihdam dağılımında en yüksek paya sahip olan alt sektör, daha önceki yıllardaki olduğu gibi %32,6'lık payla yine Dokuma, Giyim Eşyası, Deri ve Ayakkabı sektörüdür. 2011 yılında da %34,7'lik payla yine ilk sırada yer alan bu sektörün istihdamdaki ağırlığı 2000 yılına göre oldukça azalmıştır.

2000 yılındaki %10,4'lük payıyla istihdamda üçüncü sırada yer alan Gıda, İçki ve Tütün Sanayi, 2011 ve 2012 yıllarında %19,2 ve %17'lik paylarla ikinci sırada yer alan sektör olmuştur. Sektörün 2000 yılından beri istihdamdaki payı 6,6 puan artmıştır. Metal Eşya, Makine ve Teçhizat, Mesleki Aletler Sanayi, 2000 yılında %13,6'lık istihdam payıyla ikinci sırada yer alırken, 2012 yılında istihdamdaki payı 2011 yılına göre 2 puan artarak %13,5'e yükselmiş olmasına rağmen üçüncü sıraya gerilemiştir.

İkinci 500'de yaratılan üretici fiyatlarla brüt katma değer dağılımında da her dönem olduğu gibi ilk sırada yer alan sektör yine Dokuma, Giyim Eşyası, Deri ve Ayakkabı Sanayi olmuştur. Sektörün katma değer içindeki payı 2012 yılında 2011 yılına göre 0,3 puan azalarak %20,6'ya gerilemiştir. Brüt katma değerdeki payı bakımından ikinci sırada yer alan sektör %15,2'lik payla Metal Eşya, Makine ve Teçhizat, Mesleki Aletler Sanayi olurken, üçüncü sırada yer alan sektör %15,1'lik payla Gıda, İçki ve Tütün Sanayi olmuştur.

Katma değer dağılımının sonuçlarından da görüldüğü gibi, İSO Birinci ve İkinci 500'de sektörel olarak göze çarpan yapısal bir değişim olmamıştır. Ekonominin büyüme hızının artması, ihracat-ithalat dengesinin sağlanması ve iç tasarruf oranının yükselmesi için yapısal değişime ihtiyaç bulunmaktadır.

2012 Yılında İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nda

Sektörler	İşyeri Sayısı	Üretimden Satışlar (Net)	Satış Hasılatı (Net)	Dönem Kar ve Zarar Toplamı (V.Ö.)	Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)	
1- Madencilik ve Taşocakçılığı	3	413.502.068	426.609.670	61.230.085	158.172.545	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	3	413.502.068	426.609.670	61.230.085	158.172.545	
Kar Edenler	2	287.793.864	297.635.033	65.621.058	127.321.254	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	2	287.793.864	297.635.033	65.621.058	127.321.254	
Zarar Edenler	1	125.708.204	128.974.637	-4.390.973	30.851.291	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	1	125.708.204	128.974.637	-4.390.973	30.851.291	
2- Gıda, İçki ve Tütün Sanayi	107	12.318.388.764	13.884.359.939	390.672.113	1.795.121.086	
Kamu	1	133.040.049	150.880.903	21.900.980	66.292.770	
Özel	106	12.185.348.715	13.733.479.036	368.771.133	1.728.828.316	
Kar Edenler	87	10.140.520.731	11.380.981.100	601.988.596	1.662.874.173	
Kamu	1	133.040.049	150.880.903	21.900.980	66.292.770	
Özel	86	10.007.480.682	11.230.100.197	580.087.616	1.596.581.403	
Zarar Edenler	20	2.177.868.033	2.503.378.839	-211.316.483	132.246.913	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	20	2.177.868.033	2.503.378.839	-211.316.483	132.246.913	
3- Dokuma, Giyim Eşyası, Deri ve Ayakkabı Sanayi	109	11.789.634.564	13.042.187.363	618.954.790	2.458.730.036	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	109	11.789.634.564	13.042.187.363	618.954.790	2.458.730.036	
Kar Edenler	98	10.489.838.662	11.621.712.239	659.033.637	2.232.106.239	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	98	10.489.838.662	11.621.712.239	659.033.637	2.232.106.239	
Zarar Edenler	11	1.299.795.902	1.420.475.124	-40.078.847	226.623.797	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	11	1.299.795.902	1.420.475.124	-40.078.847	226.623.797	
4- Orman Ürünleri ve Mobilya Sanayi	16	1.952.161.460	2.125.459.990	106.186.618	495.544.498	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	16	1.952.161.460	2.125.459.990	106.186.618	495.544.498	
Kar Edenler	13	1.538.316.342	1.675.435.437	130.569.044	407.759.150	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	13	1.538.316.342	1.675.435.437	130.569.044	407.759.150	
Zarar Edenler	3	413.845.118	450.024.553	-24.382.426	87.785.348	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	3	413.845.118	450.024.553	-24.382.426	87.785.348	
5- Kağıt, Kağıt Ürünleri ve Basım Sanayi	23	2.554.894.604	2.624.653.697	79.205.857	540.889.907	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	23	2.554.894.604	2.624.653.697	79.205.857	540.889.907	
Kar Edenler	16	1.791.361.663	1.847.407.208	119.602.743	431.080.296	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	16	1.791.361.663	1.847.407.208	119.602.743	431.080.296	
Zarar Edenler	7	763.532.941	777.246.489	-40.396.886	109.809.611	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	7	763.532.941	777.246.489	-40.396.886	109.809.611	

Sektörel Seçilmiş Büyüklükler (TL)

	Toplam Borçlar	Özkaynak	Aktif (Varlık) Toplamı	Maddi Duran Varlıklar	Dönen Varlıklar	Çalışanlar Ortalaması
	179.047.898	326.483.188	505.531.085	171.768.058	218.296.294	1.641
	-	-	-	-	-	-
	179.047.898	326.483.188	505.531.085	171.768.058	218.296.294	1.641
	139.444.794	214.657.006	354.101.799	121.659.394	154.038.970	1.137
	-	-	-	-	-	-
	139.444.794	214.657.006	354.101.799	121.659.394	154.038.970	1.137
	39.603.104	111.826.182	151.429.286	50.108.664	64.257.324	504
	-	-	-	-	-	-
	39.603.104	111.826.182	151.429.286	50.108.664	64.257.324	504
	6.851.436.098	4.045.018.537	10.896.454.655	3.059.231.251	6.600.316.476	35.184
	11.567.003	87.816.553	99.383.557	68.579.793	19.641.977	420
	6.839.869.095	3.957.201.984	10.797.071.098	2.990.651.458	6.580.674.499	34.764
	4.441.745.852	3.269.675.076	7.711.420.947	2.104.473.127	4.995.161.241	28.771
	11.567.003	87.816.553	99.383.557	68.579.793	19.641.977	420
	4.430.178.849	3.181.858.523	7.612.037.390	2.035.893.334	4.975.519.264	28.351
	2.409.690.246	775.343.461	3.185.033.708	954.758.124	1.605.155.235	6.413
	-	-	-	-	-	-
	2.409.690.246	775.343.461	3.185.033.708	954.758.124	1.605.155.235	6.413
	6.974.824.056	4.839.193.209	11.814.017.279	3.233.848.606	7.513.590.522	67.361
	-	-	-	-	-	-
	6.974.824.056	4.839.193.209	11.814.017.279	3.233.848.606	7.513.590.522	67.361
	5.826.415.745	4.592.516.544	10.418.932.301	2.964.911.444	6.533.492.310	58.031
	-	-	-	-	-	-
	5.826.415.745	4.592.516.544	10.418.932.301	2.964.911.444	6.533.492.310	58.031
	1.148.408.311	246.676.665	1.395.084.978	268.937.162	980.098.212	9.330
	-	-	-	-	-	-
	1.148.408.311	246.676.665	1.395.084.978	268.937.162	980.098.212	9.330
	1.765.855.850	887.792.876	2.653.648.724	837.992.278	1.605.615.545	8.463
	-	-	-	-	-	-
	1.765.855.850	887.792.876	2.653.648.724	837.992.278	1.605.615.545	8.463
	933.492.807	744.110.528	1.677.603.334	496.996.235	1.005.935.783	6.635
	-	-	-	-	-	-
	933.492.807	744.110.528	1.677.603.334	496.996.235	1.005.935.783	6.635
	832.363.043	143.682.348	976.045.390	340.996.043	599.679.762	1.828
	-	-	-	-	-	-
	832.363.043	143.682.348	976.045.390	340.996.043	599.679.762	1.828
	1.161.445.658	1.624.620.512	2.786.066.176	861.608.898	1.336.051.361	6.278
	-	-	-	-	-	-
	1.161.445.658	1.624.620.512	2.786.066.176	861.608.898	1.336.051.361	6.278
	744.003.416	1.122.475.003	1.866.478.423	551.061.851	931.619.636	4.339
	-	-	-	-	-	-
	744.003.416	1.122.475.003	1.866.478.423	551.061.851	931.619.636	4.339
	417.442.242	502.145.509	919.587.753	310.547.047	404.431.725	1.939
	-	-	-	-	-	-
	417.442.242	502.145.509	919.587.753	310.547.047	404.431.725	1.939

Sektörler	İşyeri Sayısı	Üretimden Satışlar (Net)	Satış Hasılatı (Net)	Dönem Kar ve Zarar Toplamı (V.Ö.)	Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)	
6- Kimya, Petrol Ürünleri, Lastik ve Plastik Sanayi	63	7.132.048.907	9.376.236.325	465.679.049	1.607.009.747	
Kamu	1	92.200.725	92.502.482	9.899.433	-12.658.204	
Özel	62	7.039.848.182	9.283.733.843	455.779.616	1.619.667.951	
Kar Edenler	57	6.468.187.570	8.337.916.624	538.881.633	1.462.454.899	
Kamu	1	92.200.725	92.502.482	9.899.433	-12.658.204	
Özel	56	6.375.986.845	8.245.414.142	528.982.200	1.475.113.103	
Zarar Edenler	6	663.861.337	1.038.319.701	-73.202.584	144.554.848	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	6	663.861.337	1.038.319.701	-73.202.584	144.554.848	
7- Taş ve Toprağa Dayalı Sanayi	38	4.675.808.857	5.172.841.704	318.173.824	1.318.250.740	
Kamu	1	138.628.620	270.040.433	9.142.990	59.583.272	
Özel	37	4.537.180.237	4.902.801.271	309.030.834	1.258.667.468	
Kar Edenler	31	3.721.327.253	4.169.722.843	360.794.149	1.172.184.698	
Kamu	1	138.628.620	270.040.433	9.142.990	59.583.272	
Özel	30	3.582.698.633	3.899.682.410	351.651.159	1.112.601.426	
Zarar Edenler	7	954.481.604	1.003.118.861	-42.620.325	146.066.042	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	7	954.481.604	1.003.118.861	-42.620.325	146.066.042	
8- Ana Metal Sanayi	37	4.234.429.832	4.419.082.288	184.644.347	682.140.357	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	37	4.234.429.832	4.419.082.288	184.644.347	682.140.357	
Kar Edenler	29	3.212.711.833	3.360.446.135	217.610.068	565.868.995	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	29	3.212.711.833	3.360.446.135	217.610.068	565.868.995	
Zarar Edenler	8	1.021.717.999	1.058.636.153	-32.965.721	116.271.362	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	8	1.021.717.999	1.058.636.153	-32.965.721	116.271.362	
9- Metal Eşya, Makine Teçhizat ve Mesleki Aletler Sanayi	58	6.861.673.387	7.931.613.665	637.641.041	1.808.150.346	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	58	6.861.673.387	7.931.613.665	637.641.041	1.808.150.346	
Kar Edenler	49	5.773.252.684	6.802.791.438	670.476.093	1.669.856.658	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	49	5.773.252.684	6.802.791.438	670.476.093	1.669.856.658	
Zarar Edenler	9	1.088.420.703	1.128.822.227	-32.835.052	138.293.688	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	9	1.088.420.703	1.128.822.227	-32.835.052	138.293.688	
10- Taşıt Araçları Sanayi	37	4.175.799.042	4.495.630.447	304.459.246	1.131.335.861	
Kamu	1	142.042.067	142.042.067	-42.375.426	38.037.312	
Özel	36	4.033.756.975	4.353.588.380	346.834.672	1.093.298.549	
Kar Edenler	31	3.481.469.191	3.737.380.579	372.238.255	971.422.151	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	31	3.481.469.191	3.737.380.579	372.238.255	971.422.151	
Zarar Edenler	6	694.329.851	758.249.868	-67.779.009	159.913.710	
Kamu	1	142.042.067	142.042.067	-42.375.426	38.037.312	
Özel	5	552.287.784	616.207.801	-25.403.583	121.876.398	

	Toplam Borçlar	Özkaynak	Aktif (Varlık) Toplamı	Maddi Duran Varlıklar	Dönen Varlıklar	Çalışanlar Ortalaması
	3.785.308.749	4.061.242.639	7.846.551.386	1.697.422.740	5.467.472.516	17.881
	20.476.690	168.381.817	188.858.506	54.228.465	134.547.936	318
	3.764.832.059	3.892.860.822	7.657.692.880	1.643.194.275	5.332.924.580	17.563
	3.328.587.895	3.664.143.500	6.992.731.389	1.550.644.386	4.833.916.156	15.093
	20.476.690	168.381.817	188.858.506	54.228.465	134.547.936	318
	3.308.111.205	3.495.761.683	6.803.872.883	1.496.415.921	4.699.368.220	14.775
	456.720.854	397.099.139	853.819.997	146.778.354	633.556.360	2.788
	-	-	-	-	-	-
	456.720.854	397.099.139	853.819.997	146.778.354	633.556.360	2.788
	4.358.940.630	2.936.167.722	7.295.108.352	2.464.330.222	3.667.980.178	14.015
	87.856.527	160.083.591	247.940.118	49.341.859	169.456.072	492
	4.271.084.103	2.776.084.131	7.047.168.234	2.414.988.363	3.498.524.106	13.523
	3.276.087.289	2.806.062.280	6.082.149.570	2.150.565.761	3.175.376.276	11.584
	87.856.527	160.083.591	247.940.118	49.341.859	169.456.072	492
	3.188.230.762	2.645.978.689	5.834.209.452	2.101.223.902	3.005.920.204	11.092
	1.082.853.341	130.105.442	1.212.958.782	313.764.461	492.603.902	2.431
	-	-	-	-	-	-
	1.082.853.341	130.105.442	1.212.958.782	313.764.461	492.603.902	2.431
	2.080.388.263	1.535.630.488	3.616.018.753	1.278.160.092	2.140.348.515	11.439
	-	-	-	-	-	-
	2.080.388.263	1.535.630.488	3.616.018.753	1.278.160.092	2.140.348.515	11.439
	1.423.312.833	1.166.479.122	2.589.791.956	837.206.108	1.647.971.400	8.480
	-	-	-	-	-	-
	1.423.312.833	1.166.479.122	2.589.791.956	837.206.108	1.647.971.400	8.480
	657.075.430	369.151.366	1.026.226.797	440.953.984	492.377.115	2.959
	-	-	-	-	-	-
	657.075.430	369.151.366	1.026.226.797	440.953.984	492.377.115	2.959
	4.274.254.852	2.935.003.264	7.209.258.115	1.394.833.148	5.279.018.372	27.832
	-	-	-	-	-	-
	4.274.254.852	2.935.003.264	7.209.258.115	1.394.833.148	5.279.018.372	27.832
	3.403.309.577	2.748.701.210	6.152.010.785	1.238.250.182	4.603.034.747	24.855
	-	-	-	-	-	-
	3.403.309.577	2.748.701.210	6.152.010.785	1.238.250.182	4.603.034.747	24.855
	870.945.275	186.302.054	1.057.247.330	156.582.966	675.983.625	2.977
	-	-	-	-	-	-
	870.945.275	186.302.054	1.057.247.330	156.582.966	675.983.625	2.977
	1.904.205.227	1.949.739.888	3.853.945.108	1.015.866.169	2.300.476.576	17.228
	111.106.047	6.810.986	117.917.033	25.779.322	91.402.885	1.262
	1.793.099.180	1.942.928.902	3.736.028.075	990.086.847	2.209.073.691	15.966
	1.508.192.498	1.832.398.627	3.340.591.121	855.988.255	1.959.007.204	13.054
	-	-	-	-	-	-
	1.508.192.498	1.832.398.627	3.340.591.121	855.988.255	1.959.007.204	13.054
	396.012.729	117.341.261	513.353.987	159.877.914	341.469.372	4.174
	111.106.047	6.810.986	117.917.033	25.779.322	91.402.885	1.262
	284.906.682	110.530.275	395.436.954	134.098.592	250.066.487	2.912

Sektörler	İşyeri Sayısı	Üretimden Satışlar (Net)	Satış Hasılatı (Net)	Dönem Kar ve Zarar Toplamı (V.Ö.)	Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)	
11- Diğer İmalat Sanayi	3	250.922.175	492.421.143	34.547.532	85.712.181	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	3	250.922.175	492.421.143	34.547.532	85.712.181	
Kar Edenler	2	168.185.647	385.620.264	34.897.378	79.963.970	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	2	168.185.647	385.620.264	34.897.378	79.963.970	
Zarar Edenler	1	82.736.528	106.800.879	-349.846	5.748.211	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	1	82.736.528	106.800.879	-349.846	5.748.211	
12- Elektrik Sektörü	6	797.746.647	915.321.375	-40.367.810	73.165.604	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	6	797.746.647	915.321.375	-40.367.810	73.165.604	
Kar Edenler	2	308.471.572	331.551.335	14.960.068	34.086.508	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	2	308.471.572	331.551.335	14.960.068	34.086.508	
Zarar Edenler	4	489.275.075	583.770.040	-55.327.878	39.079.096	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	4	489.275.075	583.770.040	-55.327.878	39.079.096	
Toplam Sanayi Sektörü	500	57.157.010.307	64.906.417.606	3.161.026.692	12.154.222.908	
Kamu	4	505.911.461	655.465.885	-1.432.023	151.255.150	
Özel	496	56.651.098.846	64.250.951.721	3.162.458.715	12.002.967.758	
Kar Edenler	417	47.381.437.012	53.948.600.235	3.786.672.722	10.816.978.991	
Kamu	3	363.869.394	513.423.818	40.943.403	113.217.838	
Özel	414	47.017.567.618	53.435.176.417	3.745.729.319	10.703.761.153	
Zarar Edenler	83	9.775.573.295	10.957.817.371	-625.646.030	1.337.243.917	
Kamu	1	142.042.067	142.042.067	-42.375.426	38.037.312	
Özel	82	9.633.531.228	10.815.775.304	-583.270.604	1.299.206.605	

	Toplam Borçlar	Özkaynak	Aktif (Varlık) Toplamı	Maddi Duran Varlıklar	Dönen Varlıklar	Çalışanlar Ortalaması
	143.936.518	221.199.915	365.136.433	36.496.462	322.285.378	969
	-	-	-	-	-	-
	143.936.518	221.199.915	365.136.433	36.496.462	322.285.378	969
	107.445.773	172.617.282	280.063.054	26.773.145	247.720.141	795
	-	-	-	-	-	-
	107.445.773	172.617.282	280.063.054	26.773.145	247.720.141	795
	36.490.745	48.582.633	85.073.379	9.723.317	74.565.237	174
	-	-	-	-	-	-
	36.490.745	48.582.633	85.073.379	9.723.317	74.565.237	174
	802.298.188	310.448.410	1.112.746.599	825.298.116	248.009.773	269
	-	-	-	-	-	-
	802.298.188	310.448.410	1.112.746.599	825.298.116	248.009.773	269
	39.938.284	115.280.844	155.219.128	37.796.550	104.508.462	75
	-	-	-	-	-	-
	39.938.284	115.280.844	155.219.128	37.796.550	104.508.462	75
	762.359.904	195.167.566	957.527.471	787.501.566	143.501.311	194
	-	-	-	-	-	-
	762.359.904	195.167.566	957.527.471	787.501.566	143.501.311	194
	34.281.941.987	25.672.540.648	59.954.482.665	16.876.856.040	36.699.461.506	208.560
	231.006.267	423.092.947	654.099.214	197.929.439	415.048.870	2.492
	34.050.935.720	25.249.447.701	59.300.383.451	16.678.926.601	36.284.412.636	206.068
	25.171.976.763	22.449.117.022	47.621.093.807	12.936.326.438	30.191.782.326	172.849
	119.900.220	416.281.961	536.182.181	172.150.117	323.645.985	1.230
	25.052.076.543	22.032.835.061	47.084.911.626	12.764.176.321	29.868.136.341	171.619
	9.109.965.224	3.223.423.626	12.333.388.858	3.940.529.602	6.507.679.180	35.711
	111.106.047	6.810.986	117.917.033	25.779.322	91.402.885	1.262
	8.998.859.177	3.216.612.640	12.215.471.825	3.914.750.280	6.416.276.295	34.449

2012 Yılında İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nda Sektörel

Sektörler	İşyeri Sayısı	Ödenen Maaş ve Ücretler	Ödenen Faizler	Milli Gelir Anlamında Kar	Net Katma Değer (Faktör Fiyatlarıyla)	
1- Madencilik ve Taşocakçılığı	3	58.189.355	9.852.430	52.438.518	120.480.303	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	3	58.189.355	9.852.430	52.438.518	120.480.303	
Kar Edenler	2	29.792.114	9.379.328	59.412.576	98.584.018	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	2	29.792.114	9.379.328	59.412.576	98.584.018	
Zarar Edenler	1	28.397.241	473.102	-6.974.058	21.896.285	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	1	28.397.241	473.102	-6.974.058	21.896.285	
2- Gıda, İçki ve Tütün Sanayi	107	910.093.850	280.806.280	214.200.951	1.405.101.081	
Kamu	1	40.636.101	514.037	20.774.584	61.924.722	
Özel	106	869.457.749	280.292.243	193.426.367	1.343.176.359	
Kar Edenler	87	728.498.955	184.262.772	461.212.491	1.373.974.218	
Kamu	1	40.636.101	514.037	20.774.584	61.924.722	
Özel	86	687.862.854	183.748.735	440.437.907	1.312.049.496	
Zarar Edenler	20	181.594.895	96.543.508	-247.011.540	31.126.863	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	20	181.594.895	96.543.508	-247.011.540	31.126.863	
3- Dokuma, Giyim Eşyası, Deri ve Ayakkabı Sanayi	109	1.350.768.067	215.938.343	426.577.882	1.993.284.292	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	109	1.350.768.067	215.938.343	426.577.882	1.993.284.292	
Kar Edenler	98	1.147.284.976	184.138.200	474.306.490	1.805.729.666	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	98	1.147.284.976	184.138.200	474.306.490	1.805.729.666	
Zarar Edenler	11	203.483.091	31.800.143	-47.728.608	187.554.626	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	11	203.483.091	31.800.143	-47.728.608	187.554.626	
4- Orman Ürünleri ve Mobilya Sanayi	16	237.797.309	51.596.948	96.996.146	386.390.403	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	16	237.797.309	51.596.948	96.996.146	386.390.403	
Kar Edenler	13	175.840.386	32.533.352	121.491.195	329.864.933	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	13	175.840.386	32.533.352	121.491.195	329.864.933	
Zarar Edenler	3	61.956.923	19.063.596	-24.495.049	56.525.470	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	3	61.956.923	19.063.596	-24.495.049	56.525.470	
5- Kağıt, Kağıt Ürünleri ve Basım Sanayi	23	268.425.520	45.694.457	35.713.037	349.833.014	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	23	268.425.520	45.694.457	35.713.037	349.833.014	
Kar Edenler	16	171.587.684	33.150.317	100.835.034	305.573.035	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	16	171.587.684	33.150.317	100.835.034	305.573.035	
Zarar Edenler	7	96.837.836	12.544.140	-65.121.997	44.259.979	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	7	96.837.836	12.544.140	-65.121.997	44.259.979	

Faktör Gelirleri Dağılımı ve Seçilmiş Diğer Büyüklükler (TL)

	Amortisman	Diğer Dolaylı Vergiler	Brüt Katma Değer (Temel Fiyatlarla)	Ödenen KDV + ÖTV	Sübvansiyonlar	Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)
	17.484.952	4.571.603	142.536.858	15.635.687	0	158.172.545
	-	-	-	-	-	-
	17.484.952	4.571.603	142.536.858	15.635.687	0	158.172.545
	11.388.033	3.875.070	113.847.121	13.474.133	0	127.321.254
	-	-	-	-	-	-
	11.388.033	3.875.070	113.847.121	13.474.133	0	127.321.254
	6.096.919	696.533	28.689.737	2.161.554	0	30.851.291
	-	-	-	-	-	-
	6.096.919	696.533	28.689.737	2.161.554	0	30.851.291
	299.238.114	27.503.068	1.731.842.263	88.715.159	25.436.336	1.795.121.086
	2.945.236	1.422.812	66.292.770	0	0	66.292.770
	296.292.878	26.080.256	1.665.549.493	88.715.159	25.436.336	1.728.828.316
	220.576.051	19.665.920	1.614.216.189	64.896.464	16.238.480	1.662.874.173
	2.945.236	1.422.812	66.292.770	0	0	66.292.770
	217.630.815	18.243.108	1.547.923.419	64.896.464	16.238.480	1.596.581.403
	78.662.063	7.837.148	117.626.074	23.818.695	9.197.856	132.246.913
	-	-	-	-	-	-
	78.662.063	7.837.148	117.626.074	23.818.695	9.197.856	132.246.913
	401.754.520	19.030.612	2.414.069.424	58.407.525	13.746.913	2.458.730.036
	-	-	-	-	-	-
	401.754.520	19.030.612	2.414.069.424	58.407.525	13.746.913	2.458.730.036
	362.254.487	16.985.033	2.184.969.186	55.394.082	8.257.029	2.232.106.239
	-	-	-	-	-	-
	362.254.487	16.985.033	2.184.969.186	55.394.082	8.257.029	2.232.106.239
	39.500.033	2.045.579	229.100.238	3.013.443	5.489.884	226.623.797
	-	-	-	-	-	-
	39.500.033	2.045.579	229.100.238	3.013.443	5.489.884	226.623.797
	82.362.363	3.107.683	471.860.449	26.369.252	2.685.203	495.544.498
	-	-	-	-	-	-
	82.362.363	3.107.683	471.860.449	26.369.252	2.685.203	495.544.498
	58.371.072	2.693.871	390.929.876	19.514.477	2.685.203	407.759.150
	-	-	-	-	-	-
	58.371.072	2.693.871	390.929.876	19.514.477	2.685.203	407.759.150
	23.991.291	413.812	80.930.573	6.854.775	0	87.785.348
	-	-	-	-	-	-
	23.991.291	413.812	80.930.573	6.854.775	0	87.785.348
	116.768.650	11.133.535	477.735.199	64.360.763	1.206.055	540.889.907
	-	-	-	-	-	-
	116.768.650	11.133.535	477.735.199	64.360.763	1.206.055	540.889.907
	76.319.787	6.144.725	388.037.547	43.308.132	265.383	431.080.296
	-	-	-	-	-	-
	76.319.787	6.144.725	388.037.547	43.308.132	265.383	431.080.296
	40.448.863	4.988.810	89.697.652	21.052.631	940.672	109.809.611
	-	-	-	-	-	-
	40.448.863	4.988.810	89.697.652	21.052.631	940.672	109.809.611

Sektörler	İşyeri Sayısı	Ödenen Maaş ve Ücretler	Ödenen Faizler	Milli Gelir Anlamında Kar	Net Katma Değer (Faktör Fiyatlarıyla)	
6- Kimya, Petrol Ürünleri, Lastik ve Plastik Sanayi	63	822.067.616	140.265.372	387.682.378	1.350.015.366	
Kamu	1	13.883.589	5.889.079	10.082.454	29.855.122	
Özel	62	808.184.027	134.376.293	377.599.924	1.320.160.244	
Kar Edenler	57	623.918.149	125.047.018	488.105.111	1.237.070.278	
Kamu	1	13.883.589	5.889.079	10.082.454	29.855.122	
Özel	56	610.034.560	119.157.939	478.022.657	1.207.215.156	
Zarar Edenler	6	198.149.467	15.218.354	-100.422.733	112.945.088	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	6	198.149.467	15.218.354	-100.422.733	112.945.088	
7- Taş ve Toprağa Dayalı Sanayi	38	516.791.822	119.445.195	263.926.901	900.163.918	
Kamu	1	36.004.173	135.892	7.640.749	43.780.814	
Özel	37	480.787.649	119.309.303	256.286.152	856.383.104	
Kar Edenler	31	423.134.841	104.642.005	303.677.920	831.454.766	
Kamu	1	36.004.173	135.892	7.640.749	43.780.814	
Özel	30	387.130.668	104.506.113	296.037.171	787.673.952	
Zarar Edenler	7	93.656.981	14.803.190	-39.751.019	68.709.152	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	7	93.656.981	14.803.190	-39.751.019	68.709.152	
8- Ana Metal Sanayi	37	350.161.225	74.780.122	118.916.643	543.857.990	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	37	350.161.225	74.780.122	118.916.643	543.857.990	
Kar Edenler	29	238.679.946	46.688.595	186.922.202	472.290.743	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	29	238.679.946	46.688.595	186.922.202	472.290.743	
Zarar Edenler	8	111.481.279	28.091.527	-68.005.559	71.567.247	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	8	111.481.279	28.091.527	-68.005.559	71.567.247	
9- Metal Eşya, Makine Teçhizat ve Mesleki Aletler Sanayi	58	910.100.462	145.097.871	454.053.545	1.509.251.878	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	58	910.100.462	145.097.871	454.053.545	1.509.251.878	
Kar Edenler	49	819.473.621	93.825.532	490.034.546	1.403.333.699	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	49	819.473.621	93.825.532	490.034.546	1.403.333.699	
Zarar Edenler	9	90.626.841	51.272.339	-35.981.001	105.918.179	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	9	90.626.841	51.272.339	-35.981.001	105.918.179	
10- Taşıt Araçları Sanayi	37	636.541.769	49.766.311	260.702.526	947.010.606	
Kamu	1	77.268.589	1.407.567	-43.895.062	34.781.094	
Özel	36	559.273.180	48.358.744	304.597.588	912.229.512	
Kar Edenler	31	448.770.527	45.834.749	322.962.096	817.567.372	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	31	448.770.527	45.834.749	322.962.096	817.567.372	
Zarar Edenler	6	187.771.242	3.931.562	-62.259.570	129.443.234	
Kamu	1	77.268.589	1.407.567	-43.895.062	34.781.094	
Özel	5	110.502.653	2.523.995	-18.364.508	94.662.140	

	Amortisman	Diğer Dolaylı Vergiler	Brüt Katma Değer (Temel Fiyatlarla)	Ödenen KDV + ÖTV	Sübvansiyonlar	Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)
	171.248.917	19.107.052	1.540.371.335	117.901.403	51.262.991	1.607.009.747
	5.249.395	116.311	35.220.828	0	47.879.032	-12.658.204
	165.999.522	18.990.741	1.505.150.507	117.901.403	3.383.959	1.619.667.951
	151.474.737	17.987.741	1.406.532.756	107.185.134	51.262.991	1.462.454.899
	5.249.395	116.311	35.220.828	0	47.879.032	-12.658.204
	146.225.342	17.871.430	1.371.311.928	107.185.134	3.383.959	1.475.113.103
	19.774.180	1.119.311	133.838.579	10.716.269	0	144.554.848
	-	-	-	-	-	-
	19.774.180	1.119.311	133.838.579	10.716.269	0	144.554.848
	286.774.418	28.063.221	1.215.001.557	118.224.105	14.974.922	1.318.250.740
	4.527.227	4.112.679	52.420.720	7.162.552	0	59.583.272
	282.247.191	23.950.542	1.162.580.837	111.061.553	14.974.922	1.258.667.468
	214.662.755	25.826.160	1.071.943.681	115.041.635	14.800.618	1.172.184.698
	4.527.227	4.112.679	52.420.720	7.162.552	0	59.583.272
	210.135.528	21.713.481	1.019.522.961	107.879.083	14.800.618	1.112.601.426
	72.111.663	2.237.061	143.057.876	3.182.470	174.304	146.066.042
	-	-	-	-	-	-
	72.111.663	2.237.061	143.057.876	3.182.470	174.304	146.066.042
	111.819.967	3.971.747	659.649.704	23.286.482	795.829	682.140.357
	-	-	-	-	-	-
	111.819.967	3.971.747	659.649.704	23.286.482	795.829	682.140.357
	79.877.242	2.641.105	554.809.090	11.578.569	518.664	565.868.995
	-	-	-	-	-	-
	79.877.242	2.641.105	554.809.090	11.578.569	518.664	565.868.995
	31.942.725	1.330.642	104.840.614	11.707.913	277.165	116.271.362
	-	-	-	-	-	-
	31.942.725	1.330.642	104.840.614	11.707.913	277.165	116.271.362
	177.425.175	17.542.190	1.704.219.243	106.896.826	2.965.723	1.808.150.346
	-	-	-	-	-	-
	177.425.175	17.542.190	1.704.219.243	106.896.826	2.965.723	1.808.150.346
	158.376.684	14.618.737	1.576.329.120	96.493.261	2.965.723	1.669.856.658
	-	-	-	-	-	-
	158.376.684	14.618.737	1.576.329.120	96.493.261	2.965.723	1.669.856.658
	19.048.491	2.923.453	127.890.123	10.403.565	0	138.293.688
	-	-	-	-	-	-
	19.048.491	2.923.453	127.890.123	10.403.565	0	138.293.688
	142.720.586	4.469.551	1.094.200.743	44.200.234	7.065.116	1.131.335.861
	2.780.197	476.021	38.037.312	0	0	38.037.312
	139.940.389	3.993.530	1.056.163.431	44.200.234	7.065.116	1.093.298.549
	122.893.405	3.367.984	943.828.761	34.658.506	7.065.116	971.422.151
	-	-	-	-	-	-
	122.893.405	3.367.984	943.828.761	34.658.506	7.065.116	971.422.151
	19.827.181	1.101.567	150.371.982	9.541.728	0	159.913.710
	2.780.197	476.021	38.037.312	0	0	38.037.312
	17.046.984	625.546	112.334.670	9.541.728	0	121.876.398

Sektörler	İşyeri Sayısı	Ödenen Maaş ve Ücretler	Ödenen Faizler	Milli Gelir Anlamında Kar	Net Katma Değer (Faktör Fiyatlarıyla)	
11- Diğer İmalat Sanayi	3	33.695.349	6.724.582	36.120.378	76.540.309	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	3	33.695.349	6.724.582	36.120.378	76.540.309	
Kar Edenler	2	29.978.091	5.616.604	36.967.356	72.562.051	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	2	29.978.091	5.616.604	36.967.356	72.562.051	
Zarar Edenler	1	3.717.258	1.107.978	-846.978	3.978.258	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	1	3.717.258	1.107.978	-846.978	3.978.258	
12- Elektrik Sektörü	6	15.047.520	42.233.152	-68.626.852	-11.346.180	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	6	15.047.520	42.233.152	-68.626.852	-11.346.180	
Kar Edenler	2	4.748.379	868.829	10.132.244	15.749.452	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	2	4.748.379	868.829	10.132.244	15.749.452	
Zarar Edenler	4	10.299.141	41.364.323	-78.759.096	-27.095.632	
Kamu	-	-	-	-	-	
Özel	4	10.299.141	41.364.323	-78.759.096	-27.095.632	
Toplam Sanayi Sektörü	500	6.109.679.864	1.182.201.063	2.278.702.053	9.570.582.980	
Kamu	4	167.792.452	7.946.575	-5.397.275	170.341.752	
Özel	496	5.941.887.412	1.174.254.488	2.284.099.328	9.400.241.228	
Kar Edenler	417	4.841.707.669	865.987.301	3.056.059.261	8.763.754.231	
Kamu	3	90.523.863	6.539.008	38.497.787	135.560.658	
Özel	414	4.751.183.806	859.448.293	3.017.561.474	8.628.193.573	
Zarar Edenler	83	1.267.972.195	316.213.762	-777.357.208	806.828.749	
Kamu	1	77.268.589	1.407.567	-43.895.062	34.781.094	
Özel	82	1.190.703.606	314.806.195	-733.462.146	772.047.655	

	Amortisman	Diğer Dolaylı Vergiler	Brüt Katma Değer (Temel Fiyatlarla)	Ödenen KDV + ÖTV	Sübvansiyonlar	Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)
	6.464.397	763.711	83.768.417	1.943.764	0	85.712.181
	-	-	-	-	-	-
	6.464.397	763.711	83.768.417	1.943.764	0	85.712.181
	4.694.509	763.711	78.020.271	1.943.699	0	79.963.970
	-	-	-	-	-	-
	4.694.509	763.711	78.020.271	1.943.699	0	79.963.970
	1.769.888	0	5.748.146	65	0	5.748.211
	-	-	-	-	-	-
	1.769.888	0	5.748.146	65	0	5.748.211
	61.675.860	8.849.474	59.179.154	13.986.450	0	73.165.604
	-	-	-	-	-	-
	61.675.860	8.849.474	59.179.154	13.986.450	0	73.165.604
	6.410.022	6.979.871	29.139.345	4.947.163	0	34.086.508
	-	-	-	-	-	-
	6.410.022	6.979.871	29.139.345	4.947.163	0	34.086.508
	55.265.838	1.869.603	30.039.809	9.039.287	0	39.079.096
	-	-	-	-	-	-
	55.265.838	1.869.603	30.039.809	9.039.287	0	39.079.096
	1.875.737.919	148.113.447	11.594.434.346	679.927.650	120.139.088	12.154.222.908
	15.502.055	6.127.823	191.971.630	7.162.552	47.879.032	151.255.150
	1.860.235.864	141.985.624	11.402.462.716	672.765.098	72.260.056	12.002.967.758
	1.467.298.784	121.549.928	10.352.602.943	568.435.255	104.059.207	10.816.978.991
	12.721.858	5.651.802	153.934.318	7.162.552	47.879.032	113.217.838
	1.454.576.926	115.898.126	10.198.668.625	561.272.703	56.180.175	10.703.761.153
	408.439.135	26.563.519	1.241.831.403	111.492.395	16.079.881	1.337.243.917
	2.780.197	476.021	38.037.312	0	0	38.037.312
	405.658.938	26.087.498	1.203.794.091	111.492.395	16.079.881	1.299.206.605

2012 Yılında İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nda Sektörel

Sektörler	İşyeri Sayısı	Dönem Kar ve Zarar Top. (V.Ö.) / Satış Hasılatı (Net) (%)	Dönem Kar ve Zarar Top. (V.Ö.) / Özkaynak (%)	Üretimden Satışlar (Net) / Satış Hasılatı (Net) (%)	Satış Hasılatı (Net) / Özkaynak (%)	Çalışanlar Ortalaması	
1- Madencilik ve Taşocakçılığı	3	14,4	18,8	96,9	130,7	1.641	
Kamu	-	-	-	-	-	-	
Özel	3	14,4	18,8	96,9	130,7	1.641	
Kar Edenler	2	22,0	30,6	96,7	138,7	1.137	
Kamu	-	-	-	-	-	-	
Özel	2	22,0	30,6	96,7	138,7	1.137	
Zarar Edenler	1	-3,4	-3,9	97,5	115,3	504	
Kamu	-	-	-	-	-	-	
Özel	1	-3,4	-3,9	97,5	115,3	504	
2- Gıda, İçki ve Tütün Sanayi	107	2,8	9,7	88,7	343,2	35.184	
Kamu	1	14,5	24,9	88,2	171,8	420	
Özel	106	2,7	9,3	88,7	347,1	34.764	
Kar Edenler	87	5,3	18,4	89,1	348,1	28.771	
Kamu	1	14,5	24,9	88,2	171,8	420	
Özel	86	5,2	18,2	89,1	352,9	28.351	
Zarar Edenler	20	-8,4	-27,3	87,0	322,9	6.413	
Kamu	-	-	-	-	-	-	
Özel	20	-8,4	-27,3	87,0	322,9	6.413	
3- Dokuma, Giyim Eşyası, Deri ve Ayakkabı Sanayi	109	4,7	12,8	90,4	269,5	67.361	
Kamu	-	-	-	-	-	-	
Özel	109	4,7	12,8	90,4	269,5	67.361	
Kar Edenler	98	5,7	14,4	90,3	253,1	58.031	
Kamu	-	-	-	-	-	-	
Özel	98	5,7	14,4	90,3	253,1	58.031	
Zarar Edenler	11	-2,8	-16,2	91,5	575,8	9.330	
Kamu	-	-	-	-	-	-	
Özel	11	-2,8	-16,2	91,5	575,8	9.330	
4- Orman Ürünleri ve Mobilya Sanayi	16	5,0	12,0	91,8	239,4	8.463	
Kamu	-	-	-	-	-	-	
Özel	16	5,0	12,0	91,8	239,4	8.463	
Kar Edenler	13	7,8	17,5	91,8	225,2	6.635	
Kamu	-	-	-	-	-	-	
Özel	13	7,8	17,5	91,8	225,2	6.635	
Zarar Edenler	3	-5,4	-17,0	92,0	313,2	1.828	
Kamu	-	-	-	-	-	-	
Özel	3	-5,4	-17,0	92,0	313,2	1.828	
5- Kağıt, Kağıt Ürünleri ve Basım Sanayi	23	3,0	4,9	97,3	161,6	6.278	
Kamu	-	-	-	-	-	-	
Özel	23	3,0	4,9	97,3	161,6	6.278	
Kar Edenler	16	6,5	10,7	97,0	164,6	4.339	
Kamu	-	-	-	-	-	-	
Özel	16	6,5	10,7	97,0	164,6	4.339	
Zarar Edenler	7	-5,2	-8,0	98,2	154,8	1.939	
Kamu	-	-	-	-	-	-	
Özel	7	-5,2	-8,0	98,2	154,8	1.939	

Bazı Oranlar (%) ve Çalışan Başına Düşen Büyüklükler (TL)

Dönem Kar ve Zarar Top. (V.Ö.) / Çalışanlar Ortalaması	Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla) / Çalışanlar Ortalaması	Net Katma Değer (Faktör Fiyatlarıyla) / Çalışanlar Ortalaması	Özkaynak / Çalışanlar Ortalaması	Aktif (Varlık) Toplamı / Çalışanlar Ortalaması	Satış Hasılatı (Net) / Çalışanlar Ortalaması	Üretimden Satışlar (Net) / Çalışanlar Ortalaması
37.313	96.388	73.419	198.954	308.063	259.969	251.982
-	-	-	-	-	-	-
37.313	96.388	73.419	198.954	308.063	259.969	251.982
57.714	111.980	86.705	188.792	311.435	261.772	253.117
-	-	-	-	-	-	-
57.714	111.980	86.705	188.792	311.435	261.772	253.117
-8.712	61.213	43.445	221.877	300.455	255.902	249.421
-	-	-	-	-	-	-
-8.712	61.213	43.445	221.877	300.455	255.902	249.421
11.104	51.021	39.936	114.968	309.699	394.621	350.113
52.145	157.840	147.440	209.087	236.628	359.240	316.762
10.608	49.730	38.637	113.830	310.582	395.049	350.516
20.923	57.797	47.756	113.645	268.028	395.571	352.456
52.145	157.840	147.440	209.087	236.628	359.240	316.762
20.461	56.315	46.279	112.231	268.493	396.109	352.985
-32.951	20.622	4.854	120.902	496.653	390.360	339.602
-	-	-	-	-	-	-
-32.951	20.622	4.854	120.902	496.653	390.360	339.602
9.189	36.501	29.591	71.840	175.384	193.616	175.022
-	-	-	-	-	-	-
9.189	36.501	29.591	71.840	175.384	193.616	175.022
11.357	38.464	31.117	79.139	179.541	200.267	180.763
-	-	-	-	-	-	-
11.357	38.464	31.117	79.139	179.541	200.267	180.763
-4.296	24.290	20.102	26.439	149.527	152.248	139.314
-	-	-	-	-	-	-
-4.296	24.290	20.102	26.439	149.527	152.248	139.314
12.547	58.554	45.656	104.903	313.559	251.147	230.670
-	-	-	-	-	-	-
12.547	58.554	45.656	104.903	313.559	251.147	230.670
19.679	61.456	49.716	112.149	252.841	252.515	231.849
-	-	-	-	-	-	-
19.679	61.456	49.716	112.149	252.841	252.515	231.849
-13.338	48.023	30.922	78.601	533.942	246.184	226.392
-	-	-	-	-	-	-
-13.338	48.023	30.922	78.601	533.942	246.184	226.392
12.616	86.156	55.724	258.780	443.782	418.072	406.960
-	-	-	-	-	-	-
12.616	86.156	55.724	258.780	443.782	418.072	406.960
27.565	99.350	70.425	258.694	430.163	425.768	412.851
-	-	-	-	-	-	-
27.565	99.350	70.425	258.694	430.163	425.768	412.851
-20.834	56.632	22.826	258.971	474.259	400.849	393.777
-	-	-	-	-	-	-
-20.834	56.632	22.826	258.971	474.259	400.849	393.777

Sektörler	İşyeri Sayısı	Dönem Kar ve Zarar Top. (V.Ö.) / Satış Hasılatı (Net) (%)	Dönem Kar ve Zarar Top. (V.Ö.) / Özkaynak (%)	Üretimden Satışlar (Net) / Satış Hasılatı (Net) (%)	Satış Hasılatı (Net) / Özkaynak (%)	Çalışanlar Ortalaması	
6- Kimya, Petrol Ürünleri, Lastik ve Plastik Sanayi	63	5,0	11,5	76,1	230,9	17.881	
Kamu	1	10,7	5,9	99,7	54,9	318	
Özel	62	4,9	11,7	75,8	238,5	17.563	
Kar Edenler	57	6,5	14,7	77,6	227,6	15.093	
Kamu	1	10,7	5,9	99,7	54,9	318	
Özel	56	6,4	15,1	77,3	235,9	14.775	
Zarar Edenler	6	-7,1	-18,4	63,9	261,5	2.788	
Kamu	-	-	-	-	-	-	
Özel	6	-7,1	-18,4	63,9	261,5	2.788	
7- Taş ve Toprağa Dayalı Sanayi	38	6,2	10,8	90,4	176,2	14.015	
Kamu	1	3,4	5,7	51,3	168,7	492	
Özel	37	6,3	11,1	92,5	176,6	13.523	
Kar Edenler	31	8,7	12,9	89,2	148,6	11.584	
Kamu	1	3,4	5,7	51,3	168,7	492	
Özel	30	9,0	13,3	91,9	147,4	11.092	
Zarar Edenler	7	-4,2	-32,8	95,2	771,0	2.431	
Kamu	-	-	-	-	-	-	
Özel	7	-4,2	-32,8	95,2	771,0	2.431	
8- Ana Metal Sanayi	37	4,2	12,0	95,8	287,8	11.439	
Kamu	-	-	-	-	-	-	
Özel	37	4,2	12,0	95,8	287,8	11.439	
Kar Edenler	29	6,5	18,7	95,6	288,1	8.480	
Kamu	-	-	-	-	-	-	
Özel	29	6,5	18,7	95,6	288,1	8.480	
Zarar Edenler	8	-3,1	-8,9	96,5	286,8	2.959	
Kamu	-	-	-	-	-	-	
Özel	8	-3,1	-8,9	96,5	286,8	2.959	
9- Metal Eşya, Makine Teçhizat ve Mesleki Aletler Sanayi	58	8,0	21,7	86,5	270,2	27.832	
Kamu	-	-	-	-	-	-	
Özel	58	8,0	21,7	86,5	270,2	27.832	
Kar Edenler	49	9,9	24,4	84,9	247,5	24.855	
Kamu	-	-	-	-	-	-	
Özel	49	9,9	24,4	84,9	247,5	24.855	
Zarar Edenler	9	-2,9	-17,6	96,4	605,9	2.977	
Kamu	-	-	-	-	-	-	
Özel	9	-2,9	-17,6	96,4	605,9	2.977	
10- Taşıt Araçları Sanayi	37	6,8	15,6	92,9	230,6	17.228	
Kamu	1	-29,8	-622,2	100,0	2.085,5	1.262	
Özel	36	8,0	17,9	92,7	224,1	15.966	
Kar Edenler	31	10,0	20,3	93,2	204,0	13.054	
Kamu	-	-	-	-	-	-	
Özel	31	10,0	20,3	93,2	204,0	13.054	
Zarar Edenler	6	-8,9	-57,8	91,6	646,2	4.174	
Kamu	1	-29,8	-622,2	100,0	2.085,5	1.262	
Özel	5	-4,1	-23,0	89,6	557,5	2.912	

	Dönem Kar ve Zarar Top. (V.Ö.) / Çalışanlar Ortalaması	Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla) / Çalışanlar Ortalaması	Net Katma Değer (Faktör Fiyatlarıyla) / Çalışanlar Ortalaması	Özkaynak / Çalışanlar Ortalaması	Aktif (Varlık) Toplamı / Çalışanlar Ortalaması	Satış Hasılatı (Net) / Çalışanlar Ortalaması	Üretimden Satışlar (Net) / Çalışanlar Ortalaması
	26.043	89.872	75.500	227.126	438.821	524.369	398.862
	31.130	-39.806	93.884	529.503	593.895	290.888	289.939
	25.951	92.220	75.167	221.651	436.013	528.596	400.834
	35.704	96.896	81.963	242.771	463.310	552.436	428.555
	31.130	-39.806	93.884	529.503	593.895	290.888	289.939
	35.803	99.838	81.707	236.600	460.499	558.065	431.539
	-26.256	51.849	40.511	142.432	306.248	372.425	238.114
	-	-	-	-	-	-	-
	-26.256	51.849	40.511	142.432	306.248	372.425	238.114
	22.702	94.060	64.229	209.502	520.521	369.093	333.629
	18.583	121.104	88.985	325.373	503.943	548.863	281.765
	22.852	93.076	63.328	205.286	521.125	362.553	335.516
	31.146	101.190	71.776	242.236	525.047	359.955	321.247
	18.583	121.104	88.985	325.373	503.943	548.863	281.765
	31.703	100.307	71.013	238.548	525.984	351.576	322.998
	-17.532	60.085	28.264	53.519	498.955	412.636	392.629
	-	-	-	-	-	-	-
	-17.532	60.085	28.264	53.519	498.955	412.636	392.629
	16.142	59.633	47.544	134.245	316.113	386.317	370.175
	-	-	-	-	-	-	-
	16.142	59.633	47.544	134.245	316.113	386.317	370.175
	25.662	66.730	55.695	137.557	305.400	396.279	378.858
	-	-	-	-	-	-	-
	25.662	66.730	55.695	137.557	305.400	396.279	378.858
	-11.141	39.294	24.186	124.755	346.815	357.768	345.292
	-	-	-	-	-	-	-
	-11.141	39.294	24.186	124.755	346.815	357.768	345.292
	22.910	64.967	54.227	105.454	259.028	284.982	246.539
	-	-	-	-	-	-	-
	22.910	64.967	54.227	105.454	259.028	284.982	246.539
	26.976	67.184	56.461	110.589	247.516	273.699	232.277
	-	-	-	-	-	-	-
	26.976	67.184	56.461	110.589	247.516	273.699	232.277
	-11.030	46.454	35.579	62.580	355.139	379.181	365.610
	-	-	-	-	-	-	-
	-11.030	46.454	35.579	62.580	355.139	379.181	365.610
	17.672	65.668	54.969	113.173	223.702	260.949	242.384
	-33.578	30.141	27.560	5.397	93.437	112.553	112.553
	21.723	68.477	57.136	121.692	233.999	272.679	252.647
	28.515	74.416	62.630	140.371	255.906	286.302	266.698
	-	-	-	-	-	-	-
	28.515	74.416	62.630	140.371	255.906	286.302	266.698
	-16.238	38.312	31.012	28.112	122.988	181.660	166.346
	-33.578	30.141	27.560	5.397	93.437	112.553	112.553
	-8.724	41.853	32.508	37.957	135.796	211.610	189.659

Sektörler	İşyeri Sayısı	Dönem Kar ve Zarar Top. (V.Ö.) / Satış Hasılatı (Net) (%)	Dönem Kar ve Zarar Top. (V.Ö.) / Özkaynak (%)	Üretimden Satışlar (Net) / Satış Hasılatı (Net) (%)	Satış Hasılatı (Net) / Özkaynak (%)	Çalışanlar Ortalaması	
11- Diğer İmalat Sanayi	3	7,0	15,6	51,0	222,6	969	
Kamu	-	-	-	-	-	-	
Özel	3	7,0	15,6	51,0	222,6	969	
Kar Edenler	2	9,0	20,2	43,6	223,4	795	
Kamu	-	-	-	-	-	-	
Özel	2	9,0	20,2	43,6	223,4	795	
Zarar Edenler	1	-0,3	-0,7	77,5	219,8	174	
Kamu	-	-	-	-	-	-	
Özel	1	-0,3	-0,7	77,5	219,8	174	
12- Elektrik Sektörü	6	-4,4	-13,0	87,2	294,8	269	
Kamu	-	-	-	-	-	-	
Özel	6	-4,4	-13,0	87,2	294,8	269	
Kar Edenler	2	4,5	13,0	93,0	287,6	75	
Kamu	-	-	-	-	-	-	
Özel	2	4,5	13,0	93,0	287,6	75	
Zarar Edenler	4	-9,5	-28,3	83,8	299,1	194	
Kamu	-	-	-	-	-	-	
Özel	4	-9,5	-28,3	83,8	299,1	194	
Toplam Sanayi Sektörü	500	4,9	12,3	88,1	252,8	208.560	
Kamu	4	-0,2	-0,3	77,2	154,9	2.492	
Özel	496	4,9	12,5	88,2	254,5	206.068	
Kar Edenler	417	7,0	16,9	87,8	240,3	172.849	
Kamu	3	8,0	9,8	70,9	123,3	1.230	
Özel	414	7,0	17,0	88,0	242,5	171.619	
Zarar Edenler	83	-5,7	-19,4	89,2	339,9	35.711	
Kamu	1	-29,8	-622,2	100,0	2.085,5	1.262	
Özel	82	-5,4	-18,1	89,1	336,2	34.449	

	Dönem Kar ve Zarar Top. (V.Ö.) / Çalışanlar Ortalaması	Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla) / Çalışanlar Ortalaması	Net Katma Değer (Faktör Fiyatlarıyla) / Çalışanlar Ortalaması	Özkaynak / Çalışanlar Ortalaması	Aktif (Varlık) Toplamı / Çalışanlar Ortalaması	Satış Hasılatı (Net) / Çalışanlar Ortalaması	Üretimden Satışlar (Net) / Çalışanlar Ortalaması
	35.653	88.454	78.989	228.276	376.818	508.175	258.950
	-	-	-	-	-	-	-
	35.653	88.454	78.989	228.276	376.818	508.175	258.950
	43.896	100.584	91.273	217.129	352.281	485.057	211.554
	-	-	-	-	-	-	-
	43.896	100.584	91.273	217.129	352.281	485.057	211.554
	-2.011	33.036	22.864	279.211	488.927	613.798	475.497
	-	-	-	-	-	-	-
	-2.011	33.036	22.864	279.211	488.927	613.798	475.497
	-150.066	271.991	-42.179	1.154.083	4.136.604	3.402.682	2.965.601
	-	-	-	-	-	-	-
	-150.066	271.991	-42.179	1.154.083	4.136.604	3.402.682	2.965.601
	199.468	454.487	209.993	1.537.078	2.069.588	4.420.684	4.112.954
	-	-	-	-	-	-	-
	199.468	454.487	209.993	1.537.078	2.069.588	4.420.684	4.112.954
	-285.195	201.439	-139.668	1.006.018	4.935.709	3.009.124	2.522.036
	-	-	-	-	-	-	-
	-285.195	201.439	-139.668	1.006.018	4.935.709	3.009.124	2.522.036
	15.156	58.277	45.889	123.094	287.469	311.212	274.055
	-575	60.696	68.355	169.780	262.480	263.028	203.014
	15.347	58.248	45.617	122.530	287.771	311.795	274.915
	21.907	62.581	50.702	129.877	275.507	312.114	274.120
	33.287	92.047	110.212	338.441	435.920	417.418	295.829
	21.826	62.369	50.275	128.382	274.357	311.359	273.965
	-17.520	37.446	22.593	90.264	345.367	306.847	273.741
	-33.578	30.141	27.560	5.397	93.437	112.553	112.553
	-16.931	37.714	22.411	93.373	354.596	313.965	279.646

İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun Sermaye Dağılımı

	Kuruluş Sayı
Kamu Kuruluşları	
% 100 kamu sermayeli kuruluşlar	4
% 50'den fazla kamu sermayeli, kamu-özel sermayeli kuruluşlar	0
% 50'den fazla kamu sermayeli, kamu-yabancı ortaklı kuruluşlar	0
% 50'den fazla kamu sermayeli, kamu-özel-yabancı sermayeli kuruluşlar	0
Toplam Kamu Kuruluşları	4
Özel Kuruluşlar	
Yerli Sermaye Ağırlıklı	
% 100 özel sermayeli kuruluşlar	423
% 50'den fazla özel sermayeli, özel-kamu sermayeli kuruluşlar	1
% 50'den fazla özel sermayeli, özel-yabancı sermayeli kuruluşlar	17
% 50'den fazla özel sermayeli, özel-kamu-yabancı sermayeli kuruluşlar	0
Yabancı Sermaye ağırlıklı	
% 100 yabancı sermayeli kuruluşlar	21
% 50'den fazla yabancı sermayeli, yabancı-özel sermayeli kuruluşlar	19
% 50'den fazla yabancı sermayeli, yabancı-kamu sermayeli kuruluşlar	0
% 50'den fazla yabancı sermayeli, yabancı-özel-kamu sermayeli kuruluşlar	0
Hiçbirinin %50'den fazla sermayeye sahip olmadığı kamu-özel-yabancı Sermayesi yarı yarıya olan özel ve yabancı sermayeli kuruluşlar	0 15
Toplam Özel Kuruluşlar	496
Genel Toplam	500

Bazı Tarif ve Tanımlar

Satışlar: Satışlar, fabrika çıkış fiyatı ile verilmektedir. İade, iskonto ve indirimler satış tutarından düşülmektedir.

Eğer malların teslimi, alıcıya işyeri tarafından yapılıyorsa, malın satış fiyatı, alıcıya teslim edildiği andaki fiyattır. Satış fiyatı, piyasa fiyatı olarak tüm satış vergileri, fonlar, KDV ve ÖTV'yi kapsamamaktadır. Sıralamada temel alınan kriter üretimden net satışlardır.

Üretimden satışlar, işyerinin ürettiği veya malzemesini vererek fason olarak yaptırdığı malların satışlarını kapsamaktadır. Satış hasılatı (net) ise üretimden satışlar ile diğer mal ve hizmet satışlarından oluşmaktadır. 1999 yılından itibaren satışlar net alınmaktadır.

Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla): Üretim faaliyeti sonucu, üretime katılan üretim faktörlerinin paylarına düşen faktör gelirleri,

bunlar ödenen maaş ve ücretler, ödenen faizler ve milli gelir anlamında kar ile yıl içinde ayrılan amortisman, dolaylı vergiler ve (eksi) kalem olarak sübvansiyonların toplanmasıyla elde edilmektedir.

Milli gelir anlamında kar, vergi öncesi dönem kar ve zarar toplamından üretim faaliyeti dışı gelirlerin düşülmesi ve vergi öncesi dönem kar ve zarar toplamından o dönem için ayrılan karşılıkların toplanmasıyla hesaplanmaktadır.

Özkaynak: İşyerinin aktif (varlık) toplamından tüm borçları düşüldüğünde özkaynak elde edilmektedir.

Kar (Vergi Öncesi) ve Zarar: Kar, yıl içinde elde edilen vergi öncesi dönem karıdır. İşyeri zararda ise o yılki dönem zararıdır.

Aktif (Varlık) Toplamı: Bilançodaki aktif (varlık) toplamıdır.

Ekonomik Faaliyet Kodları

Alfabetik sıralamada, kuruluşların sermaye dağılımlarının yanısıra, İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu içindeki sıralama bilgileri ile faaliyet alanlarının özel veya kamu sektörü olmasına bağlı olarak, özel veya kamu kuruluşları arasındaki sıralama bilgisi de verilmektedir. Ayrıca her kuruluşun ekonomik faaliyeti ile ilgili olarak hem Avrupa Topluluğu'nda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflaması (NACE Rev. 2, 2013), hem de Birleşmiş Milletler-Tüm Ekonomik Faaliyetlerin Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması (ISIC Rev. 2)'na ilişkin ekonomik faaliyet kodu bilgileri de yer almaktadır. Kuruluşların ISIC. Rev.2 ekonomik faaliyet kodları, çalışmamız kapsamında firmalardan ya da bağlı oldukları odalardan temin edilen NACE Rev.2 ekonomik faaliyet kodları kullanılarak oluşturulmuştur.

Avrupa Topluluğu'nda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflaması (NACE Rev. 2, 2013)

Kod	Tanım
B	MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI
05	Kömür ve linyit çıkartılması
06	Ham petrol ve doğal gaz çıkarımı
07	Metal cevherleri madenciliği
08	Diğer madencilik ve taşocakçılığı
09	Madenciliği destekleyici hizmet faaliyetleri
C	İMALAT
10	Gıda ürünlerinin imalatı
11	İçeceklerin imalatı
12	Tütün ürünleri imalatı
13	Tekstil ürünlerinin imalatı
14	Giyim eşyalarının imalatı
15	Deri ve ilgili ürünlerin imalatı
16	Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç)
17	Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı
18	Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması
19	Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı
20	Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı
21	Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı
22	Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı
23	Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı
24	Ana metal sanayii
25	Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)
26	Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı
27	Elektrikli teçhizat imalatı
28	Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı
29	Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı
30	Diğer ulaşım araçlarının imalatı
31	Mobilya imalatı
32	Diğer imalatlar
33	Makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı
D	ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI
35	Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtımı

Birleşmiş Milletler-Tüm Ekonomik Faaliyetlerin Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması (ISIC Rev. 2)

Kod	Tanım
210	Madencilik ve Taşocakçılığı
311	Gıda Maddeleri Sanayi
312	Başka Yerde Sınıflandırılmamış Gıda Maddeleri Sanayi
313	İçki Sanayi (Alkollü ve Alkolsüz)
314	Tütün İşleme Sanayi
321	Dokuma Sanayi
322	Giyim Eşya Sanayi
323	Kürk ve Deri Sanayi
324	Ayakkabı Sanayi
331	Ağaç ve Mantar Ürünleri Sanayi
332	Ağaç, Mobilya ve Mefruşat Sanayi
341	Kağıt ve Kağıt Ürünleri Sanayi
342	Basım Sanayi
351	Ana Kimya Sanayi
352	Diğer Kimyasal Ürünler Sanayi
353	Petrol Ürünleri Sanayi
354	Çeşitli Petrol ve Kömür Türevleri Sanayi
355	Lastik Ürünleri Sanayi
356	Başka Yerde Sınıflandırılmamış Plastik Ürünler Sanayi
361	Çanak, Çömlek, Çini, Porselen Sanayi
362	Cam ve Camdan Mamul Eşya Sanayi
369	Taş ve Toprağa Dayalı Diğer Sanayi
371	Demir-Çelik Ana Metal Sanayi
372	Demir-Çelik Dışında Ana Metal Sanayi
381	Metal Eşya Sanayi
382	Makine Sanayi (Elektrikli Olanlar Hariç)
383	Elektrik Makineleri, Aletleri ve Cihazları Sanayi
384	Taşıt Araçları Sanayi
385	Mesleki, Bilimsel, Sağlık Amaçlı Aletler ve Malz. Sanayi
390	Diğer İmalat Sanayi
400	Elektrik Sektörü

Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu

İkinci 500
Büyük
Kuruluş
Sıra No:

2012	2011	Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda / Kamu	Kamu Sıra No:	Özel Sıra No:	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	Satış Hasılatı (Net) Sıra No:	(TL)
1	29	T.T.L. Tütün San. ve Dış Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	1	166.040.617	31-30	184.863.794
2	-	Eker Süt Ürünleri Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	-	2	165.604.126	51-50	172.719.414
3	23	PNS Pendik Nişasta Sanayi A.Ş.	İstanbul	-	3	165.230.514	69-68	165.265.097
4	-	Bursa Beton San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	-	4	164.755.188	48-47	173.195.524
5	-	KİBSAŞ Karadeniz İnşaat ve Beton San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	5	164.337.435	54-53	171.294.144
6	103	UNMAŞ Unlu Mamüller San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	6	163.942.805	46-45	173.992.087
7	-	Edirne Yağ San. ve Tic. A.Ş.	Edirne	-	7	163.939.483	67-66	166.201.245
8	-	Santa Farma İlaç Sanayii A.Ş.	İstanbul	-	8	163.793.971	61-60	168.184.547
9	42	Ertu Demir Çelik San. ve Tic. A.Ş.	Dörtöyol	-	9	163.671.264	35-34	181.114.727
10	59	Argon Kimya San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	10	163.416.108	66-65	166.598.511
11	22	Continental Confectionery Company Gıda San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	11	163.412.559	59-58	168.813.244
12	49	Erikli Su ve Meşrubat San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	-	12	163.129.037	52-51	172.439.413
13	167	Oğuz Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Adana	-	13	163.035.130	72-71	163.798.143
14	64	BAŞTAŞ Başkent Çimento San. ve Tic. A.Ş.	Ankara	-	14	162.914.002	68-67	165.341.212
15	70	Kozlu Gıda İmalat San. Tic. ve Taşımacılık A.Ş.	Ankara	-	15	162.248.528	45-44	174.162.693

1-15

TÜRKİYE’NİN İKİNCİ

BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU
2012

2012 yılında üretimden satışlar, satış hasılatı, katma değer, özkaynak, aktif toplamı, vergi öncesi dönem karı/zararı, ihracat, çalışanlar ortalaması.

Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)		Özkaynak		Aktif (Varlık) Toplamı		Dönem Karı/Zararı (V.Ö.)		İhracat		Ücretle Çalışanlar Ortalaması		İkinci 500 Büyük Kuruluş Sıra No:
Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(Bin \$)	Sıra No:	Adet	2012
---	-	---	-	---	-	---	-	3-3	89.177	---	-	1
---	-	---	-	---	-	---	-	409-407	204	39-38	923	2
101-98	36.479.852	75-72	84.941.973	261-257	94.335.045	27-27	24.058.902	182-181	21.987	424-420	130	3
340-337	15.151.968	326-323	27.581.907	269-265	92.980.434	419-416	-197.418	---	-	314-310	257	4
79-77	40.413.067	108-105	70.373.377	168-166	124.004.652	275-272	3.609.007	---	-	170-168	459	5
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	6
---	-	441-438	11.478.782	418-414	55.877.931	---	-	380-378	1.146	350-346	205	7
45-43	47.373.959	42-40	117.411.289	122-120	148.629.187	470-467	-5.263.770	354-353	2.393	34-33	972	8
472-469	3.910.005	375-372	22.128.115	464-460	43.582.443	403-400	234.898	386-384	976	441-437	112	9
386-383	11.755.436	338-335	25.872.245	181-178	117.156.640	290-287	3.150.761	85-84	40.529	477-473	55	10
---	-	---	-	---	-	---	-	29-29	60.865	43-42	900	11
8-8	80.291.250	16-16	174.935.228	36-35	236.912.315	3-3	59.056.746	312-311	5.128	305-301	263	12
106-103	35.733.355	---	-	56-55	208.482.400	144-142	9.285.883	86-85	40.439	---	-	13
3-3	93.036.045	4-4	287.429.509	13-13	337.778.952	9-9	37.183.077	316-315	4.401	371-367	190	14
---	-	---	-	---	-	---	-	232-231	14.031	174-172	450	15

1-15

İkinci 500
Büyük
Kuruluş
Sıra No:

2012	2011	Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda / Kamu	Kamu Sıra No:	Özel Sıra No:	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	Satış Hasılatı (Net) Sıra No:	(TL)
16	-	-	İstanbul	-	16	-	22-21	-
17	142	SFC Entegre Orman Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	17	161.744.730	38-37	177.613.201
18	-	-	Gaziantep	-	18	-	77-76	-
19	145	Mutlu Makarnacılık San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	19	161.517.801	29-28	185.776.463
20	57	BPO B-Plas Plastic Omnium Otomotiv Plastik ve Metal Yan Sanayi A.Ş.	Bursa	-	20	161.462.742	28-27	187.489.367
21	126	Gamateks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Denizli	-	21	160.855.018	64-63	167.120.534
22	-	Bursa Çimento Fabrikası A.Ş.	Bursa	-	22	160.720.563	71-70	165.027.933
23	45	Orka Tarım Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.	Turgutlu	-	23	160.374.354	57-56	170.108.222
24	102	İşbir Sünger Sanayi A.Ş.	Ankara	-	24	160.154.214	41-40	175.875.307
25	-	Roma Plastik San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli	-	25	159.979.299	60-59	168.531.403
26	14	Arbel Bakliyat Hububat San. ve Tic. A.Ş.	Mersin	-	26	159.834.380	6-6	322.858.912
27	-	-	İstanbul	-	27	-	50-49	-
28	155	Vezirköprü Orman Ürünleri ve Kağıt Sanayi A.Ş.	Vezirköprü	-	28	158.263.763	78-77	161.791.656
29	56	Aliğa Çakmaktepe Enerji Üretim A.Ş.	Ege Bölgesi	-	29	158.201.668	89-88	158.201.668
30	65	Kaplan Kardeşler Halı San. ve Tic. Ltd. Şti.	Gaziantep	-	30	157.889.307	88-87	158.496.917
31	-	ANATEKS Anadolu Tekstil Fabrikaları A.Ş.	Malatya	-	31	157.839.884	58-57	169.758.337
32	-	-	İstanbul	-	32	-	79-78	-
33	32	Hekimoğlu Un Fabrikası Tic. ve San. A.Ş.	Konya	-	33	156.960.491	84-83	159.643.564
34	13	Güçlü Dokuma Tekstil Taşımacılık ve Plastik San. ve Tic. A.Ş.	Adıyaman	-	34	156.746.658	86-85	159.254.327
35	36	Jotun Boya San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	35	156.605.505	49-48	173.079.419
36	-	Modern Enerji Elektrik Üretim A.Ş.	Çorlu	-	36	155.801.692	92-91	155.801.692
37	9	YATAŞ Yatak ve Yorgan San. Tic. A.Ş.	Kayseri	-	37	155.692.385	27-26	191.375.452
38	174	Unat Yağ Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	38	155.146.918	37-36	177.804.202
39	-	ZF Sachs Süspansiyon Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli	-	39	155.011.903	95-94	155.011.903
40	11	Çetinkaya Mensucat San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	40	154.913.887	93-92	155.670.865
41	84	Kilim Mobilya Kanepe San. ve Tic. A.Ş.	Kayseri	-	41	154.815.687	97-96	154.815.687
42	2	Cam Elyaf Sanayii A.Ş.	İstanbul	-	42	153.219.921	99-98	153.219.921
43	-	Camiş Elektrik Üretim A.Ş.	İstanbul	-	43	152.669.880	43-42	175.749.643
44	60	Samet Kalıp ve Madeni Eşya San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	44	152.500.505	39-38	177.491.963
45	41	Oyka Kağıt Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	Adana	-	45	152.443.575	98-97	153.589.201
46	-	Cevher Döküm Sanayii A.Ş.	Ege Bölgesi	-	46	152.091.482	103-102	152.091.482
47	61	Ünsa Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	47	151.613.017	101-100	152.749.137
48	-	Özkoyuncu Madencilik Metalurji İnşaat San. ve Tic. A.Ş.	Kayseri	-	48	151.131.620	108-107	151.131.620
49	-	Özdemir Boru Profil San. ve Tic. Ltd. Şti.	Eregli/Kdz	-	49	151.042.278	104-103	151.755.881
50	-	KLİMASAN Klima San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	50	150.900.148	83-82	160.133.097

16-50

Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)		Özkaynak		Aktif (Varlık) Toplamı		Dönem Karı/Zararı (V.Ö.)		İhracat		Ücretle Çalışanlar Ortalaması		İkinci 500 Büyük Kuruluş Sıra No:
Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(Bin \$)	Sıra No:	Adet	2012
95-92	-	234-231	-	89-87	-	132-131	-	188-187	-	276-272	-	16
71-69	41.327.617	173-170	53.910.078	25-25	256.678.293	200-197	5.909.231	371-369	1.592	249-246	340	17
127-124	-	191-188	-	83-81	-	40-39	-	198-197	-	326-322	-	18
422-419	8.520.707	211-208	45.487.800	362-358	72.480.944	382-379	543.403	37-37	56.743	346-342	209	19
---	-	---	-	237-234	99.877.457	---	-	302-301	5.981	321-317	246	20
115-112	34.789.024	134-131	63.340.802	163-161	125.598.804	77-76	14.574.139	25-25	61.410	35-34	962	21
30-28	52.655.305	8-8	255.261.508	12-12	341.137.316	33-33	22.605.071	346-345	2.922	258-255	329	22
411-408	9.620.473	409-406	15.408.713	292-288	85.640.201	331-328	1.894.910	46-45	52.407	271-267	302	23
---	-	293-290	32.209.506	128-126	145.104.122	---	-	330-329	3.773	---	-	24
---	-	33-31	127.106.675	59-58	204.513.564	---	-	59-58	47.733	140-139	519	25
497-494	-8.902.658	275-272	35.551.270	18-18	313.428.236	370-367	841.498	1-1	105.279	445-441	109	26
42-40	-	87-84	-	190-187	-	58-57	-	111-110	-	70-69	-	27
---	-	84-81	79.018.043	42-41	231.006.125	---	-	326-325	3.953	203-200	418	28
492-489	251.229	495-491	-16.690.721	10-10	392.934.393	498-495	-37.976.732	---	-	483-479	47	29
161-158	29.780.387	311-308	29.201.484	334-330	77.293.130	194-191	6.353.056	355-354	2.387	32-31	998	30
---	-	---	-	---	-	---	-	249-248	11.528	31-30	1.000	31
390-387	-	136-133	-	270-266	-	373-370	-	119-118	-	274-270	-	32
332-329	15.375.341	48-46	106.781.959	184-181	115.145.952	117-116	11.432.971	---	-	411-407	140	33
162-159	29.675.086	177-174	53.178.952	87-85	174.540.787	74-73	15.101.387	---	-	222-219	385	34
68-66	42.358.196	67-65	88.734.630	68-67	189.702.610	41-40	21.091.683	157-156	26.770	364-360	195	35
354-351	14.294.954	139-136	62.779.459	258-254	95.047.216	268-265	3.775.941	---	-	476-472	56	36
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	37
---	-	---	-	---	-	---	-	7-7	75.989	---	-	38
64-62	42.977.922	160-157	57.495.872	340-336	76.290.859	149-146	9.070.557	77-76	42.334	100-99	610	39
91-88	37.829.114	40-38	119.954.258	93-91	171.196.699	95-94	13.251.802	347-346	2.904	67-66	750	40
59-57	43.589.759	93-90	74.644.215	75-73	183.550.360	75-74	15.060.147	203-202	18.303	52-51	850	41
23-21	54.301.657	41-39	119.457.044	44-43	222.428.717	460-457	-4.287.165	100-99	37.195	93-92	621	42
269-266	19.791.554	180-177	52.501.385	402-398	60.171.912	118-117	11.184.127	---	-	498-494	19	43
---	-	---	-	---	-	---	-	163-162	26.070	21-20	1.127	44
118-115	34.308.572	43-41	115.174.561	74-72	184.826.496	310-307	2.478.740	140-139	30.614	227-224	376	45
---	-	25-23	140.119.228	23-23	260.597.020	---	-	4-4	86.411	28-27	1.024	46
102-99	36.449.642	246-243	39.358.076	316-312	81.870.219	308-305	2.494.679	12-12	71.914	135-134	530	47
5-5	90.714.953	24-22	146.064.691	82-80	176.746.367	4-4	55.962.972	---	-	169-167	460	48
275-272	19.267.758	88-85	78.003.390	273-269	91.133.742	88-87	13.672.678	17-17	67.808	365-361	193	49
96-93	36.715.010	206-203	46.440.570	50-49	214.402.461	314-311	2.402.509	97-96	37.460	62-61	798	50

İkinci 500
Büyük
Kuruluş
Sıra No:

2012	2011	Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda / Kamu	Kamu Sıra No:	Özel Sıra No:	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	Satış Hasılatı (Net) Sıra No:	(TL)
51	159	Coreal Alüminyum Kablo San. Tic. A.Ş.	Kayseri	-	51	150.616.566	105-104	151.741.805
52	-	-	İstanbul	-	52	-	44-43	-
53	128	Elvan Gıda San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	53	150.403.477	81-80	160.474.866
54	318	Melike Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	54	149.749.781	100-99	152.794.179
55	165	Gürsoy Yem Gıda ve Hayvancılık San. Tic. Ltd. Şti.	Adana	-	55	149.696.885	115-113	150.248.013
56	-	-	İstanbul	-	56	-	96-95	-
57	-	Baydemirler Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	57	149.661.995	18-17	201.829.768
58	101	Yurtbay Seramik San. ve Tic. A.Ş.	Eskişehir	-	58	149.482.552	117-115	149.559.137
59	18	Teknopanel Çatı ve Cephe Panelleri Üretim San. Tic. A.Ş.	Mersin	-	59	149.438.796	114-112	150.318.010
60	3	Hema TRW Otomotiv Direksiyon Sistemleri A.Ş.	İstanbul	-	60	149.418.640	118-116	149.418.640
61	90	Boğaziçi Beton San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	61	149.256.523	102-101	152.134.676
62	203	Arkan Mensucat San. ve Tic. A.Ş.	Kahramanmaraş	-	62	149.009.540	106-105	151.632.428
63	195	Göliplik Şeremet Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	-	63	148.970.928	120-118	148.996.089
64	258	SCA Yıldız Kağıt ve Kişisel Bakım Üretim A.Ş.	Kocaeli	-	64	148.493.639	119-117	149.343.624
65	50	Amcor Flexibles İstanbul Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	65	148.420.998	107-106	151.219.199
66	118	Onduline Avrasya İnşaat Malzemeleri San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	66	147.539.627	74-73	162.726.267
67	332	Meltem Kimya ve Tekstil San. İth. İhr. ve Tic. Ltd. Şti.	Adana	-	67	147.516.469	124-122	147.516.469
68	78	GRANİSER Granit Seramik San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	68	147.374.516	123-121	147.650.691
69	73	ASAŞ Ambalaj Baskı San. ve Tic. A.Ş.	Ankara	-	69	147.234.333	94-93	155.158.473
70	-	Erkunt Sanayi A.Ş.	Ankara	-	70	145.581.656	127-125	146.976.114
71	-	Ege Endüstri ve Ticaret A.Ş.	Ege Bölgesi	-	71	145.563.568	133-131	146.073.072
72	134	Frimpeks Kimya ve Etiket San. Tic. A.Ş.	İstanbul	-	72	145.279.964	129-127	146.563.547
73	-	Bemka Emaye Bobin Teli ve Kablo San. Tic. A.Ş.	İstanbul	-	73	145.163.167	132-130	146.432.054
74	44	Kasar ve Dual Tekstil Sanayii A.Ş.	İstanbul	-	74	144.827.385	125-123	147.399.517
75	-	Ongan Tekstil San. ve Dış Tic. A.Ş.	İstanbul	-	75	144.529.642	112-110	150.785.002
76	31	Ege Gübre Sanayii A.Ş.	Ege Bölgesi	-	76	144.494.857	20-19	197.532.411
77	426	Saray Tarım ve Hayvancılık A.Ş.	Kayseri	-	77	144.446.592	76-75	162.079.422
78	-	Teverpan MDF Levha San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	78	144.445.063	139-137	144.460.943
79	74	Kendirliiler Haddecilik San. ve Tic. A.Ş.	Dörttyol	-	79	143.888.926	122-120	148.099.407
80	211	Sardunya Gıda Mutfak İşletmeleri Ticaret A.Ş.	İstanbul	-	80	143.051.662	126-124	147.075.008
81	110	İ. E. Ulagay İlaç Sanayii T.A.Ş.	İstanbul	-	81	142.651.314	7-7	277.114.468
82	86	Özgörkey Gıda Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	82	142.185.446	80-79	160.678.633
83	124	Türkiye Demiryolu Makinaları Sanayii A.Ş. (TÜDEMSAŞ)	Kamu	1	-	142.042.067	149-3	142.042.067
84	117	Tellioglu Yem-Gıda Entegre Tesisleri San. ve Tic. A.Ş.	Balıkesir	-	83	141.947.370	142-140	143.832.729
85	-	Gürsoy Tarımsal Ürünler Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Ordu	-	84	141.745.192	152-149	141.745.192

Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)		Özkaynak		Aktif (Varlık) Toplamı		Dönem Karı/Zararı (V.Ö.)		İhracat		Ücretle Çalışanlar Ortalaması		İkinci 500 Büyük Kuruluş Sıra No:
Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(Bin \$)	Sıra No:	Adet	2012
311-308	16.580.027	131-128	63.761.396	365-361	71.866.727	116-115	11.488.350	8-8	75.502	392-388	163	51
29-27	-	96-93	-	133-131	-	56-55	-	104-103	-	102-101	-	52
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	53
152-149	30.458.159	182-179	52.159.126	43-42	223.339.649	131-130	10.391.258	399-397	557	49-48	875	54
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	55
2-2	-	53-51	-	191-188	-	6-6	-	331-330	-	60-59	-	56
260-257	20.369.362	---	-	34-33	247.477.476	465-462	-4.702.854	186-185	21.321	23-22	1.120	57
85-83	38.945.699	35-33	126.835.434	94-92	170.776.044	99-98	12.755.700	91-90	39.343	78-77	708	58
---	-	---	-	---	-	---	-	169-168	24.510	---	-	59
368-365	13.594.431	440-437	11.592.086	413-409	56.340.791	197-194	6.297.874	228-227	14.764	393-389	162	60
---	-	---	-	153-151	130.754.517	---	-	---	-	241-238	350	61
178-175	27.400.600	289-286	33.097.069	64-63	191.888.913	421-418	-214.684	259-258	10.642	71-70	731	62
122-119	33.825.350	50-48	104.871.697	185-182	115.122.537	79-78	14.258.337	343-342	2.999	82-81	688	63
460-457	5.744.748	303-300	30.164.363	275-271	90.726.031	472-469	-5.706.498	231-230	14.119	394-390	160	64
105-102	35.821.528	143-140	62.106.349	209-206	106.573.066	160-157	8.260.741	50-49	51.048	211-208	399	65
---	-	---	-	---	-	---	-	191-190	20.500	---	-	66
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	67
87-85	38.106.958	69-67	87.825.710	62-61	199.011.800	78-77	14.347.869	112-111	34.975	57-56	835	68
---	-	369-366	23.063.201	154-152	130.186.436	---	-	154-153	27.262	277-273	294	69
32-30	50.250.513	58-56	94.112.202	32-32	249.372.398	203-200	5.789.618	40-40	56.011	22-21	1.124	70
35-33	49.437.608	68-66	88.519.402	135-133	138.620.177	44-43	20.803.380	21-21	63.990	126-125	551	71
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	72
---	-	---	-	---	-	---	-	210-209	17.194	422-418	132	73
44-42	47.448.750	124-121	65.751.633	73-71	185.639.951	209-206	5.446.905	118-117	33.792	68-67	741	74
112-109	35.253.762	187-184	50.913.916	245-241	98.992.351	16-16	28.520.620	396-394	723	245-242	345	75
181-178	27.143.163	39-37	120.220.924	48-47	216.524.810	100-99	12.708.452	251-250	11.470	414-410	139	76
459-456	5.747.798	484-480	2.032.745	107-105	157.241.005	487-484	-13.372.149	---	-	198-196	427	77
159-156	29.884.836	175-172	53.525.063	20-20	290.094.569	435-432	-1.408.040	240-239	12.832	193-191	430	78
---	-	428-425	12.972.150	484-480	36.904.609	---	-	---	-	---	-	79
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	80
---	-	---	-	55-54	209.196.579	---	-	---	-	37-36	949	81
---	-	---	-	100-98	165.448.809	---	-	315-314	4.480	378-374	183	82
88-3	38.037.312	461-4	6.810.986	178-3	117.917.033	499-4	-42.375.426	---	-	10-1	1.262	83
388-385	11.686.920	274-271	35.588.852	372-368	69.521.717	378-375	590.535	308-307	5.391	312-308	258	84
415-412	9.193.954	402-399	17.243.437	421-417	55.201.047	329-326	1.982.225	31-31	58.421	262-259	320	85

İkinci 500
Büyük
Kuruluş
Sıra No:

2012	2011	Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda / Kamu	Kamu Sıra No:	Özel Sıra No:	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	Satış Hasılatı (Net) Sıra No:	(TL)
86	104	Alarko Carrier San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	85	141.558.899	4-4	361.651.540
87	5	Aroma Bursa Meyve Suları ve Gıda Sanayii A.Ş.	Bursa	-	86	141.368.543	136-134	145.340.847
88	-	Demirciler Gıda Sanayi A.Ş.	Giresun	-	87	141.290.888	65-64	166.798.017
89	164	Ekiciler Süt Gıda Tarım Hayvancılık San. ve Tic. A.Ş.	Antalya	-	88	141.266.171	121-119	148.897.789
90	268	Aydınlar Yedek Parça San. ve Tic. A.Ş.	Konya	-	89	141.182.694	135-133	145.434.644
91	-	Atom Kablo San. ve Tic. A.Ş.	Denizli	-	90	140.885.661	153-150	141.522.979
92	-	Karadere Tarım Ürünleri Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.	Giresun	-	91	140.632.003	34-33	181.416.520
93	169	Magnesit A.Ş.	Eskişehir	-	92	140.604.086	109-108	151.077.361
94	92	Aslan Çimento A.Ş.	Kocaeli	-	93	140.491.127	154-151	141.181.144
95	-	Or-Pa Pazarlama ve Tekstil Sanayi A.Ş.	İstanbul	-	94	140.408.479	137-135	144.864.349
96	-	-	İnegöl	-	95	-	150-147	-
97	227	DOĞTAŞ Doğanlar Mobilya İmalat Enerji Üretim San. ve Tic. A.Ş.	Biga	-	96	139.918.036	25-24	193.151.983
98	-	Eruslu Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	97	139.836.704	159-156	139.836.704
99	163	Orhan Karakoç Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	-	98	139.601.081	131-129	146.467.334
100	-	-	İstanbul	-	99	-	1-1	-
101	185	S.S. Tarış Üzüm Tarım Satış Kooperatifleri Birliği	Ege Bölgesi	-	100	138.702.907	75-74	162.707.717
102	330	İSTON İstanbul Beton Elemanları ve Hazır Beton Fabrikaları San. ve Tic. A.Ş.	Kamu	2	-	138.628.620	8-1	270.040.433
103	76	JANTSA Jant San. ve Tic. A.Ş.	Aydın	-	101	138.598.533	161-158	139.353.745
104	85	Venüs Giyim San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	102	138.241.301	163-160	138.241.301
105	71	Ferro Döküm San. ve Dış Tic. A.Ş.	İstanbul	-	103	137.901.972	158-155	140.648.579
106	-	Ozanteks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Denizli	-	104	137.625.043	147-145	142.421.001
107	111	Öztiryakiler Madeni Eşya San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	105	137.553.774	40-39	175.960.078
108	492	TARFAŞ Tarımsal Faaliyetler San. ve Tic. A.Ş.	Karacabey	-	106	137.441.787	19-18	197.797.433
109	-	-	İstanbul	-	107	-	24-23	-
110	112	Prekons İnşaat Sanayi A.Ş.	Ankara	-	108	136.767.604	62-61	167.508.413
111	140	Kaltun Madencilik Sanayi Nakliye ve Akaryakıt Ticaret A.Ş.	Aydın	-	109	136.662.244	130-128	146.503.413
112	24	Demisaş Döküm Emaye Mamulleri Sanayi A.Ş.	Kocaeli	-	110	136.637.397	168-165	137.485.225
113	-	-	Kocaeli	-	111	-	165-162	-
114	-	-	İstanbul	-	112	-	55-54	-
115	79	Gemciler Güven Metal San. ve Tic. A.Ş.	Kahramanmaraş	-	113	135.645.802	173-170	136.565.353
116	127	ASTAŞ Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	114	135.591.338	169-166	137.420.666
117	208	BİRKO Birleşik Koyunlular Mensucat Tic. ve San. A.Ş.	Niğde	-	115	135.241.869	180-177	135.241.869
118	-	-	İstanbul	-	116	-	170-167	-
119	176	Memişoğlu Tarım Ürünleri Ticaret Ltd. Şti.	Mersin	-	117	134.376.699	63-62	167.443.123
120	99	Cevher Jant Sanayii A.Ş.	Ege Bölgesi	-	118	134.025.872	134-132	145.582.753

Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)		Özkaynak		Aktif (Varlık) Toplamı		Dönem Karı/Zararı (V.Ö.)		İhracat		Ücretle Çalışanlar Ortalaması		İkinci 500 Büyük Kuruluş Sıra No:
Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(Bin \$)	Sıra No:	Adet	2012
7-7	83.727.818	5-5	285.964.494	11-11	344.021.656	11-11	31.751.465	160-159	26.406	94-93	621	86
---	-	---	-	---	-	---	-	289-288	7.149	---	-	87
454-451	6.501.214	---	-	---	-	387-384	503.210	301-300	6.003	---	-	88
358-355	14.122.509	259-256	37.111.432	285-281	86.130.463	235-232	4.740.236	377-375	1.284	194-192	430	89
49-47	45.879.174	285-282	33.840.338	238-235	99.790.590	133-132	10.216.966	373-371	1.549	26-25	1.063	90
---	-	---	-	287-283	86.061.162	---	-	6-6	76.809	404-400	150	91
463-460	5.315.715	460-457	6.933.836	459-455	45.166.534	368-365	922.380	136-135	30.837	324-320	242	92
133-130	32.703.030	146-143	60.824.672	110-108	154.812.850	64-63	16.040.653	20-20	64.040	291-287	280	93
6-6	86.304.790	7-7	268.668.596	14-14	331.846.046	5-5	52.235.901	340-339	3.283	328-324	235	94
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	95
252-249	-	352-349	-	142-140	-	260-257	-	284-283	-	417-413	-	96
39-37	48.353.473	---	-	61-60	200.148.364	53-52	17.518.341	166-165	25.276	80-79	695	97
271-268	19.753.921	192-189	49.726.492	220-217	104.145.809	195-192	6.328.165	114-113	34.767	209-206	405	98
213-210	24.634.942	244-241	40.097.116	131-129	141.176.734	362-359	1.045.849	245-244	12.107	7-7	1.329	99
1-1	-	1-1	-	3-3	-	80-79	-	---	-	64-63	-	100
398-395	10.675.869	221-218	44.131.958	40-39	231.391.711	402-399	241.839	19-19	66.293	228-225	375	101
17-2	59.583.272	20-2	160.083.591	33-1	247.940.118	148-3	9.142.990	369-2	1.669	154-2	492	102
61-59	43.247.671	133-130	63.665.494	207-204	106.767.866	46-45	20.544.863	64-63	45.287	125-124	553	103
---	-	---	-	328-324	78.609.648	---	-	13-13	71.554	---	-	104
---	-	---	-	52-51	210.808.436	---	-	99-98	37.229	166-164	466	105
128-125	33.183.250	214-211	45.249.145	97-95	167.667.880	468-465	-4.934.840	28-28	60.900	4-4	1.784	106
40-38	48.202.555	78-75	83.781.362	41-40	231.077.091	277-274	3.565.338	90-89	39.511	196-194	428	107
166-163	29.162.266	491-487	-3.284.099	130-128	143.946.253	226-223	5.069.661	---	-	201-199	421	108
155-152	-	169-166	-	155-153	-	205-202	-	115-114	-	243-240	-	109
---	-	---	-	---	-	---	-	36-36	57.236	98-97	614	110
98-95	36.606.301	113-110	68.592.315	80-78	177.355.432	140-138	9.658.086	42-42	54.546	85-84	677	111
---	-	---	-	---	-	---	-	96-95	38.176	---	-	112
154-151	-	327-324	-	208-205	-	122-121	-	181-180	-	159-157	-	113
153-150	-	95-92	-	225-222	-	42-41	-	201-200	-	231-228	-	114
---	-	---	-	---	-	---	-	120-119	33.344	---	-	115
283-280	18.934.400	412-409	15.198.339	348-344	73.821.269	177-174	7.189.756	158-157	26.755	239-236	352	116
114-111	35.018.616	286-283	33.801.512	165-163	124.900.729	299-296	2.896.963	278-277	8.278	79-78	705	117
194-191	-	252-249	-	180-177	-	178-175	-	263-262	-	382-378	-	118
420-417	8.795.018	210-207	45.770.782	307-303	83.319.679	325-322	2.113.730	135-134	30.904	352-348	205	119
---	-	148-145	60.552.916	156-154	128.950.992	---	-	14-14	69.368	179-177	443	120

86-120

İkinci 500
Büyük
Kuruluş
Sıra No:

2012	2011	Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda / Kamu	Kamu Sıra No:	Özel Sıra No:	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	Satış Hasılatı (Net) Sıra No:	(TL)
121	256	Bosen Enerji Elektrik Üretim A.Ş.	Bursa	-	119	133.872.988	11-10	228.128.854
122	28	Coşkunöz Radyatör ve Isı San. Tic. A.Ş.	Bursa	-	120	133.800.167	141-139	144.228.967
123	16	P.M.S. Metal Profil Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	-	121	133.727.951	187-184	134.114.199
124	225	Modern Beton San. ve Tic. A.Ş.	Denizli	-	122	133.571.883	174-171	136.510.680
125	63	Meteksan Matbaacılık ve Teknik San. Tic. A.Ş.	Ankara	-	123	133.118.706	151-148	141.803.555
126	-	Hisarlar Makina San. ve Tic. A.Ş.	Eskişehir	-	124	133.089.849	157-154	140.661.341
127	261	İstanbul Halk Ekmek Un ve Unlu Maddeler Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Kamu	3	-	133.040.049	111-2	150.880.903
128	171	Altıparmak Gıda San. ve Tic. Koll. Şti. Özen-Özgür Altıparmak	İstanbul	-	125	132.818.089	197-194	132.973.575
129	396	Ulusoy Elektrik İmalat Taahhüt ve Ticaret A.Ş.	Ankara	-	126	132.634.925	190-187	133.989.520
130	244	Boytek Reçine Boya ve Kimya San. Tic. A.Ş.	İstanbul	-	127	132.602.797	113-111	150.474.921
131	-	-	İstanbul	-	128	-	196-193	-
132	-	Toyota Boshoku Türkiye Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	Sakarya	-	129	132.241.312	155-152	141.139.002
133	160	Söke Degirmencilik San. ve Tic. A.Ş.	Aydın	-	130	132.178.940	199-196	132.178.940
134	156	A.B Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Balıkesir	-	131	131.892.156	148-146	142.065.609
135	37	Grammer Koltuk Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	-	132	131.799.574	201-198	131.799.574
136	223	Sistem Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	133	131.570.934	189-186	134.022.644
137	-	Teknik Malzeme Tic. ve San. A.Ş.	Bursa	-	134	131.335.066	42-41	175.771.950
138	109	PİMAŞ Plastik İnşaat Malzemeleri A.Ş.	İstanbul	-	135	131.013.692	85-84	159.589.939
139	82	Kale Oto Radyatör San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	136	130.881.719	205-202	130.881.719
140	20	Ergaz San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	137	130.699.727	207-204	130.699.727
141	186	Büyük Hekimoğulları Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Konya	-	138	130.262.602	210-207	130.397.522
142	181	Gürmen Giyim San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	139	129.968.055	82-81	160.293.377
143	81	Nitromak DNX Kimya Sanayii A.Ş.	Ankara	-	140	129.579.115	167-164	137.489.769
144	355	Şahin Pamuk Enerji San. ve Tic. Ltd. Şti.	Gaziantep	-	141	129.494.103	16-15	207.344.453
145	87	Osman Akça Tarım Ürünleri İthalat İhracat San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	142	128.924.970	213-210	129.783.954
146	392	Dorçe Prefabrik Yapı ve İnşaat San. Tic. A.Ş.	Ankara	-	143	128.741.055	17-16	206.035.612
147	137	Netaş Telekomünikasyon A.Ş.	İstanbul	-	144	128.706.934	21-20	197.492.280
148	-	Dalan Kimya Endüstri A.Ş.	Ege Bölgesi	-	145	128.692.834	216-213	129.444.700
149	-	Femaş Metal San. ve Tic. A.Ş.	Kayseri	-	146	128.632.206	222-219	128.632.206
150	314	ABC Detarjan San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	147	128.452.125	220-217	128.653.588
151	94	Feniş Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli	-	148	128.142.237	202-199	131.720.291
152	216	Türk Ytong Sanayi A.Ş.	İstanbul	-	149	127.953.667	200-197	132.173.466
153	125	Alcatel Lucent Teletaş Telekomünikasyon A.Ş.	İstanbul	-	150	127.921.132	3-3	367.760.731
154	421	Sıddık Kardeşler Haddecilik San. Tic. Ltd. Şti.	İstanbul	-	151	127.359.481	206-203	130.725.572
155	189	Çamsan Poyraz Ağaç Ürünleri Turizm İnşaat Tarım Enerji San. ve Tic. A.Ş.	Ankara	-	152	127.153.958	228-225	127.658.812

Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)		Özkaynak		Aktif (Varlık) Toplamı		Dönem Karı/Zararı (V.Ö.)		İhracat		Ücretle Çalışanlar Ortalaması		İkinci 500 Büyük Kuruluş Sıra No:
Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(Bin \$)	Sıra No:	Adet	2012
391-388	11.208.419	92-89	74.799.017	26-26	255.447.505	488-485	-13.736.625	---	-	487-483	46	121
325-322	15.901.787	295-292	31.921.315	206-203	107.015.052	162-159	8.175.031	47-46	52.003	295-291	275	122
442-439	7.290.222	350-347	25.521.900	324-320	80.045.057	395-392	384.610	79-78	42.165	269-265	307	123
466-463	5.233.571	439-436	11.633.676	482-478	37.250.378	455-452	-3.403.567	---	-	363-359	196	124
---	-	---	-	63-62	198.982.624	---	-	395-393	751	273-269	299	125
143-140	31.240.466	313-310	28.855.856	118-116	150.085.756	475-472	-5.880.744	---	-	127-126	549	126
12-1	66.292.770	70-3	87.816.553	243-4	99.383.557	37-1	21.900.980	---	-	202-3	420	127
315-312	16.402.392	469-465	5.150.711	271-267	91.784.946	280-277	3.448.733	384-382	1.066	287-283	281	128
57-55	44.122.974	153-150	59.217.991	305-301	83.690.563	14-14	30.020.860	178-177	22.321	235-232	365	129
375-372	12.592.554	112-109	68.596.161	217-214	104.403.293	134-133	10.042.121	252-251	11.429	458-454	93	130
31-29	-	62-60	-	151-149	-	38-37	-	391-389	-	136-135	-	131
---	-	106-103	71.925.429	213-210	104.995.710	---	-	365-364	1.817	66-65	757	132
---	-	---	-	451-447	47.454.721	---	-	418-416	61	390-386	170	133
203-200	25.328.962	288-285	33.364.005	294-290	85.558.147	284-281	3.242.886	225-224	15.046	184-182	438	134
---	-	302-299	30.173.727	434-430	52.671.386	---	-	35-35	58.045	130-129	545	135
---	-	---	-	---	-	---	-	134-133	31.013	---	-	136
216-213	24.372.160	374-371	22.262.613	189-186	114.173.664	425-422	-629.584	44-44	53.436	149-148	503	137
124-121	33.432.671	223-220	43.396.129	150-148	131.256.703	218-215	5.301.083	213-212	16.867	347-343	209	138
66-64	42.954.534	23-21	150.812.409	53-52	209.769.395	183-180	6.856.199	236-235	13.208	101-100	609	139
245-242	21.206.264	229-226	42.779.653	381-377	68.248.818	304-301	2.679.651	---	-	401-397	153	140
393-390	10.961.097	200-197	48.223.156	298-294	84.810.913	219-216	5.290.263	310-309	5.194	425-421	129	141
---	-	296-293	31.918.290	129-127	144.733.737	---	-	179-178	22.086	1-1	2.229	142
52-50	45.417.680	98-95	73.638.509	253-249	95.555.605	25-25	25.263.184	348-347	2.803	306-302	263	143
---	-	406-403	15.959.045	395-391	62.496.202	---	-	---	-	---	-	144
437-434	7.793.095	346-343	25.606.462	49-48	215.221.464	54-53	17.327.092	22-22	63.458	33-32	998	145
46-44	47.022.214	183-180	52.084.864	4-4	446.495.416	229-226	5.042.958	2-2	98.109	30-29	1.008	146
4-4	90.852.362	6-6	275.192.550	7-7	424.858.144	1-1	151.899.364	129-128	31.578	53-52	849	147
---	-	---	-	---	-	---	-	68-67	44.011	---	-	148
145-142	31.099.988	193-190	49.430.136	174-172	119.222.632	147-145	9.176.013	27-27	60.956	84-83	680	149
---	-	---	-	---	-	---	-	164-163	25.894	---	-	150
183-180	27.081.502	158-155	57.779.616	167-165	124.028.386	165-162	8.092.839	73-72	42.884	155-153	490	151
19-17	58.628.464	76-73	83.933.124	164-162	125.244.034	66-65	15.959.012	397-395	602	165-163	467	152
158-155	30.077.643	238-235	41.488.253	46-45	220.493.143	43-42	20.812.313	66-65	44.304	114-113	573	153
470-467	4.291.690	379-376	20.978.765	426-422	54.258.307	464-461	-4.638.268	---	-	485-481	47	154
295-292	17.889.368	388-385	19.408.073	267-263	93.603.792	201-198	5.849.020	281-280	7.998	212-209	397	155

İkinci 500
Büyük
Kuruluş
Sıra No:

2012	2011	Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda / Kamu	Kamu Sıra No:	Özel Sıra No:	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	Satış Hasılatı (Net) Sıra No:	(TL)
156	232	Üniversal Tekstil San. ve Tic. Ltd. Şti.	İstanbul	-	153	127.045.323	176-173	135.944.038
157	180	Buga Otis Asansör San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	154	126.909.551	232-229	127.070.065
158	289	Üniteks Tekstil ve Ticaret A.Ş.	İstanbul	-	155	126.690.565	182-179	135.095.839
159	-	-	İstanbul	-	156	-	227-224	-
160	293	Yılmaz Redüktör San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	157	126.531.055	229-226	127.507.396
161	369	Safyün Halı Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	158	126.416.359	223-220	128.489.754
162	282	Akkim Yapı Kimyasalları San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	159	126.193.909	191-188	133.957.691
163	324	Kardem Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	160	126.180.866	198-195	132.181.803
164	-	Emta Kablo San. ve Tic. A.Ş.	Kadirli	-	161	126.150.951	217-214	129.117.300
165	175	Tirsan Kardan San. ve Tic. A.Ş.	Manisa	-	162	125.872.988	188-185	134.075.274
166	194	KabloteK Kablo San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	163	125.775.905	214-211	129.699.668
167	113	Çelik Halat ve Tel Sanayii A.Ş.	Kocaeli	-	164	125.747.264	240-237	125.747.264
168	190	Camiş Madencilik A.Ş.	İstanbul	-	165	125.708.204	218-215	128.974.637
169	170	Atiker Metal İthalat İhracat ve İmalat San. Tic. A.Ş.	Konya	-	166	125.574.806	237-234	125.779.050
170	-	-	İstanbul	-	167	-	70-69	-
171	230	Halkalı Kağıt Karton San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	168	125.084.760	242-239	125.569.929
172	-	-	İstanbul	-	169	-	211-208	-
173	270	Anı Bisküvi Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Karaman	-	170	124.836.850	146-144	143.288.614
174	152	Plastifay Kimya Endüstrisi A.Ş.	İstanbul	-	171	124.769.341	186-183	134.131.234
175	334	Akzo Nobel Boya San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	172	124.647.599	15-14	212.532.572
176	252	Abdioğulları Plastik ve Ambalaj Sanayi A.Ş.	Adana	-	173	124.446.475	30-29	185.303.294
177	446	Katmerciler Araç Üstü Ekipman San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	174	124.364.533	87-86	158.692.148
178	271	BTA Havalimanları Yiyecek ve İçecek Hizmetleri A.Ş.	İstanbul	-	175	124.332.686	26-25	192.059.543
179	279	Mogul Tekstil San. ve Tic. Ltd. Şti.	Gaziantep	-	176	124.050.824	250-247	124.050.824
180	-	-	Kocaeli	-	177	-	194-191	-
181	158	Meltem Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	178	123.802.026	233-230	126.522.557
182	179	Düzce Cam San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	179	123.777.874	235-232	126.235.243
183	72	Kombassan Kağıt Matbaa Gıda ve Tekstil San. Tic. A.Ş.	Konya	-	180	123.419.210	241-238	125.707.827
184	123	Karsu Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Kayseri	-	181	122.935.409	253-250	122.966.744
185	-	Gurme Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.	Kocaeli	-	182	122.848.931	91-90	157.164.960
186	-	Termikel Madeni Eşya San. İhr. ve İth. Tic. A.Ş.	Ankara	-	183	122.735.930	177-174	135.756.164
187	182	İmteks Giyim San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	184	122.716.119	224-221	128.167.883
188	100	Della Gıda San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	185	122.551.099	238-235	125.777.131
189	153	Özyaşar Tel ve Galvanizleme Sanayi A.Ş.	İstanbul	-	186	122.434.048	156-153	141.064.847
190	212	Merter Helva San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	187	121.877.804	256-253	122.609.190

Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)		Özkaynak		Aktif (Varlık) Toplamı		Dönem Karı/Zararı (V.Ö.)		İhracat		Ücretle Çalışanlar Ortalaması		İkinci 500 Büyük Kuruluş Sıra No:
Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(Bin \$)	Sıra No:	Adet	2012
434-431	7.949.546	176-173	53.346.274	72-70	185.912.966	326-323	2.014.745	408-406	234	145-144	509	156
15-14	63.214.021	155-152	58.551.530	90-88	173.701.867	21-21	27.031.425	270-269	9.704	129-128	546	157
396-393	10.739.744	231-228	42.317.867	314-310	82.313.096	349-346	1.346.944	67-66	44.023	152-151	493	158
78-76	-	77-74	-	218-215	-	17-17	-	334-333	-	426-422	-	159
192-189	26.179.482	81-78	79.975.047	256-252	95.251.884	159-156	8.382.814	291-290	6.505	162-160	475	160
110-107	35.275.991	114-111	68.515.278	162-160	126.523.792	102-101	12.667.003	71-70	43.547	87-86	655	161
441-438	7.465.765	433-430	12.555.549	317-313	81.838.025	282-279	3.344.591	139-138	30.629	317-313	252	162
356-353	14.160.572	415-412	14.977.012	456-452	45.295.692	264-261	3.936.605	15-15	68.567	336-332	224	163
---	-	455-452	8.221.081	277-273	89.336.885	---	-	106-105	36.244	443-439	111	164
---	-	127-124	64.358.608	279-275	88.622.995	---	-	212-211	17.060	141-140	519	165
---	-	---	-	399-395	61.173.224	---	-	---	-	297-293	270	166
335-332	15.302.422	351-348	25.514.919	369-365	70.071.317	424-421	-442.087	170-169	24.288	253-250	336	167
147-144	30.851.291	44-42	111.826.182	116-114	151.429.286	461-458	-4.390.973	382-380	1.074	148-147	504	168
50-48	45.730.433	118-115	67.213.795	203-200	108.258.857	19-19	27.932.012	---	-	119-118	566	169
48-46	-	260-257	-	235-232	-	188-185	-	266-265	-	47-46	-	170
62-60	43.126.953	159-156	57.746.861	221-218	103.935.915	90-89	13.506.336	403-401	514	362-358	197	171
263-260	-	236-233	-	264-260	-	164-161	-	---	-	440-436	-	172
217-214	24.349.983	220-217	44.469.639	303-299	83.757.725	296-293	3.033.814	38-38	56.678	16-15	1.188	173
426-423	8.227.536	272-269	35.688.517	339-335	76.351.657	274-271	3.633.474	299-298	6.076	470-466	75	174
---	-	---	-	---	-	---	-	215-214	16.542	320-316	248	175
---	-	56-54	94.453.558	---	-	---	-	126-125	32.158	40-39	920	176
233-230	22.470.961	230-227	42.537.763	123-121	148.227.813	91-90	13.464.179	11-11	72.980	329-325	233	177
13-12	64.598.329	356-353	24.152.140	394-390	62.676.078	70-69	15.556.372	419-417	58	6-6	1.475	178
207-204	25.232.056	129-126	63.987.358	91-89	172.379.313	109-108	12.178.749	431-429	1	316-312	254	179
238-235	-	140-137	-	272-268	-	228-225	-	172-171	-	339-335	-	180
146-143	30.984.705	190-187	50.343.527	159-157	127.503.188	168-165	8.000.150	260-259	10.550	56-55	838	181
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	182
344-341	14.891.258	2-2	371.589.672	8-8	420.294.657	180-177	6.974.686	297-296	6.162	206-203	411	183
416-413	9.088.771	282-279	34.860.734	226-223	103.234.564	476-473	-6.294.400	194-193	20.265	109-108	580	184
---	-	310-307	29.248.744	407-403	58.957.314	---	-	344-343	2.946	345-341	214	185
195-192	25.932.528	66-64	88.959.086	88-86	174.466.761	230-227	5.019.705	426-424	11	61-60	800	186
---	-	83-80	79.250.945	124-122	147.521.820	---	-	---	-	46-45	890	187
---	-	---	-	---	-	---	-	265-264	9.987	355-351	202	188
376-373	12.567.317	254-251	37.861.084	179-176	117.891.477	361-358	1.072.036	147-146	29.284	279-275	292	189
206-203	25.253.161	320-317	28.249.198	364-360	72.046.515	135-134	10.010.481	288-287	7.256	197-195	428	190

İkinci 500
Büyük
Kuruluş
Sıra No:

2012	2011	Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda / Kamu	Kamu Sıra No:	Özel Sıra No:	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	Satış Hasılatı (Net) Sıra No:	(TL)
191	121	Kalibre Boru San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli	-	188	121.701.280	266-263	121.701.280
192	207	İshakoğlu Gıda Nakliye ve İnşaat San. ve Dış Tic. Ltd. Şti.	İstanbul	-	189	121.601.192	261-258	122.219.870
193	133	Sunteks Dokuma Boya Apre San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	-	190	121.497.170	221-218	128.648.611
194	177	Novaplast Plastik San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	191	121.027.068	171-168	137.144.737
195	149	Alkim Kağıt San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	192	121.002.998	257-254	122.558.388
196	269	Kula Yağ ve Emek Yem San. Tic. A.Ş.	Balıkesir	-	193	120.936.009	183-180	135.051.789
197	154	Örgen Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	194	120.753.754	268-265	121.152.118
198	141	Ekoten Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	195	120.442.754	73-72	163.111.933
199	329	Bağ Yağları San. ve Tic. T.A.Ş.	Ege Bölgesi	-	196	120.403.563	259-256	122.353.040
200	-	Kümaş Manyezit Sanayi A.Ş.	Kütahya	-	197	120.395.099	164-161	137.858.820
201	-	Eczacıbaşı-Baxter Hastane Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	198	120.368.349	5-5	355.929.181
202	288	Kıvanç Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Adana	-	199	120.271.910	239-236	125.756.665
203	136	Komuyapı Hazır Beton Prefabrik İnşaat Taahhüt San. ve Tic. A.Ş.	Konya	-	200	120.246.512	247-244	124.370.761
204	411	As Tavukçuluk Tarım İşletmeleri San. ve Tic. Ltd. Şti.	Sakarya	-	201	120.076.675	254-251	122.725.016
205	-	-	İstanbul	-	202	-	162-159	-
206	116	Altın Kablo Sanayii A.Ş.	İstanbul	-	203	119.925.796	273-270	119.958.497
207	150	Çimbeton Hazır Beton ve Prefabrik Yapı Elemanları San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	204	119.770.433	275-272	119.770.433
208	7	Exper Bilgisayar Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	205	119.134.271	267-264	121.319.610
209	357	ACT Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Kırklareli	-	206	118.972.301	251-248	123.676.530
210	404	Hatboru Çelik Boru San. ve Tic. Ltd. Şti.	Antakya	-	207	118.941.162	172-169	137.073.614
211	474	Vefa Prefabrike Yapılar San. Tic. A.Ş.	İstanbul	-	208	118.816.071	278-275	118.816.071
212	360	Migiboy Tekstil San. ve Dış Tic. Ltd. Şti.	İstanbul	-	209	118.549.979	248-245	124.245.412
213	130	Küçükler Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Denizli	-	210	118.324.060	270-267	120.558.633
214	215	Arma Filtre Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.	Sakarya	-	211	118.264.768	244-241	125.351.894
215	-	Riga Boya Yapı Kimyasalları ve Madeni Yağ İth. İhr. İnş. Taah. Ltd. Şti.	Adana	-	212	117.628.260	9-8	243.990.756
216	250	Valf Sanayii A.Ş.	Manisa	-	213	117.415.526	281-278	118.073.526
217	135	Frigoglass Turkey Soğutma Sanayi İç ve Dış Tic. A.Ş.	İstanbul	-	214	117.180.994	283-280	117.372.693
218	417	Roteks Tekstil İhracat San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	215	117.099.743	143-141	143.682.652
219	-	Bosch Fren Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	-	216	116.761.544	265-262	121.703.149
220	183	Ankara Un Sanayii A.Ş.	Ankara	-	217	116.627.286	192-189	133.894.821
221	-	Ozon Tekstil Konfeksiyon San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	218	116.371.032	234-231	126.238.716
222	-	Uzmar Gemi İnşa San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli	-	219	116.002.561	276-273	119.478.696
223	275	Ege Kimya San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	220	115.563.487	140-138	144.257.764
224	162	Sika Yapı Kimyasalları A.Ş.	İstanbul	-	221	115.496.509	56-55	170.334.423
225	327	Sezon Pirinç ve Tarım Ürünleri Gıda San. Tic. A.Ş.	İstanbul	-	222	115.316.249	290-287	115.316.249

191-225

Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)		Özkaynak		Aktif (Varlık) Toplamı		Dönem Karı/Zararı (V.Ö.)		İhracat		Ücretle Çalışanlar Ortalaması		İkinci 500 Büyük Kuruluş Sıra No:
Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(Bin \$)	Sıra No:	Adet	2012
126-123	33.269.457	209-206	45.788.208	170-168	121.334.364	61-60	16.396.686	102-101	36.945	259-256	326	191
457-454	5.788.940	445-442	11.034.665	467-463	42.903.178	374-371	710.852	---	-	409-405	145	192
104-101	36.071.603	21-19	158.807.222	67-66	190.384.963	82-81	14.136.100	206-205	17.931	83-82	684	193
176-173	27.663.476	337-334	26.055.528	187-184	114.638.535	253-250	4.143.589	109-108	35.078	112-111	575	194
187-184	26.693.484	63-61	91.813.228	148-146	131.430.455	146-144	9.235.820	323-322	4.048	380-376	182	195
309-306	16.779.033	324-321	27.877.805	341-337	75.904.938	360-357	1.084.716	317-316	4.370	341-337	220	196
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	197
280-277	19.009.530	365-362	23.315.654	321-317	80.870.112	259-256	4.015.052	368-367	1.673	204-201	414	198
326-323	15.830.551	420-417	14.030.295	336-332	77.141.486	199-196	6.133.347	304-303	5.488	448-444	108	199
41-39	47.972.343	315-312	28.785.193	2-2	628.200.077	482-479	-9.437.785	101-100	37.033	96-95	617	200
121-118	34.123.350	17-17	174.895.024	27-27	254.752.027	496-493	-26.154.708	393-391	819	151-150	499	201
58-56	44.004.768	116-113	67.633.235	98-96	167.019.972	125-124	10.938.386	152-151	28.371	36-35	962	202
279-276	19.016.697	---	-	103-101	159.293.975	169-166	7.912.154	---	-	---	-	203
436-433	7.836.882	462-458	6.304.523	476-472	38.967.365	330-327	1.901.318	311-310	5.141	333-329	226	204
189-186	-	31-29	-	84-82	-	152-149	-	168-167	-	44-43	-	205
479-476	2.992.466	442-439	11.217.395	299-295	84.580.721	423-420	-436.392	133-132	31.187	467-463	78	206
445-442	7.199.180	355-352	24.677.700	415-411	56.243.020	428-425	-879.659	---	-	457-453	96	207
495-492	-4.016.378	100-97	73.040.743	149-147	131.366.358	486-483	-12.533.289	405-403	351	416-412	135	208
125-122	33.299.225	349-346	25.527.016	437-433	52.303.404	139-137	9.662.174	18-18	66.306	74-73	724	209
234-231	22.318.340	---	-	---	-	126-125	10.870.847	69-68	43.993	---	-	210
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	211
345-342	14.860.554	247-244	39.286.963	248-244	97.831.648	223-220	5.121.380	222-221	15.477	200-198	424	212
214-211	24.503.739	267-264	36.290.752	152-150	130.961.628	305-302	2.651.496	56-55	49.424	58-57	826	213
67-65	42.634.178	353-350	25.321.190	177-175	118.252.347	242-239	4.486.144	113-112	34.781	14-13	1.222	214
488-485	477.926	487-483	217.151	51-50	213.679.891	414-411	55.959	357-356	2.180	497-493	20	215
116-113	34.377.739	253-250	38.128.886	330-326	78.025.190	187-184	6.679.223	221-220	15.594	128-127	549	216
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	217
448-445	6.899.090	362-359	23.669.667	373-369	69.502.822	236-233	4.698.367	9-9	73.722	410-406	142	218
141-138	31.353.119	280-277	35.170.479	400-396	61.123.225	30-30	23.944.587	246-245	11.843	435-431	118	219
360-357	13.937.415	15-15	176.601.125	19-19	302.824.015	449-446	-2.346.659	327-326	3.878	356-352	202	220
287-284	18.679.364	471-467	5.066.431	473-469	40.366.164	317-314	2.298.835	---	-	76-75	712	221
304-301	17.234.568	174-171	53.558.370	92-90	172.041.150	113-112	11.826.912	41-41	54.939	348-344	209	222
---	-	---	-	---	-	---	-	94-93	38.196	---	-	223
---	-	57-55	94.386.091	176-174	118.859.965	---	-	242-241	12.572	407-403	149	224
473-470	3.906.856	456-453	7.694.617	401-397	60.452.954	389-386	453.583	400-398	540	475-471	57	225

191-225

İkinci 500
Büyük
Kuruluş
Sıra No:

2012	2011	Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda / Kamu	Kamu Sıra No:	Özel Sıra No:	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	Satış Hasılatı (Net) Sıra No:	(TL)
226	4	Akın Tekstil A.Ş.	İstanbul	-	223	115.049.384	286-283	115.707.127
227	301	Gentaş Kimya San. ve Tic. Pazarlama A.Ş.	İstanbul	-	224	114.891.721	293-290	114.891.721
228	224	Kahramanmaraş Kağıt San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	225	114.496.892	269-266	120.618.319
229	241	Ermaksan Makina San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	-	226	114.298.015	274-271	119.873.554
230	405	Sunel Ticaret Türk A.Ş.	Ege Bölgesi	-	227	114.185.851	246-243	124.716.911
231	480	Aster Tekstil San. ve Dış Tic. A.Ş.	İstanbul	-	228	114.057.468	285-282	115.919.208
232	326	Uşak Seramik Sanayi A.Ş.	Uşak	-	229	113.982.962	296-293	113.989.791
233	469	Mes Yağ ve Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Diyarbakır	-	230	113.931.027	294-291	114.426.182
234	199	Aymar Yağ ve Gıda San. Tic. A.Ş.	Çorlu	-	231	113.742.897	208-205	130.471.371
235	251	ORMA Orman Mahsulleri İntegre San. ve Tic. A.Ş.	Isparta	-	232	113.707.670	295-292	114.188.158
236	120	Çukurova İnşaat Makinaları San. ve Tic. A.Ş.	Mersin	-	233	113.609.416	301-298	113.609.416
237	333	As-Ado Hazır Beton San. Nak. ve Tic. A.Ş.	Bucak	-	234	113.512.557	209-206	130.428.807
238	129	Kanca El Aletleri Dövme Çelik ve Makina Sanayi A.Ş.	İstanbul	-	235	113.343.249	302-299	113.604.031
239	328	Yıltem Konfeksiyon San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	236	113.090.612	292-289	115.231.801
240	249	GENTAŞ Genel Metal San. ve Tic. A.Ş.	Bolu	-	237	112.931.793	258-255	122.516.739
241	236	Özlem Tarım Ürünleri A.Ş.	Salihli	-	238	112.881.137	299-296	113.682.746
242	382	Selva Gıda Sanayi A.Ş.	Konya	-	239	112.697.345	249-246	124.164.053
243	204	DESA Deri San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	240	112.550.437	32-31	184.361.526
244	246	Can Tekstil Entegre Tesisleri ve Tarım Ürünleri San. Tic. A.Ş.	İstanbul	-	241	112.479.114	284-281	115.922.520
245	108	Doruk Ev Gereçleri San. ve Tic. Ltd. Şti.	Eskişehir	-	242	112.468.695	245-242	125.147.103
246	-	-	İstanbul	-	243	-	264-261	-
247	-	Dow Türkiye Kimya San. ve Tic. Ltd. Şti.	Kocaeli	-	244	112.251.938	2-2	368.965.183
248	52	Altek Alarko Elektrik Santralleri Tesis İşletme ve Ticaret A.Ş.	İstanbul	-	245	112.203.703	310-307	112.203.703
249	467	İpek Yem ve Gıda San. Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	246	111.841.136	33-32	183.742.519
250	321	Polisan Kimya Sanayii A.Ş.	Kocaeli	-	247	111.737.432	226-223	127.846.925
251	55	Dost Fındık Gıda Kuy. İnş. Tah. Nak. Tur. Müh. İç ve Dış Tic. Ltd. Şti.	Ünye	-	248	111.664.154	314-311	111.774.284
252	280	Petro Yağ ve Kimyasallar San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli	-	249	111.616.992	204-201	131.038.410
253	89	Polyteks Tekstil Sanayi Araştırma ve Eğitim A.Ş.	Bursa	-	250	111.608.025	297-294	113.799.785
254	188	Canan Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	251	111.603.359	315-312	111.667.436
255	197	Plastay Kimya San. ve Tic. A.Ş.	Gebze	-	252	111.580.684	289-286	115.538.428
256	248	Acarsoy Tekstil Tic. ve San. A.Ş.	Bursa	-	253	110.799.936	311-308	112.128.398
257	234	Mondi Yatak Yorgan San. ve Tic. A.Ş.	Kayseri	-	254	110.535.047	179-176	135.372.560
258	-	Elektromed Elektronik Sanayi ve Sağlık Hizmetleri A.Ş.	Ankara	-	255	110.516.790	252-249	123.489.745
259	245	Elazığ Altınova Çimento San. Tic. A.Ş.	Elazığ	-	256	110.146.425	322-319	110.146.425
260	295	Nil Örmek San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	257	110.018.478	219-216	128.718.374

Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)		Özkaynak		Aktif (Varlık) Toplamı		Dönem Karı/Zararı (V.Ö.)		İhracat		Ücretle Çalışanlar Ortalaması		İkinci 500 Büyük Kuruluş Sıra No:
Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(Bin \$)	Sıra No:	Adet	2012
175-172	27.981.553	125-122	65.247.721	219-216	104.355.914	359-356	1.085.518	92-91	38.974	75-74	724	226
224-221	23.413.105	237-234	41.563.220	329-325	78.335.849	68-67	15.779.175	287-286	7.400	478-474	52	227
---	-	122-119	66.035.854	139-137	135.192.986	---	-	401-399	538	223-220	383	228
---	-	207-204	46.429.878	127-125	145.394.807	---	-	48-47	51.207	153-152	493	229
232-229	22.533.304	82-79	79.603.966	47-46	218.435.985	57-56	17.100.781	24-24	61.433	264-261	319	230
399-396	10.645.867	---	-	---	-	291-288	3.104.345	241-240	12.670	330-326	232	231
341-338	15.029.787	181-178	52.221.966	69-68	189.568.921	405-402	181.199	214-213	16.778	226-223	377	232
---	-	---	-	---	-	---	-	322-321	4.102	---	-	233
---	-	343-340	25.689.877	493-489	31.658.678	---	-	361-360	1.998	---	-	234
---	-	318-315	28.637.454	31-31	249.807.572	---	-	254-253	11.190	280-276	289	235
151-148	30.507.623	3-3	294.670.509	16-16	328.811.661	293-290	3.050.554	103-102	36.521	86-85	657	236
---	-	---	-	460-456	45.101.639	---	-	---	-	278-274	294	237
---	-	---	-	242-239	99.476.388	---	-	108-107	35.890	150-149	500	238
414-411	9.358.174	418-415	14.141.012	268-264	93.456.889	244-241	4.467.822	383-381	1.067	386-382	173	239
208-205	25.183.560	37-35	124.732.009	138-136	136.099.071	115-114	11.605.216	180-179	22.086	176-174	447	240
417-414	9.061.605	341-338	25.788.869	332-328	77.959.725	429-426	-889.814	366-365	1.812	315-311	257	241
380-377	12.301.833	449-446	9.103.429	70-69	189.109.602	438-435	-1.639.395	124-123	32.558	288-284	281	242
22-20	54.416.126	138-135	62.789.684	147-145	131.464.598	294-291	3.035.547	52-51	49.857	3-3	1.954	243
86-84	38.788.064	54-52	99.877.257	96-94	168.715.128	267-264	3.883.325	360-359	1.999	12-11	1.257	244
---	-	432-429	12.714.382	193-190	112.819.908	---	-	267-266	9.865	205-202	413	245
37-35	-	103-100	-	196-193	-	97-96	-	23-23	-	9-9	-	246
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	247
294-291	17.904.348	38-36	123.432.662	35-34	241.324.783	450-447	-2.557.995	---	-	473-469	68	248
---	-	290-287	32.868.737	408-404	58.456.104	---	-	137-136	30.735	459-455	90	249
---	-	---	-	30-30	251.271.009	---	-	279-278	8.260	---	-	250
478-475	3.032.379	459-456	7.088.951	439-435	51.825.588	397-394	375.210	336-335	3.433	395-391	160	251
---	-	---	-	---	-	---	-	300-299	6.012	---	-	252
---	-	---	-	244-240	99.113.199	---	-	264-263	10.051	199-197	427	253
200-197	25.608.238	263-260	36.782.913	293-289	85.601.886	185-182	6.794.548	421-419	46	55-54	842	254
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	255
241-238	21.661.654	109-106	69.629.779	228-225	102.270.089	231-228	5.014.586	309-308	5.296	172-170	455	256
139-136	31.813.010	205-202	46.614.902	396-392	62.315.986	76-75	15.058.377	298-297	6.130	138-137	521	257
197-194	25.804.428	94-91	74.528.498	28-28	254.711.366	440-437	-1.730.774	351-350	2.490	48-47	876	258
93-90	37.390.785	22-20	153.954.134	77-75	180.625.306	72-71	15.423.616	---	-	408-404	149	259
323-320	16.071.814	314-311	28.813.106	200-197	110.546.998	334-331	1.821.064	217-216	16.409	175-173	450	260

226-260

İkinci 500
Büyük
Kuruluş
Sıra No:

2012	2011	Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda / Kamu	Kamu Sıra No:	Özel Sıra No:	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	Satış Hasılatı (Net) Sıra No:	(TL)
261	-	Proteksan Turkuaz Yat Sanayi A.Ş.	İstanbul	-	258	109.725.854	325-322	109.725.854
262	214	Selkasan Kağıt ve Paketleme Malzemeleri İmalatı San. ve Tic. A.Ş.	Manisa	-	259	109.560.133	320-317	110.353.884
263	222	Destebaşı Grup İnşaat San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	260	109.515.238	178-175	135.731.633
264	253	Metal Matris San. ve Tic. A.Ş.	Kayseri	-	261	109.489.040	321-318	110.316.031
265	276	Küçükarslanlar Bakır Çinko San. ve Tic. A.Ş.	Trabzon	-	262	109.408.078	326-323	109.621.251
266	243	Sargözoğlu Hidrolik Makina ve Kalıp San. ve Tic. A.Ş.	Manisa	-	263	109.282.929	327-324	109.570.423
267	298	Aydın Mensucat Döşemelik Kumaş San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	264	109.125.295	287-284	115.628.424
268	325	Kimteks Tekstil İnşaat Tic. ve San. A.Ş.	Adana	-	265	109.027.938	319-316	110.580.927
269	308	Özerdem Mensucat San. ve Tic. A.Ş.	Uşak	-	266	108.958.472	288-285	115.612.818
270	-	Tukaş Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	267	108.945.258	282-279	117.632.026
271	432	Uludağ Maden Suları T.A.Ş.	Bursa	-	268	108.801.708	317-314	110.861.764
272	255	Murat Ticaret Kablo Sanayi A.Ş.	İstanbul	-	269	108.701.076	328-325	108.701.076
273	409	Karbel Konfeksiyon San. ve Tic. Ltd. Şti.	İstanbul	-	270	108.577.173	329-326	108.577.173
274	447	Tamteks Tekstil Konfeksiyon İmalatı ve Ticareti A.Ş.	İstanbul	-	271	108.404.518	306-303	112.929.912
275	402	Yaşar Dondurma ve Gıda Maddeleri A.Ş.	Kahramanmaraş	-	272	108.392.560	277-274	119.131.770
276	407	Oğuz Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Adana	-	273	108.357.771	316-313	111.133.670
277	385	Baştaş Hazır Beton San. ve Tic. A.Ş.	Ankara	-	274	108.309.962	331-328	108.309.962
278	306	Işık Ahşap Profil Lojistik San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	275	108.120.371	313-310	111.929.419
279	363	Akpa Alüminyum Plastik San. ve Tic. Ltd. Şti.	İstanbul	-	276	107.825.191	181-178	135.234.565
280	-	Sampa Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	Samsun	-	277	107.654.820	309-306	112.242.836
281	146	Kurtoğlu Bakır Kurşun Sanayi A.Ş.	İstanbul	-	278	107.349.820	305-302	112.980.804
282	341	ATK Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	279	107.142.449	193-190	133.608.970
283	69	Altınapa Degirmencilik Tic. ve San. A.Ş.	Konya	-	280	107.074.367	110-109	150.962.331
284	231	Sapro Temizlik Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	281	107.024.196	332-329	108.078.114
285	423	Pamir Gıda Sanayi A.Ş.	İstanbul	-	282	106.807.952	338-335	107.284.751
286	362	G.Ç.S. Metal Çatı İzolasyon Taahhüt Tic. ve San. A.Ş.	Adana	-	283	106.769.983	318-315	110.766.154
287	-	TERSAN Tersanecilik Taşımacılık San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	284	106.729.148	335-332	107.576.790
288	192	Yazaki Wiring Technologies Türkiye Elektrik Sistemleri San. ve Tic. Ltd. Şti.	Bursa	-	285	106.666.823	342-339	106.666.823
289	265	Alka Sanayi İnşaat ve Ticaret A.Ş.	İstanbul	-	286	106.548.813	330-327	108.529.442
290	-	Ali Raif İlaç Sanayi A.Ş.	İstanbul	-	287	106.368.624	14-13	213.980.484
291	-	-	İstanbul	-	288	-	346-343	-
292	378	Varol Beton ve Yapı Endüstri San. Tic. A.Ş.	İstanbul	-	289	105.966.693	243-240	125.553.225
293	296	Ticaret ve Sanayi Kontuarı T.A.Ş.	Ege Bölgesi	-	290	105.787.290	352-349	105.800.927
294	91	Demirsan Haddecilik San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli	-	291	105.771.209	260-257	122.314.431
295	254	Emek Yağ Sanayi A.Ş.	Bursa	-	292	105.718.739	354-351	105.730.421

Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)		Özkaynak		Aktif (Varlık) Toplamı		Dönem Karı/Zararı (V.Ö.)		İhracat		Ücretle Çalışanlar Ortalaması		İkinci 500 Büyük Kuruluş Sıra No:
Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(Bin \$)	Sıra No:	Adet	2012
307-304	17.132.726	399-396	17.757.913	344-340	75.260.655	227-224	5.068.829	26-26	61.194	400-396	154	261
229-226	22.793.440	101-98	72.803.643	136-134	137.706.743	467-464	-4.782.843	370-368	1.606	420-416	133	262
317-314	16.394.751	273-270	35.676.108	104-102	159.211.116	411-408	93.162	---	-	167-165	463	263
288-285	18.602.388	235-232	41.905.338	345-341	75.194.652	114-113	11.658.737	149-148	28.783	360-356	199	264
402-399	10.576.531	422-419	13.867.797	327-323	78.761.835	335-332	1.813.461	398-396	598	357-353	200	265
---	-	---	-	---	-	---	-	271-270	9.399	107-106	597	266
70-68	41.817.545	27-25	134.059.422	76-74	181.726.722	106-105	12.317.308	---	-	38-37	941	267
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	268
164-161	29.318.512	185-182	51.835.267	158-156	128.445.041	129-128	10.516.327	239-238	12.876	63-62	795	269
496-493	-8.394.078	65-63	89.453.881	54-53	209.708.950	493-490	-21.014.341	204-203	18.112	331-327	232	270
210-207	24.861.306	219-216	44.619.817	354-350	73.377.347	62-61	16.178.948	262-261	10.216	436-432	118	271
142-139	31.315.890	359-356	23.963.501	392-388	64.857.226	186-183	6.682.699	159-158	26.672	19-18	1.148	272
296-293	17.868.879	411-408	15.210.720	424-420	54.510.022	239-236	4.544.749	193-192	20.292	214-211	395	273
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	233-230	369	274
84-82	39.029.140	126-123	64.565.104	230-227	102.239.198	39-38	21.191.093	367-366	1.696	42-41	907	275
382-379	12.227.308	269-266	36.122.953	385-381	67.912.233	176-173	7.267.686	---	-	462-458	86	276
438-435	7.579.263	431-428	12.829.499	442-438	49.658.955	369-366	863.211	---	-	490-486	43	277
322-319	16.148.833	179-176	52.794.135	101-99	163.549.130	254-251	4.134.458	253-252	11.282	244-241	347	278
---	-	---	-	---	-	---	-	162-161	26.319	160-158	480	279
92-89	37.644.957	115-112	68.196.931	102-100	160.617.351	69-68	15.700.824	---	-	---	-	280
308-305	17.050.388	345-342	25.653.242	414-410	56.325.387	292-289	3.078.549	110-109	35.075	168-166	463	281
395-392	10.887.300	299-296	31.344.445	262-258	94.212.482	170-167	7.852.634	10-10	73.315	335-331	225	282
365-362	13.738.178	357-354	24.060.537	254-250	95.523.218	175-172	7.335.580	235-234	13.306	450-446	103	283
---	-	---	-	---	-	---	-	121-120	33.279	254-251	335	284
---	-	---	-	---	-	---	-	65-64	44.410	---	-	285
---	-	377-374	21.492.966	343-339	75.279.012	---	-	207-206	17.654	439-435	115	286
290-287	18.348.781	168-165	55.244.067	319-315	81.805.613	191-188	6.477.182	80-79	42.028	423-419	131	287
---	-	---	-	---	-	---	-	420-418	54	54-53	844	288
204-201	25.321.889	137-134	62.803.719	39-38	232.596.384	84-83	14.106.324	141-140	30.426	256-253	330	289
---	-	99-96	73.469.028	121-119	149.077.905	---	-	372-370	1.571	91-90	638	290
477-474	-	463-459	-	498-494	-	393-390	-	---	-	495-491	-	291
421-418	8.705.933	435-432	12.378.888	183-180	115.676.093	409-406	101.077	388-386	916	367-363	193	292
336-333	15.298.652	213-210	45.327.142	443-439	49.623.148	234-231	4.798.748	350-349	2.637	358-354	200	293
372-369	12.893.264	233-230	42.118.453	66-65	190.566.089	480-477	-8.864.571	70-69	43.793	294-290	276	294
366-363	13.719.052	368-365	23.079.573	417-413	56.102.147	404-401	229.515	415-413	117	481-477	48	295

İkinci 500
Büyük
Kuruluş
Sıra No:

2012	2011	Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda / Kamu	Kamu Sıra No:	Özel Sıra No:	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	Satış Hasılatı (Net) Sıra No:	(TL)
296	264	Akbel Süt ve Süt Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Ereğli/Konya	-	293	105.717.823	36-35	179.085.675
297	206	Erikoğlu Emaye Bakır Tel Sanayi A.Ş.	Denizli	-	294	104.790.190	356-353	105.323.884
298	292	Akdaş Döküm San. ve Tic. A.Ş.	Ankara	-	295	104.687.651	308-305	112.430.822
299	439	Gizem Seramik Frit ve Glazür San. ve Tic. A.Ş.	Sakarya	-	296	104.511.988	351-348	105.896.306
300	309	Serra Sünger Kimya İnş. Nak. Pet. Ürn. Süpermarket Tur. San. ve Tic. Ltd. Şti.	İnegöl	-	297	104.474.779	116-114	149.822.051
301	389	TYH Uluslararası Tekstil Pazarlama San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	298	104.466.007	272-269	120.107.312
302	376	Hisar Çelik Döküm San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli	-	299	104.103.466	344-341	106.397.375
303	213	ELEKTROSAN Elektro Bakır Sanayii A.Ş.	Samsun	-	300	103.947.386	359-356	104.244.620
304	303	Yurt Çimento San. ve Tic. A.Ş.	Muş	-	301	103.805.360	304-301	113.344.350
305	304	Samsun Yem San. ve Tic. A.Ş.	Samsun	-	302	103.804.267	279-276	118.692.316
306	406	Sepaş Plastik Kimya İnşaat Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	Adana	-	303	103.595.213	231-228	127.135.786
307	238	Yasin Kaplan Halı San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	304	103.439.569	323-320	110.004.557
308	235	Subor Boru San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	305	103.408.176	300-297	113.620.895
309	148	Adeka İlaç San. ve Tic. A.Ş.	Samsun	-	306	103.271.971	255-252	122.687.007
310	-	-	İstanbul	-	307	-	363-360	-
311	338	Pelit Pastacılık ve Gıda Sanayi A.Ş.	İstanbul	-	308	102.998.043	307-304	112.695.378
312	316	Tahsildaroğlu Süt Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Çanakkale	-	309	102.752.843	336-333	107.415.488
313	-	Mikropor Makina San. ve Tic. A.Ş.	Ankara	-	310	102.643.458	353-350	105.789.233
314	200	Elit Çikolata ve Şekerleme Sanayi A.Ş.	İstanbul	-	311	102.415.568	350-347	106.054.686
315	-	-	İstanbul	-	312	-	358-355	-
316	-	Hastavuk Gıda Tarım Hayvancılık San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	-	313	101.916.281	333-330	107.917.097
317	62	Yemsel Tavukçuluk Hayvancılık Yem Hammaddeleri San. ve Tic. A.Ş.	Samsun	-	314	101.722.803	185-182	134.909.662
318	320	Akım Metal San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	315	101.368.116	365-362	102.896.794
319	-	Tuncel Kimya ve Boya Sanayi A.Ş.	Adana	-	316	101.345.709	145-143	143.382.110
320	166	Sarılar Dış Ticaret Ltd. Şti.	Sakarya	-	317	101.229.676	184-181	135.007.582
321	403	Ünal Sentetik Dokuma San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	318	101.118.585	367-364	102.542.368
322	401	Zeki Mensucat San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	319	101.110.338	355-352	105.360.172
323	340	Bayteks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	320	101.001.063	349-346	106.083.954
324	178	Beks Çorap ve İç Giyim San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	321	100.772.520	361-358	103.580.521
325	272	Viking Kağıt ve Selüloz A.Ş.	Ege Bölgesi	-	322	100.616.033	376-373	100.987.036
326	399	EGEPLAST Ege Plastik Tic. ve San. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	323	100.566.626	339-336	106.906.723
327	219	Harput Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	-	324	100.557.605	10-9	240.937.810
328	379	Muratbey Gıda ve Süt Ürünleri Paz. San. ve Tic. Ltd. Şti.	Uşak	-	325	100.146.745	337-334	107.378.527
329	284	Coats (Türkiye) İplik Sanayii A.Ş.	Bursa	-	326	100.134.940	340-337	106.807.673
330	391	Kale Nobel Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	327	99.618.480	343-340	106.464.368

296-330

Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)		Özkaynak		Aktif (Varlık) Toplamı		Dönem Karı/Zararı (V.Ö.)		İhracat		Ücretle Çalışanlar Ortalaması		İkinci 500 Büyük Kuruluş Sıra No:
Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(Bin \$)	Sıra No:	Adet	2012
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	296
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	297
77-75	40.863.997	132-129	63.696.458	95-93	169.531.260	96-95	13.202.774	61-60	46.240	142-141	517	298
---	-	---	-	---	-	---	-	123-122	32.635	376-372	185	299
199-196	25.620.003	204-201	46.698.630	161-159	126.872.610	157-154	8.501.330	362-361	1.930	349-345	207	300
352-349	14.416.719	284-281	34.329.236	368-364	70.828.966	161-158	8.216.092	34-34	58.072	164-162	470	301
148-145	30.838.989	147-144	60.720.945	197-194	111.453.925	59-58	16.591.837	33-33	58.229	361-357	198	302
310-307	16.617.297	413-410	15.173.449	387-383	67.789.209	321-318	2.211.142	234-233	13.474	391-387	170	303
103-100	36.250.226	157-154	57.860.104	38-37	232.642.252	86-85	13.832.566	378-376	1.200	334-330	226	304
446-443	7.057.091	279-276	35.216.756	350-346	73.579.869	344-341	1.492.775	364-363	1.905	455-451	100	305
412-409	9.567.062	336-333	26.095.993	383-379	68.097.597	357-354	1.095.690	345-344	2.928	257-254	330	306
246-243	21.182.052	225-222	43.190.224	260-256	94.679.622	224-221	5.114.181	425-423	13	219-216	391	307
---	-	361-358	23.689.319	204-201	107.172.219	---	-	165-164	25.786	281-277	289	308
69-67	41.895.945	28-26	130.863.429	86-84	174.687.817	111-110	12.100.314	---	-	95-94	618	309
251-248	-	384-381	-	335-331	-	312-309	-	337-336	-	104-103	-	310
26-24	53.541.161	194-191	49.144.193	137-135	136.422.889	406-403	175.509	---	-	17-16	1.188	311
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	312
---	-	---	-	325-321	79.471.441	---	-	72-71	42.897	275-271	295	313
117-114	34.331.216	486-482	1.704.480	236-233	100.145.133	390-387	449.952	230-229	14.720	188-186	435	314
24-22	-	52-50	-	144-142	-	71-70	-	243-242	-	146-145	-	315
28-26	52.779.629	104-101	72.213.221	229-226	102.251.461	15-15	29.474.287	272-271	9.378	161-159	476	316
430-427	8.110.686	429-426	12.952.880	252-248	96.185.983	350-347	1.275.099	307-306	5.454	156-154	489	317
97-94	36.694.784	152-149	59.299.842	281-277	87.263.894	107-106	12.225.696	150-149	28.698	120-119	566	318
490-487	327.308	488-484	190.202	126-124	146.231.356	416-413	24.775	333-332	3.485	499-495	16	319
493-490	-462.876	479-475	3.878.260	447-443	48.479.257	437-434	-1.628.861	407-405	239	494-490	28	320
272-269	19.680.983	342-339	25.699.569	308-304	83.291.328	339-336	1.691.505	325-324	3.977	116-115	568	321
137-134	32.046.779	241-238	40.836.225	232-229	101.688.960	108-107	12.186.930	---	-	137-136	522	322
278-275	19.034.856	197-194	48.583.199	257-253	95.086.970	184-181	6.798.219	131-130	31.424	272-268	302	323
123-120	33.782.837	89-86	76.557.918	283-279	86.768.366	47-46	19.746.604	417-415	72	8-8	1.317	324
425-422	8.241.812	497-493	-17.805.954	282-278	86.997.763	481-478	-8.935.746	211-210	17.113	289-285	281	325
303-300	17.362.738	151-148	59.739.902	111-109	154.749.511	276-273	3.599.258	199-198	19.447	299-295	267	326
---	-	34-32	126.992.592	45-44	221.594.912	---	-	95-94	38.178	108-107	588	327
297-294	17.775.780	203-200	47.553.216	403-399	59.788.399	158-155	8.442.825	303-302	5.554	302-298	265	328
---	-	---	-	---	-	---	-	190-189	20.811	72-71	729	329
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	307-303	263	330

296-330

İkinci 500
Büyük
Kuruluş
Sıra No:

2012	2011	Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda / Kamu	Kamu Sıra No:	Özel Sıra No:	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	Satış Hasılatı (Net) Sıra No:	(TL)
331	-	Narteks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Kahramanmaraş	-	328	99.610.684	373-370	101.740.236
332	350	Pireks Bakır Alaşımları San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	329	99.128.851	383-380	99.469.081
333	433	Erbak-Uludağ İçecek San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	-	330	98.848.686	384-381	99.201.421
334	-	-	İstanbul	-	331	-	387-384	-
335	322	Pilenpak Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	Manisa	-	332	98.645.245	381-378	100.027.735
336	451	Pınar Su San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	333	98.631.122	382-379	99.650.798
337	143	Amasya Şeker Fabrikası A.Ş.	Suluova	-	334	98.440.984	298-295	113.749.149
338	262	Eti Elektrometalurji A.Ş.	Antalya	-	335	97.984.999	392-389	97.984.999
339	281	Merinos Mobilya Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	336	97.404.603	380-377	100.245.990
340	384	Hitit Seramik San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	337	97.221.729	371-368	101.999.594
341	313	Bolacalar Un Yem Yağ Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Yenişehir/Bursa	-	338	97.189.969	362-359	103.546.237
342	412	Tekinak Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Çankırı	-	339	96.963.575	312-309	112.116.137
343	354	İba Kimya San. ve Tic. A.Ş.	Ankara	-	340	96.949.381	203-200	131.331.829
344	-	Shamrock Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Denizli	-	341	96.905.356	389-386	98.384.266
345	381	Maysan Mando Otomotiv Parçaları San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	-	342	96.708.565	396-393	97.034.927
346	438	Hasırcı Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	343	96.565.762	391-388	98.134.801
347	240	Erçal Fındık Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	Samsun	-	344	96.389.432	138-136	144.711.471
348	-	-	Tarsus	-	345	-	400-397	-
349	202	Kaynak İplik San. ve Tic. A.Ş.	Denizli	-	346	96.264.985	128-126	146.792.022
350	430	Surtel Kablo Sanayii A.Ş.	İstanbul	-	347	96.139.873	397-394	96.989.545
351	311	Milkay Teknik Tekstil Sanayi A.Ş.	Kayseri	-	348	96.104.470	280-277	118.392.676
352	473	Erkul Kozmetik San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	349	96.082.921	303-300	113.542.627
353	415	TI Otomotiv San. ve Tic. Ltd. Şti.	Bursa	-	350	96.010.877	390-387	98.237.327
354	286	İskur Örmecilik San. ve Tic. A.Ş.	Kahramanmaraş	-	351	95.993.624	368-365	102.367.232
355	370	Yıldız Cam San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	352	95.812.492	236-233	125.850.573
356	400	Hamaratlı Tekstil Konfeksiyon San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	353	95.645.369	386-383	98.883.008
357	-	SAFAŞ Saf Plastik San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	354	95.164.601	377-374	100.929.344
358	-	Karaçuha Tarım Ürünleri İthalat İhracat San. ve Tic. Ltd. Şti.	Terme	-	355	95.034.493	175-172	136.275.851
359	-	Özyılmaz Fındık Tic. ve San. Ltd. Şti.	Çarşamba	-	356	94.756.474	90-89	158.151.918
360	336	BTM Bitümlü Tecrit Maddeleri San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	357	94.661.642	366-363	102.714.716
361	229	Parsan Makina Parçaları Sanayii A.Ş.	İstanbul	-	358	94.555.058	407-404	94.555.058
362	490	Baylan Ölçü Aletleri San. ve Tic. Ltd. Şti.	Ege Bölgesi	-	359	94.550.303	406-403	94.666.590
363	266	Çelikel Alüminyum Döküm İmalat San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	360	94.484.113	410-407	94.484.113
364	431	Erdoğanlar Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	361	94.472.738	388-385	98.568.659
365	436	Karel Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	362	94.412.948	47-46	173.385.494

Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)		Özkaynak		Aktif (Varlık) Toplamı		Dönem Karı/Zararı (V.Ö.)		İhracat		Ücretle Çalışanlar Ortalaması		İkinci 500 Büyük Kuruluş Sıra No:
Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(Bin \$)	Sıra No:	Adet	2012
172-169	28.578.236	391-388	19.151.006	234-231	100.518.588	300-297	2.775.417	329-328	3.783	139-138	520	331
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	332
220-217	24.221.722	240-237	41.349.408	357-353	72.966.512	123-122	11.120.244	261-260	10.248	415-411	136	333
324-321	-	111-108	-	114-112	-	471-468	-	---	-	191-189	-	334
156-153	30.202.174	85-82	78.807.814	241-238	99.488.392	142-140	9.580.330	125-124	32.266	217-214	393	335
329-326	15.580.751	258-255	37.113.408	358-354	72.943.748	311-308	2.478.255	318-317	4.285	189-187	435	336
54-52	45.134.103	---	-	446-442	48.823.463	83-82	14.116.694	---	-	171-169	459	337
76-74	40.894.485	71-68	87.601.718	105-103	158.820.425	13-13	30.408.810	82-81	41.066	261-258	321	338
221-218	23.957.340	300-297	31.166.409	214-211	104.886.669	272-269	3.699.110	258-257	10.793	77-76	710	339
132-129	32.927.562	331-328	26.887.432	186-183	114.751.201	372-369	780.127	177-176	22.500	143-142	515	340
270-267	19.758.312	316-313	28.718.136	352-348	73.504.403	81-80	14.212.328	---	-	479-475	49	341
---	-	---	-	---	-	---	-	238-237	12.991	397-393	155	342
130-127	33.026.824	46-44	109.835.888	182-179	116.113.511	36-36	21.906.063	171-170	24.062	325-321	240	343
285-282	18.801.602	489-485	-1.234.266	453-449	46.379.269	446-443	-2.259.029	229-228	14.755	29-28	1.020	344
---	-	199-196	48.443.251	380-376	68.253.852	---	-	218-217	16.139	---	-	345
---	-	---	-	---	-	---	-	173-172	23.303	---	-	346
431-428	8.065.378	371-368	23.002.218	296-292	85.189.304	388-385	462.931	296-295	6.190	383-379	176	347
244-241	-	90-87	-	215-212	-	246-243	-	183-182	-	115-114	-	348
429-426	8.149.297	222-219	43.597.587	132-130	140.246.879	220-217	5.286.983	144-143	30.000	132-131	540	349
---	-	---	-	429-425	53.635.498	---	-	58-57	47.915	437-433	117	350
193-190	26.057.524	470-466	5.140.089	406-402	59.065.026	281-278	3.404.786	195-194	20.008	99-98	611	351
43-41	47.652.924	30-28	129.549.743	134-132	139.997.186	23-23	26.198.815	60-59	46.913	123-122	560	352
---	-	376-373	22.017.460	378-374	68.520.157	---	-	227-226	14.923	190-188	435	353
482-479	2.790.323	474-470	4.588.622	497-493	18.831.955	443-440	-1.982.732	---	-	389-385	171	354
242-239	21.463.506	---	-	172-170	120.260.992	322-319	2.188.688	237-236	13.186	88-87	650	355
370-367	13.209.781	403-400	17.225.201	485-481	36.255.845	208-205	5.447.044	43-43	54.273	195-193	430	356
215-212	24.433.736	283-280	34.431.141	212-209	105.092.902	166-163	8.077.528	424-422	24	359-355	200	357
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	456-452	100	358
483-480	2.773.039	464-460	5.964.231	489-485	33.050.123	412-409	83.223	359-358	2.057	451-447	103	359
367-364	13.614.766	270-267	35.983.675	323-319	80.513.594	213-210	5.376.562	257-256	10.836	368-364	193	360
129-126	33.035.584	47-45	108.682.167	109-107	156.089.279	154-151	8.805.092	75-74	42.691	122-121	563	361
312-309	16.539.917	243-240	40.285.635	390-386	65.962.785	263-260	3.940.410	175-174	23.063	185-183	438	362
---	-	292-289	32.459.722	211-208	105.138.517	---	-	107-106	36.000	224-221	378	363
262-259	20.247.206	414-411	15.108.328	404-400	59.648.008	196-193	6.315.304	151-150	28.434	267-263	315	364
16-15	59.876.860	32-30	127.793.448	37-36	233.861.229	93-92	13.395.798	276-275	8.428	25-24	1.097	365

331-365

İkinci 500
Büyük
Kuruluş
Sıra No:

2012	2011	Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda / Kamu	Kamu Sıra No:	Özel Sıra No:	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	Satış Hasılatı (Net) Sıra No:	(TL)
366	196	Söktaş Dokuma İşletmeleri San. ve Tic. A.Ş.	Aydın	-	363	94.239.281	385-382	98.951.464
367	302	Pressan Madeni Eşya San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	364	93.328.009	369-366	102.079.834
368	-	-	İstanbul	-	365	-	399-396	-
369	173	Elif Fındık San. ve Tic. Ltd. Şti.	Terme	-	366	93.093.068	411-408	94.481.943
370	353	Kompen PVC Yapı ve İnşaat Malzemeleri San. ve Tic. A.Ş.	Konya	-	367	93.007.317	370-367	102.046.115
371	139	İzopoli Yapı Elemanları Taahhüt San. ve Tic. A.Ş.	Bolu	-	368	92.979.693	324-321	109.783.494
372	-	-	İstanbul	-	369	-	262-259	-
373	397	Tat Makarnacılık San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	370	92.890.389	357-354	105.067.511
374	368	Contitech Lastik San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	-	371	92.662.826	394-391	97.479.190
375	312	E.N.A. Tekstil Tic. ve San. A.Ş.	Bursa	-	372	92.557.054	405-402	95.032.256
376	317	Verde Yağ Besin Maddeleri San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	373	92.470.563	421-418	92.662.406
377	352	Spot Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	374	92.391.933	263-260	121.905.886
378	259	Özbal Çelik Boru San. Tic. ve Taahhüt A.Ş.	Mersin	-	375	92.320.268	375-372	101.524.193
379	247	Örma Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	376	92.276.539	408-405	94.533.081
380	453	TMO Genel Müdürlüğü Afyon Alkoloidleri Fabrikası	Kamu	4	-	92.200.725	424-4	92.502.482
381	-	Pelsan Tekstil Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	377	92.077.551	425-421	92.079.953
382	454	KOMGIDA Kombassan Gıda İhtiyaç Mad. ve Petrol Ür. San. ve Tic. A.Ş.	Konya	-	378	91.844.623	212-209	129.848.199
383	-	Karacasu Tekstil Tic. ve San. A.Ş.	Kahramanmaraş	-	379	91.826.848	364-361	103.031.837
384	461	Coşkun Et ve Mamülleri San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	380	91.768.525	409-406	94.498.468
385	-	Nigdelioğlu Metal Döküm İnş. San. Tic. Ltd. Şti.	Kocaeli	-	381	91.741.367	426-422	91.741.367
386	413	Hektaş Ticaret T.A.Ş.	Kocaeli	-	382	91.727.237	271-268	120.328.460
387	106	Çelikler Taahhüt İnşaat ve Sanayi A.Ş.	Ankara	-	383	91.487.501	23-22	194.726.493
388	429	Zahit Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	Adana	-	384	91.434.674	401-398	96.087.964
389	462	Akça Hazır Beton San. ve Tic. A.Ş.	Denizli	-	385	91.355.165	334-331	107.907.773
390	-	-	İstanbul	-	386	-	413-410	-
391	475	Berke Plastik San. ve Tic. A.Ş.	Sakarya	-	387	91.200.122	215-212	129.526.860
392	297	Muratlı Karton Kağıt San. ve Tic. A.Ş.	Tekirdağ	-	388	90.981.017	419-416	92.769.747
393	344	Akplas Plastik Kalıp San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	389	90.816.539	422-419	92.640.882
394	-	Saide Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	390	90.761.563	12-11	214.229.673
395	383	Beltan Vibracoustic Titreşim Elemanları San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	-	391	90.672.403	428-424	91.717.318
396	233	Saray Halı A.Ş.	İstanbul	-	392	90.644.731	225-222	127.898.398
397	410	Salteks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	393	90.641.633	402-399	95.629.734
398	307	Aytaç Beyazet San. ve Tic. A.Ş.	Çankırı	-	394	90.612.164	418-415	93.051.485
399	441	Adel Kalemcilik Tic. ve San. A.Ş.	İstanbul	-	395	90.562.000	53-52	171.469.625
400	299	Mayteks Örme San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	396	90.485.114	420-417	92.698.484

Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)		Özkaynak		Aktif (Varlık) Toplamı		Dönem Karı/Zararı (V.Ö.)		İhracat		Ücretle Çalışanlar Ortalaması		İkinci 500 Büyük Kuruluş Sıra No:
Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(Bin \$)	Sıra No:	Adet	2012
108-105	35.523.777	55-53	95.819.867	79-77	178.475.721	130-129	10.513.456	127-126	32.019	51-50	857	366
---	-	---	-	360-356	72.729.758	---	-	295-294	6.298	186-184	436	367
274-271	-	408-405	-	312-308	-	215-212	-	98-97	-	92-91	-	368
487-484	925.859	480-476	3.339.968	499-495	13.846.318	408-405	116.220	---	-	465-461	80	369
253-250	20.749.442	165-162	56.053.483	195-192	111.794.326	181-178	6.964.914	202-201	18.628	229-226	373	370
320-317	16.188.469	373-370	22.428.337	428-424	53.641.733	240-237	4.531.224	89-88	39.903	427-423	127	371
81-79	-	49-47	-	65-64	-	298-295	-	220-219	-	163-161	-	372
---	-	---	-	---	-	---	-	153-152	27.365	---	-	373
144-141	31.158.124	18-18	170.766.726	78-76	179.590.162	7-7	41.057.110	54-53	49.568	369-365	192	374
397-394	10.689.377	117-114	67.389.374	276-272	90.675.259	285-282	3.235.587	430-428	2	286-282	283	375
---	-	---	-	---	-	---	-	273-272	9.165	431-427	122	376
439-436	7.493.982	467-463	5.317.845	492-488	31.782.712	319-316	2.262.858	30-30	60.625	398-394	155	377
---	-	340-337	25.861.506	274-270	91.083.006	---	-	174-173	23.219	342-338	219	378
339-336	15.185.080	262-259	36.807.095	247-243	98.008.481	315-312	2.361.981	---	-	59-58	823	379
499-4	-12.658.204	19-1	168.381.817	71-2	188.858.506	136-2	9.899.433	45-1	53.074	265-4	318	380
405-402	10.285.991	473-469	4.701.252	427-423	53.653.594	278-275	3.514.226	306-305	5.472	438-434	117	381
351-348	14.635.841	---	-	---	-	456-453	-3.755.466	277-276	8.351	183-181	440	382
467-464	5.057.096	382-379	20.529.579	326-322	79.155.998	436-433	-1.410.914	205-204	17.993	246-243	343	383
331-328	15.386.525	166-163	55.469.660	175-173	118.989.429	376-373	650.399	---	-	234-231	368	384
---	-	---	-	---	-	---	-	410-408	199	---	-	385
65-63	42.963.707	45-43	110.664.199	140-138	134.936.879	29-29	23.992.116	353-352	2.405	322-318	246	386
---	-	9-9	213.773.193	1-1	1.200.546.656	---	-	---	-	13-12	1.252	387
---	-	---	-	---	-	---	-	358-357	2.155	187-185	436	388
111-108	35.254.967	226-223	43.149.338	331-327	78.024.608	167-164	8.020.244	---	-	177-175	447	389
461-458	-	389-386	-	259-255	-	462-459	-	161-160	-	471-467	-	390
247-244	21.138.658	436-433	12.362.057	192-189	112.909.831	212-209	5.385.441	132-131	31.214	309-305	261	391
---	-	---	-	---	-	---	-	338-337	3.410	373-369	189	392
177-174	27.464.622	424-421	13.361.789	449-445	47.928.058	345-342	1.458.787	379-377	1.187	89-88	650	393
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	394
257-254	20.505.685	385-382	19.843.974	478-474	38.696.124	156-153	8.523.898	76-75	42.450	252-249	337	395
53-51	45.177.124	61-59	92.908.756	21-21	283.810.159	474-471	-5.860.339	244-243	12.416	27-26	1.030	396
264-261	20.091.742	150-147	59.985.550	302-298	83.861.336	179-176	6.989.699	363-362	1.908	353-349	204	397
---	-	393-390	18.781.241	440-436	51.483.943	---	-	381-379	1.118	292-288	279	398
11-11	67.735.697	51-49	103.114.731	160-158	127.263.644	10-10	32.210.803	313-312	4.791	210-207	401	399
---	-	---	-	419-415	55.761.672	---	-	---	-	220-217	388	400

366-400

İkinci 500
Büyük
Kuruluş
Sıra No:

2012	2011	Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda / Kamu	Kamu Sıra No:	Özel Sıra No:	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	Satış Hasılatı (Net) Sıra No:	(TL)
401	425	Debateks Tekstil San. ve Dış Tic. Ltd. Şti.	İstanbul	-	397	90.279.107	417-414	93.065.889
402	437	Samur Halıları San. ve Tic. A.Ş.	Ankara	-	398	90.190.265	433-429	90.384.293
403	416	Penguen Gıda Sanayii A.Ş.	Bursa	-	399	89.220.155	429-425	91.333.437
404	470	Altaş Yağ Su ve Tarım Ürünleri Gıda İnş. Otomotiv Nak. San. ve Tic. A.Ş.	Ordu	-	400	89.145.595	144-142	143.628.034
405	-	Yıldız Granini Meyve Suyu San. ve Tic. A.Ş.	Sakarya	-	401	89.126.653	414-411	93.449.677
406	-	Çarkıt Kablo San. ve Tic. A.Ş.	Denizli	-	402	89.082.867	427-423	91.720.842
407	260	Obasan Gıda İnşaat San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	-	403	89.027.285	432-428	90.910.711
408	466	Serin Makina San. ve Tic. Ltd. Şti.	Konya	-	404	89.017.742	291-288	115.243.049
409	226	Bony Tekstil İşletmeleri San. ve Tic. A.Ş.	Çerkezköy	-	405	88.825.754	415-412	93.363.828
410	-	Özgüven Kablo San. ve Tic. Ltd. Şti.	Denizli	-	406	88.439.160	437-433	89.592.940
411	428	Çepaş Galvaniz Demir Çelik Madencilik İnş. Nak. Tic. ve San. A.Ş.	Ankara	-	407	88.395.690	374-371	101.618.975
412	372	Arık Bey Tekstil Enerji ve Sınai Yatırımlar A.Ş.	İstanbul	-	408	88.127.123	442-438	88.448.013
413	291	Gülsan Gıda San. Tic. A.Ş.	Kayseri	-	409	88.003.030	345-342	106.329.354
414	375	Sabırlar Fındık İhracat Ltd. Şti.	Trabzon	-	410	87.789.025	446-442	87.789.025
415	449	Elba Bant San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	411	87.765.845	445-441	88.041.202
416	-	Uğurdemir Halı San. ve Tic. Ltd. Şti.	Gaziantep	-	412	87.497.486	195-192	133.226.852
417	371	Ateşsan Kağıtçılık Matbaa Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.	İstanbul	-	413	87.454.249	404-401	95.103.993
418	-	-	Kocaeli	-	414	-	449-445	-
419	-	Ege Fren San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	415	87.272.179	378-375	100.524.124
420	-	-	Ege Bölgesi	-	416	-	423-420	-
421	395	Agrobrest Grup Tarım İlaçları Toh. İml. İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti.	Ege Bölgesi	-	417	87.131.257	448-444	87.371.557
422	393	Kaplamın Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	418	86.876.185	416-413	93.146.860
423	420	Safa Tarım A.Ş.	Konya	-	419	86.609.159	451-447	86.609.159
424	300	Başyazıcıoğlu Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Kayseri	-	420	86.543.576	450-446	86.837.800
425	346	Bosal Metal İşleme Sanayi A.Ş.	Kocaeli	-	421	86.033.706	412-409	94.392.699
426	-	Angora Halı San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	422	85.988.647	436-432	89.616.862
427	-	Karyer Isı Transfer San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	423	85.908.050	440-436	88.576.287
428	419	Duran-Doğan Basım ve Ambalaj Sanayi A.Ş.	İstanbul	-	424	85.816.784	438-434	89.283.925
429	-	Sanica Isı Sanayi A.Ş.	İstanbul	-	425	85.796.641	434-430	90.142.181
430	277	Farmamak Ambalaj Maddeleri ve Ambalaj Makineleri San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli	-	426	85.703.283	372-369	101.907.519
431	-	-	Bursa	-	427	-	439-435	-
432	-	ELKON Elevatör Konveyör ve Makina San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	428	85.389.718	455-451	86.019.839
433	500	Katsan Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.	İstanbul	-	429	84.997.940	430-426	91.296.975
434	483	Antalya Enerji Üretim A.Ş.	Antalya	-	430	84.996.716	460-456	85.235.815
435	367	ÇİNKOM Çinko Kurşun Metal ve Madencilik San. Tic. A.Ş.	Kayseri	-	431	84.684.801	453-449	86.392.503

401-435

Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)		Özkaynak		Aktif (Varlık) Toplamı		Dönem Karı/Zararı (V.Ö.)		İhracat		Ücretle Çalışanlar Ortalaması		İkinci 500 Büyük Kuruluş Sıra No:
Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(Bin \$)	Sıra No:	Adet	2012
302-299	17.370.863	434-431	12.419.340	452-448	47.363.434	295-292	3.034.519	427-425	10	69-68	735	401
190-187	26.300.497	80-77	82.845.402	112-110	154.703.978	190-187	6.554.910	286-285	7.420	118-117	567	402
265-262	20.065.871	196-193	48.642.659	117-115	150.965.663	381-378	547.697	200-199	18.935	90-89	650	403
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	404
423-420	8.433.679	383-380	20.489.084	338-334	76.830.232	420-417	-214.021	352-351	2.468	452-448	103	405
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	453-449	102	406
27-25	52.809.140	329-326	26.965.398	468-464	42.837.967	105-104	12.373.233	402-400	536	5-5	1.625	407
---	-	---	-	---	-	---	-	224-223	15.247	372-368	190	408
113-110	35.098.827	309-306	29.412.799	376-372	68.988.522	245-242	4.424.727	---	-	18-17	1.154	409
---	-	---	-	495-491	26.020.273	---	-	128-127	31.803	461-457	87	410
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	411
89-86	37.881.917	59-57	93.711.284	201-198	109.841.435	124-123	11.020.114	146-145	29.348	15-14	1.202	412
316-313	16.394.981	297-294	31.851.734	145-143	132.961.584	261-258	3.954.097	404-402	450	379-375	183	413
480-477	2.960.338	330-327	26.898.190	445-441	49.255.665	448-445	-2.344.279	62-61	45.786	399-395	155	414
284-281	18.842.550	380-377	20.898.663	436-432	52.557.124	189-186	6.610.223	280-279	8.035	403-399	152	415
---	-	232-229	42.263.225	125-123	147.121.064	---	-	394-392	758	---	-	416
---	-	339-336	25.865.090	425-421	54.279.784	---	-	422-420	44	237-234	356	417
74-72	-	97-94	-	288-284	-	85-84	-	255-254	-	323-319	-	418
237-234	21.860.926	400-397	17.690.777	450-446	47.797.012	211-208	5.436.308	156-155	26.906	337-333	224	419
219-216	-	304-301	-	223-220	-	271-268	-	283-282	-	298-294	-	420
337-334	15.245.175	323-320	27.959.719	216-213	104.605.472	145-143	9.285.150	274-273	8.758	474-470	62	421
392-389	11.043.264	378-375	21.168.134	411-407	57.108.311	410-407	100.908	339-338	3.330	433-429	119	422
---	-	64-62	90.138.397	227-224	102.656.110	---	-	---	-	---	-	423
---	-	---	-	300-296	84.268.315	---	-	223-222	15.329	213-210	396	424
---	-	---	-	---	-	---	-	275-274	8.696	230-227	373	425
319-316	16.298.757	161-158	57.165.128	120-118	149.368.316	257-254	4.027.300	428-426	9	218-215	393	426
---	-	---	-	---	-	---	-	184-183	21.887	---	-	427
165-162	29.229.027	358-355	24.033.341	306-302	83.602.425	182-179	6.905.386	176-175	22.674	310-306	261	428
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	429
---	-	490-486	-2.120.009	171-169	121.073.453	---	-	256-255	10.973	374-370	187	430
348-345	-	170-167	-	359-355	-	347-344	-	187-186	-	173-171	-	431
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	432
248-245	21.087.876	208-205	46.286.256	432-428	52.682.275	89-88	13.614.186	285-284	7.472	313-309	258	433
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	492-488	33	434
131-128	32.963.125	60-58	93.443.569	224-221	103.319.295	20-20	27.177.184	105-104	36.321	387-383	173	435

İkinci 500
Büyük
Kuruluş
Sıra No:

2012	2011	Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda / Kamu	Kamu Sıra No:	Özel Sıra No:	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	Satış Hasılatı (Net) Sıra No:	(TL)
436	-	Coşkunöz-MA Otomotiv Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	-	432	84.626.845	160-157	139.584.932
437	408	Hema Otomotiv Sistemleri A.Ş.	Çerkezköy	-	433	84.614.560	463-459	84.614.560
438	-	Erişler Yem San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	434	84.472.557	431-427	91.192.635
439	485	Tayaş Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli	-	435	84.392.657	447-443	87.591.637
440	388	Adana Besi ve Yem San. Tic. A.Ş.	Adana	-	436	84.294.640	441-437	88.465.709
441	387	DYO Matbaa Mürekkepleri San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	437	84.218.934	462-458	84.697.075
442	-	Festival Halı San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	438	84.179.624	443-439	88.412.720
443	435	Işık Plastik Sanayi ve Dış Ticaret Pazarlama A.Ş.	Kocaeli	-	439	84.113.144	444-440	88.221.537
444	-	Ankara Ofis Yem Gıda ve Makina San. Tic. A.Ş.	Ankara	-	440	83.975.105	379-376	100.462.625
445	267	Taner Triko San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	441	83.799.958	461-457	85.081.590
446	-	Ayhan Sezer Yağ ve Gıda Endüstrisi Ticaret Ltd. Şti.	İstanbul	-	442	83.732.643	347-344	106.115.774
447	459	Çilek Mobilya Sanayi ve Pazarlama Ticaret A.Ş.	İnegöl	-	443	83.441.921	348-345	106.095.520
448	-	-	İstanbul	-	444	-	468-464	-
449	-	Görkem Giyim San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	445	83.089.170	465-461	84.261.907
450	374	Ego Elektrikli Aletler Sanayi A.Ş.	Çorlu	-	446	82.962.360	452-448	86.461.251
451	-	Motif Dokuma Halı ve Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	447	82.775.463	464-460	84.436.709
452	337	Mioro Hediye Eşya San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	448	82.736.528	341-338	106.800.879
453	-	Ar-Al Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Kahramanmaraş	-	449	82.301.047	459-455	85.401.057
454	386	Batisöke Söke Çimento Sanayii T.A.Ş.	Aydın	-	450	81.848.104	474-470	81.848.104
455	377	İhlas Gazetecilik A.Ş.	İstanbul	-	451	81.668.194	475-471	81.683.550
456	339	MARTEKS Maraş Tekstil Sanayi A.Ş.	Kahramanmaraş	-	452	81.643.531	454-450	86.295.381
457	358	Matraş Deri Mamülleri San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	453	81.615.474	398-395	96.843.278
458	-	İzi Süt ve Gıda Mamülleri San. Tic. A.Ş.	Konya	-	454	81.359.425	476-472	81.640.883
459	479	Şahin-Melek Et ve Et Mamülleri Gıda San. Tic. Ltd. Şti.	Kayseri	-	455	81.329.327	470-466	82.626.824
460	390	Formfleks Yalıtım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	-	456	80.998.257	395-392	97.267.363
461	-	Beşsan Makarna Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	457	80.754.385	471-467	82.009.756
462	-	Gür İplik San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	458	80.564.972	469-465	82.632.597
463	499	YİBİTAŞ Yozgat İşçi Birliği İnşaat Malzemeleri Tic. ve San. A.Ş.	Yozgat	-	459	80.464.815	481-477	80.464.815
464	364	Üntel Kabloları San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	460	80.351.584	482-478	80.454.718
465	305	Micha Galvanizli Çelik Konstrüksiyon San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	461	79.739.435	472-468	81.918.820
466	278	Akstrol Petrokimya San. ve Tic. Ltd. Şti.	İstanbul	-	462	79.638.360	435-431	90.048.202
467	471	Teksim Giyim San. ve Tic. Ltd. Şti.	İstanbul	-	463	79.501.051	456-452	85.926.633
468	315	Serko Tekstil Gıda Orman Ürünleri Demir Çelik San. ve Tic. Ltd. Şti.	Kayseri	-	464	79.384.061	473-469	81.905.313
469	331	Emin Tarım San. ve Tic. A.Ş.	Uzunköprü	-	465	79.234.495	403-400	95.604.514
470	422	Ay-Tim Tekstil San. ve Dış Tic. A.Ş.	İstanbul	-	466	79.051.351	478-474	81.039.821

436-470

Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)		Özkaynak		Aktif (Varlık) Toplamı		Dönem Karı/Zararı (V.Ö.)		İhracat		Ücretle Çalışanlar Ortalaması		İkinci 500 Büyük Kuruluş Sıra No:
Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(Bin \$)	Sıra No:	Adet	2012
292-289	18.198.891	372-369	22.970.474	472-468	41.362.268	67-66	15.829.340	319-318	4.266	493-489	31	436
218-215	24.317.565	224-221	43.254.866	255-251	95.470.586	371-368	828.844	406-404	319	207-204	406	437
413-410	9.500.323	250-247	38.469.494	470-466	41.975.142	255-252	4.099.668	413-411	153	442-438	112	438
249-246	21.071.173	307-304	29.621.978	251-247	96.292.810	251-248	4.270.189	78-77	42.262	332-328	229	439
451-448	6.737.084	446-443	10.889.254	469-465	42.125.318	341-338	1.611.252	---	-	486-482	47	440
444-441	7.212.853	448-445	9.754.488	356-352	73.115.206	454-451	-3.260.082	328-327	3.829	354-350	203	441
---	-	---	-	---	-	---	-	269-268	9.754	---	-	442
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	443
435-432	7.864.167	425-422	13.053.318	309-305	82.849.832	346-343	1.407.475	414-412	153	434-430	119	444
379-376	12.316.137	178-175	53.014.889	286-282	86.106.856	356-353	1.126.075	57-56	48.481	270-266	305	445
353-350	14.354.997	298-295	31.644.472	457-453	45.286.914	150-147	8.967.561	---	-	428-424	125	446
38-36	48.667.196	154-151	58.570.598	379-375	68.482.790	110-109	12.146.163	197-196	19.709	111-110	578	447
185-182	-	319-316	-	466-462	-	50-49	-	143-142	-	480-476	-	448
364-361	13.760.786	305-302	29.889.334	490-486	32.704.917	207-204	5.456.721	84-83	40.664	375-371	187	449
184-181	26.948.663	421-418	13.962.533	430-426	53.508.238	391-388	433.222	122-121	32.856	133-132	532	450
---	-	---	-	384-380	68.073.459	---	-	---	-	215-212	395	451
458-455	5.748.211	198-195	48.582.633	297-293	85.073.379	422-419	-349.846	32-32	58.375	385-381	174	452
432-429	7.964.702	381-378	20.754.886	320-316	81.757.661	400-397	289.132	196-195	19.935	242-239	350	453
209-206	24.869.604	14-14	179.090.332	58-57	205.787.908	204-201	5.581.543	332-331	3.578	311-307	260	454
---	-	---	-	---	-	---	-	387-385	953	---	-	455
350-347	14.646.658	248-245	39.147.490	233-230	101.650.369	320-317	2.235.020	282-281	7.850	240-237	352	456
300-297	17.653.659	404-401	16.952.398	266-262	93.725.147	342-339	1.542.785	93-92	38.957	50-49	872	457
424-421	8.343.691	390-387	19.198.003	491-487	32.031.973	238-235	4.659.074	416-414	76	472-468	75	458
---	-	417-414	14.605.456	479-475	38.505.019	---	-	---	-	402-398	153	459
286-283	18.698.518	452-449	8.639.481	351-347	73.536.481	407-404	152.995	342-341	3.165	121-120	565	460
433-430	7.960.984	454-451	8.381.094	444-440	49.460.087	343-340	1.496.197	145-144	29.571	303-299	265	461
298-295	17.679.573	215-212	44.994.315	202-199	109.757.567	358-355	1.087.792	392-390	845	106-105	599	462
119-116	34.234.412	149-146	60.100.314	310-306	82.668.074	34-34	22.004.295	---	-	418-414	134	463
80-78	40.355.200	266-263	36.328.025	393-389	64.417.326	26-26	24.541.973	192-191	20.468	384-380	175	464
321-318	16.155.667	398-395	18.049.309	474-470	39.691.407	155-152	8.654.493	349-348	2.671	432-428	122	465
313-310	16.516.853	465-461	5.641.355	480-476	38.229.626	354-351	1.130.962	341-340	3.218	482-478	48	466
188-185	26.583.908	335-332	26.192.680	361-357	72.718.792	252-249	4.256.213	74-73	42.841	81-80	689	467
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	468
484-481	1.610.626	416-413	14.834.776	462-458	44.028.734	477-474	-6.391.263	---	-	491-487	43	469
384-381	11.861.503	306-303	29.857.974	435-431	52.644.585	316-313	2.302.294	63-62	45.535	282-278	288	470

436-470

İkinci 500
Büyük
Kuruluş
Sıra No:

2012	2011	Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda / Kamu	Kamu Sıra No:	Özel Sıra No:	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	Satış Hasılatı (Net) Sıra No:	(TL)
471	452	Beşler Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Kayseri	-	467	78.029.873	485-481	78.985.815
472	-	CHT Tekstil Kimya San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	468	77.939.732	360-357	104.020.296
473	489	APS Tekstil ve Ticaret A.Ş.	İstanbul	-	469	77.886.034	490-486	77.886.034
474	491	Ceha Büro Mobilyaları Ltd. Şti.	Kayseri	-	470	77.866.394	479-475	81.002.570
475	263	Atasay Kuyumculuk San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	471	77.623.647	13-12	214.150.639
476	460	Ritaş Kimya ve Tekstil San. Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	472	77.546.919	466-462	84.254.658
477	-	Ak Piliç Ticaret Ltd. Şti.	Bolu	-	473	77.313.971	467-463	83.930.661
478	-	Cengiz Makina San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli	-	474	77.182.418	492-488	77.182.418
479	496	Matel Hammadde San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	475	77.158.009	486-482	78.738.662
480	443	Gürkan Ofis Mobilyaları San. ve Tic. Ltd. Şti.	Kayseri	-	476	76.871.869	494-490	76.871.869
481	482	İSPAK İzmit Sıvı Paketleme Sanayi A.Ş.	İstanbul	-	477	76.821.128	477-473	81.584.495
482	-	Kütahya Şeker Fabrikası A.Ş.	Kütahya	-	478	76.741.682	491-487	77.691.454
483	456	Günkar Tekstil Turizm İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.	İstanbul	-	479	76.728.024	393-390	97.615.582
484	-	Bade Dokuma Tekstil Halı San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	480	76.516.388	487-483	78.573.805
485	-	Alce Elektrik San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	481	76.460.592	484-480	79.339.301
486	274	Intersource Tekstil ve Konfeksiyon San. ve Tic. A.Ş.	Çerkezköy	-	482	76.375.238	497-493	76.375.238
487	-	EVAS Ev Aletleri Sanayi Ltd. Şti.	İstanbul	-	483	76.261.140	480-476	80.957.225
488	484	Çığır Kimya San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	484	76.092.450	483-479	80.335.244
489	-	R E Teks Tekstil San. ve Tic. Ltd. Şti.	İstanbul	-	485	76.072.876	495-491	76.667.037
490	-	Eku Fren Kampana ve Döküm San. A.Ş.	İstanbul	-	486	75.859.811	496-492	76.392.750
491	-	Sem Plastik San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	487	75.800.264	458-454	85.585.612
492	-	Bakırlar İplik San. ve Tic. Ltd. Şti	Adana	-	488	75.663.175	457-453	85.863.219
493	-	Alfa Kimya A.Ş.	İstanbul	-	489	75.656.001	488-484	78.419.825
494	294	S.S. Tariş Pamuk ve Yağlı Tohumlar Tarım Satış Kooperatifleri Birliği	Ege Bölgesi	-	490	75.647.262	230-227	127.268.948
495	-	İlsan Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Malatya	-	491	75.389.138	493-489	77.104.107
496	486	Tosunoğulları Mobilya San. ve Tic. A.Ş.	Konya	-	492	75.314.990	499-495	75.572.427
497	464	Aluform Pekintaş Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	493	75.294.814	489-485	78.316.333
498	349	SİFAŞ Sentetik İplik Fabrikaları A.Ş.	Bursa	-	494	75.167.208	500-496	75.221.074
499	498	Arı Rafine ve Yağ Sanayi A.Ş.	Balıkesir	-	495	74.625.277	498-494	76.038.174
500	319	S.B.S. Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	496	74.363.662	166-163	137.528.436

GENEL TOPLAM

57.157.010.307

64.906.417.606

AÇIKLAMALAR:

- 1- Bağlı bulunduğu oda bölümündeki "Kamu" ifadesi o sırada yer alan kuruluşun BİT / KİT gibi kamu kuruluşu olduğunu göstermektedir.
- 2- Bu bölümde "Kamu" ifadesi bulunmayan diğer tüm kuruluşlar özel sektör kuruluşu olup, bağlı oldukları Sanayi, Ticaret veya Ticaret ve Sanayi Odaları gösterilmiştir.
- 3- İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu sıralaması, kuruluşların 2012 yılındaki üretimden satışlarına (net) göre yapılmıştır.
- 4- Satış Hasılatı (Net) kalemi ise kuruluşların 2012 yılındaki üretimden net satışları ile diğer satışları (sanayi faaliyeti dışı satışlar) toplamıdır.
- 5- Yukarıda verdiğimiz mali bilgileri içeren tabloda, üretimden satışlar bilgilerinden sonraki büyüklüklerde İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu sıralaması verilirken, bu sıralamanın yanında ayrıca Kamu ve Özel sıralaması da verilmiştir. Bu sıralamadan da kuruluşların Kamu ve Özel gruplar içindeki sırası görülmektedir.

Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)		Özkaynak		Aktif (Varlık) Toplamı		Dönem Karı/Zararı (V.Ö.)		İhracat		Ücretle Çalışanlar Ortalaması		İkinci 500 Büyük Kuruluş Sıra No:
Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(Bin \$)	Sıra No:	Adet	2012
261-258	20.247.581	164-161	56.065.356	363-359	72.422.880	128-127	10.541.263	293-292	6.402	263-260	320	471
---	-	---	-	---	-	---	-	314-313	4.675	---	-	472
443-440	7.250.826	354-351	24.825.180	481-477	37.791.487	306-303	2.629.119	88-87	40.004	429-425	123	473
---	-	370-367	23.054.650	377-373	68.884.989	---	-	51-50	50.827	41-40	910	474
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	475
403-400	10.575.743	107-104	71.017.150	222-219	103.807.135	351-348	1.250.232	---	-	134-133	532	476
452-449	6.651.842	387-384	19.542.064	475-471	39.050.612	385-382	516.328	226-225	14.988	290-286	281	477
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	478
99-96	36.601.364	163-160	56.511.313	199-196	110.588.615	237-234	4.674.233	268-267	9.825	97-96	615	479
---	-	---	-	---	-	---	-	81-80	42.011	178-176	445	480
---	-	---	-	412-408	56.682.508	---	-	233-232	13.783	377-373	184	481
198-195	25.758.707	29-27	130.863.370	85-83	174.794.247	87-86	13.812.717	---	-	268-264	309	482
259-256	20.449.407	189-186	50.641.908	146-144	132.741.185	309-306	2.482.530	---	-	117-116	568	483
---	-	242-239	40.522.505	370-366	69.771.839	---	-	116-115	34.265	250-247	340	484
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	485
---	-	450-447	8.831.719	431-427	52.687.356	---	-	117-116	34.085	181-179	443	486
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	487
94-91	36.934.611	195-192	48.674.414	295-291	85.518.600	65-64	15.984.112	83-82	40.894	413-409	140	488
---	-	466-462	5.498.489	500-496	12.681.565	---	-	---	-	225-222	378	489
---	-	---	-	---	-	---	-	130-129	31.478	---	-	490
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	491
318-315	16.332.732	---	-	---	-	256-253	4.097.991	376-374	1.309	232-229	371	492
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	493
---	-	---	-	9-9	418.407.954	---	-	---	-	388-384	173	494
327-324	15.644.276	217-214	44.753.672	391-387	65.552.438	283-280	3.336.129	294-293	6.315	144-143	511	495
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	248-245	342	496
453-450	6.625.300	216-213	44.822.343	367-363	71.019.786	233-230	4.842.200	290-289	6.882	444-440	110	497
291-288	18.217.221	475-471	4.571.403	60-59	203.182.402	2-2	67.053.568	292-291	6.490	158-156	485	498
---	-	---	-	416-412	56.106.033	---	-	375-373	1.365	466-462	80	499
343-340	14.895.739	386-383	19.681.992	438-434	52.131.321	206-203	5.522.633	16-16	67.833	221-218	386	500
12.154.222.908		25.672.540.648		59.954.482.665		3.161.026.692		9.656.687		208.560		

6- Kuruluşların üretimden satışlarına göre sıralandığı kısımda, sıra numaralarının bazılarının karşısında görülen (-) işareti, o sırada yer alan kuruluşun isminin açıklanmasını istemediğini göstermektedir.

7- İstanbul Sanayi Odası'na üye kuruluşlar koyu renkle belirtilmiş olup, bu kuruluşların bazıları aynı zamanda diğer Odaların da üyesidir.

8- Kısaltmalar: V.Ö.: Vergi Öncesi

Not: Dönem Karı/Zararı (V.Ö.) Genel Toplamı, Net Kar olarak (Kar-Zarar=Net Kar) verilmiştir.

Sektörel Sıralamalar

(Ekonomik Faaliyet Kollarına Göre, ISIC Rev. 2)

		Sektör	İkinci 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
1	Madencilik ve Taşocakçılığı			
1	Özkoyuncu Madencilik Metalurji İnşaat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	48	151.131.620
2	Kaltun Madencilik Sanayi Nakliye ve Akaryakıt Ticaret A.Ş.	Özel	111	136.662.244
3	Camiş Madencilik A.Ş.	Özel	168	125.708.204
2	Gıda, İçki ve Tütün Sanayi			
1	T.T.L. Tütün San. ve Dış Tic. A.Ş.	Özel	1	166.040.617
2	Eker Süt Ürünleri Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	2	165.604.126
3	PNS Pendik Nişasta Sanayi A.Ş.	Özel	3	165.230.514
4	UNMAŞ Unlu Mamüller San. ve Tic. A.Ş.	Özel	6	163.942.805
5	Edirne Yağ San. ve Tic. A.Ş.	Özel	7	163.939.483
6	Continental Confectionery Company Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	11	163.412.559
7	Erikli Su ve Meşrubat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	12	163.129.037
8	Kozlu Gıda İmalat San. Tic. ve Taşımacılık A.Ş.	Özel	15	162.248.528
9	Mutlu Makarnacılık San. ve Tic. A.Ş.	Özel	19	161.517.801
10	Orka Tarım Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	23	160.374.354
11	Arbel Bakliyat Hububat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	26	159.834.380
12	Hekimoğlu Un Fabrikası Tic. ve San. A.Ş.	Özel	33	156.960.491
13	Unat Yağ Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	38	155.146.918
14	Elvan Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	53	150.403.477
15	Gürsoy Yem Gıda ve Hayvancılık San. Tic. Ltd. Şti.	Özel	55	149.696.885
16	Saray Tarım ve Hayvancılık A.Ş.	Özel	77	144.446.592
17	Sardunya Gıda Mutfak İşletmeleri Ticaret A.Ş.	Özel	80	143.051.662
18	Özgörkey Gıda Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	82	142.185.446
19	Tellioğlu Yem-Gıda Entegre Tesisleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	84	141.947.370
20	Gürsoy Tarımsal Ürünler Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	85	141.745.192
21	Aroma Bursa Meyve Suları ve Gıda Sanayii A.Ş.	Özel	87	141.368.543
22	Demirciler Gıda Sanayi A.Ş.	Özel	88	141.290.888
23	Ekiciler Süt Gıda Tarım Hayvancılık San. ve Tic. A.Ş.	Özel	89	141.266.171
24	Karadere Tarım Ürünleri Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	92	140.632.003
25	S.S. Tarih Üzüm Tarım Satış Kooperatifleri Birliği	Özel	101	138.702.907
26	TARFAŞ Tarımsal Faaliyetler San. ve Tic. A.Ş.	Özel	108	137.441.787
27	Memişoğlu Tarım Ürünleri Ticaret Ltd. Şti.	Özel	119	134.376.699
28	İstanbul Halk Ekmek Un ve Unlu Maddeler Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Kamu	127	133.040.049
29	Altıparmak Gıda San. ve Tic. Koll. Şti. Özen-Özgür Altıparmak	Özel	128	132.818.089
30	Söke Değirmencilik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	133	132.178.940
31	A.B Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	134	131.892.156
32	Büyük Hekimoğulları Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	141	130.262.602
33	Osman Akça Tarım Ürünleri İthalat İhracat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	145	128.924.970
34	-	Özel	159	-
35	Anı Bisküvi Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	173	124.836.850
36	BTA Havalimanları Yiyecek ve İçecek Hizmetleri A.Ş.	Özel	178	124.332.686

		Sektör	İkinci 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
37	Gurme Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	185	122.848.931
38	Della Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	188	122.551.099
39	Merter Helva San. ve Tic. A.Ş.	Özel	190	121.877.804
40	İshakoğlu Gıda Nakliye ve İnşaat San. ve Dış Tic. Ltd. Şti.	Özel	192	121.601.192
41	Kula Yağ ve Emek Yem San. Tic. A.Ş.	Özel	196	120.936.009
42	Örgen Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	197	120.753.754
43	Bağ Yağları San. ve Tic. T.A.Ş.	Özel	199	120.403.563
44	As Tavukçuluk Tarım İşletmeleri San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	204	120.076.675
45	Ankara Un Sanayii A.Ş.	Özel	220	116.627.286
46	Sezon Pirinç ve Tarım Ürünleri Gıda San. Tic. A.Ş.	Özel	225	115.316.249
47	Sunel Ticaret Türk A.Ş.	Özel	230	114.185.851
48	Mes Yağ ve Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	233	113.931.027
49	Aymar Yağ ve Gıda San. Tic. A.Ş.	Özel	234	113.742.897
50	Özlem Tarım Ürünleri A.Ş.	Özel	241	112.881.137
51	Selva Gıda Sanayi A.Ş.	Özel	242	112.697.345
52	İpek Yem ve Gıda San. Tic. A.Ş.	Özel	249	111.841.136
53	Dost Fındık Gıda Kuy. İnş. Tah. Nak. Tur. Müh. İç ve Dış Tic. Ltd. Şti.	Özel	251	111.664.154
54	Tukaş Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	270	108.945.258
55	Uludağ Maden Suları T.A.Ş.	Özel	271	108.801.708
56	Yaşar Dondurma ve Gıda Maddeleri A.Ş.	Özel	275	108.392.560
57	Oğuz Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	276	108.357.771
58	Altınapa Değirmencilik Tic. ve San. A.Ş.	Özel	283	107.074.367
59	Pamir Gıda Sanayi A.Ş.	Özel	285	106.807.952
60	-	Özel	291	-
61	Ticaret ve Sanayi Kontuvarı T.A.Ş.	Özel	293	105.787.290
62	Emek Yağ Sanayi A.Ş.	Özel	295	105.718.739
63	Akbel Süt ve Süt Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	296	105.717.823
64	Samsun Yem San. ve Tic. A.Ş.	Özel	305	103.804.267
65	Pelit Pastacılık ve Gıda Sanayi A.Ş.	Özel	311	102.998.043
66	Tahsildaroğlu Süt Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	312	102.752.843
67	Elit Çikolata ve Şekerleme Sanayi A.Ş.	Özel	314	102.415.568
68	Hastavuk Gıda Tarım Hayvancılık San. ve Tic. A.Ş.	Özel	316	101.916.281
69	Yemsel Tavukçuluk Hayvancılık Yem Hammaddeleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	317	101.722.803
70	Sarılar Dış Ticaret Ltd. Şti.	Özel	320	101.229.676
71	Muratbey Gıda ve Süt Ürünleri Paz. San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	328	100.146.745
72	Erbak-Uludağ İçecek San. ve Tic. A.Ş.	Özel	333	98.848.686
73	Pınar Su San. ve Tic. A.Ş.	Özel	336	98.631.122
74	Amasya Şeker Fabrikası A.Ş.	Özel	337	98.440.984
75	Bolacalar Un Yem Yağ Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	341	97.189.969
76	Tekinak Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	342	96.963.575
77	Erçal Fındık Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	Özel	347	96.389.432
78	Karaçuha Tarım Ürünleri İthalat İhracat San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	358	95.034.493
79	Özyılmaz Fındık Tic. ve San. Ltd. Şti.	Özel	359	94.756.474
80	-	Özel	368	-
81	Elif Fındık San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	369	93.093.068
82	Tat Makarnacılık San. ve Tic. A.Ş.	Özel	373	92.890.389
83	Verde Yağ Besin Maddeleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	376	92.470.563
84	KOMGIDA Kombassan Gıda İhtiyaç Mad. ve Petrol Ür. San. ve Tic. A.Ş.	Özel	382	91.844.623
85	Coşkun Et ve Mamülleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	384	91.768.525

		Sektör	İkinci 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
86	Aytaç Beyazet San. ve Tic. A.Ş.	Özel	398	90.612.164
87	Penguen Gıda Sanayii A.Ş.	Özel	403	89.220.155
88	Altaş Yağ Su ve Tarım Ürünleri Gıda İnş. Otomotiv Nak. San. ve Tic. A.Ş.	Özel	404	89.145.595
89	Yıldız Granini Meyve Suyu San. ve Tic. A.Ş.	Özel	405	89.126.653
90	Obasan Gıda İnşaat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	407	89.027.285
91	Gülsan Gıda San. Tic. A.Ş.	Özel	413	88.003.030
92	Sabırlar Fındık İhracat Ltd. Şti.	Özel	414	87.789.025
93	-	Özel	418	-
94	Katsan Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	433	84.997.940
95	Erişler Yem San. ve Tic. A.Ş.	Özel	438	84.472.557
96	Tayaş Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	439	84.392.657
97	Adana Besi ve Yem San. Tic. A.Ş.	Özel	440	84.294.640
98	Ankara Ofis Yem Gıda ve Makina San. Tic. A.Ş.	Özel	444	83.975.105
99	Ayhan Sezer Yağ ve Gıda Endüstrisi Ticaret Ltd. Şti.	Özel	446	83.732.643
100	İzi Süt ve Gıda Mamülleri San. Tic. A.Ş.	Özel	458	81.359.425
101	Şahin-Melek Et ve Et Mamülleri Gıda San. Tic. Ltd. Şti.	Özel	459	81.329.327
102	Beşsan Makarna Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	461	80.754.385
103	Emin Tarım San. ve Tic. A.Ş.	Özel	469	79.234.495
104	Ak Piliç Ticaret Ltd. Şti.	Özel	477	77.313.971
105	Kütahya Şeker Fabrikası A.Ş.	Özel	482	76.741.682
106	S.S. Tariş Pamuk ve Yağlı Tohumlar Tarım Satış Kooperatifleri Birliği	Özel	494	75.647.262
107	Arı Rafine ve Yağ Sanayi A.Ş.	Özel	499	74.625.277

3 Dokuma, Giyim Eşyası, Deri ve Ayakkabı Sanayi

1	Oğuz Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	13	163.035.130
2	-	Özel	18	-
3	Gamateks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	21	160.855.018
4	Kaplan Kardeşler Halı San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	30	157.889.307
5	Anateks Anadolu Tekstil Fabrikaları A.Ş.	Özel	31	157.839.884
6	Güçlü Dokuma Tekstil Taşımacılık ve Plastik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	34	156.746.658
7	Çetinkaya Mensucat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	40	154.913.887
8	Melike Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	54	149.749.781
9	Baydemirler Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	57	149.661.995
10	Arıkan Mensucat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	62	149.009.540
11	Göliplik Şeremet Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	63	148.970.928
12	Kasar ve Dual Tekstil Sanayii A.Ş.	Özel	74	144.827.385
13	Ongan Tekstil San. ve Dış Tic. A.Ş.	Özel	75	144.529.642
14	Or-Pa Pazarlama ve Tekstil Sanayi A.Ş.	Özel	95	140.408.479
15	Eruslu Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	98	139.836.704
16	Orhan Karakoç Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	99	139.601.081
17	Venüs Giyim San. ve Tic. A.Ş.	Özel	104	138.241.301
18	Ozanteks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	106	137.625.043
19	Birko Birleşik Koyunlular Mensucat Tic. ve San. A.Ş.	Özel	117	135.241.869
20	Gürmen Giyim San. ve Tic. A.Ş.	Özel	142	129.968.055
21	Şahin Pamuk Enerji San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	144	129.494.103
22	Üniversal Tekstil San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	156	127.045.323
23	Üniteks Tekstil ve Ticaret A.Ş.	Özel	158	126.690.565
24	Safyün Halı Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	161	126.416.359
25	Kardem Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	163	126.180.866

		Sektör	İkinci 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
26	Mogul Tekstil San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	179	124.050.824
27	Meltem Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	181	123.802.026
28	Karsu Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	184	122.935.409
29	İmteks Giyim San. ve Tic. A.Ş.	Özel	187	122.716.119
30	Sunteks Dokuma Boya Apre San. ve Tic. A.Ş.	Özel	193	121.497.170
31	Ekoten Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	198	120.442.754
32	Kıvanç Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	202	120.271.910
33	-	Özel	205	-
34	Act Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	209	118.972.301
35	Migiboy Tekstil San. ve Dış Tic. Ltd. Şti.	Özel	212	118.549.979
36	Küçüker Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	213	118.324.060
37	Roteks Tekstil İhracat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	218	117.099.743
38	Ozon Tekstil Konfeksiyon San. ve Tic. A.Ş.	Özel	221	116.371.032
39	Akın Tekstil A.Ş.	Özel	226	115.049.384
40	Aster Tekstil San. ve Dış Tic. A.Ş.	Özel	231	114.057.468
41	Yılmaz Konfeksiyon San. ve Tic. A.Ş.	Özel	239	113.090.612
42	Desa Deri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	243	112.550.437
43	Can Tekstil Entegre Tesisleri ve Tarım Ürünleri San. Tic. A.Ş.	Özel	244	112.479.114
44	-	Özel	246	-
45	Canan Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	254	111.603.359
46	Acarsoy Tekstil Tic. ve San. A.Ş.	Özel	256	110.799.936
47	Nil Örmek San. ve Tic. A.Ş.	Özel	260	110.018.478
48	Aydın Mensucat Döşemelik Kumaş San. ve Tic. A.Ş.	Özel	267	109.125.295
49	Kimteks Tekstil İnşaat Tic. ve San. A.Ş.	Özel	268	109.027.938
50	Özerdem Mensucat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	269	108.958.472
51	Karbel Konfeksiyon San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	273	108.577.173
52	Tamteks Tekstil Konfeksiyon İmalatı ve Ticareti A.Ş.	Özel	274	108.404.518
53	Atk Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	282	107.142.449
54	Tyh Uluslararası Tekstil Pazarlama San. ve Tic. A.Ş.	Özel	301	104.466.007
55	Yasin Kaplan Halı San. ve Tic. A.Ş.	Özel	307	103.439.569
56	-	Özel	310	-
57	Ünal Sentetik Dokuma San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	101.118.585
58	Zeki Mensucat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	322	101.110.338
59	Bayteks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	323	101.001.063
60	Beks Çorap ve İç Giyim San. ve Tic. A.Ş.	Özel	324	100.772.520
61	Harput Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	327	100.557.605
62	Coats (Türkiye) İplik Sanayii A.Ş.	Özel	329	100.134.940
63	Narteks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	331	99.610.684
64	Shamrock Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	344	96.905.356
65	Hasırcı Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	346	96.565.762
66	Kaynak İplik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	349	96.264.985
67	Milkay Teknik Tekstil Sanayi A.Ş.	Özel	351	96.104.470
68	İskur Örmek San. ve Tic. A.Ş.	Özel	354	95.993.624
69	Hamaratlı Tekstil Konfeksiyon San. ve Tic. A.Ş.	Özel	356	95.645.369
70	Söktaş Dokuma İşletmeleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	366	94.239.281
71	-	Özel	372	-
72	E.N.A. Tekstil Tic. ve San. A.Ş.	Özel	375	92.557.054
73	Spot Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	377	92.391.933
74	Örma Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	379	92.276.539

		Sektör	İkinci 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
75	Pelsan Tekstil Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	381	92.077.551
76	Karacasu Tekstil Tic. ve San. A.Ş.	Özel	383	91.826.848
77	Saide Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	394	90.761.563
78	Saray Halı A.Ş.	Özel	396	90.644.731
79	Salteks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	397	90.641.633
80	Mayteks Örme San. ve Tic. A.Ş.	Özel	400	90.485.114
81	Debateks Tekstil San. ve Dış Tic. Ltd. Şti.	Özel	401	90.279.107
82	Samur Halıları San. ve Tic. A.Ş.	Özel	402	90.190.265
83	Bony Tekstil İşletmeleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	409	88.825.754
84	Arık Bey Tekstil Enerji ve Sınai Yatırımlar A.Ş.	Özel	412	88.127.123
85	Uğurdemir Halı San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	416	87.497.486
86	Başyazıcıoğlu Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	424	86.543.576
87	Angora Halı San. ve Tic. A.Ş.	Özel	426	85.988.647
88	-	Özel	431	-
89	Festival Halı San. ve Tic. A.Ş.	Özel	442	84.179.624
90	Taner Triko San. ve Tic. A.Ş.	Özel	445	83.799.958
91	Görkem Giyim San. ve Tic. A.Ş.	Özel	449	83.089.170
92	Motif Dokuma Halı ve Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	451	82.775.463
93	Ar-Al Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	453	82.301.047
94	Marteks Maraş Tekstil Sanayi A.Ş.	Özel	456	81.643.531
95	Matraş Deri Mamülleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	457	81.615.474
96	Gür İplik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	462	80.564.972
97	Teksim Giyim San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	467	79.501.051
98	Ay-Tim Tekstil San. ve Dış Tic. A.Ş.	Özel	470	79.051.351
99	Beşler Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	471	78.029.873
100	Aps Tekstil ve Ticaret A.Ş.	Özel	473	77.886.034
101	Ritaş Kimya ve Tekstil San. Tic. A.Ş.	Özel	476	77.546.919
102	Günkar Tekstil Turizm İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	483	76.728.024
103	Bade Dokuma Tekstil Halı San. ve Tic. A.Ş.	Özel	484	76.516.388
104	Intersource Tekstil ve Konfeksiyon San. ve Tic. A.Ş.	Özel	486	76.375.238
105	R E Teks Tekstil San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	489	76.072.876
106	Bakırlar İplik San. ve Tic. Ltd. Şti	Özel	492	75.663.175
107	İlsan Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	495	75.389.138
108	Sifaş Sentetik İplik Fabrikaları A.Ş.	Özel	498	75.167.208
109	S.B.S. Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	500	74.363.662

4 Orman Ürünleri ve Mobilya Sanayi

1	SFC Entegre Orman Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	17	161.744.730
2	Vezirköprü Orman Ürünleri ve Kağıt Sanayi A.Ş.	Özel	28	158.263.763
3	YATAŞ Yatak ve Yorgan San. Tic. A.Ş.	Özel	37	155.692.385
4	Kilim Mobilya Kanepe San. ve Tic. A.Ş.	Özel	41	154.815.687
5	Teverpan MDF Levha San. ve Tic. A.Ş.	Özel	78	144.445.063
6	DOĞTAŞ Doğanlar Mobilya İmalat Enerji Üretim San. ve Tic. A.Ş.	Özel	97	139.918.036
7	Grammer Koltuk Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	135	131.799.574
8	Çamsan Poyraz Ağaç Ürünleri Turizm İnşaat Tarım Enerji San. ve Tic. A.Ş.	Özel	155	127.153.958
9	ORMA Orman Mahsulleri İntegre San. ve Tic. A.Ş.	Özel	235	113.707.670
10	GENTAŞ Genel Metal San. ve Tic. A.Ş.	Özel	240	112.931.793
11	Mondi Yatak Yorgan San. ve Tic. A.Ş.	Özel	257	110.535.047
12	Işık Ahşap Profil Lojistik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	278	108.120.371

		Sektör	İkinci 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
13	Merinos Mobilya Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	339	97.404.603
14	Çilek Mobilya Sanayi ve Pazarlama Ticaret A.Ş.	Özel	447	83.441.921
15	Gürkan Ofis Mobilyaları San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	480	76.871.869
16	Tosunoğulları Mobilya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	496	75.314.990
5	Kağıt, Kağıt Ürünleri ve Basım Sanayi			
1	Oyka Kağıt Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	Özel	45	152.443.575
2	SCA Yıldız Kağıt ve Kişisel Bakım Üretim A.Ş.	Özel	64	148.493.639
3	Amcor Flexibles İstanbul Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	Özel	65	148.420.998
4	ASAŞ Ambalaj Baskı San. ve Tic. A.Ş.	Özel	69	147.234.333
5	Frimpeks Kimya ve Etiket San. Tic. A.Ş.	Özel	72	145.279.964
6	Meteksan Matbaacılık ve Teknik San. Tic. A.Ş.	Özel	125	133.118.706
7	Halkalı Kağıt Karton San. ve Tic. A.Ş.	Özel	171	125.084.760
8	Kombassan Kağıt Matbaa Gıda ve Tekstil San. Tic. A.Ş.	Özel	183	123.419.210
9	Alkim Kağıt San. ve Tic. A.Ş.	Özel	195	121.002.998
10	Kahramanmaraş Kağıt San. ve Tic. A.Ş.	Özel	228	114.496.892
11	Selkasan Kağıt ve Paketleme Malzemeleri İmalatı San. ve Tic. A.Ş.	Özel	262	109.560.133
12	Viking Kağıt ve Selüloz A.Ş.	Özel	325	100.616.033
13	Kale Nobel Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	Özel	330	99.618.480
14	-	Özel	334	-
15	Pilenpak Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	Özel	335	98.645.245
16	-	Özel	390	-
17	Muratlı Karton Kağıt San. ve Tic. A.Ş.	Özel	392	90.981.017
18	Elba Bant San. ve Tic. A.Ş.	Özel	415	87.765.845
19	Ateşsan Kağıtçılık Matbaa Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.	Özel	417	87.454.249
20	Kaplamın Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	Özel	422	86.876.185
21	Duran-Doğan Basım ve Ambalaj Sanayi A.Ş.	Özel	428	85.816.784
22	İhlas Gazetecilik A.Ş.	Özel	455	81.668.194
23	İSPAK İzmit Sıvı Paketleme Sanayi A.Ş.	Özel	481	76.821.128
6	Kimya, Petrol Ürünleri, Lastik ve Plastik Sanayi			
1	Santa Farma İlaç Sanayii A.Ş.	Özel	8	163.793.971
2	Argon Kimya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	163.416.108
3	İşbir Sünger Sanayi A.Ş.	Özel	24	160.154.214
4	Roma Plastik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	25	159.979.299
5	Jotun Boya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	35	156.605.505
6	Ünsa Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	Özel	47	151.613.017
7	Meltem Kimya ve Tekstil San. İth. İhr. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	67	147.516.469
8	Ege Gübre Sanayii A.Ş.	Özel	76	144.494.857
9	İ. E. Ulagay İlaç Sanayii T.A.Ş.	Özel	81	142.651.314
10	-	Özel	96	-
11	-	Özel	100	-
12	Boytek Reçine Boya ve Kimya San. Tic. A.Ş.	Özel	130	132.602.797
13	PİMAŞ Plastik İnşaat Malzemeleri A.Ş.	Özel	138	131.013.692
14	Ergaz San. ve Tic. A.Ş.	Özel	140	130.699.727
15	Nitromak DNX Kimya Sanayii A.Ş.	Özel	143	129.579.115
16	Dalan Kimya Endüstri A.Ş.	Özel	148	128.692.834
17	ABC Detarjan San. ve Tic. A.Ş.	Özel	150	128.452.125
18	Akkim Yapı Kimyasalları San. ve Tic. A.Ş.	Özel	162	126.193.909

		Sektör	İkinci 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
19	-	Özel	172	-
20	Plastifay Kimya Endüstrisi A.Ş.	Özel	174	124.769.341
21	Akzo Nobel Boya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	175	124.647.599
22	Abdioğulları Plastik ve Ambalaj Sanayi A.Ş.	Özel	176	124.446.475
23	-	Özel	180	-
24	Novaplast Plastik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	194	121.027.068
25	Eczacıbaşı-Baxter Hastane Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	201	120.368.349
26	Riga Boya Yapı Kimyasalları ve Madeni Yağ İth. İhr. İnş. Taah. Ltd. Şti.	Özel	215	117.628.260
27	Ege Kimya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	223	115.563.487
28	Sika Yapı Kimyasalları A.Ş.	Özel	224	115.496.509
29	Gentaş Kimya San. ve Tic. Pazarlama A.Ş.	Özel	227	114.891.721
30	Dow Türkiye Kimya San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	247	112.251.938
31	Polisan Kimya Sanayii A.Ş.	Özel	250	111.737.432
32	Petro Yağ ve Kimyasallar San. ve Tic. A.Ş.	Özel	252	111.616.992
33	Polyteks Tekstil Sanayi Araştırma ve Eğitim A.Ş.	Özel	253	111.608.025
34	Plastay Kimya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	255	111.580.684
35	Sapro Temizlik Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	284	107.024.196
36	Ali Raif İlaç Sanayi A.Ş.	Özel	290	106.368.624
37	Gizem Seramik Frit ve Glazür San. ve Tic. A.Ş.	Özel	299	104.511.988
38	Serra Sünger Kimya İnşaat Nakliye Petrol Ürünleri Süper Market ve Turizm San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	300	104.474.779
39	Sepaş Plastik Kimya İnşaat Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	Özel	306	103.595.213
40	Subor Boru San. ve Tic. A.Ş.	Özel	308	103.408.176
41	Adeka İlaç San. ve Tic. A.Ş.	Özel	309	103.271.971
42	Tuncel Kimya ve Boya Sanayi A.Ş.	Özel	319	101.345.709
43	EGEPLAST Ege Plastik Tic. ve San. A.Ş.	Özel	326	100.566.626
44	İba Kimya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	343	96.949.381
45	-	Özel	348	-
46	Erkul Kozmetik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	352	96.082.921
47	SAFAŞ Saf Plastik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	357	95.164.601
48	Kompen PVC Yapı ve İnşaat Malzemeleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	370	93.007.317
49	TMO Genel Müdürlüğü Afyon Alkoloidleri Fabrikası	Kamu	380	92.200.725
50	Hektaş Ticaret T.A.Ş.	Özel	386	91.727.237
51	Berke Plastik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	391	91.200.122
52	Agrobest Grup Tarım İlaçları Tohumculuk İmalat İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	421	87.131.257
53	Safa Tarım A.Ş.	Özel	423	86.609.159
54	Sanica Isı Sanayi A.Ş.	Özel	429	85.796.641
55	Farmamak Ambalaj Maddeleri ve Ambalaj Makineleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	430	85.703.283
56	DYO Matbaa Mürekkepleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	441	84.218.934
57	Işık Plastik Sanayi ve Dış Ticaret Pazarlama A.Ş.	Özel	443	84.113.144
58	-	Özel	448	-
59	Akstrol Petrokimya San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	466	79.638.360
60	CHT Tekstil Kimya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	472	77.939.732
61	Çığır Kimya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	488	76.092.450
62	Sem Plastik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	491	75.800.264
63	Alfa Kimya A.Ş.	Özel	493	75.656.001
7 Taş ve Toprağa Dayalı Sanayi				
1	Bursa Beton San. ve Tic. A.Ş.	Özel	4	164.755.188

		Sektör	İkinci 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
2	KİBSAŞ Karadeniz İnşaat ve Beton San. ve Tic. A.Ş.	Özel	5	164.337.435
3	BAŞTAŞ Başkent Çimento San. ve Tic. A.Ş.	Özel	14	162.914.002
4	-	Özel	16	-
5	Bursa Çimento Fabrikası A.Ş.	Özel	22	160.720.563
6	Cam Elyaf Sanayii A.Ş.	Özel	42	153.219.921
7	Yurtbay Seramik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	58	149.482.552
8	Teknopanel Çatı ve Cephe Panelleri Üretim San. Tic. A.Ş.	Özel	59	149.438.796
9	Boğaziçi Beton San. ve Tic. A.Ş.	Özel	61	149.256.523
10	Onduline Avrasya İnşaat Malzemeleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	66	147.539.627
11	GRANİSER Granit Seramik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	68	147.374.516
12	Magnesit A.Ş.	Özel	93	140.604.086
13	Aslan Çimento A.Ş.	Özel	94	140.491.127
14	İSTON İstanbul Beton Elemanları ve Hazır Beton Fabrikaları San. ve Tic. A.Ş.	Kamu	102	138.628.620
15	-	Özel	118	-
16	Modern Beton San. ve Tic. A.Ş.	Özel	124	133.571.883
17	Türk Ytong Sanayi A.Ş.	Özel	152	127.953.667
18	Düzce Cam San. ve Tic. A.Ş.	Özel	182	123.777.874
19	Kümaş Manyezit Sanayi A.Ş.	Özel	200	120.395.099
20	Komyapı Hazır Beton Prefabrik İnşaat Taahhüt San. ve Tic. A.Ş.	Özel	203	120.246.512
21	Çimbeton Hazır beton ve Prefabrik Yapı Elemanları San. ve Tic. A.Ş.	Özel	207	119.770.433
22	Uşak Seramik Sanayi A.Ş.	Özel	232	113.982.962
23	As-Ado Hazır Beton San. Nak. ve Tic. A.Ş.	Özel	237	113.512.557
24	Elazığ Altınova Çimento San. Tic. A.Ş.	Özel	259	110.146.425
25	Destebaşı Grup İnşaat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	263	109.515.238
26	Baştaş Hazır Beton San. ve Tic. A.Ş.	Özel	277	108.309.962
27	Varol Beton ve Yapı Endüstri San. Tic. A.Ş.	Özel	292	105.966.693
28	Yurt Çimento San. ve Tic. A.Ş.	Özel	304	103.805.360
29	-	Özel	315	-
30	Hitit Seramik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	340	97.221.729
31	Yıldız Cam San. ve Tic. A.Ş.	Özel	355	95.812.492
32	BTM Bitümlü Tecrit Maddeleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	360	94.661.642
33	Çelikler Taahhüt İnşaat ve Sanayi A.Ş.	Özel	387	91.487.501
34	Akça Hazır Beton San. ve Tic. A.Ş.	Özel	389	91.355.165
35	-	Özel	420	-
36	Batısöke Söke Çimento Sanayii T.A.Ş.	Özel	454	81.848.104
37	YİBİTAŞ Yozgat İşçi Birliği İnşaat Malzemeleri Tic. ve San. A.Ş.	Özel	463	80.464.815
38	Matel Hammadde San. ve Tic. A.Ş.	Özel	479	77.158.009
8 Ana Metal Sanayi				
1	Ertu Demir Çelik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	9	163.671.264
2	Cevher Döküm Sanayii A.Ş.	Özel	46	152.091.482
3	Özdemir Boru Profil San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	49	151.042.278
4	Erkunt Sanayi A.Ş.	Özel	70	145.581.656
5	Kendirliler Haddecilik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	79	143.888.926
6	Ferro Döküm San. ve Dış Tic. A.Ş.	Özel	105	137.901.972
7	Demisaş Döküm Emaye Mamulleri Sanayi A.Ş.	Özel	112	136.637.397
8	Gemciler Güven Metal San. ve Tic. A.Ş.	Özel	115	135.645.802
9	ASTAŞ Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	Özel	116	135.591.338
10	P.M.S. Metal Profil Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	Özel	123	133.727.951

		Sektör	İkinci 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
11	Sistem Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	Özel	136	131.570.934
12	Feniş Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	Özel	151	128.142.237
13	Sıddık Kardeşler Haddecilik San. Tic. Ltd. Şti.	Özel	154	127.359.481
14	Çelik Halat ve Tel Sanayii A.Ş.	Özel	167	125.747.264
15	Özyaşar Tel ve Galvanizleme Sanayi A.Ş.	Özel	189	122.434.048
16	Kalibre Boru San. ve Tic. A.Ş.	Özel	191	121.701.280
17	Hatboru Çelik Boru San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	210	118.941.162
18	Metal Matris San. ve Tic. A.Ş.	Özel	264	109.489.040
19	Küçükarslanlar Bakır Çinko San. ve Tic. A.Ş.	Özel	265	109.408.078
20	Akpa Alüminyum Plastik San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	279	107.825.191
21	Kurtoğlu Bakır Kurşun Sanayi A.Ş.	Özel	281	107.349.820
22	Demirsan Haddecilik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	294	105.771.209
23	Akdaş Döküm San. ve Tic. A.Ş.	Özel	298	104.687.651
24	Hisar Çelik Döküm San. ve Tic. A.Ş.	Özel	302	104.103.466
25	ELEKTROSAN Elektro Bakır Sanayii A.Ş.	Özel	303	103.947.386
26	Pireks Bakır Alaşımları San. ve Tic. A.Ş.	Özel	332	99.128.851
27	Eti Elektrometalurji A.Ş.	Özel	338	97.984.999
28	Çelikel Alüminyum Döküm İmalat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	363	94.484.113
29	Erdoğanlar Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	Özel	364	94.472.738
30	İzopoli Yapı Elemanları Taahhüt San. ve Tic. A.Ş.	Özel	371	92.979.693
31	Özbal Çelik Boru San. Tic. ve Taahhüt A.Ş.	Özel	378	92.320.268
32	Niğdelioğlu Metal Döküm İnş. San. Tic. Ltd. Şti.	Özel	385	91.741.367
33	Zahit Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	Özel	388	91.434.674
34	ÇİNKOM Çinko Kurşun Metal ve Madencilik San. Tic. A.Ş.	Özel	435	84.684.801
35	Serko Tekstil Gıda Orman Ürünleri Demir Çelik San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	468	79.384.061
36	EVAS Ev Aletleri Sanayi Ltd. Şti.	Özel	487	76.261.140
37	Aluform Pekintaş Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	Özel	497	75.294.814

9	Metal Eşya, Makine Teçhizat ve Mesleki Aletler Sanayi			
1	-	Özel	27	-
2	-	Özel	32	-
3	Samet Kalıp ve Madeni Eşya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	44	152.500.505
4	KLİMASAN Klima San. ve Tic. A.Ş.	Özel	50	150.900.148
5	Coreal Alüminyum Kablo San. Tic. A.Ş.	Özel	51	150.616.566
6	-	Özel	52	-
7	-	Özel	56	-
8	Bemka Emaye Bobin Teli ve Kablo San. Tic. A.Ş.	Özel	73	145.163.167
9	Alarko Carrier San. ve Tic. A.Ş.	Özel	86	141.558.899
10	Atom Kablo San. ve Tic. A.Ş.	Özel	91	140.885.661
11	Öztiryakiler Madeni Eşya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	107	137.553.774
12	-	Özel	109	-
13	Prekons İnşaat Sanayi A.Ş.	Özel	110	136.767.604
14	-	Özel	114	-
15	Coşkunöz Radyatör ve Isı San. Tic. A.Ş.	Özel	122	133.800.167
16	Hisarlar Makina San. ve Tic. A.Ş.	Özel	126	133.089.849
17	Ulusoy Elektrik İmalat Taahhüt ve Ticaret A.Ş.	Özel	129	132.634.925
18	-	Özel	131	-
19	Dorçe Prefabrik Yapı ve İnşaat San. Tic. A.Ş.	Özel	146	128.741.055
20	Netaş Telekomünikasyon A.Ş.	Özel	147	128.706.934

		Sektör	İkinci 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
21	Femaş Metal San. ve Tic. A.Ş.	Özel	149	128.632.206
22	Alcatel Lucent Teletaş Telekomünikasyon A.Ş.	Özel	153	127.921.132
23	Buga Otis Asansör San. ve Tic. A.Ş.	Özel	157	126.909.551
24	Yılmaz Redüktör San. ve Tic. A.Ş.	Özel	160	126.531.055
25	Emta Kablo San. ve Tic. A.Ş.	Özel	164	126.150.951
26	Tirsan Kardan San. ve Tic. A.Ş.	Özel	165	125.872.988
27	KabloteK Kablo San. ve Tic. A.Ş.	Özel	166	125.775.905
28	Atiker Metal İthalat İhracat ve İmalat San. Tic. A.Ş.	Özel	169	125.574.806
29	Termikel Madeni Eşya San. İhr. ve İth. Tic. A.Ş.	Özel	186	122.735.930
30	Altın Kablo Sanayii A.Ş.	Özel	206	119.925.796
31	Exper Bilgisayar Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	208	119.134.271
32	Vefa Prefabrike Yapılar San. Tic. A.Ş.	Özel	211	118.816.071
33	Arma Filtre Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	214	118.264.768
34	Valf Sanayii A.Ş.	Özel	216	117.415.526
35	Frigoglass Turkey Soğutma Sanayi İç ve Dış Tic. A.Ş.	Özel	217	117.180.994
36	Ermaksan Makina San. ve Tic. A.Ş.	Özel	229	114.298.015
37	Doruk Ev Gereçleri San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	245	112.468.695
38	Elektromed Elektronik Sanayi ve Sağlık Hizmetleri A.Ş.	Özel	258	110.516.790
39	Sarıgözoğlu Hidrolik Makina ve Kalıp San. ve Tic. A.Ş.	Özel	266	109.282.929
40	Sampa Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	Özel	280	107.654.820
41	G.Ç.S. Metal Çatı İzolasyon Taahhüt Tic. ve San. A.Ş.	Özel	286	106.769.983
42	Erikoğlu Emaye Bakır Tel Sanayi A.Ş.	Özel	297	104.790.190
43	Mikropor Makina San. ve Tic. A.Ş.	Özel	313	102.643.458
44	Akım Metal San. ve Tic. A.Ş.	Özel	318	101.368.116
45	Surtel Kablo Sanayii A.Ş.	Özel	350	96.139.873
46	Baylan Ölçü Aletleri San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	362	94.550.303
47	Karel Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	365	94.412.948
48	Akplas Plastik Kalıp San. ve Tic. A.Ş.	Özel	393	90.816.539
49	Çarkıt Kablo San. ve Tic. A.Ş.	Özel	406	89.082.867
50	Özgüven Kablo San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	410	88.439.160
51	Çepaş Galvaniz Demir Çelik Madencilik İnş. Nak. Tic. ve San. A.Ş.	Özel	411	88.395.690
52	Karyer Isı Transfer San. ve Tic. A.Ş.	Özel	427	85.908.050
53	ELKON Elevatör Konveyör ve Makina San. ve Tic. A.Ş.	Özel	432	85.389.718
54	Ego Elektrikli Aletler Sanayi A.Ş.	Özel	450	82.962.360
55	Üntel Kabloları San. ve Tic. A.Ş.	Özel	464	80.351.584
56	Micha Galvanizli Çelik Konstrüksiyon San. ve Tic. A.Ş.	Özel	465	79.739.435
57	Ceha Büro Mobilyaları Ltd. Şti.	Özel	474	77.866.394
58	Alce Elektrik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	485	76.460.592

10	Taşıt Araçları Sanayi			
1	BPO B-Plas Plastic Omnium Otomotiv Plastik ve Metal Yan Sanayi A.Ş.	Özel	20	161.462.742
2	ZF Sachs Süspansiyon Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	39	155.011.903
3	Hema TRW Otomotiv Direksiyon Sistemleri A.Ş.	Özel	60	149.418.640
4	Ege Endüstri ve Ticaret A.Ş.	Özel	71	145.563.568
5	Türkiye Demiryolu Makinaları Sanayii A.Ş. (TÜDEMSAŞ)	Kamu	83	142.042.067
6	Aydınlar Yedek Parça San. ve Tic. A.Ş.	Özel	90	141.182.694
7	JANTSA Jant San. ve Tic. A.Ş.	Özel	103	138.598.533
8	-	Özel	113	-
9	Cevher Jant Sanayii A.Ş.	Özel	120	134.025.872

		Sektör	İkinci 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
11	Teknik Malzeme Tic. ve San. A.Ş.	Özel	137	131.335.066
12	Kale Oto Radyatör San. ve Tic. A.Ş.	Özel	139	130.881.719
13	-	Özel	170	-
14	Katmerciler Araç Üstü Ekipman San. ve Tic. A.Ş.	Özel	177	124.364.533
15	Bosch Fren Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	219	116.761.544
16	Uzmar Gemi İnşa San. ve Tic. A.Ş.	Özel	222	116.002.561
17	Çukurova İnşaat Makinaları San. ve Tic. A.Ş.	Özel	236	113.609.416
18	Kanca El Aletleri Dövme Çelik ve Makina Sanayi A.Ş.	Özel	238	113.343.249
19	Proteksan Turkuaz Yat Sanayi A.Ş.	Özel	261	109.725.854
20	Murat Ticaret Kablo Sanayi A.Ş.	Özel	272	108.701.076
21	TERSAN Tersanecilik Taşımacılık San. ve Tic. A.Ş.	Özel	287	106.729.148
22	Yazaki Wiring Technologies Türkiye Elektrik Sistemleri San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	288	106.666.823
23	Alka Sanayi İnşaat ve Ticaret A.Ş.	Özel	289	106.548.813
24	Maysan Mando Otomotiv Parçaları San. ve Tic. A.Ş.	Özel	345	96.708.565
25	TI Otomotiv San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	353	96.010.877
26	Parsan Makina Parçaları Sanayii A.Ş.	Özel	361	94.555.058
27	Pressan Madeni Eşya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	367	93.328.009
28	Contitech Lastik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	374	92.662.826
29	Beltan Vibracoustic Titreşim Elemanları San. ve Tic. A.Ş.	Özel	395	90.672.403
30	Serin Makina San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	408	89.017.742
31	Ege Fren San. ve Tic. A.Ş.	Özel	419	87.272.179
32	Bosal Metal İşleme Sanayi A.Ş.	Özel	425	86.033.706
33	Coşkunöz-MA Otomotiv Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	436	84.626.845
34	Hema Otomotiv Sistemleri A.Ş.	Özel	437	84.614.560
35	Formfleks Yalıtım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	460	80.998.257
36	Cengiz Makina San. ve Tic. A.Ş.	Özel	478	77.182.418
37	Eku Fren Kampana ve Döküm San. A.Ş.	Özel	490	75.859.811
11	Diğer İmalat Sanayi			
1	Adel Kalemcilik Tic. ve San. A.Ş.	Özel	399	90.562.000
2	Mioro Hediyeelik Eşya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	452	82.736.528
3	Atasay Kuyumculuk San. ve Tic. A.Ş.	Özel	475	77.623.647
12	Elektrik Sektörü			
1	Aliğa Çakmaktepe Enerji Üretim A.Ş.	Özel	29	158.201.668
2	Modern Enerji Elektrik Üretim A.Ş.	Özel	36	155.801.692
3	Camış Elektrik Üretim A.Ş.	Özel	43	152.669.880
4	Bosen Enerji Elektrik Üretim A.Ş.	Özel	121	133.872.988
5	Altek Alarko Elektrik Santralleri Tesis İşletme ve Ticaret A.Ş.	Özel	248	112.203.703
6	Antalya Enerji Üretim A.Ş.	Özel	434	84.996.716

Karda İlk 50 Kuruluş

Dönem Karı (V.Ö.) Genel Sıralaması	Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda / Kamu	Dönem Karı (V.Ö.) Kamu / Özel Sıralaması	Dönem Karı (V.Ö.) (TL)	İkinci 500 Büyük Kuruluş Sıra No 2012
1	Netaş Telekomünikasyon A.Ş.	İstanbul	1	151.899.364	147
2	SİFAŞ Sentetik İplik Fabrikaları A.Ş.	Bursa	2	67.053.568	498
3	Erikli Su ve Meşrubat San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	3	59.056.746	12
4	Özkoyuncu Madencilik Metalurji İnşaat San. ve Tic. A.Ş.	Kayseri	4	55.962.972	48
5	Aslan Çimento A.Ş.	Kocaeli	5	52.235.901	94
6	-	-	-	-	-
7	Contitech Lastik San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	7	41.057.110	374
8	-	-	-	-	-
9	BAŞTAŞ Başkent Çimento San. ve Tic. A.Ş.	Ankara	9	37.183.077	14
10	Adel Kalemçilik Tic. ve San. A.Ş.	İstanbul	10	32.210.803	399
11	Alarko Carrier San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	11	31.751.465	86
12	-	-	-	-	-
13	Eti Elektrometalurji A.Ş.	Antalya	13	30.408.810	338
14	Ulusoy Elektrik İmalat Taahhüt ve Ticaret A.Ş.	Ankara	14	30.020.860	129
15	Hastavuk Gıda Tarım Hayvancılık San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	15	29.474.287	316
16	Ongan Tekstil San. ve Dış Tic. A.Ş.	İstanbul	16	28.520.620	75
17	-	-	-	-	-
18	-	-	-	-	-
19	Atiker Metal İthalat İhracat ve İmalat San. Tic. A.Ş.	Konya	19	27.932.012	169
20	ÇİNKOM Çinko Kurşun Metal ve Madencilik San. Tic. A.Ş.	Kayseri	20	27.177.184	435
21	Buga Otis Asansör San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	21	27.031.425	157
22	-	-	-	-	-
23	Erkul Kozmetik San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	23	26.198.815	352
24	-	-	-	-	-
25	Nitromak DNX Kimya Sanayii A.Ş.	Ankara	25	25.263.184	143
26	Üntel Kabloları San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	26	24.541.973	464
27	PNS Pendik Nişasta Sanayi A.Ş.	İstanbul	27	24.058.902	3
28	-	-	-	-	-
29	Hektaş Ticaret T.A.Ş.	Kocaeli	29	23.992.116	386
30	Bosch Fren Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	30	23.944.587	219
31	-	-	-	-	-
32	-	-	-	-	-
33	Bursa Çimento Fabrikası A.Ş.	Bursa	33	22.605.071	22
34	YİBİTAŞ Yozgat İşçi Birliği İnşaat Malzemeleri Tic. ve San. A.Ş.	Yozgat	34	22.004.295	463
35	-	-	-	-	-
36	İba Kimya San. ve Tic. A.Ş.	Ankara	36	21.906.063	343
37	İstanbul Halk Ekmek Un ve Unlu Maddeler Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Kamu	1	21.900.980	127
38	-	-	-	-	-
39	Yaşar Dondurma ve Gıda Maddeleri A.Ş.	Kahramanmaraş	38	21.191.093	275
40	-	-	-	-	-
41	Jotun Boya San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	40	21.091.683	35
42	-	-	-	-	-
43	Alcatel Lucent Teletaş Telekomünikasyon A.Ş.	İstanbul	42	20.812.313	153
44	Ege Endüstri ve Ticaret A.Ş.	Ege Bölgesi	43	20.803.380	71
45	-	-	-	-	-
46	JANTSA Jant San. ve Tic. A.Ş.	Aydın	45	20.544.863	103
47	Beks Çorap ve İç Giyim San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	46	19.746.604	324
48	-	-	-	-	-
49	-	-	-	-	-
50	-	-	-	-	-

İhracatta İlk 50 Kuruluş

İhracat Genel Sıralaması	Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda / Kamu	İhracat Kamu / Özel Sıralaması	İhracat (Bin \$)	İkinci 500 Büyük Kuruluş Sıra No 2012
1	Arbel Bakliyat Hububat San. ve Tic. A.Ş.	Mersin	1	105.279	26
2	Dorçe Prefabrik Yapı ve İnşaat San. Tic. A.Ş.	Ankara	2	98.109	146
3	T.T.L. Tütün San. ve Dış Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	3	89.177	1
4	Cevher Döküm Sanayii A.Ş.	Ege Bölgesi	4	86.411	46
5	-	-	-	-	-
6	Atom Kablo San. ve Tic. A.Ş.	Denizli	6	76.809	91
7	Unat Yağ Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	7	75.989	38
8	Coreal Alüminyum Kablo San. Tic. A.Ş.	Kayseri	8	75.502	51
9	Roteks Tekstil İhracat San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	9	73.722	218
10	ATK Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	10	73.315	282
11	Katmerciler Araç Üstü Ekipman San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	11	72.980	177
12	Ünsa Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	12	71.914	47
13	Venüs Giyim San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	13	71.554	104
14	Cevher Jant Sanayii A.Ş.	Ege Bölgesi	14	69.368	120
15	Kardem Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	15	68.567	163
16	S.B.S. Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	16	67.833	500
17	Özdemir Boru Profil San. ve Tic. Ltd. Şti.	Ereğli/Kdz	17	67.808	49
18	ACT Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Kırklareli	18	66.306	209
19	S.S. Tarış Üzüm Tarım Satış Kooperatifleri Birliği	Ege Bölgesi	19	66.293	101
20	Magnesit A.Ş.	Eskişehir	20	64.040	93
21	Ege Endüstri ve Ticaret A.Ş.	Ege Bölgesi	21	63.990	71
22	Osman Akça Tarım Ürünleri İthalat İhracat San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	22	63.458	145
23	-	-	-	-	-
24	Sunel Ticaret Türk A.Ş.	Ege Bölgesi	24	61.433	230
25	Gamateks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Denizli	25	61.410	21
26	Proteksan Turkuaz Yat Sanayi A.Ş.	İstanbul	26	61.194	261
27	Femaş Metal San. ve Tic. A.Ş.	Kayseri	27	60.956	149
28	Ozanteks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Denizli	28	60.900	106
29	Continental Confectionery Company Gıda San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	29	60.865	11
30	Spot Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	30	60.625	377
31	Gürsoy Tarımsal Ürünler Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Ordu	31	58.421	85
32	Mioro Hediyelik Eşya San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	32	58.375	452
33	Hisar Çelik Döküm San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli	33	58.229	302
34	TYH Uluslararası Tekstil Pazarlama San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	34	58.072	301
35	Grammer Koltuk Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	35	58.045	135
36	Prekons İnşaat Sanayi A.Ş.	Ankara	36	57.236	110
37	Mutlu Makarnacılık San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	37	56.743	19
38	Anı Bisküvi Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Karaman	38	56.678	173
39	-	-	-	-	-
40	Erkunt Sanayi A.Ş.	Ankara	40	56.011	70
41	Uzmar Gemi İnşa San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli	41	54.939	222
42	Kaltun Madencilik Sanayi Nakliye ve Akaryakıt Ticaret A.Ş.	Aydın	42	54.546	111
43	Hamaratlı Tekstil Konfeksiyon San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	43	54.273	356
44	Teknik Malzeme Tic. ve San. A.Ş.	Bursa	44	53.436	137
45	TMO Genel Müdürlüğü Afyon Alkoloidleri Fabrikası	Kamu	1	53.074	380
46	Orka Tarım Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.	Turgutlu	45	52.407	23
47	Coşkunöz Radyatör ve Isı San. Tic. A.Ş.	Bursa	46	52.003	122
48	Ermaksan Makina San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	47	51.207	229
49	-	-	-	-	-
50	Amcor Flexibles İstanbul Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	49	51.048	65

İstihdamda İlk 50 Kuruluş

Ücretle Çalışanlar Genel Sıralaması	Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda / Kamu	Ücretle Çalışanlar Kamu / Özel Sıralaması	Ücretle Çalışanlar Ortalaması	İkinci 500 Büyük Kuruluş Sıra No 2012
1	Gürmen Giyim San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	1	2.229	142
2	-	-	-	-	-
3	DESA Deri San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	3	1.954	243
4	Ozanteks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Denizli	4	1.784	106
5	Obasan Gıda İnşaat San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	5	1.625	407
6	BTA Havalimanları Yiyecek ve İçecek Hizmetleri A.Ş.	İstanbul	6	1.475	178
7	Orhan Karakoç Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	7	1.329	99
8	Beks Çorap ve İç Giyim San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	8	1.317	324
9	-	-	-	-	-
10	Türkiye Demiryolu Makinaları Sanayii A.Ş. (TÜDEMSAŞ)	Kamu	1	1.262	83
11	-	-	-	-	-
12	Can Tekstil Entegre Tesisleri ve Tarım Ürünleri San. Tic. A.Ş.	İstanbul	11	1.257	244
13	Çelikler Taahhüt İnşaat ve Sanayi A.Ş.	Ankara	12	1.252	387
14	Arma Filtre Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.	Sakarya	13	1.222	214
15	Arık Bey Tekstil Enerji ve Sınai Yatırımlar A.Ş.	İstanbul	14	1.202	412
16	Anı Bisküvi Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Karaman	15	1.188	173
17	Pelit Pastacılık ve Gıda Sanayi A.Ş.	İstanbul	16	1.188	311
18	Bony Tekstil İşletmeleri San. ve Tic. A.Ş.	Çerkezköy	17	1.154	409
19	Murat Ticaret Kablo Sanayi A.Ş.	İstanbul	18	1.148	272
20	-	-	-	-	-
21	Samet Kalıp ve Madeni Eşya San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	20	1.127	44
22	Erkunt Sanayi A.Ş.	Ankara	21	1.124	70
23	Baydemirler Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	22	1.120	57
24	-	-	-	-	-
25	Karel Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	24	1.097	365
26	Aydınlar Yedek Parça San. ve Tic. A.Ş.	Konya	25	1.063	90
27	Saray Halı A.Ş.	İstanbul	26	1.030	396
28	Cevher Döküm Sanayii A.Ş.	Ege Bölgesi	27	1.024	46
29	Shamrock Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Denizli	28	1.020	344
30	Dorçe Prefabrik Yapı ve İnşaat San. Tic. A.Ş.	Ankara	29	1.008	146
31	ANATEKS Anadolu Tekstil Fabrikaları A.Ş.	Malatya	30	1.000	31
32	Kaplan Kardeşler Halı San. ve Tic. Ltd. Şti.	Gaziantep	31	998	30
33	Osman Akça Tarım Ürünleri İthalat İhracat San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	32	998	145
34	Santa Farma İlaç Sanayii A.Ş.	İstanbul	33	972	8
35	Gamateks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Denizli	34	962	21
36	Kıvanç Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Adana	35	962	202
37	İ. E. Ulagay İlaç Sanayii T.A.Ş.	İstanbul	36	949	81
38	Aydın Mensucat Döşemelik Kumaş San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	37	941	267
39	Eker Süt Ürünleri Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	38	923	2
40	Abdioğulları Plastik ve Ambalaj Sanayi A.Ş.	Adana	39	920	176
41	Ceha Büro Mobilyaları Ltd. Şti.	Kayseri	40	910	474
42	Yaşar Dondurma ve Gıda Maddeleri A.Ş.	Kahramanmaraş	41	907	275
43	Continental Confectionery Company Gıda San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	42	900	11
44	-	-	-	-	-
45	-	-	-	-	-
46	İmteks Giyim San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	45	890	187
47	-	-	-	-	-
48	Elektromed Elektronik Sanayi ve Sağlık Hizmetleri A.Ş.	Ankara	47	876	258
49	Melike Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	48	875	54
50	Matraş Deri Mamülleri San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	49	872	457

Alfabetik Sıralamalar

Sermaye dağılımı, faaliyet kolları sınıflandırması, kamu - özel sektör sıralamasındaki yeri

Kuruluşlar	Sektör	Ekonomik Faaliyet Kodu (ISIC Rev. 2)	Ekonomik Faaliyet Kodu (NACE Rev. 2)	Kamu / Özel Sıralaması	Genel Sıralama	Sermaye Dağılımı		
						Kamu	Özel	Yabancı
A								
A.B Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	312	10	131	134	0,00	100,00	0,00
ABC Detarjan San. ve Tic. A.Ş.	Özel	352	20	147	150	0,00	100,00	0,00
Abdioğulları Plastik ve Ambalaj Sanayi A.Ş.	Özel	356	22	173	176	0,00	100,00	0,00
Acarsoy Tekstil Tic. ve San. A.Ş.	Özel	321	13	253	256	0,00	100,00	0,00
ACT Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	322	14	206	209	0,00	100,00	0,00
Adana Besi ve Yem San. Tic. A.Ş.	Özel	311	10	436	440	0,00	100,00	0,00
Adeka İlaç San. ve Tic. A.Ş.	Özel	352	21	306	309	0,00	100,00	0,00
Adel Kalemcilik Tic. ve San. A.Ş.	Özel	390	32	395	399	0,00	84,60	15,40
Agrobest Grup Tarım İlaçları Tohumculuk İmalat İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	352	20	417	421	0,00	100,00	0,00
Ak Piliç Ticaret Ltd. Şti.	Özel	311	10	473	477	0,00	100,00	0,00
Akbel Süt ve Süt Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	293	296	0,00	100,00	0,00
Akça Hazır Beton San. ve Tic. A.Ş.	Özel	369	23	385	389	0,00	100,00	0,00
Akdaş Döküm San. ve Tic. A.Ş.	Özel	372	24	295	298	0,00	100,00	0,00
Akım Metal San. ve Tic. A.Ş.	Özel	381	25	315	318	0,00	100,00	0,00
Akın Tekstil A.Ş.	Özel	321	13	223	226	0,00	100,00	0,00
Akkim Yapı Kimyasalları San. ve Tic. A.Ş.	Özel	351	20	159	162	0,00	100,00	0,00
Akpa Alüminyum Plastik San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	372	24	276	279	0,00	100,00	0,00
Akplas Plastik Kalıp San. ve Tic. A.Ş.	Özel	383	27	389	393	0,00	100,00	0,00
Akstrol Petrokimya San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	353	19	462	466	0,00	100,00	0,00
Akzo Nobel Boya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	352	20	172	175	0,00	25,00	75,00
Alarko Carrier San. ve Tic. A.Ş.	Özel	382	28	85	86	0,00	57,97	42,03
Alcatel Lucent Teletaş Telekomünikasyon A.Ş.	Özel	383	26	150	153	0,00	35,00	65,00
Alce Elektrik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	383	27	481	485	0,00	100,00	0,00
Alfa Kimya A.Ş.	Özel	351	20	489	493	0,00	100,00	0,00
Ali Raif İlaç Sanayi A.Ş.	Özel	352	21	287	290	0,00	100,00	0,00
Aliğa Çakmaktepe Enerji Üretim A.Ş.	Özel	400	35	29	29	0,00	100,00	0,00
Alka Sanayi İnşaat ve Ticaret A.Ş.	Özel	384	29	286	289	0,00	100,00	0,00
Alkim Kağıt San. ve Tic. A.Ş.	Özel	341	17	192	195	0,00	100,00	0,00
Altaş Yağ Su ve Tarım Ürünleri Gıda İnş. Otomotiv Nak. San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	400	404	0,00	100,00	0,00
Altek Alarko Elektrik Santralları Tesis İşletme ve Ticaret A.Ş.	Özel	400	35	245	248	0,00	100,00	0,00
Altın Kablo Sanayii A.Ş.	Özel	383	27	203	206	0,00	100,00	0,00
Altınapa Değirmencilik Tic. ve San. A.Ş.	Özel	311	10	280	283	0,00	100,00	0,00
Altıparmak Gıda San. ve Tic. Koll. Şti. Özen-Özgür Altıparmak	Özel	312	10	125	128	0,00	100,00	0,00
Aluform Pekintaş Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	Özel	372	24	493	497	0,00	100,00	0,00
Amasya Şeker Fabrikası A.Ş.	Özel	311	10	334	337	0,00	100,00	0,00

Kuruluşlar	Sektör	Ekonomik Faaliyet Kodu (ISIC Rev. 2)	Ekonomik Faaliyet Kodu (NACE Rev. 2)	Kamu / Özel Sıralaması	Genel Sıralama	Sermaye Dağılımı		
						Kamu	Özel	Yabancı
Amcor Flexibles İstanbul Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	Özel	342	18	65	65	0,00	0,00	100,00
ANATEKS Anadolu Tekstil Fabrikaları A.Ş.	Özel	321	13	31	31	0,00	100,00	0,00
Anı Bisküvi Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	170	173	0,00	100,00	0,00
Ankara Ofis Yem Gıda ve Makina San. Tic. A.Ş.	Özel	311	10	440	444	0,00	100,00	0,00
Ankara Un Sanayii A.Ş.	Özel	311	10	217	220	0,00	100,00	0,00
Antalya Enerji Üretim A.Ş.	Özel	400	35	430	434	0,00	100,00	0,00
APS Tekstil ve Ticaret A.Ş.	Özel	322	14	469	473	0,00	100,00	0,00
Ar-Al Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	449	453	0,00	100,00	0,00
Arbel Bakliyat Hububat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	26	26	0,00	0,00	100,00
Argon Kimya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	351	20	10	10	0,00	100,00	0,00
Arı Rafine ve Yağ Sanayi A.Ş.	Özel	311	10	495	499	0,00	100,00	0,00
Arık Bey Tekstil Enerji ve Sınai Yatırımlar A.Ş.	Özel	322	14	408	412	0,00	100,00	0,00
Arıkan Mensucat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	62	62	0,00	100,00	0,00
Arma Filtre Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	381	25	211	214	0,00	100,00	0,00
Aroma Bursa Meyve Suları ve Gıda Sanayii A.Ş.	Özel	311	10	86	87	0,00	100,00	0,00
As Tavukçuluk Tarım İşletmeleri San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	311	10	201	204	0,00	100,00	0,00
As-Ado Hazır Beton San. Nak. ve Tic. A.Ş.	Özel	369	23	234	237	0,00	100,00	0,00
ASAŞ Ambalaj Baskı San. ve Tic. A.Ş.	Özel	341	17	69	69	0,00	8,21	91,79
Aslan Çimento A.Ş.	Özel	369	23	93	94	0,00	100,00	0,00
ASTAŞ Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	Özel	372	24	114	116	0,00	100,00	0,00
Aster Tekstil San. ve Dış Tic. A.Ş.	Özel	322	14	228	231	0,00	100,00	0,00
Atasay Kuyumculuk San. ve Tic. A.Ş.	Özel	390	32	471	475	0,00	100,00	0,00
Ateşsan Kağıtçılık Matbaa Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.	Özel	341	17	413	417	0,00	100,00	0,00
Atiker Metal İthalat İhracat ve İmalat San. Tic. A.Ş.	Özel	381	25	166	169	0,00	100,00	0,00
ATK Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	322	14	279	282	0,00	100,00	0,00
Atom Kablo San. ve Tic. A.Ş.	Özel	383	27	90	91	0,00	100,00	0,00
Aydın Mensucat Döşemelik Kumaş San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	264	267	0,00	100,00	0,00
Aydınlar Yedek Parça San. ve Tic. A.Ş.	Özel	384	29	89	90	0,00	100,00	0,00
Ayhan Sezer Yağ ve Gıda Endüstrisi Ticaret Ltd. Şti.	Özel	311	10	442	446	0,00	100,00	0,00
Aymar Yağ ve Gıda San. Tic. A.Ş.	Özel	311	10	231	234	0,00	100,00	0,00
Aytaç Beyazet San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	394	398	0,00	91,78	8,22
Ay-Tim Tekstil San. ve Dış Tic. A.Ş.	Özel	322	14	466	470	0,00	100,00	0,00

B

Bade Dokuma Tekstil Halı San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	480	484	0,00	50,00	50,00
Bağ Yağları San. ve Tic. T.A.Ş.	Özel	311	10	196	199	0,00	100,00	0,00
Bakırlar İplik San. ve Tic. Ltd. Şti	Özel	321	13	488	492	0,00	100,00	0,00
BAŞTAŞ Başkent Çimento San. ve Tic. A.Ş.	Özel	369	23	14	14	0,00	12,10	87,90
Baştaş Hazır Beton San. ve Tic. A.Ş.	Özel	369	23	274	277	0,00	100,00	0,00
Başyazıcıoğlu Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	420	424	0,00	100,00	0,00
Batisöke Söke Çimento Sanayii T.A.Ş.	Özel	369	23	450	454	0,00	100,00	0,00
Baydemirler Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	57	57	0,00	100,00	0,00
Baylan Ölçü Aletleri San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	385	26	359	362	0,00	100,00	0,00
Bayteks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	320	323	0,00	100,00	0,00
Beks Çorap ve İç Giyim San. ve Tic. A.Ş.	Özel	322	14	321	324	0,00	100,00	0,00
Beltan Vibracoustic Titreşim Elemanları San. ve Tic. A.Ş.	Özel	384	29	391	395	0,00	50,00	50,00
Bemka Emaye Bobin Teli ve Kablo San. Tic. A.Ş.	Özel	383	27	73	73	0,00	100,00	0,00
Berke Plastik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	356	22	387	391	0,00	100,00	0,00

Kuruluşlar	Sektör	Ekonomik Faaliyet Kodu (ISIC Rev. 2)	Ekonomik Faaliyet Kodu (NACE Rev. 2)	Kamu / Özel Sıralaması	Genel Sıralama	Sermaye Dağılımı		
						Kamu	Özel	Yabancı
Beşler Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	467	471	0,00	100,00	0,00
Beşsan Makarna Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	457	461	0,00	100,00	0,00
BİRKÖ Birleşik Koyunlular Mensucat Tic. ve San. A.Ş.	Özel	321	13	115	117	0,00	100,00	0,00
Boğaziçi Beton San. ve Tic. A.Ş.	Özel	369	23	61	61	0,00	100,00	0,00
Bolacalar Un Yem Yağ Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	338	341	0,00	100,00	0,00
Bony Tekstil İşletmeleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	322	14	405	409	0,00	100,00	0,00
Bosal Metal İşleme Sanayi A.Ş.	Özel	384	29	421	425	0,00	7,66	92,34
Bosch Fren Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	384	29	216	219	0,00	15,50	84,50
Bosen Enerji Elektrik Üretim A.Ş.	Özel	400	35	119	121	0,00	100,00	0,00
Boytek Reçine Boya ve Kimya San. Tic. A.Ş.	Özel	351	20	127	130	0,00	100,00	0,00
BPO B-Plas Plastic Omnium Otomotiv Plastik ve Metal Yan San. A.Ş.	Özel	384	29	20	20	0,00	50,00	50,00
BTA Havalimanları Yiyecek ve İçecek Hizmetleri A.Ş.	Özel	311	10	175	178	0,00	100,00	0,00
BTM Bitümlü Tecrit Maddeleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	369	23	357	360	0,00	100,00	0,00
Buga Otis Asansör San. ve Tic. A.Ş.	Özel	382	28	154	157	0,00	40,50	59,50
Bursa Beton San. ve Tic. A.Ş.	Özel	369	23	4	4	0,00	100,00	0,00
Bursa Çimento Fabrikası A.Ş.	Özel	369	23	22	22	0,00	100,00	0,00
Büyük Hekimoğulları Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	138	141	0,00	100,00	0,00

C								
Cam Elyaf Sanayii A.Ş.	Özel	362	23	42	42	0,00	100,00	0,00
Camiş Elektrik Üretim A.Ş.	Özel	400	35	43	43	0,00	100,00	0,00
Camiş Madencilik A.Ş.	Özel	210	08	165	168	0,00	100,00	0,00
Can Tekstil Entegre Tesisleri ve Tarım Ürünleri San. Tic. A.Ş.	Özel	321	13	241	244	0,00	100,00	0,00
Canan Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	251	254	0,00	100,00	0,00
Ceha Büro Mobilyaları Ltd. Şti.	Özel	381	25	470	474	0,00	82,95	17,05
Cengiz Makina San. ve Tic. A.Ş.	Özel	384	29	474	478	0,00	100,00	0,00
Cevher Döküm Sanayii A.Ş.	Özel	371	24	46	46	0,00	0,00	100,00
Cevher Jant Sanayii A.Ş.	Özel	384	29	118	120	0,00	0,00	100,00
CHT Tekstil Kimya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	352	20	468	472	0,00	25,00	75,00
Coats (Türkiye) İplik Sanayii A.Ş.	Özel	321	13	326	329	0,00	8,22	91,78
Continental Confectionery Company Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	11	11	0,00	50,00	50,00
Contitech Lastik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	384	29	371	374	0,00	0,00	100,00
Coreal Alüminyum Kablo San. Tic. A.Ş.	Özel	383	27	51	51	0,00	100,00	0,00
Coşkun Et ve Mamülleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	380	384	0,00	100,00	0,00
Coşkunöz Radyatör ve Isı San. Tic. A.Ş.	Özel	381	25	120	122	0,00	100,00	0,00
Coşkunöz-MA Otomotiv Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	384	29	432	436	0,00	40,00	60,00

Ç								
Çamsan Poyraz Ağaç Ürünleri Turizm İnşaat Tarım Enerji San. ve Tic. A.Ş.	Özel	331	16	152	155	0,00	100,00	0,00
Çarkıt Kablo San. ve Tic. A.Ş.	Özel	383	27	402	406	0,00	100,00	0,00
Çelik Halat ve Tel Sanayii A.Ş.	Özel	371	24	164	167	0,00	100,00	0,00
Çelikel Alüminyum Döküm İmalat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	372	24	360	363	0,00	100,00	0,00
Çelikler Taahhüt İnşaat ve Sanayi A.Ş.	Özel	369	23	383	387	0,00	100,00	0,00
Çepaş Galvaniz Demir Çelik Madencilik İnş. Nak. Tic. ve San. A.Ş.	Özel	381	25	407	411	0,00	100,00	0,00
Çetinkaya Mensucat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	40	40	0,00	100,00	0,00
Çığır Kimya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	352	20	484	488	0,00	100,00	0,00
Çilek Mobilya Sanayi ve Pazarlama Ticaret A.Ş.	Özel	332	31	443	447	0,00	100,00	0,00
Çimbeton Hazır beton ve Prefabrik Yapı Elemanları San. ve Tic. A.Ş.	Özel	369	23	204	207	0,00	100,00	0,00

Kuruluşlar	Sektör	Ekonomik Faaliyet Kodu (ISIC Rev. 2)	Ekonomik Faaliyet Kodu (NACE Rev. 2)	Kamu / Özel Sıralaması	Genel Sıralama	Sermaye Dağılımı		
						Kamu	Özel	Yabancı
ÇİNKOM Çinko Kurşun Metal ve Madencilik San. Tic. A.Ş.	Özel	372	24	431	435	0,00	100,00	0,00
Çukurova İnşaat Makinaları San. ve Tic. A.Ş.	Özel	384	29	233	236	0,00	100,00	0,00

D

Dalan Kimya Endüstri A.Ş.	Özel	352	20	145	148	0,00	100,00	0,00
Debateks Tekstil San. ve Dış Tic. Ltd. Şti.	Özel	322	14	397	401	0,00	100,00	0,00
Della Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	313	11	185	188	0,00	100,00	0,00
Demirciler Gıda Sanayi A.Ş.	Özel	311	10	87	88	0,00	100,00	0,00
Demirsan Haddecilik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	371	24	291	294	0,00	100,00	0,00
Demisaş Döküm Emaye Mamulleri Sanayi A.Ş.	Özel	372	24	110	112	0,00	100,00	0,00
DESA Deri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	323	15	240	243	0,00	100,00	0,00
Destebaşı Grup İnşaat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	369	23	260	263	0,00	100,00	0,00
DOĞTAŞ Doğanlar Mobilya İmalat Enerji Üretim San. ve Tic. A.Ş.	Özel	332	31	96	97	0,00	50,00	50,00
Dorçe Prefabrik Yapı ve İnşaat San. Tic. A.Ş.	Özel	381	25	143	146	0,00	100,00	0,00
Doruk Ev Gereçleri San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	383	27	242	245	0,00	0,00	100,00
Dost Fındık Gıda Kuy. İnş. Tah. Nak. Tur. Müh. İç ve Dış Tic. Ltd. Şti.	Özel	311	10	248	251	0,00	100,00	0,00
Dow Türkiye Kimya San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	351	20	244	247	0,00	0,00	100,00
Duran-Doğan Basım ve Ambalaj Sanayi A.Ş.	Özel	341	17	424	428	0,00	100,00	0,00
Düzce Cam San. ve Tic. A.Ş.	Özel	362	23	179	182	0,00	100,00	0,00
DYO Matbaa Mürekkepleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	352	20	437	441	0,00	100,00	0,00

E

E.N.A. Tekstil Tic. ve San. A.Ş.	Özel	321	13	372	375	0,00	100,00	0,00
Eczacıbaşı-Baxter Hastane Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	352	21	198	201	0,00	50,00	50,00
Edirne Yağ San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	7	7	0,00	100,00	0,00
Ege Endüstri ve Ticaret A.Ş.	Özel	384	29	71	71	0,00	100,00	0,00
Ege Fren San. ve Tic. A.Ş.	Özel	384	29	415	419	0,00	51,00	49,00
Ege Gübre Sanayii A.Ş.	Özel	351	20	76	76	0,00	100,00	0,00
Ege Kimya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	351	20	220	223	0,00	100,00	0,00
EGEPLAST Ege Plastik Tic. ve San. A.Ş.	Özel	356	22	323	326	0,00	100,00	0,00
Ego Elektrikli Aletler Sanayi A.Ş.	Özel	383	27	446	450	0,00	0,00	100,00
Eker Süt Ürünleri Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	2	2	0,00	50,00	50,00
Ekiciler Süt Gıda Tarım Hayvancılık San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	88	89	0,00	100,00	0,00
Ekoten Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	195	198	0,00	100,00	0,00
Ekü Fren Kampana ve Döküm San. A.Ş.	Özel	384	29	486	490	0,00	100,00	0,00
Elazığ Altınova Çimento San. Tic. A.Ş.	Özel	369	23	256	259	0,00	100,00	0,00
Elba Bant San. ve Tic. A.Ş.	Özel	341	17	411	415	0,00	100,00	0,00
Elektromed Elektronik Sanayi ve Sağlık Hizm. A.Ş.	Özel	385	26	255	258	0,00	100,00	0,00
ELEKTROSAN Elektro Bakır Sanayii A.Ş.	Özel	372	24	300	303	0,00	100,00	0,00
Elif Fındık San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	311	10	366	369	0,00	100,00	0,00
Elit Çikolata ve Şekerleme Sanayi A.Ş.	Özel	311	10	311	314	0,00	63,75	36,25
ELKON Elevatör Konveyör ve Makina San. ve Tic. A.Ş.	Özel	382	28	428	432	0,00	100,00	0,00
Elvan Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	53	53	0,00	100,00	0,00
Emek Yağ Sanayi A.Ş.	Özel	311	10	292	295	0,00	100,00	0,00
Emin Tarım San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	465	469	0,00	100,00	0,00
Emta Kablo San. ve Tic. A.Ş.	Özel	383	27	161	164	0,00	100,00	0,00
Erbak-Uludağ İçecek San. ve Tic. A.Ş.	Özel	313	11	330	333	0,00	100,00	0,00
Erçal Fındık Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	344	347	0,00	100,00	0,00

Kuruluşlar	Sektör	Ekonomik Faaliyet Kodu (ISIC Rev. 2)	Ekonomik Faaliyet Kodu (NACE Rev. 2)	Kamu / Özel Sıralaması	Genel Sıralama	Sermaye Dağılımı		
						Kamu	Özel	Yabancı
Erdoğanlar Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	Özel	372	24	361	364	0,00	100,00	0,00
Ergaz San. ve Tic. A.Ş.	Özel	353	19	137	140	0,00	100,00	0,00
Erikli Su ve Meşrubat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	313	11	12	12	0,00	10,00	90,00
Erikoğlu Emaye Bakır Tel Sanayi A.Ş.	Özel	383	27	294	297	0,00	100,00	0,00
Erişler Yem San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	434	438	0,00	100,00	0,00
Erkul Kozmetik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	352	20	349	352	0,00	100,00	0,00
Erkunt Sanayi A.Ş.	Özel	372	24	70	70	0,00	100,00	0,00
Ermaksan Makina San. ve Tic. A.Ş.	Özel	382	28	226	229	0,00	100,00	0,00
Ertu Demir Çelik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	371	24	9	9	0,00	100,00	0,00
Eruslu Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	97	98	0,00	100,00	0,00
Eti Elektrometalurji A.Ş.	Özel	371	24	335	338	0,00	100,00	0,00
EVAS Ev Aletleri Sanayi Ltd. Şti.	Özel	371	24	483	487	0,00	100,00	0,00
Exper Bilgisayar Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	382	26	205	208	0,00	100,00	0,00

F								
Farmamak Ambalaj Maddeleri ve Ambalaj Makineleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	356	22	426	430	0,00	100,00	0,00
Femaş Metal San. ve Tic. A.Ş.	Özel	383	27	146	149	0,00	100,00	0,00
Feniş Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	Özel	371	24	148	151	0,00	100,00	0,00
Ferro Döküm San. ve Dış Tic. A.Ş.	Özel	372	24	103	105	0,00	100,00	0,00
Festival Halı San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	438	442	0,00	100,00	0,00
Formfleks Yalıtım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	384	29	456	460	0,00	100,00	0,00
Frigoglass Turkey Soğutma Sanayi İç ve Dış Tic. A.Ş.	Özel	382	28	214	217	0,00	0,04	99,96
Frimpeks Kimya ve Etiket San. Tic. A.Ş.	Özel	341	17	72	72	0,00	100,00	0,00

G								
G.Ç.S. Metal Çatı İzolasyon Taahhüt Tic. ve San. A.Ş.	Özel	381	25	283	286	0,00	100,00	0,00
Gamateks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	322	14	21	21	0,00	100,00	0,00
Gemciler Güven Metal San. ve Tic. A.Ş.	Özel	372	24	113	115	0,00	100,00	0,00
GENTAŞ Genel Metal San. ve Tic. A.Ş.	Özel	331	16	237	240	0,00	100,00	0,00
Gentaş Kimya San. ve Tic. Pazarlama A.Ş.	Özel	351	20	224	227	0,00	100,00	0,00
Gizem Seramik Frit ve Glazür San. ve Tic. A.Ş.	Özel	352	20	296	299	0,00	100,00	0,00
Göliplik Şeremet Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	63	63	0,00	100,00	0,00
Görkem Giyim San. ve Tic. A.Ş.	Özel	322	14	445	449	0,00	100,00	0,00
Grammer Koltuk Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	332	31	132	135	0,00	0,63	99,37
GRANİSER Granit Seramik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	361	23	68	68	0,00	100,00	0,00
Gurme Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	311	10	182	185	0,00	100,00	0,00
Güçlü Dokuma Tekstil Taşımacılık ve Plastik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	34	34	0,00	100,00	0,00
Gülsan Gıda San. Tic. A.Ş.	Özel	311	10	409	413	0,00	100,00	0,00
Günkar Tekstil Turizm İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	322	14	479	483	0,00	100,00	0,00
Gür İplik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	458	462	0,00	100,00	0,00
Gürkan Ofis Mobilyaları San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	332	31	476	480	0,00	100,00	0,00
Gürmen Giyim San. ve Tic. A.Ş.	Özel	322	14	139	142	0,00	100,00	0,00
Gürsoy Tarımsal Ürünler Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	84	85	0,00	100,00	0,00
Gürsoy Yem Gıda ve Hayvancılık San. Tic. Ltd. Şti.	Özel	311	10	55	55	0,00	100,00	0,00

H								
Halkalı Kağıt Karton San. ve Tic. A.Ş.	Özel	341	17	168	171	0,00	100,00	0,00
Hamaratlı Tekstil Konfeksiyon San. ve Tic. A.Ş.	Özel	322	14	353	356	0,00	100,00	0,00

Kuruluşlar	Sektör	Ekonomik Faaliyet Kodu (ISIC Rev. 2)	Ekonomik Faaliyet Kodu (NACE Rev. 2)	Kamu / Özel Sıralaması	Genel Sıralama	Sermaye Dağılımı		
						Kamu	Özel	Yabancı
Harput Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	324	327	0,00	100,00	0,00
Hasırcı Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	343	346	0,00	100,00	0,00
Hastavuk Gıda Tarım Hayvancılık San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	313	316	0,00	100,00	0,00
Hatboru Çelik Boru San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	371	24	207	210	0,00	100,00	0,00
Hekimoğlu Un Fabrikası Tic. ve San. A.Ş.	Özel	311	10	33	33	0,00	100,00	0,00
Hektaş Ticaret T.A.Ş.	Özel	352	20	382	386	0,00	100,00	0,00
Hema Otomotiv Sistemleri A.Ş.	Özel	384	29	433	437	0,00	100,00	0,00
Hema TRW Otomotiv Direksiyon Sistemleri A.Ş.	Özel	384	29	60	60	0,00	80,00	20,00
Hisar Çelik Döküm San. ve Tic. A.Ş.	Özel	372	24	299	302	0,00	100,00	0,00
Hisarlar Makina San. ve Tic. A.Ş.	Özel	382	33	124	126	0,00	84,30	15,70
Hitit Seramik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	361	23	337	340	0,00	100,00	0,00

I

Ilsan Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	491	495	0,00	100,00	0,00
Intersource Tekstil ve Konfeksiyon San. ve Tic. A.Ş.	Özel	322	14	482	486	0,00	100,00	0,00
Işık Ahşap Profil Lojistik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	331	16	275	278	0,00	100,00	0,00
Işık Plastik Sanayi ve Dış Ticaret Pazarlama A.Ş.	Özel	356	22	439	443	0,00	100,00	0,00

i

İ. E. Ulagay İlaç Sanayii T.A.Ş.	Özel	352	21	81	81	0,00	12,00	88,00
İba Kimya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	352	20	340	343	0,00	100,00	0,00
İhlas Gazetecilik A.Ş.	Özel	342	18	451	455	0,00	100,00	0,00
İmteks Giyim San. ve Tic. A.Ş.	Özel	322	14	184	187	0,00	100,00	0,00
İpek Yem ve Gıda San. Tic. A.Ş.	Özel	311	10	246	249	0,00	100,00	0,00
İshakoğlu Gıda Nakliye ve İnşaat San. ve Dış Tic. Ltd. Şti.	Özel	311	10	189	192	0,00	100,00	0,00
İskur Örmecilik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	351	354	0,00	100,00	0,00
İSPAK İzmit Sıvı Paketleme Sanayi A.Ş.	Özel	342	18	477	481	0,00	100,00	0,00
İstanbul Halk Ekmek Un ve Unlu Maddeler Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Kamu	311	10	3	127	100,00	0,00	0,00
İSTON İstanbul Beton Elemanları ve Hazır Beton Fabrikaları San. ve Tic. A.Ş.	Kamu	369	23	2	102	100,00	0,00	0,00
İşbir Sünger Sanayi A.Ş.	Özel	351	20	24	24	0,00	100,00	0,00
İzi Süt ve Gıda Mamülleri San. Tic. A.Ş.	Özel	311	10	454	458	0,00	100,00	0,00
İzopolü Yapı Elemanları Taahhüt San. ve Tic. A.Ş.	Özel	371	24	368	371	0,00	49,00	51,00

J

JANTSA Jant San. ve Tic. A.Ş.	Özel	384	29	101	103	1,80	98,20	0,00
Jotun Boya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	352	20	35	35	0,00	0,00	100,00

K

KabloteK Kablo San. ve Tic. A.Ş.	Özel	383	27	163	166	0,00	100,00	0,00
Kahramanmaraş Kağıt San. ve Tic. A.Ş.	Özel	341	17	225	228	0,00	100,00	0,00
Kale Nobel Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	Özel	341	17	327	330	0,00	50,00	50,00
Kale Oto Radyatör San. ve Tic. A.Ş.	Özel	384	29	136	139	0,00	100,00	0,00
Kalibre Boru San. ve Tic. A.Ş.	Özel	371	24	188	191	0,00	100,00	0,00
Kaltun Madencilik Sanayi Nakliye ve Akaryakıt Ticaret A.Ş.	Özel	210	08	109	111	0,00	100,00	0,00
Kanca El Aletleri Dövme Çelik ve Makina Sanayi A.Ş.	Özel	384	29	235	238	0,00	100,00	0,00
Kaplamin Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	Özel	341	17	418	422	0,00	70,83	29,17
Kaplan Kardeşler Halı San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	321	13	30	30	0,00	100,00	0,00
Karacasu Tekstil Tic. ve San. A.Ş.	Özel	321	13	379	383	0,00	100,00	0,00

Kuruluşlar	Sektör	Ekonomik Faaliyet Kodu (ISIC Rev. 2)	Ekonomik Faaliyet Kodu (NACE Rev. 2)	Kamu / Özel Sıralaması	Genel Sıralama	Sermaye Dağılımı		
						Kamu	Özel	Yabancı
Karaçuha Tarım Ürünleri İthalat İhracat San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	311	10	355	358	0,00	100,00	0,00
Karadere Tarım Ürünleri Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	311	10	91	92	0,00	100,00	0,00
Karbel Konfeksiyon San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	322	14	270	273	0,00	100,00	0,00
Kardem Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	322	14	160	163	0,00	100,00	0,00
Karel Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	383	26	362	365	0,00	100,00	0,00
Karsu Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	181	184	0,00	100,00	0,00
Karyer Isı Transfer San. ve Tic. A.Ş.	Özel	382	28	423	427	0,00	100,00	0,00
Kasar ve Dual Tekstil Sanayii A.Ş.	Özel	321	13	74	74	0,00	100,00	0,00
Katmerciler Araç Üstü Ekipman San. ve Tic. A.Ş.	Özel	384	29	174	177	0,00	100,00	0,00
Katsan Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	312	10	429	433	0,00	100,00	0,00
Kaynak İplik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	346	349	0,00	100,00	0,00
Kendirliiler Haddecilik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	371	24	79	79	0,00	100,00	0,00
Kıvanç Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	199	202	0,00	100,00	0,00
KİBSAŞ Karadeniz İnşaat ve Beton San. ve Tic. A.Ş.	Özel	369	23	5	5	0,00	100,00	0,00
Kilim Mobilya Kanepe San. ve Tic. A.Ş.	Özel	332	31	41	41	0,00	100,00	0,00
Kimteks Tekstil İnşaat Tic. ve San. A.Ş.	Özel	321	13	265	268	0,00	100,00	0,00
KLİMASAN Klima San. ve Tic. A.Ş.	Özel	382	28	50	50	0,00	100,00	0,00
Kombassan Kağıt Matbaa Gıda ve Tekstil San. Tic. A.Ş.	Özel	342	18	180	183	0,00	100,00	0,00
KOMGIDA Kombassan Gıda İhtiyaç Mad. ve Petrol Ür. San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	378	382	0,00	100,00	0,00
Kompen PVC Yapı ve İnşaat Malzemeleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	356	22	367	370	0,00	100,00	0,00
Komyapı Hazır Beton Prefabrik İnşaat Taahhüt San. ve Tic. A.Ş.	Özel	369	23	200	203	0,00	100,00	0,00
Kozlu Gıda İmalat San. Tic. ve Taşımacılık A.Ş.	Özel	311	10	15	15	0,00	100,00	0,00
Kula Yağ ve Emek Yem San. Tic. A.Ş.	Özel	311	10	193	196	0,00	100,00	0,00
Kurtoğlu Bakır Kurşun Sanayi A.Ş.	Özel	372	24	278	281	0,00	100,00	0,00
Küçükarslanlar Bakır Çinko San. ve Tic. A.Ş.	Özel	372	24	262	265	0,00	100,00	0,00
Küçüker Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	210	213	0,00	100,00	0,00
Kümaş Manyezit Sanayi A.Ş.	Özel	369	23	197	200	0,00	100,00	0,00
Kütahya Şeker Fabrikası A.Ş.	Özel	311	10	478	482	0,00	100,00	0,00

M								
Magnesit A.Ş.	Özel	369	23	92	93	0,00	0,00	100,00
MARTEKS Maraş Tekstil Sanayi A.Ş.	Özel	321	13	452	456	0,00	100,00	0,00
Matel Hammadde San. ve Tic. A.Ş.	Özel	361	23	475	479	0,00	100,00	0,00
Matraş Deri Mamülleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	323	15	453	457	0,00	100,00	0,00
Maysan Mando Otomotiv Parçaları San. ve Tic. A.Ş.	Özel	384	29	342	345	0,00	50,00	50,00
Mayteks Örmek San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	396	400	0,00	100,00	0,00
Melike Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	54	54	0,00	100,00	0,00
Meltem Kimya ve Tekstil San. İth. İhr. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	352	20	67	67	0,00	100,00	0,00
Meltem Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	178	181	0,00	100,00	0,00
Memişoğlu Tarım Ürünleri Ticaret Ltd. Şti.	Özel	311	10	117	119	0,00	100,00	0,00
Merinos Mobilya Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	332	31	336	339	0,00	100,00	0,00
Merter Helva San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	187	190	0,00	100,00	0,00
Mes Yağ ve Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	230	233	0,00	100,00	0,00
Metal Matris San. ve Tic. A.Ş.	Özel	371	24	261	264	0,00	100,00	0,00
Meteksan Matbaacılık ve Teknik San. Tic. A.Ş.	Özel	341	17	123	125	0,00	100,00	0,00
Micha Galvanizli Çelik Konstrüksiyon San. ve Tic. A.Ş.	Özel	381	25	461	465	0,00	50,00	50,00
Migiboy Tekstil San. ve Dış Tic. Ltd. Şti.	Özel	321	13	209	212	0,00	100,00	0,00
Mikropor Makina San. ve Tic. A.Ş.	Özel	382	28	310	313	0,00	100,00	0,00

Kuruluşlar	Sektör	Ekonomik Faaliyet Kodu (ISIC Rev. 2)	Ekonomik Faaliyet Kodu (NACE Rev. 2)	Kamu / Özel Sıralaması	Genel Sıralama	Sermaye Dağılımı		
						Kamu	Özel	Yabancı
Milkay Teknik Tekstil Sanayi A.Ş.	Özel	321	13	348	351	0,00	100,00	0,00
Mioro Hediyelik Eşya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	390	32	448	452	0,00	100,00	0,00
Modern Beton San. ve Tic. A.Ş.	Özel	369	23	122	124	0,00	100,00	0,00
Modern Enerji Elektrik Üretim A.Ş.	Özel	400	35	36	36	0,00	100,00	0,00
Mogul Tekstil San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	321	13	176	179	0,00	100,00	0,00
Mondi Yatak Yorgan San. ve Tic. A.Ş.	Özel	332	31	254	257	0,00	100,00	0,00
Motif Dokuma Halı ve Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	447	451	0,00	100,00	0,00
Murat Ticaret Kablo Sanayi A.Ş.	Özel	384	29	269	272	0,00	100,00	0,00
Muratbey Gıda ve Süt Ürünleri Paz. San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	311	10	325	328	0,00	100,00	0,00
Muratlı Karton Kağıt San. ve Tic. A.Ş.	Özel	341	17	388	392	0,00	100,00	0,00
Mutlu Makarnacılık San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	19	19	0,00	100,00	0,00

N

Narteks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	328	331	0,00	100,00	0,00
Netaş Telekomünikasyon A.Ş.	Özel	383	26	144	147	0,00	48,59	51,41
Niğdelioğlu Metal Döküm İnş. San. Tic. Ltd. Şti.	Özel	372	24	381	385	0,00	100,00	0,00
Nil Örmecilik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	257	260	0,00	100,00	0,00
Nitromak DNX Kimya Sanayii A.Ş.	Özel	352	20	140	143	0,00	0,00	100,00
Novaplast Plastik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	356	22	191	194	0,00	100,00	0,00

O

Obasan Gıda İnşaat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	403	407	0,00	97,00	3,00
Oğuz Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	273	276	0,00	100,00	0,00
Oğuz Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	13	13	0,00	100,00	0,00
Onduline Avrasya İnşaat Malzemeleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	369	23	66	66	0,00	0,00	100,00
Ongan Tekstil San. ve Dış Tic. A.Ş.	Özel	321	13	75	75	0,00	100,00	0,00
Orhan Karakoç Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	98	99	0,00	100,00	0,00
Orka Tarım Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	311	10	23	23	0,00	100,00	0,00
ORMA Orman Mahsulleri İntegre San. ve Tic. A.Ş.	Özel	331	16	232	235	0,00	100,00	0,00
Or-Pa Pazarlama ve Tekstil Sanayi A.Ş.	Özel	322	14	94	95	0,00	100,00	0,00
Osman Akça Tarım Ürünleri İthalat İhracat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	142	145	0,00	100,00	0,00
Oyka Kağıt Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	Özel	341	17	45	45	0,00	100,00	0,00
Ozanteks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	104	106	0,00	100,00	0,00
Ozon Tekstil Konfeksiyon San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	218	221	0,00	100,00	0,00

Ö

Örgen Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	312	10	194	197	0,00	100,00	0,00
Örma Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	322	14	376	379	0,00	100,00	0,00
Özbal Çelik Boru San. Tic. ve Taahhüt A.Ş.	Özel	371	24	375	378	0,00	100,00	0,00
Özdemir Boru Profil San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	371	24	49	49	0,00	100,00	0,00
Özerdem Mensucat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	266	269	0,00	100,00	0,00
Özgörkey Gıda Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	82	82	0,00	100,00	0,00
Özgüven Kablo San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	383	27	406	410	0,00	100,00	0,00
Özkoyuncu Madencilik Metalurji İnşaat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	210	07	48	48	0,00	100,00	0,00
Özlem Tarım Ürünleri A.Ş.	Özel	311	10	238	241	0,00	85,00	15,00
Öztiryakiler Madeni Eşya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	382	28	105	107	0,00	100,00	0,00
Özyaşar Tel ve Galvanizleme Sanayi A.Ş.	Özel	371	24	186	189	0,00	100,00	0,00
Özyılmaz Fındık Tic. ve San. Ltd. Şti.	Özel	311	10	356	359	0,00	100,00	0,00

Kuruluşlar	Sektör	Ekonomik Faaliyet Kodu (ISIC Rev. 2)	Ekonomik Faaliyet Kodu (NACE Rev. 2)	Kamu / Özel Sıralaması	Genel Sıralama	Sermaye Dağılımı		
						Kamu	Özel	Yabancı

P

P.M.S. Metal Profil Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	Özel	372	24	121	123	0,00	100,00	0,00
Pamir Gıda Sanayi A.Ş.	Özel	311	10	282	285	0,00	0,00	100,00
Parsan Makina Parçaları Sanayii A.Ş.	Özel	384	29	358	361	0,00	100,00	0,00
Pelit Pastacılık ve Gıda Sanayi A.Ş.	Özel	311	10	308	311	0,00	100,00	0,00
Pelsan Tekstil Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	377	381	0,00	100,00	0,00
Penguen Gıda Sanayii A.Ş.	Özel	311	10	399	403	0,00	74,21	25,79
Petro Yağ ve Kimyasallar San. ve Tic. A.Ş.	Özel	353	19	249	252	0,00	100,00	0,00
Pınar Su San. ve Tic. A.Ş.	Özel	313	11	333	336	0,00	100,00	0,00
Pilenpak Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	Özel	341	17	332	335	0,00	100,00	0,00
PİMAŞ Plastik İnşaat Malzemeleri A.Ş.	Özel	356	22	135	138	0,00	100,00	0,00
Pireks Bakır Alaşımları San. ve Tic. A.Ş.	Özel	372	24	329	332	0,00	100,00	0,00
Plastay Kimya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	351	20	252	255	0,00	100,00	0,00
Plastifay Kimya Endüstrisi A.Ş.	Özel	352	20	171	174	0,00	100,00	0,00
PNS Pendik Nişasta Sanayi A.Ş.	Özel	311	10	3	3	0,00	100,00	0,00
Polisan Kimya Sanayi A.Ş.	Özel	351	20	247	250	0,00	100,00	0,00
Polyteks Tekstil Sanayi Araştırma ve Eğitim A.Ş.	Özel	352	20	250	253	0,00	100,00	0,00
Prekons İnşaat Sanayi A.Ş.	Özel	381	25	108	110	0,00	100,00	0,00
Pressan Madeni Eşya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	384	29	364	367	0,00	60,00	40,00
Proteksan Turkuaz Yat Sanayi A.Ş.	Özel	384	30	258	261	0,00	100,00	0,00

R

R E Teks Tekstil San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	322	14	485	489	0,00	100,00	0,00
Riga Boya Yapı Kimyasalları ve Madeni Yağ İth. İhr. İnş. Taah. Ltd. Şti.	Özel	352	20	212	215	0,00	100,00	0,00
Ritaş Kimya ve Tekstil San. Tic. A.Ş.	Özel	321	13	472	476	0,00	100,00	0,00
Roma Plastik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	356	22	25	25	0,00	100,00	0,00
Roteks Tekstil İhracat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	322	14	215	218	0,00	100,00	0,00

S

S.B.S. Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	322	14	496	500	0,00	100,00	0,00
S.S. Tariş Pamuk ve Yağlı Tohumlar Tarım Satış Kooperatifleri Birliği	Özel	311	10	490	494	0,00	100,00	0,00
S.S. Tariş Üzüm Tarım Satış Kooperatifleri Birliği	Özel	311	10	100	101	0,00	100,00	0,00
Sabırlar Fındık İhracat Ltd. Şti.	Özel	311	10	410	414	0,00	100,00	0,00
Safa Tarım A.Ş.	Özel	352	20	419	423	0,00	100,00	0,00
SAFAŞ Saf Plastik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	356	22	354	357	0,00	100,00	0,00
Safyün Halı Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	158	161	0,00	100,00	0,00
Saide Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	322	14	390	394	0,00	100,00	0,00
Salteks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	393	397	0,00	100,00	0,00
Samet Kalıp ve Madeni Eşya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	381	25	44	44	0,00	100,00	0,00
Sampa Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	Özel	382	28	277	280	0,00	100,00	0,00
Samsun Yem San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	302	305	0,00	100,00	0,00
Samur Halıları San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	398	402	0,00	100,00	0,00
Sanica Isı Sanayi A.Ş.	Özel	356	22	425	429	0,00	100,00	0,00
Santa Farma İlaç Sanayii A.Ş.	Özel	352	21	8	8	0,00	100,00	0,00
Sapro Temizlik Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	352	20	281	284	0,00	100,00	0,00
Saray Halı A.Ş.	Özel	321	13	392	396	0,00	100,00	0,00
Saray Tarım ve Hayvancılık A.Ş.	Özel	311	10	77	77	0,00	100,00	0,00

Kuruluşlar	Sektör	Ekonomik Faaliyet Kodu (ISIC Rev. 2)	Ekonomik Faaliyet Kodu (NACE Rev. 2)	Kamu / Özel Sıralaması	Genel Sıralama	Sermaye Dağılımı		
						Kamu	Özel	Yabancı
Sardunya Gıda Mutfak İşletmeleri Ticaret A.Ş.	Özel	311	10	80	80	0,00	100,00	0,00
Sarıgözoğlu Hidrolik Makina ve Kalıp San. ve Tic. A.Ş.	Özel	381	25	263	266	0,00	100,00	0,00
Sarılar Dış Ticaret Ltd. Şti.	Özel	311	10	317	320	0,00	100,00	0,00
SCA Yıldız Kağıt ve Kişisel Bakım Üretim A.Ş.	Özel	341	17	64	64	0,00	50,00	50,00
Selkasan Kağıt ve Paketleme Malzemeleri İmalatı San. ve Tic. A.Ş.	Özel	341	17	259	262	0,00	51,00	49,00
Selva Gıda Sanayi A.Ş.	Özel	311	10	239	242	0,00	100,00	0,00
Sem Plastik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	356	22	487	491	0,00	100,00	0,00
Sepaş Plastik Kimya İnşaat Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	Özel	356	22	303	306	0,00	100,00	0,00
Serin Makina San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	384	29	404	408	0,00	100,00	0,00
Serko Tekstil Gıda Orman Ürünleri Demir Çelik San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	372	24	464	468	0,00	100,00	0,00
Serra Sünger Kimya İnş. Nak. Petrol Ür. Süper Market ve Turizm San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	356	22	297	300	0,00	100,00	0,00
Sezon Pirinç ve Tarım Ürünleri Gıda San. Tic. A.Ş.	Özel	311	10	222	225	0,00	100,00	0,00
SFC Entegre Orman Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	331	16	17	17	0,00	100,00	0,00
Shamrock Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	341	344	0,00	100,00	0,00
Siddık Kardeşler Haddecilik San. Tic. Ltd. Şti.	Özel	371	24	151	154	0,00	100,00	0,00
SİFAŞ Sentetik İplik Fabrikaları A.Ş.	Özel	321	13	494	498	0,00	100,00	0,00
Sika Yapı Kimyasalları A.Ş.	Özel	351	20	221	224	0,00	0,00	100,00
Sistem Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	Özel	372	24	133	136	0,00	100,00	0,00
Söke Değirmencilik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	130	133	0,00	100,00	0,00
Söktaş Dokuma İşletmeleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	363	366	0,00	100,00	0,00
Spot Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	322	14	374	377	0,00	100,00	0,00
Subor Boru San. ve Tic. A.Ş.	Özel	355	22	305	308	0,00	50,00	50,00
Sunel Ticaret Türk A.Ş.	Özel	314	12	227	230	0,00	100,00	0,00
Sunteks Dokuma Boya Apre San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	190	193	0,00	100,00	0,00
Surtel Kablo Sanayii A.Ş.	Özel	383	27	347	350	0,00	100,00	0,00

Ş

Şahin Pamuk Enerji San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	321	13	141	144	0,00	100,00	0,00
Şahin-Melek Et ve Et Mamülleri Gıda San. Tic. Ltd. Şti.	Özel	311	10	455	459	0,00	100,00	0,00

T

T.T.L. Tütün San. ve Dış Tic. A.Ş.	Özel	314	12	1	1	0,00	100,00	0,00
Tahsildaroğlu Süt Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	309	312	0,00	100,00	0,00
Tamteks Tekstil Konfeksiyon İmalatı ve Ticareti A.Ş.	Özel	322	14	271	274	0,00	100,00	0,00
Taner Triko San. ve Tic. A.Ş.	Özel	322	14	441	445	0,00	100,00	0,00
TARFAŞ Tarımsal Faaliyetler San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	106	108	0,00	100,00	0,00
Tat Makarnacılık San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	370	373	0,00	100,00	0,00
Tayaş Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	435	439	0,00	100,00	0,00
Tekinak Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	339	342	0,00	100,00	0,00
Teknik Malzeme Tic. ve San. A.Ş.	Özel	384	29	134	137	0,00	50,00	50,00
Teknopanel Çatı ve Cephe Panelleri Üretim San. Tic. A.Ş.	Özel	369	23	59	59	0,00	100,00	0,00
Teksim Giyim San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	322	14	463	467	0,00	100,00	0,00
Tellioglu Yem-Gıda Entegre Tesisleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	83	84	0,00	100,00	0,00
Termikel Madeni Eşya San. İhr. ve İth. Tic. A.Ş.	Özel	383	27	183	186	0,00	100,00	0,00
TERSAN Tersanecilik Taşımacılık San. ve Tic. A.Ş.	Özel	384	30	284	287	0,00	100,00	0,00
Teverpan MDF Levha San. ve Tic. A.Ş.	Özel	331	16	78	78	0,00	100,00	0,00
TI Otomotiv San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	384	29	350	353	0,00	0,00	100,00
Ticaret ve Sanayi Kontuvarı T.A.Ş.	Özel	311	10	290	293	0,00	100,00	0,00
Tirsan Kardan San. ve Tic. A.Ş.	Özel	382	28	162	165	0,00	100,00	0,00
TMO Genel Müdürlüğü Afyon Alkoloidleri Fabrikası	Kamu	352	21	4	380	100,00	0,00	0,00

Kuruluşlar	Sektör	Ekonomik Faaliyet Kodu (ISIC Rev. 2)	Ekonomik Faaliyet Kodu (NACE Rev. 2)	Kamu / Özel Sıralaması	Genel Sıralama	Sermaye Dağılımı		
						Kamu	Özel	Yabancı
Tosunoğulları Mobilya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	332	31	492	496	0,00	100,00	0,00
Toyota Boshoku Türkiye Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	Özel	384	29	129	132	0,00	0,00	100,00
Tukaş Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	267	270	0,00	100,00	0,00
Tuncel Kimya ve Boya Sanayi A.Ş.	Özel	352	20	316	319	0,00	100,00	0,00
Türk Ytong Sanayi A.Ş.	Özel	369	23	149	152	0,00	74,59	25,41
Türkiye Demiryolu Makinaları Sanayii A.Ş. (TÜDEMSAŞ)	Kamu	384	30	1	83	100,00	0,00	0,00
TYH Uluslararası Tekstil Pazarlama San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	298	301	0,00	100,00	0,00

U

Uğurdemir Halı San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	321	13	412	416	0,00	100,00	0,00
Uludağ Maden Suları T.A.Ş.	Özel	313	11	268	271	0,00	100,00	0,00
Ulusoy Elektrik İmalat Taahhüt ve Ticaret A.Ş.	Özel	383	27	126	129	0,00	100,00	0,00
Unat Yağ Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	38	38	0,00	100,00	0,00
UNMAŞ Unlu Mamüller San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	6	6	0,00	70,01	29,99
Uşak Seramik Sanayi A.Ş.	Özel	369	23	229	232	0,00	100,00	0,00
Uzmar Gemi İnşa San. ve Tic. A.Ş.	Özel	384	30	219	222	0,00	100,00	0,00

Ü

Ünal Sentetik Dokuma San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	318	321	0,00	100,00	0,00
Üniteks Tekstil ve Ticaret A.Ş.	Özel	322	14	155	158	0,00	100,00	0,00
Üniversal Tekstil San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	321	13	153	156	0,00	100,00	0,00
Ünsa Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	Özel	356	22	47	47	0,00	0,00	100,00
Üntel Kabloları San. ve Tic. A.Ş.	Özel	383	27	460	464	0,00	100,00	0,00

V

Valf Sanayii A.Ş.	Özel	382	28	213	216	0,00	100,00	0,00
Varol Beton ve Yapı Endüstri San. Tic. A.Ş.	Özel	369	23	289	292	0,00	100,00	0,00
Vefa Prefabriye Yapılar San. Tic. A.Ş.	Özel	381	25	208	211	0,00	100,00	0,00
Venus Giyim San. ve Tic. A.Ş.	Özel	322	14	102	104	0,00	100,00	0,00
Verde Yağ Besin Maddeleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	373	376	0,00	100,00	0,00
Vezirköprü Orman Ürünleri ve Kağıt Sanayi A.Ş.	Özel	331	16	28	28	0,00	100,00	0,00
Viking Kağıt ve Selüloz A.Ş.	Özel	341	17	322	325	0,00	100,00	0,00

Y

Yasin Kaplan Halı San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	304	307	0,00	100,00	0,00
Yaşar Dondurma ve Gıda Maddeleri A.Ş.	Özel	311	10	272	275	0,00	100,00	0,00
YATAŞ Yatak ve Yorgan San. Tic. A.Ş.	Özel	332	31	37	37	0,00	100,00	0,00
Yazaki Wiring Technologies Türkiye Elektrik Sistemleri San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	384	29	285	288	0,00	0,00	100,00
Yemsel Tavukçuluk Hayvancılık Yem Hammaddeleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	314	317	0,00	100,00	0,00
Yıldız Cam San. ve Tic. A.Ş.	Özel	362	23	352	355	0,00	100,00	0,00
Yıldız Granini Meyve Suyu San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	10	401	405	0,00	50,00	50,00
Yılmaz Redüktör San. ve Tic. A.Ş.	Özel	381	25	157	160	0,00	100,00	0,00
Yıltem Konfeksiyon San. ve Tic. A.Ş.	Özel	322	14	236	239	0,00	100,00	0,00
YİBİTAŞ Yozgat İşçi Birliği İnşaat Malzemeleri Tic. ve San. A.Ş.	Özel	369	23	459	463	0,00	100,00	0,00
Yurt Çimento San. ve Tic. A.Ş.	Özel	369	23	301	304	0,00	100,00	0,00
Yurtbay Seramik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	361	23	58	58	0,00	100,00	0,00

Z

Zahit Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	Özel	372	24	384	388	0,00	100,00	0,00
Zeki Mensucat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	13	319	322	0,00	100,00	0,00
ZF Sachs Süspansiyon Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	384	29	39	39	0,00	0,00	100,00

Adlarının Açıklanmasını İstemeyen Kuruluşların Sektörleri ve Sermaye Dağılımları

	Sektör	Ekonomik	Ekonomik	Kamu / Özel	Genel	Sermaye Dağılımı		
		Faaliyet Kodu (ISIC Rev.2)	Faaliyet Kodu (NACE Rev.2)			Sıralaması	Sıralama	Kamu
.....	Özel	369	23	16	16	0,00	100,00	0,00
.....	Özel	321	13	18	18	0,00	100,00	0,00
.....	Özel	383	27	27	27	0,00	100,00	0,00
.....	Özel	383	27	32	32	0,00	100,00	0,00
.....	Özel	383	27	52	52	0,00	100,00	0,00
.....	Özel	383	27	56	56	0,00	100,00	0,00
.....	Özel	356	22	95	96	0,00	100,00	0,00
.....	Özel	352	21	99	100	0,00	0,00	100,00
.....	Özel	381	25	107	109	0,00	50,00	50,00
.....	Özel	384	29	111	113	0,00	1,00	99,00
.....	Özel	381	25	112	114	0,00	79,21	20,79
.....	Özel	362	23	116	118	0,00	100,00	0,00
.....	Özel	383	27	128	131	0,00	100,00	0,00
.....	Özel	311	10	156	159	0,00	100,00	0,00
.....	Özel	384	29	167	170	0,00	100,00	0,00
.....	Özel	351	20	169	172	0,00	100,00	0,00
.....	Özel	356	22	177	180	0,00	10,00	90,00
.....	Özel	321	13	202	205	0,00	100,00	0,00
.....	Özel	322	14	243	246	0,00	100,00	0,00
.....	Özel	311	10	288	291	0,00	100,00	0,00
.....	Özel	321	13	307	310	0,00	100,00	0,00
.....	Özel	369	23	312	315	0,00	100,00	0,00
.....	Özel	342	18	331	334	0,00	100,00	0,00
.....	Özel	355	22	345	348	0,00	100,00	0,00
.....	Özel	311	10	365	368	0,00	100,00	0,00
.....	Özel	321	13	369	372	0,00	100,00	0,00
.....	Özel	341	17	386	390	0,00	100,00	0,00
.....	Özel	312	10	414	418	0,00	100,00	0,00
.....	Özel	369	23	416	420	0,00	0,00	100,00
.....	Özel	321	13	427	431	0,00	100,00	0,00
.....	Özel	351	20	444	448	0,00	49,00	51,00

Açıklama

- 1 - Ekonomik Faaliyet Kodu: 2012 yılında kuruluşların ekonomik faaliyet kodları hem Avrupa Topluluğu'nda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev. 2, 2013), hem de Birleşmiş Milletler-Tüm Ekonomik Faaliyetlerin Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması (ISIC Rev. 2)'na göre verilmiştir. Kuruluşların ekonomik faaliyet alanları, Ekonomik Faaliyet Kodları tablosunda görülmektedir.
- 2 - Kamu / Özel Sıralaması: Kuruluşların kamu ve özel kuruluş olmalarına göre kendi gruplarındaki sıra numaraları bu sütunda verilmiştir.
- 3 - İkinci 500 B.S.K. Sıralaması: Kuruluşların İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu içindeki genel sıralaması verilmiştir.
- 4 - Sermaye Dağılımı: Kuruluşların sermaye dağılımları (%) olarak kamu, özel yerli sermaye ve yabancı sermaye dağılımları verilmiştir.
- 5 - Adlarının Açıklanmasını İstemeyen Kuruluşlar: Bu bölümde İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu içinde sıralamaya giren, fakat adlarının açıklanmasını istemeyen kuruluşlara ait sektör dağılımları, adsız olarak, çalışmanın bütünlüğünü bozmamak için tabloya ek olarak verilmiştir.

2012 Yılında Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun Faaliyet Sonuçları

Prof. Dr. Özer ERTUNA
Okan Üniversitesi

Geçen ay Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun 2012 yılındaki faaliyetlerinin sonuçlarını değerlendirmiştik. Bu ay da İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun faaliyet sonuçlarını değerlendireceğiz. Bu değerlendirmelerimizin Türkiye'nin ileriye dönük siyasetler oluşturmaya yardımcı olmasını diliyoruz.

Bildiğimiz gibi Birinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu (Birinci 500) ve İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu (İkinci 500) kapsamına giren özel şirketler büyüklükleri bakımından önemli farklılık göstermektedir. 2011 yılında Birinci 500 kapsamındaki ortalama bir özel şirketin net satış gelirleri İkinci 500 kapsamındakilere kıyasla yaklaşık 6,5 misli daha büyüktü. Bu katsayı, 2012 yılında 6,4'e gerilemiştir. 2012 yılında Birinci ve İkinci 500 kapsamındaki şirketlerin büyüklüğü arasındaki farkın az da olsa azalmasının nedeni, Birinci 500 kapsamına giren özel şirketlerin ortalama satışlarının yüzde 2,4 azalmasına karşın, İkinci 500 kapsamına giren şirketlerin satış gelirlerinin binde 2 azalmasıdır. Birinci ve İkinci 500 kapsamındaki şirketlerin karşılaştırmalı incelenmesi bize farklı büyüklükteki şirketlerin ekonomik koşullar ve politikalarından nasıl etkilendiği konusunda bilgi verecektir.

Geçen ay yaptığımız Birinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu çalışmamızda dünya ekonomisindeki gelişmeleri ayrıntılarıyla incelemiştik. Burada bu incelememizi tekrar etmeyeceğiz. Ancak, Birinci ve İkinci 500 kapsamındaki şirketlerin karşılaştırmalı ve İkinci 500 kapsamındaki şirketlerin ekonomik ve mali trendleri değerlendirmek için dünya ekonomisindeki gelişmeleri dikkate almanızı öneririz. Çünkü geçen ay belirttiğimiz gibi, dünya çok önemli bir değişim süreci içindedir. Bu nedenle, pek çok konuda

ezberlerimizi bozmamız gerekiyor. Başarılı olma ve olmama ölçütleri de eskisinden daha karmaşık. Kimilerin başarılı bulduğu sonuçları kimileri bir başarısızlık örneği olarak gösterebiliyor. Küreselleşme ortamında tüm ülkeler diğer ülkelerde olan olaylardan etkileniyor. Ancak bu gelişmeler çok farklı yollardan farklı ülkeleri farklı biçimlerde etkiliyor. Ülkelerin gelişmelerden farklı biçimlerde etkilenmelerine rağmen, dünya üzerinde çözilemeyen sorunlar artan bir biçimde önemini koruyor. Dünyanın temel sorunlarının başında işsizlik ve yoksulluk geliyor. Ancak dünya üzerinde bu sorunlara henüz çözüm getirilememektedir. Dünya üzerinde 2011 yılında yüzde 3,7 olan gelir artışı, 2012 yılında yüzde 3,1'e gerilemiş; işsizlik ise 2011 yılındaki yüzde 8,5 olan düzeyinden yüzde 9,2'ye yükselmiştir. 2012 yılında Türkiye'nin milli geliri yüzde 2,6 artmış, işsizlik ise yüzde 9 düzeylerine indirilebilmiştir.

Birinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu çalışmamızda Türkiye'nin dünya ekonomisindeki yeriyle ilgili bilgiler sunmuştuk. Bu bilgileri de burada tekrar etmeyeceğiz. Okuyucu bu bilgilere uluslararası istatistik kaynaklarında kolaylıkla ulaşabilir.¹ Ancak şunu belirtmemizde yarar var. Türkiye'nin başarıları değerlendirilirken, yalnızca geçmişten bugüne değerlendirme yapmayıp, dünya sıralamasındaki yerindeki değişimler de göz önünde tutulmalıdır.

Kanımızca Türkiye ekonomik potansiyeli çok yüksek olan bir ülkedir. Ancak Türkiye'nin dünya sıralamalarındaki yeri incelendiğinde, bu yüksek potansiyelini harekete geçiremediği görülmektedir. 2012 yılında Türkiye ekonomisi pek çok gösterge açısından başarı göstermiştir. Fakat Türkiye'nin dünya sıralamalarındaki yerinde önemli gelişmeler yoktur. Türkiye, sürdürülebilir bir başarı elde etmek için çıtasını yükseltmeli ve gerekli tedbirleri almalıdır. Birinci ve İkinci 500 çalışması sonuçları bu açıdan da değerlendirilmelidir.

Aşağıda, incelemelerimizi hem 2012 yılında Birinci ve İkinci 500 kapsamındaki özel şirketleri karşılaştırarak, hem de İkinci 500 kapsamındaki ortalama büyüklükteki bir özel şirketin 2008-2012 yıllarındaki performanslarını karşılaştırarak yapacağız.

Satış Gelirleri, İhracat, Yaratılan Katma Değer ve Kârlar

2012 yılında Birinci 500 kapsamına giren ortalama bir özel şirketin üretimden satışları yüzde 3,2 artarken, net satış gelirleri yüzde 2,4 oranında düşmüş; İkinci 500 kapsamına giren ortalama bir özel şirketin üretimden satışları ve net satış gelirleri ise hemen hemen

⁽¹⁾ Bu çalışmada kullanılan kaynak; <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>

aynı kalmıştır. İkinci 500 için üretimden satışlarda düşüş binde 3, net satış gelirlerinde ise düşüş binde 2'dir. Büyük şirketler az da olsa ürettikleri malların satışlarına kaymış, ticari satışları nispeten azalmıştır. Böyle bir trend İkinci 500 kapsamına giren şirketlerde görülmemektedir.

Türkiye açısından şirketlerin ihracat performansları da önemlidir. İhracat ülkeye döviz kazandırmaktadır. Türkiye'nin cari açıkları ve dış borç servisi yükü göz önünde tutulursa döviz kazançlarının ne kadar önemli olduğu görülür. Birinci 500 kapsamına giren özel şirketlerde ihracat atışı binde 6 dolaylarındayken, İkinci 500 kapsamına giren özel şirketlerin ihracatlarındaki artış, yüzde 4,3 dolaylarındadır. İkinci 500 kapsamına giren özel şirketlerin satış gelirlerinde ihracata kayma gözlenmektedir. Böylece iki grup kapsamındaki şirketlerin ihracat performansları birbirlerine çok yaklaşmış olup yüzde 28 dolaylarındadır.

Birinci 500 kapsamına giren ortalama bir özel şirketin yarattığı katma değerde yüzde 2,9'luk bir düşüş olmasına karşın, İkinci 500 kapsamına giren ortalama bir özel şirketin yarattığı katma değer yüzde 4,7 artmıştır. Birinci 500 kapsamına giren şirketler satışlarına oranla yüzde 10 dolaylarında katma değer yaratırken, İkinci 500 kapsamına giren şirketler satış gelirlerine oranla yüzde 14,6 katma değer yaratmaktadır ve 2012 yılında bu fark az da olsa artış göstermiştir. İkinci 500 kapsamına giren şirketler bariz bir şekilde satış gelirlerine oranla daha fazla katma değer yaratmaktadır. Katma değer bir şirketin ekonomik hedeflere yaptığı katkısı gösterir. Ekonomik hedef katma değeri yüksek üretim yapmayı gerektirir.

2012 yılında hem Birinci, hem de İkinci 500 kapsamına giren ortalama bir özel şirketin vergiden önce kârlarında önemli artışlar olmuştur. Birinci 500 kapsamına giren ortalama bir özel şirkette bu artış yüzde 6,9 dolaylarında; İkinci 500 kapsamına giren ortalama bir özel şirkette ise yüzde 53,2 dolaylarındadır. İkinci 500 kapsamındaki şirketlerde görülen bu hızlı artış, İkinci 500 kapsamındaki şirketlerin kârlılığını Birinci 500 kapsamındaki şirketlerin kârlılığına yaklaştırmıştır. Ancak hâlâ Birinci 500 kapsamındaki şirketlerin net satış gelirlerine oranla vergi öncesi kârları ortalama yüzde 5,3 dolaylarında, İkinci 500 kapsamındaki şirketlerin net satış gelirlerine oranla vergi öncesi kârları yüzde 4,9 dolaylarındadır.

Özetleyecek olursak, İkinci 500 kapsamındaki şirketlerin satış gelirlerinde artma olmamasına, hatta kısmen azalma olmasına karşın, ihracat gelirleri ve ekonomiye yarattıkları katma değer artışlarıyla ekonomiye önemli katkılar sağlamıştır. İkinci 500 kapsamındaki şirketlerin kârlılığında da önemli artışlar görülmektedir. Kâr yaratma potansiyeli açısından İkinci 500 kapsamındaki şirketler, Birinci 500 kapsamındaki şirketlere yaklaşmış, çok az altında kalmıştır.

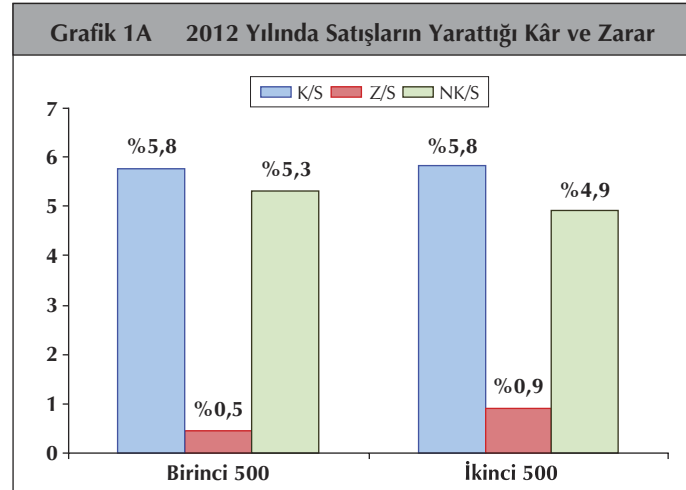
Aşağıda, hem Birinci hem de İkinci 500 kapsamına giren ortalama özel şirketlerin kârlılıkları karşılaştırılacak, hem de İkinci 500 kapsamındaki şirketlerin kârlılıklarındaki gelişmeler ayrıntılı olarak incelenecektir.

Satışların Yarattığı Kâr ve Zarar

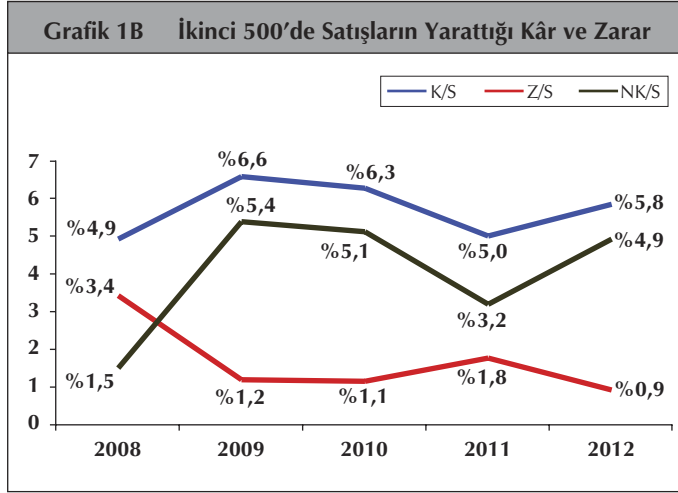
Her ne kadar karşılaştırmalarımızı Birinci ve İkinci 500 kapsamındaki ortalama büyüklükteki şirketler için yapıyorsak da, bu ortalama büyüklükteki şirketlerin, tüm şirketleri çok iyi temsil etmediklerini de bilmemiz gerekmektedir. Şirketler faaliyet sonuçları bakımından çok önemli farklılıklar göstermektedir. İstatistik terimlerini kullanacak olursak, faaliyet sonuçlarıyla ilgili verilerin standart sapmaları çok yüksektir. Örneğin her iki grupta da kâr eden şirketler olduğu gibi, zarar eden şirketler de bulunmaktadır. Fakat aşağıdaki açıklamalarımızda da görüleceği gibi, 2012 yılında, bu farklar hem Birinci ve İkinci 500 kapsamındaki ortalama şirketler arasında, hem de özellikle İkinci 500 kapsamındaki münferit şirketler arasında azalmıştır.

2012 yılında, Birinci ve İkinci 500 kapsamında kâr eden özel şirketlerin kârlarının toplam satış gelirlerine oranı yüzde 5,8 dolaylarındadır. Her iki grupta da kâr eden şirketlerin kârlılık farkı ortadan kalkmıştır. Her iki grupta zarar eden şirketlerin zararlarında azalma vardır. Birinci 500 kapsamındaki şirketlerin satış gelirlerine oranla zararları binde 5'tir. Bu oran, İkinci 500 kapsamındaki şirketler için ise binde 9'dur. Bu gelişmeler sonucu, yukarıda da belirttiğimiz gibi, Birinci 500 kapsamındaki şirketlerin net satış gelirlerine oranla vergi öncesi kârları ortalama yüzde 5,3 dolaylarında, İkinci 500 kapsamındaki şirketlerin net satış gelirlerine oranla vergi öncesi kârları yüzde 4,9 dolaylarındadır.

Grafik 1A, 2012 yılında Birinci ve İkinci 500 kapsamında kâr eden özel şirketlerin satışlarının yarattığı kâr ve zarar verilerini sunmakta; Grafik 1B ise 2008-2012 yıllarında İkinci 500 kapsamındaki özel şirketlerin satış gelirlerine oranla kâr ve zarar verilerindeki gelişmeleri sunmaktadır. Grafiklerde Vergi Öncesi Kâr / Net Satış Gelirleri (K/S), Vergi Öncesi Zarar / Net Satış Gelirleri (Z/S) ve kârlarla zararların farkı olan Net Vergi Öncesi Kâr / Net Satış Gelirleri (NK/S) oranları sergilenmektedir.

Aşağıda sunduğumuz Grafik 1B'de görüldüğü gibi, İkinci 500 kapsamındaki özel şirketlerin kârlarının 2009 yılında artması ve zararlarının azalmasıyla ortalama satış kârlılığı, yüzde 1,5 olan

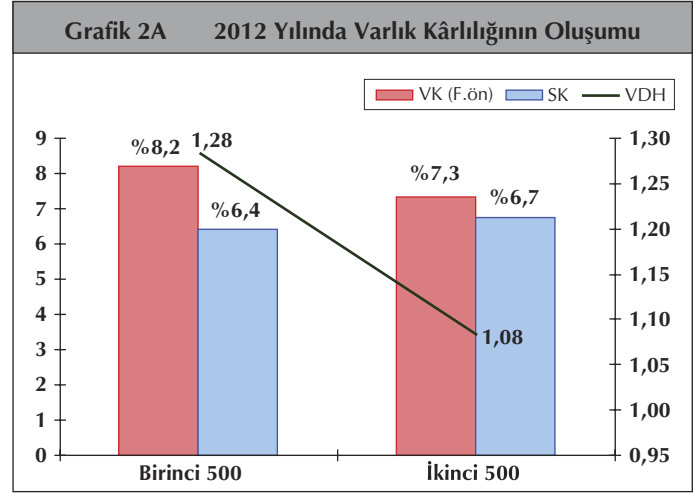

düzeyinden yüzde 5,4'e yükselmiştir, 2010 yılında ise, kârlardaki kısmen düşüş nedeniyle satış kârlılığı yüzde 5,1'e gerilemiştir. Bu gerileme önemsenmeyebilir. Fakat 2011 yılı gelişmeleri, İkinci 500 kapsamındaki özel şirketler için endişe verici olmuştur. 2011 yılında hem kâr eden şirketlerin satış kârlılığı düşmüş, hem de zarar eden şirketlerin zararları artmıştır. Ulaşılan, ortalama yüzde 3,2 satış kârlılığı, çok düşük bir satış kârlılığıdır. 2012 yılında İkinci 500 kapsamındaki şirketlerinin kârlılık performanslarında çok önemli bir gelişme olmuştur. Hem kâr eden şirketlerin kârları artmış, ham zarar eden şirketlerin zararları düşmüştür. Neticede 2012 yılında, İkinci 500 kapsamındaki şirketlerin satış gelirlerine oranla vergiden önceki kârları yüzde 4,9'a yükselmiştir. Ancak hala bu ulaşılan başarı 2009 ve 2010 yılları başarısının altındadır.

Varlık Kârlılığının Oluşumu

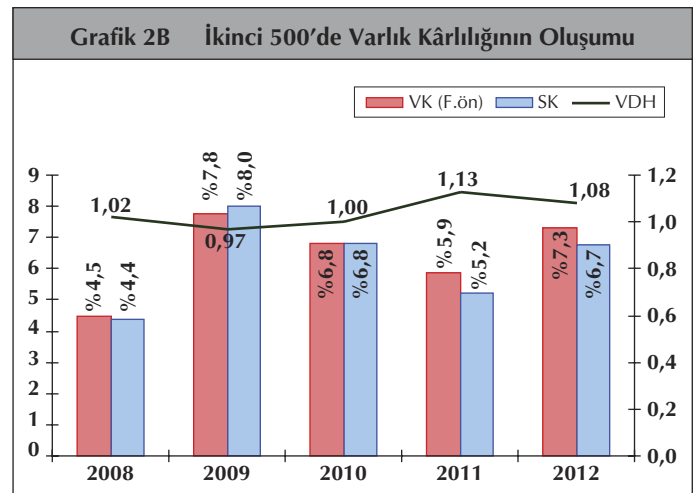
Şirketlerin kârlılığının bir model çerçevesinde incelenmesinde yarar vardır. Kârlılık, kullanılan kaynaklara kıyasla ne oranda kâr elde edildiğini ölçer. Şirketlerin kârlılığının incelenmesinde temel kârlılık göstergesi varlık kârlılığı (VKFön) göstergesi olarak kabul edilir. Varlık kârlılığı, finansman giderlerinden önceki kâr, toplam varlıklara (buna aktifler de denir) bölünerek elde edilir. Toplam varlıklar, şirkete tahsis edilen toplam parasal kaynaklara (borç ve öz sermaye toplamına) eşittir. Varlıklar, borçlar ve ortak kaynaklarıyla finanse edilir. Finansman giderlerinden önceki kâr da, borç verenler ve ortaklar için kazanılan tüm finansal kazançları ifade eder. Varlık kârlılığını oluşturan iki faktör vardır. Bunlar Satış Kârlılığı (SK) ve Varlık Devir Hızı (VDH) faktörleridir. Satış kârlılığı, Finansman giderleri önceki kâr/ net satışlar formülüyle, Varlık devir hızı ise net satışlar / toplam varlıklar formülüyle ifade edilir. Satış kârlılığına kâr marjı, Varlık devir hızına da sürüm de denir. Aşağıda sunduğumuz Grafik 2A, 2012 yılında Birinci ve İkinci 500 kapsamındaki özel şirketlerde varlık kârlılığının oluşumunu karşılaştırmakta, Grafik 2B ise, 2008-2012 yıllarında İkinci 500 kapsamındaki özel şirketlerde varlık kârlılığındaki gelişmeleri sergilemektedir.

Grafik 2A'da görüldüğü gibi, 2012 yılında, 2011 yılındakilere kıyasla, Birinci ve İkinci 500 kapsamındaki özel şirketlerde, hem

satış kârlılığında hem de varlık kârlılığında artışlar olmuştur. Her iki grupta da varlık devir hızında önemli bir değişiklik yoktur. 2012 yılında İkinci 500 kapsamındaki özel şirketlerde yüzde 7,3 olan Varlık kârlılığı, Birinci 500 kapsamındaki özel şirketlerde yüzde 8,2 olan Varlık kârlılığına oldukça yaklaşmıştır. 2011 yılında Birinci 500 lehine yüzde 2,4 olan fark, 2012 yılında binde 9 dolaylarına inmiştir. Bu gelişmeler 2011 yılındaki gelişmelerin tamamen ters yönündedir. 2011 yılında, hem Birinci hem de İkinci 500 kapsamındaki özel şirketlerde kârlılık düşmüş; Birinci ve İkinci gruplardaki fark daha da açılmıştır.

Kârlılığı oluşturan iki faktöre bakacak olursak, İkinci 500 kapsamındaki özel şirketlerde satış kârlılığı, 2011'deki yüzde 5,2 olan değerinden 2012 yılında yüzde 6,7'ye yükselmiş, Birinci 500 kapsamındaki özel şirketlerde yüzde 6,4 olan değeri aşmıştır. 2012 yılında İkinci 500 kapsamındaki şirketler daha yüksek kâr paylarıyla satış yapabilmektedir. Eğer bu markalaşmadan kaynaklanan bir durum ise doğru yönde bir gelişmedir. Birinci 500 kapsamındaki özel şirketlerde varlık devir hızında az da olsa bir düşme olmuş 1,34'ten 1,28'e inmiş, İkinci 500 kapsamındaki özel şirketlerde ise bir değişme olmamıştır. İkinci 500 kapsamındaki şirketlerde varlık devir hızı sadece 1,08 dolaylarındadır. Bu varlık devir hızı çok düşük bir varlık devir hızıdır.

Grafik 2B'yi inceleyecek olursak, İkinci 500 kapsamındaki özel şirketlerin varlık devir hızı seneden seneye önemli düzeyde fark göstermemekte, 0,97 ile 1,13 arasında değişmektedir. Bu nedenle de satış kârlılığındaki değişimler olduğu gibi varlık kârlılığına yansımaktadır. 2009 yılından 2011 yılına kadar varlık kârlılığında, satış kârlılığında düşüşten kaynaklanan bir düşüş trendi yaşanmıştır. İkinci 500 kapsamındaki özel şirketlerin satış kârlılığı 2009 yılında yüzde 8,0 dolaylarında iyi bir düzeyde iken, 2010 yılında yüzde 6,8 düzeyine, 2011 yılında ise yüzde 5,2 düzeyine gerilemiştir. Her ne kadar bu yıllarda varlık devir hızları az bir artış göstermiş olsa da, satış kârlılığı kayıplarını telafi edememiştir. 2012 yılında İkinci 500 kapsamındaki özel şirketlerin satış kârlılığında önemli bir artış yaşanmıştır. Bu artış sonucu satış kârlılığı 2009 yılı düzeyine ulaşmamakla beraber olumlu bir gelişmedir. Unutmamak gerekir ki bu Satış Kârlılığı artışı, toplam satışlarda ihracat payı artarken, TL yabancı paralar karşısında değerlenirken elde edilmiştir.

Satışların Yarattığı Katma Değer

Şirket kârlılığı ortaklar ve borç verenler için önemlidir. Ortaklar ve borç verenler şirketin faaliyetlerine tahsis ettikleri paralarla kâr ve faiz elde etmek isterler. Oysa ekonomi açısından şirketin yarattığı gelir önemlidir. Şirketin yarattığı gelir, şirketin milli gelire yaptığı katkıdır.² Buna teknik olarak katma değer denir. Katma değer, işçilere ödenen ücretler, borç verenlere ödenen faizler ve ortakların hakkı olan kârın toplamına eşittir. Aşağıda sunulan Grafik 3A, 2012 yılında satışların yüzdesi olarak Birinci ve İkinci 500 kapsamındaki özel şirketlerin yarattığı katma değeri karşılaştırmakta; Grafik 3B ise, 2008-2012 yıllarında İkinci 500 kapsamındaki özel şirketlerin yarattıkları katma değeri oluşturan unsurları sergilemektedir. Bu grafiklerde Ödenen Ücretler / Satış Gelirleri (Üc/S), Ödenen Faizler / Satış Geliri (Fa/S), Bilanço Kârı / Satış Geliri (K/S) ve yaratılan Katma Değer / Satış Geliri (KD/S) karşılaştırılmaktadır.

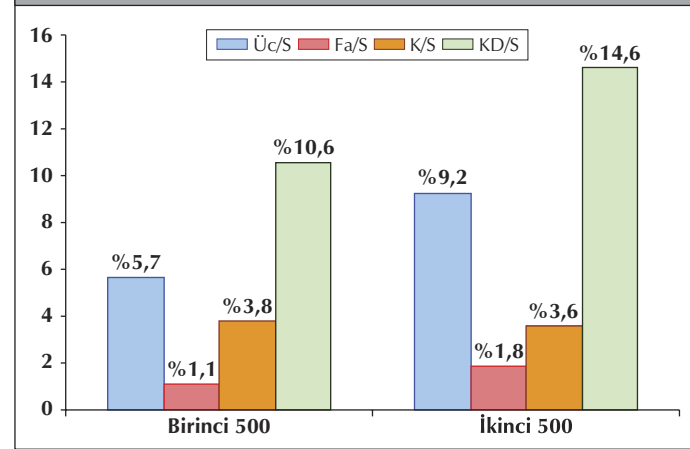
İkinci 500 kapsamındaki özel şirketler, Birinci 500 kapsamındaki özel şirketlerdekiyle kıyasla, satışlarına oranla daha fazla ücret yaratmakta, daha fazla faiz ödemekte, ortaklarına daha az kâr elde etmekte, fakat ekonomiye çok daha fazla katma değer yaratabilmektedir.

Grafik 3A'da görüldüğü gibi, 2012 yılında Birinci 500 kapsamındaki özel şirketler, 2011 yılında olduğu gibi, satışlarına oranla yüzde 10,6 katma değer yaratırken, İkinci 500 kapsamındaki özel şirketler yüzde 14,6 katma değer yaratmaktadır. Yani nispeten küçük olan şirketlerin satış hâsılatlarına oranla yarattıkları gelir daha fazla, yani milli gelire katkıları daha yüksektir. 2012 yılında İkinci 500 kapsamındaki şirketlerin satış gelirlerinin yarattığı katma değer 2011 yılındaki yüzde 14 olan değerinden az da olsa daha yüksektir. 2012 yılında, Birinci 500 kapsamındaki özel şirketler satış gelirlerine oranla yüzde 5,7 ücret, yüzde 1,1 faiz geliri, yüzde 3,8 ortaklarına kâr yaratmışlardır. Oysa İkinci 500 kapsamındaki özel şirketler yüzde 9,2 ücret, yüzde 1,8 faiz geliri ve yüzde 3,6 ortaklarına kâr yaratmışlardır. Burada en çarpıcı olan fark yaratılan ücret

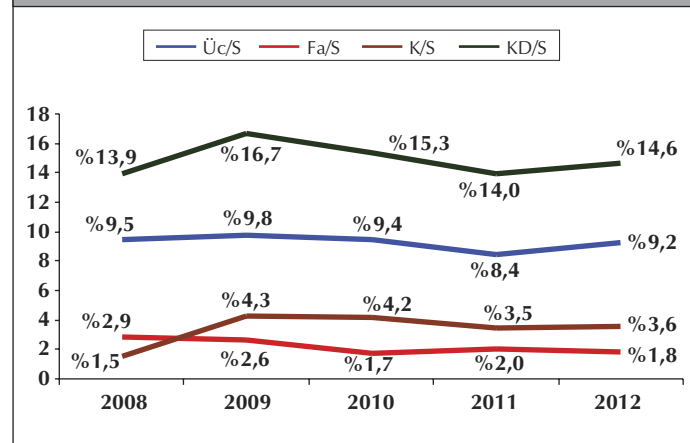
gelirleridir. Birinci 500 kapsamındaki özel şirketler satış gelirlerine oranla yüzde 5,7 ücret yaratırken, İkinci 500 kapsamındaki özel şirketler yüzde 9,2 ücret yaratmıştır. Aradaki fark önemli bir farktır.

Grafik 3B'de görüldüğü gibi, İkinci 500 kapsamındaki özel şirketler satış gelirlerine oranla milli gelire yaptıkları katkısı 2008 yılından 2009 yılına artırmışlar, satış gelirlerine oranla yaratılan katma değer yüzde 16,7 seviyesine yükseltmişlerdir. Fakat 2009 yılından sonra, satışlara oranla yaratılan katma değer 2010 ve 2011 yıllarında iki yıllık düşüş eğilimi izlemiştir. Satış gelirlerine oranla yaratılan katma değer 2010 yılında yüzde 15,3'e, 2011 yılında ise yüzde 14,0'a gerilemiştir. Benzer eğilimler, katma değerün unsurları olan ücretler ve kârlar için de geçerlidir. 2012 yılında satış gelirlerine oranla yaratılan katma değer yüzde 14,0'ten, yüzde 14,6'ya yükselmiştir. Bu her ne kadar yüksek bir artış değilse de iki yıllık trendin kırılması açısından önemlidir.

Grafik 3A 2012 Yılında Satışların Yarattığı Katma Değer

Grafik 3B İkinci 500'de Satışların Yarattığı Katma Değer

İstihdam ve Ücretler

Yukarıda da belirttiğimiz gibi şirketlerin milli gelire katkıları yarattıkları ücret gelirleri, ödedikleri faizler ve ortaklarına sağladıkları kârın toplamıdır. Kâr sağlanması açısından bir gider kalemi olan ücretler, tüm ekonomi açısından yaratılan gelirdir.

⁽²⁾ Bu genelde böyledir. Fakat, istisnaları da vardır. Şirketlerin kârları ortaklarına sağladığı gelirdir. Ortaklar yabancı ortak olduğunda kazanılan kâr milli ekonomiye sağlanan gelir değildir. Yabancı ortaklar bu kârlarını hiçbir kısıtlama olmadan kendi ülkelerine transfer edebilmektedir.

Ücretini kazanan işçi, bu geliri tüketeceği zaman şirketlerin müşterisi olur. Ekonominin çarklarının iyi dönmesi için şirketlerin gelir yaratmaları şarttır. Gelir yaratmadan satışlar olmaz, satış yapılmadan da kâr elde edilmez. İşte bu döngünün kırılması da ekonomik krizlerin temel nedenidir. Kriz dönemlerinde çıkarılan işçiler, bir bakıma kovulan müşteridir. Gelir kaybına uğrama, hatta gelir kaybı korkusuyla kısılan tüketim, şirketlerin satış geliri kaybıdır. İstihdam kayıpları krizi derinleştiren nedenlerdir. Krizden kurtulmanın ve ekonomik büyümenin yolu da istihdam yaratmaktır.

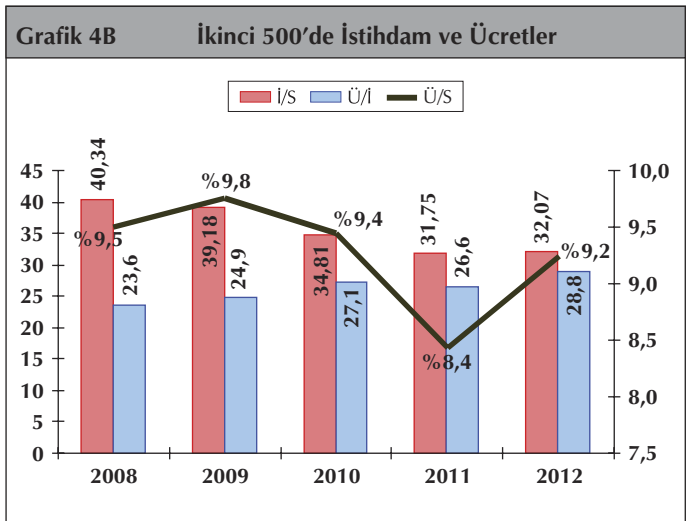
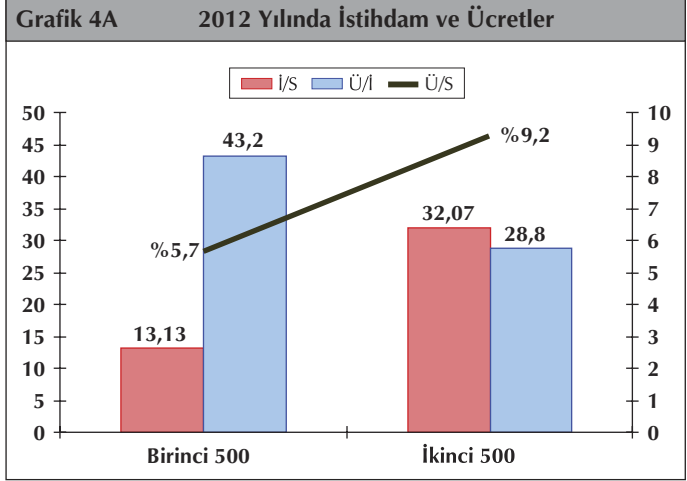
Geçen ay Birinci 500 sonuçlarını değerlendirirken belirttiğimiz gibi, dünyada yaşanan kriz nedeniyle 2009 yılında, Türkiye’de yüzde 14,5 dolaylarına yükselmiş bulunan işsizlik oranı, olumlu bir eğilimle 2012 yılında yüzde 9,0 dolaylarına gerilemiştir. Bu işsizlik oranı yüzde 9,2 olan dünya ortalamasının biraz altında fakat yüksek bir orandır. Dünya sıralamasında Türkiye 109. sırada yer almaktadır. Türkiye için istihdam yaratmak temel hedeflerden biri olmalıdır. 2012 yılı Birinci 500 kapsamındaki özel şirketlerde satışlara oranla istihdamın biraz arttığı, İkinci 500 kapsamındaki şirketlerde ise az da olsa azaldığı bir yıl olmuştur. Birinci 500 kapsamındaki ortalama büyüklükteki bir özel şirkette 2011 yılında 1.037 kişi çalışırken, 2012 yılında 1.085 kişi çalışmaktadır. İkinci 500 kapsamındaki ortalama büyüklükteki bir özel şirkette ise 2011 yılında 412 kişi çalışırken, 2012 yılında 415 kişi çalışmaktadır.

Grafik 4A, Birinci ve İkinci 500 kapsamındaki özel şirketlerin satış gelirlerine oranla yarattıkları ücretleri ve bu ücretleri oluşturan faktörleri karşılaştırmakta, Grafik 4B ise, 2008-2012 yıllarında İkinci 500 kapsamındaki özel şirketlerin satış gelirlerine oranla yarattıkları ücretleri ve bu ücretleri oluşturan faktörleri sergilemektedir.

Satış gelirlerinin yarattığı ücretleri iki faktörüne parçalayabiliriz. Bunlar, 10 milyon lira satış gelirleri sağlamak için yaratılan istihdam ve kişi başına ödenen ücret olarak tanımlanabilir. Grafiklerimiz, İstihdam / Satış Geliri (İ/S), Ödenen Ücretler / İstihdam (Ü/İ) ve bu faktörlerin çarpımına eşit olan Ödenen Ücretler / Satış Geliri (Ü/S) bilgilerini sergilemektedir.

Grafik 4A’da görüldüğü gibi, Birinci 500 kapsamındaki özel şirketler her 10 milyon TL satış geliri için 13,13 kişi için istihdam yaratmaktadır. Bu sayı, İkinci 500 kapsamındaki özel şirketler için 32,07 kişidir. İkinci 500 kapsamındaki ortalama özel şirketin işçi yoğunluğu, Birinci 500 kapsamındaki ortalama özel şirkettekinin yaklaşık 2,4 katıdır (2011 yılında 2,6 katıydı). Burada da Birinci 500 kapsamındaki özel şirketlerle İkinci 500 kapsamındaki özel şirketler arasındaki fark az da olsa daralmaktadır. Öbür yandan işçi başına ödenen ücretler Birinci 500 kapsamındaki özel şirketlerde yüksek, İkinci 500 kapsamındaki özel şirketlerde ise düşük, yüzde 66,6’sı dolaylarındadır. Bu oran da zaman içinde yükselmekte ve iki grup arasındaki fark az da olsa daralmaktadır.

Bir genelleme yapacak olursak, nispeten küçük şirketler daha işçi yoğun çalışmakta, fakat işçiye daha düşük ücret ödeyebilmektedir. Bu durum büyük şirketlerde daha vasıflı

işçi kullanılmasından kaynaklanıyor olabilir. Esas neden incelenmeye değerdir. Birinci 500 kapsamındaki özel şirketler ortalama kişi başına yılda 43,2 bin TL ücret öderken, İkinci 500 kapsamındaki özel şirketler 28,8 bin TL dolaylarında ücret ödemektedir. Söz ettiğimiz iki faktörün etkisi altında satış gelirlerinin yarattığı ücretler, Birinci 500 kapsamındaki özel şirketlerde satış gelirlerinin yüzde 5,7’si dolaylarındayken, İkinci 500 kapsamındaki özel şirketlerde yüzde 9,2’si dolaylarındadır. Satış gelirlerine oranla nispeten küçük şirketlerin daha fazla istihdam ve ücret yaratması, Türkiye’nin işsizlik sorununa olumlu bir katkı olarak nitelendirilebilir.

Grafik 4B, 2008-2011 yıllarında İkinci 500 kapsamındaki özel şirketlerin satış gelirlerine oranla ücret yaratma güçlerinde hızlı bir düşüş yaşandığını, 2012 yılında ise bu trendin yükselişe geçtiğini göstermektedir. 2009 yılında, satış gelirlerinin yarattığı ücret ödemeleri yüzde 9,8 dolaylarındayken, 2011 yılında düşen bir trend izleyerek yüzde 8,4’e gerilemiştir. 2011 yılında hem satış gelirlerine oranla istihdamda, hem de ödenen ücretlerde bir düşüş yaşanmıştır. 2012 yılında ise hem satışların yarattığı istihdam, hem de ödenen ücretler artmış, bu nedenle de, satışların yarattığı ücretler yüzde 9,2’ye yükselmiştir.

Borçlanma ve Faizler

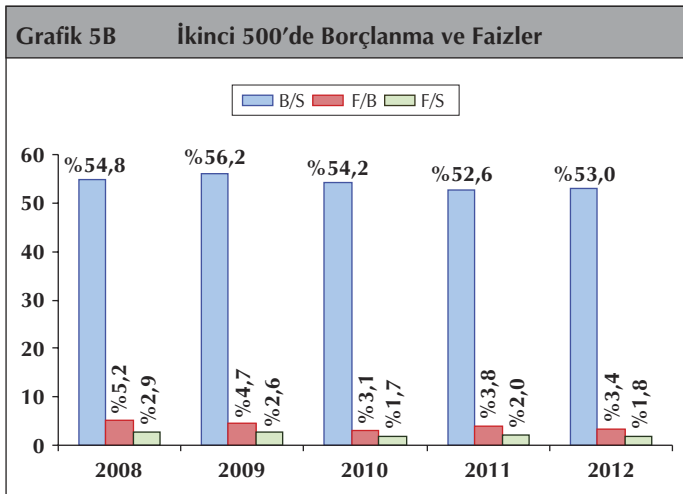
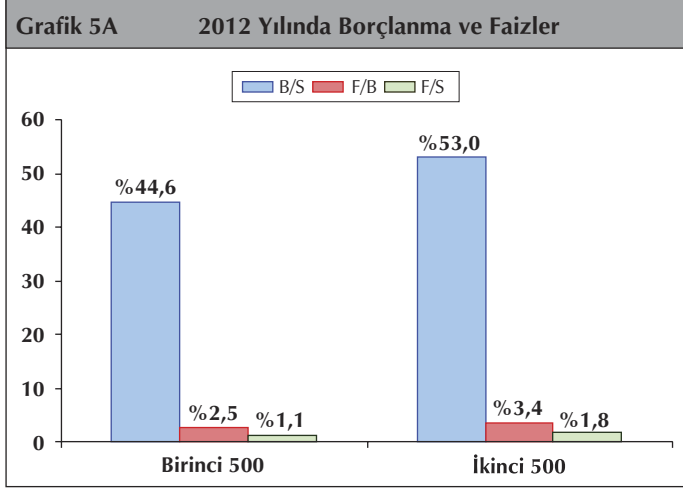
Yukarıda hem Varlık Kârlılığını incelerken hem de yaratılan katma değeri incelerken ödenen faizlere değinmiştik. Şirketler ortaklarından (öz kaynak) ve borçlanarak elde ettikleri kaynaklarla ortaklara ve borç verenlere kazanç sağlamaktadır. Daha önce 2010 ve 2011 yıllarında olduğu gibi, 2012 yılında da İkinci 500 kapsamındaki özel şirketler, Birinci 500 kapsamındaki özel şirketlere kıyasla, satış gelirlerine oranla daha fazla borçlanmakta, Borçlarına karşılık daha yüksek faiz ödemekte ve satış gelirlerine oranla daha fazla faiz ödemektedir. Grafik 5A bu durumu sergilemektedir. Grafik 5A, 2012 yılında Birinci ve İkinci 500 kapsamındaki özel şirketlerde borçlanma ve faizleri; Grafik 5B ise 2008-2012 yıllarında İkinci 500 kapsamındaki özel şirketlerde borçlanma ve faizlerin gelişimini sunmaktadır. Bu grafiklerde Borçlar / Satış Gelirleri (B/S), Ödenen Faizler / Borçlar (F/B) ve Ödenen Faizler / Satış Gelirleri (F/S) sergilemektedir.

Grafiklerde, şirketlerin borçlara karşı çok düşük faiz ödendiği görülmektedir. Grafikte gördüğümüz faiz yüzdeleri sadece ödenen faizlerdir ve komisyonları, kaçırılan peşinat indirimleri gibi finansman giderlerini kapsamamaktadır. Ayrıca ödenecek çeşitli vergiler gibi maliyeti olmayan borçlar da vardır. Pek çok finansman giderinin mali tablolarında gösterilmeyip bir şekilde aktifleştirilmesi de yaygın bir uygulamadır. Düşük düzeylerde faiz ödemenin bir yolu da dış borçlanmalardır. TL'nin değer kazandığı, kurların enflasyonun çok altında seyrettiği ortamlarda yurt dışından borçlanmak çok ucuza, hatta kârlı olabilmektedir. Ama bu tür durumlarda devalüasyon riski çok yüksektir. Kurların hızla artması finansman giderlerini çok arttıracaktır.

Tablolarda görüldüğü şekliyle, şirketler varlıklara bağladıkları paralarla, borçlarına ödedikleri faiz yüzdelerinden çok fazlasını kazanmak zorundadır. Teknik bir deyimle, varlık kârlılığının borç yükünden yüksek olması gerekir.³ Bu şekilde şirketler borçlanarak, ortak paralarını kullanmadan, borçlanarak elde ettikleri kaynaklarla ilave para kazanmaktadır. Ama durum böyle olmayabilir. Eğer varlık kârlılığı borç yükünden düşük ise, ortaklar parasıyla kazanılan paralar borç verenlere ödenecektir.

Grafik 5A'da görüldüğü ve yukarıda belirttiğimiz gibi, İkinci 500 kapsamındaki özel şirketler, Birinci 500 kapsamındaki özel şirketlere kıyasla, satış gelirlerine oranla daha fazla borçlanmakta, Borçlarına karşılık daha yüksek faiz ödemekte ve satış gelirlerine oranla daha fazla faiz ödemektedir. Birinci 500 kapsamındaki şirketler satış gelirlerine oranla yüzde 44,5 borç kullanırken, İkinci 500 kapsamındaki şirketler yüzde 53,0 oranında borç kullanmaktadır. Toplam faizli veya faizsiz borçlara karşı Birinci 500 kapsamındaki şirketler yüzde 2,5 faiz ödemekte, İkinci 500 ise yüzde 3,4 faiz ödemektedir. Sonuçta Birinci 500 kapsamındaki şirketler satış gelirlerinin yüzde 1,1'i kadar faiz öderken, İkinci 500 kapsamındaki şirketler satış gelirlerinin yüzde 1,8'i kadar faiz ödemektedir.

³ Borç yükü, toplam finansman giderlerinin toplam borçlara bölünmesiyle elde edilmektedir. Biz 500 Büyük Sanayi Kuruluşu için finansman giderlerini bilemiyoruz; finansman giderlerinin bir unsuru olan faiz ödemelerini kullanıyoruz.

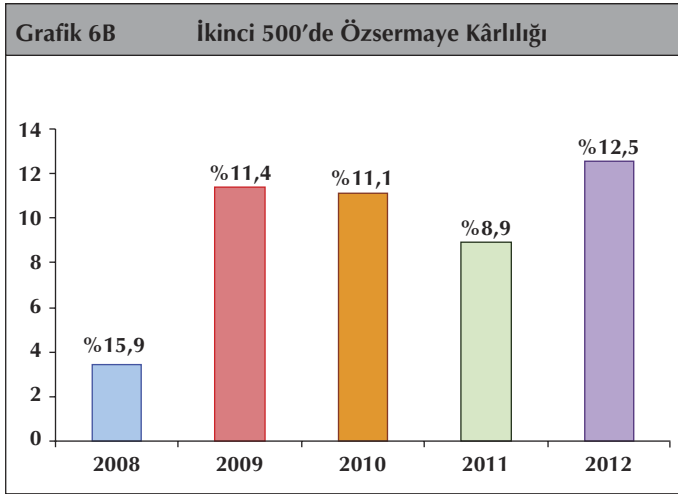
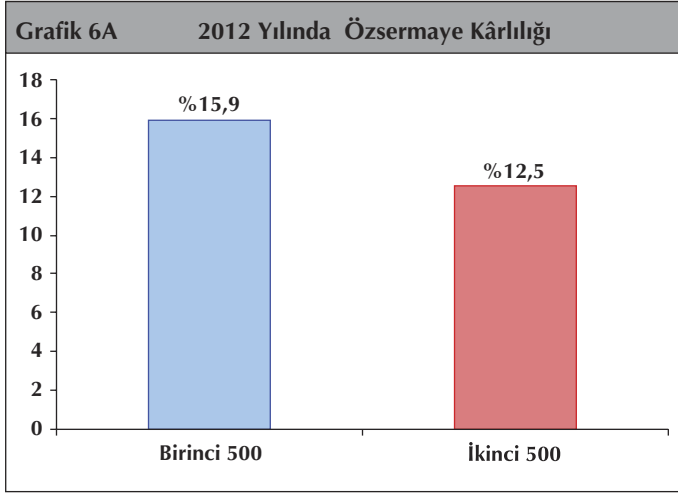

Grafik 5B'de izlendiği gibi, İkinci 500 kapsamındaki özel şirketlerin borçlarının satış gelirlerine oranı önemsenmeyecek bir dalgalanma izlemiştir. Dalgalanma yüzde 52,6 ile yüzde 56,2 bandında seyretmiştir. Borçlara karşı ödenen faizler ve ödenen faizlerin satış gelirlerine oranı da 2010 yılına kadar istikrarlı bir düşme göstermiş, 2011 yılında bir artış, 2012 yılında ise tekrar düşüş kaydetmiştir.

İncelediğimiz şirketlerde satış gelirlerine oranla borçlanma düzeyleri çok yüksektir. Bunda varlık devir hızının düşük olmasının rolü büyüktür. Daha sağlıklı yargılara varabilmek için şirketlerin borçlarının yapısının da bilinmesi gerekir. Borçlanmanın TL cinsinden mi yoksa döviz cinsinden mi olduğu önemlidir. Kriz dönemlerinde bu denli yüksek borçlanmalar ciddi risk doğuran borçlanmalardır. TL cinsinden borçlanmalar faiz riskine, döviz cinsinden borçlanmalar ise kur riskine tabidir. Daha sağlıklı sonuçlara varmak için kârlılıkla birlikte risklerin de değerlendirilmesi gerekir.

Ortak Kârlılığı (Özsermeye Kârlılığı)

Net kâr üzerinde ortaklar söz sahibidir. Bu nedenle ortak kârlılığı, net kârın özsermayeye bölünmesiyle bulunur. Grafik 6A Birinci ve İkinci 500 kapsamındaki özel şirketlerin ortak kârlılığını karşılaştırmakta, Grafik 6B ise 2008-2012 yıllarında İkinci 500 kapsamındaki özel şirketlerin ortak kârlılığındaki gelişmeleri sergilemektedir.

Grafik 6A'da görüldüğü gibi, 2012 yılında, Birinci 500 kapsamındaki özel şirketlerin ortak kârlılığı yüzde 15,9 düzeyinde iken, İkinci 500 kapsamındaki özel şirketlerin ortak kârlılığı yüzde 12,5 olarak gerçekleşmiştir. Görüldüğü gibi, her iki grup şirket için de ortak kârlılığı varlık kârlılığından yüksektir. Yukarıda da belirttiğimiz gibi, bu durum faiz giderlerinin çok düşük görünmesinden kaynaklanmaktadır. Kimi finansman giderleri çeşitli şekillerde aktifleştirildiyse, bu yanıltıcı bir gözlem olabilir. Ancak bir gerçek değişmemektedir, İkinci 500 kapsamındaki özel şirketlerin kârlılığı Birinci 500 kapsamındaki şirketlere kıyasla daha düşüktür, fakat farklılık giderek daralmaktadır.

İkinci 500 kapsamındaki özel şirketlerin ortak kârlılığı 2008 yılındaki çok düşük (yüzde 3,5) olan düzeyinden 2009 yılında yüzde 11,4 gibi yüksek bir değere ulaşmıştır. Ancak 2009 yılından 2011 yılına kadar ortak kârlılığında bir düşüş izlenmiştir. 2009 yılında, İkinci 500 kapsamındaki özel şirketlerin yüzde 11,4 olan ortak kârlılığı, 2011 yılında yüzde 8,5 düzeyine gerilemiştir. 2012 yılı ortak kârlılığı önemli bir artışla yüzde 12,5 düzeyine yükselmiştir. Bu düzey inceleme dönemimizin en yüksek değeridir. 2012 yılı, İkinci 500 kapsamındaki şirketlerin ortakları açısından da iyi bir yıl olmuştur. Ancak elimizde risk düzeylerini anlamamıza yarayacak bilgiler olmadığı için artan bu kârlılığın ne kadar risk taşıdığını bilemiyoruz.

Sonuç

2012 yılı dünya ekonomisinin, özellikle de Avrupa Birliği ülkelerinin çeşitli sorunlarla karşı karşıya kaldığı bir yıl olmuştur. Dünya ekonomisinin en önemli sorunları işsizlik ve sefalettir. Avrupa Birliği ülkelerinden bir kısmı ise önemli bir borç krizi yaşamaktadır. Öbür yandan Arap baharı, sınır komşularımızdan Suriye ve İran'a kadar dayanmıştır. Bu olumsuz koşullara rağmen, Türkiye'nin İkinci 500 kapsamına giren şirketler başarılı bir yıl geçirmiştir.

Birinci 500 kapsamındaki şirketlerin net satış gelirleri yüzde 2,4 azalırken, İkinci 500 kapsamındaki şirketlerin net satış gelirlerinde sadece binde 2 düzeyinde bir azalma olmuştur. İhracat açısından da İkinci 500 daha başarılı olmuştur. Birinci 500 kapsamındaki şirketlerin ihracatları binde 6 dolaylarında artarken, İkinci 500 kapsamındaki şirketlerin ihracat gelirleri yüzde 4,5 oranında artmıştır. İkinci 500 kapsamındaki şirketlerin net satış gelirlerinin azalmamasının nedeni de ihracata kayabilmeleri olmuştur. İkinci 500 kapsamındaki şirketlerin ekonomiye katkıları da daha yüksek boyutlarda olmuştur. 2012 yılında Birinci 500 kapsamındaki şirketlerin ekonomiye kazandırdıkları katma değer yüzde 2,9 azalırken, İkinci 500 kapsamındaki şirketlerin ekonomiye kazandırdıkları katma değer yüzde 4,7 artış göstermiştir. Birinci 500 kapsamındaki şirketler satış gelirlerinin yüzde 10'u kadar katma değer yaratırken, İkinci 500 kapsamındaki şirketler yüzde 14,6 oranında katma değer yaratmaktadır. Ekonomik bakımdan şirketlerin istihdam yaratması da önemlidir. Birinci 500 kapsamındaki özel şirketler her 10 milyon TL satış geliri için 13,13 kişi için istihdam yaratırken, İkinci 500 kapsamındaki özel şirketler 32,07 kişi için istihdam yaratmaktadır. Ancak İkinci 500 çalışan başına daha az ücret ödemektedir. Birinci 500 kapsamındaki özel şirketler ortalama çalışan başına yılda 43,2 bin TL ücret öderken, İkinci 500 kapsamındaki özel şirketler 28,8 bin TL dolaylarında ücret ödemektedir. Yaratılan istihdam ve ödenen ücretlere birlikte bakarsak, Birinci 500 kapsamındaki özel şirketler satış gelirlerinin yüzde 5,7'si dolaylarında ücret yaratmakta, İkinci 500 kapsamındaki özel şirketler ise yüzde 9,2'si dolaylarında ücret yaratmaktadır.

Karlılık göstergeleri açısından da İkinci 500 2012 yılında önemli bir başarı göstermiştir. Bu başarılarla Birinci 500 ile İkinci 500 arasındaki fark azalmış almasına rağmen, henüz İkinci 500 kapsamındaki şirketler Birinci 500 kapsamındaki şirketlerin kârlılığını yakalayamamıştır. Şirketlerin temel kârlılık göstergesi olan varlık kârlılığına bakacak olursak, İkinci 500 kapsamındaki şirketler 2011 yılında yüzde 5,9 olan varlık kârlılıklarını 2012 yılında yüzde 7,3'e yükseltmişler, fakat Birinci 500 kapsamındaki şirketlerin yüzde 8,2 olan varlık kârlılıklarını yakalayamamışlardır. Ortak kârlılığı açısından da durum buna paraleldir. İkinci 500 kapsamındaki şirketler 2011 yılında yüzde 8,9 olan ortak kârlılıklarını 2012 yılında yüzde 12,5'e yükseltmişler, fakat Birinci 500 kapsamındaki şirketlerin yüzde 15,9 olan ortak kârlılıklarını yakalayamamışlardır.

Dikkat çeken bir husus, 2012 yılında pek çok gösterge açısından Birinci 500 ile İkinci 500 kapsamındaki şirketlerin performansları arasındaki farkın oldukça azalmasıdır. Bu durum söz konusu şirketlerin ekonomik koşullardan benzer bir şekilde etkilendiğinin işareti olabilir.

tayas

Hayatınızın her anında...

www.tayas.com.tr

İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun 2012 Yılı Performansı

Prof. Dr. M. Merih PAYA
İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi

Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu anketine katılan kuruluşların performansı, Dünya ve Türkiye ekonomisindeki gelişmelerden güçlü şekilde etkilenmektedir. Geçen sayımızda Beş Yüz Büyük Kuruluş (BBK) verilerini değerlendirirken şu gelişmelere işaret etmiştik:

IMF'nin yayımladığı World Economic Outlook, Nisan 2013 verilerine göre dünya üretimi artış hızı 2012'de, 2011 yılına göre biraz yavaşlayarak %4'ten %3,2'ye gerilemiştir. Gelişmiş ülkelerdeki üretim artışı %1,2 düzeyindedir. Gelişmiş ülkeler toplamında gözlenen yetersiz büyüme Avrupa'dan kaynaklanmaktadır. Dünya ekonomisinin diğer iki önemli aktörü, Japonya ve ABD'de kayda değer bir toparlanma gözlenmektedir.

Gelişen ve yükselen ülkeler grubunda da üretim artış hızında düşüş gözlenmekle birlikte yine de önemli bir büyüme yaşanmıştır. Bu ülke grubunda, 2011 yılında %6,4 olarak tahmin edilen üretim artış hızı, 2012'de %5,1 olarak ifade edilmektedir. Bu ülkelerin büyüme temposunda gözlenen yavaşlama, ağırlıklı olarak BRICS grubundan kaynaklanmaktadır. Bu grup içinde yer alan ülkelerin (Çin, Hindistan, Brezilya, Rusya ve Güney Afrika) tümünün üretim artış hızlarında yavaşlama görülmektedir. Buna karşın, ASEAN grubunda üretim artışı 2011'de % 4,5'ten, 2012'de %6,1'e yükselmiştir.

Yukarıdaki tablo açıkça ortaya koymaktadır ki, küresel koşullar her ne kadar önem arz etse de, milli yönetimlerin uyguladığı politikalar, ülkelerin büyüme performansında çok önemli farklar yaratabilmektedir. Dünya ticaret hacmindeki artış hızı, üretim artış hızındaki gerilemeye oranla çok daha sert bir düşüşe konu olmuş, mal ve hizmet hacmindeki artış, 2011'de %6 iken 2012'de %2,5'e gerilemiştir.

Dünya ticaret hacminin yavaşlayan bir tempoda büyümesi her iki ülke grubu için de geçerlidir: 2012 yılında gelişmiş ülkelerin toplam ihracatı %1,9; ithalatı %1 artmıştır. Gelişen ve yükselen ülkelerde ise ithalat %4,9; ihracat %3,7 büyümüştür. 2011'de bu oranlar, %8,6 ve %6,4 olarak gerçekleşmişti. Dünya ticaret hacminin yavaşlamasında, düşen emtia fiyatlarının da payı vardır: 2012 yılında petrol fiyatları %1 artarken emtia fiyatları ortalama %9,8 gerilemiştir. Bir taraftan yavaşlayan üretim artışı diğer taraftan düşen emtia fiyatları, enflasyonist eğilimleri baskılamış; tüketici fiyatları dünya genelinde 2011'e oranla daha düşük tempoda artış sergilemiştir. Gelişmiş ülkelerde tüketici fiyatları 2011'de ortalama % 2,7 artarken, 2012'de artış sadece %2 olmuştur. Gelişen ülkelerde ise 2011'de %7,2 olan tüketici fiyat artışları ortalama 2012'de %5,9'a gerilemiştir.

Dünya ekonomisi böyle bir görünüm sergilerken Türkiye, 2012 yılında %2,2 gibi çok yavaş bir tempoda büyüebilmiştir. Böylece Türkiye'nin 2012 büyümesi, %4,5-5 arasında olarak kabul edilen potansiyel büyüme oranının çok gerisinde kalmıştır.

Potansiyel büyüme hızının çok gerisinde kalan ekonomik büyüme, düşen emtia fiyatları ve yurt dışından sağlanan finansman imkânları ile düşük tutulan döviz kurları, enflasyonun %5'lere gerilemesini mümkün kılan temel unsurlar olmuştur. Ne var ki, bu koşullar süreklilik arz edecek nitelikte değildir. Bu bakımdan, 2012 yılında fiyat hareketlerinin %5 civarında gerçekleşmesini önemli bir kazanım olarak görememekteyiz. Nitekim 2013 yılında, bu koşulların biraz değişim göstermesiyle birlikte, enflasyonun hemen %8'lerin üzerine doğru hareketlendiği görülmektedir.

2012 yılında Türkiye ekonomisinin sert sayılabilecek bir şekilde yavaşlaması, cari açığın 47,8 milyar dolara, yani milli gelirin %6 civarına (altın hariç %7) inmesini mümkün kılmıştır. Fakat aynı yıl büyüme hızı %2,2'ye gerilediği için, ülkenin net kreditor pozisyonu, 2011'e göre daha hızlı bir bozulmaya konu olmuştur.

Özetlemek gerekirse, 2012 yılında Türkiye çok zayıf bir büyüme sağlamış buna karşın dış dengede niteliksel bir düzelme gözlenmemiş, sorunlu tablo devam etmiştir. Enflasyondaki gerileme ise baskılanan kurlar, gerileyen emtia fiyatları ve düşük büyüme ile ilişkilendirilebileceğinden kalıcı nitelik arz etmemektedir. Bu çerçevede, 2012 yılında Türkiye ekonomisinin tatmin edici bir performans sağlayamadığını, kötü bir yıl geçirdiğini söyleyebiliriz. İSO Dergisi'nin geçen sayısında, İSO BBK için yaptığımız değerlendirmede, Türkiye ekonomisinin bu durumunun BBK verilerine de yansıdığını gördüğümüzden, İkinci Beş Yüz Büyük Kuruluş'un (İBBK) da benzer bir görünüm sergileyebileceğini düşünmüştük. Belirtelim ki, İBBK'nın, Türkiye ekonomisinden ve BBK'dan çok farklı bir görünüm sergilemesi

beklenilmemelidir. Ne var ki, İBBK, taşıdığı bazı özellikler nedeniyle Türkiye genelinden ve BBK'dan bazı rasyolar itibarıyla biraz farklılaşabilmektedir. BBK'nın genel görünümü, yıllar itibarıyla fazla değişim göstermeyen, bu kitle içinde çok büyük ağırlığı olan ilk 50 büyük kuruluş tarafından belirlenmektedir. Bu nedenle, BBK'nın yapısında çok büyük değişiklikler olsa da, bu değişiklikler genellikle BBK'nın alt dilimini oluşturan, BBK'nın genel görünümünü değiştiremeyecek, görece küçük kuruluşlardan kaynaklanmaktadır. İBBK'da ise gerek bu lige terfi edenler gerekse BBK'da tutunamayıp düşenler nedeniyle 2012'de olduğu üzere, bazı rasyolarda farklılaşan bir görünüm sergileyebilmektedir.

İBBK'nın satış hasılatı 2012 yılında cari fiyatlarla %6,2 artarken sabit fiyatlarla bir değişime konu olmamıştır; artış üretici fiyat endeksi sanayi kesimi yıllık deflatörü (106,1) ile %0'dır. BBK'da ise satış hasılatı sabit fiyatlarla %2,6'lık bir gerilemeye konu olmuştur. Üretimden satışlar itibarıyla, cari fiyatlarla %5,9'luk bir artış söz konusudur ki, reel olarak %0,2'lik bir gerileme vardır. 2012 yılında BBK'nın üretimden satışları, cari fiyatlarla %9,5; sabit fiyatlarla %2,9 artmıştır. Görüldüğü üzere İBBK'nın satışları, 2012 yılında çok düşük bir büyüme sergileyen GSYİH artışının da gerisinde kalmıştır.

Dönem karı açısından İBBK, BBK'ya göre çok daha olumlu bir görünüm sergilemektedir. İBBK'nın dönem karı 2012 yılında cari fiyatlarla %24,3; sabit fiyatlarla %17 artmıştır. BBK'nın dönem karı 2012 yılında cari fiyatlarla sadece %1,1 artarken, sabit fiyatlarla %4,7 gerilemiştir. Dönem kar ve zarar toplamı incelendiğinde, çok daha büyük artışlar söz konusudur. İBBK'nın kar ve zarar toplamı 2012 yılında cari fiyatlarla %61,1; sabit fiyatlarla %51,8 artmıştır. BBK'da ise dönem kar ve zararı cari fiyatlarla %6,3; sabit fiyatlarla sadece %0,2 artabilmiştir.

İBBK'nın kar ve zarar toplamındaki bu çok önemli gelişmenin ağırlıklı sebebi, döviz ve faizdeki gelişmelerdir. İBBK kapsamında yer alan 496 kuruluşun satışları 2012 yılında sadece %6,3 artarken satışların maliyeti, %7,8; faaliyet giderleri %10,7 büyümüştür. Sonuçta 2011 yılına göre %6,2 gerilemekle birlikte, faaliyet karının %81'ini oluşturacak düzeyde yüksek kambiyo gelirlerine karşın, faaliyet karı %18 düşerek 3.571 milyon TL olmuştur. Faaliyet karındaki düşüşe karşın, finansman giderleri %28,5; olağan faaliyet giderleri %32,8 gerileyince, dönem kar ve zararı %63,1 artabilmiştir. Diğer taraftan, olağan faaliyet giderlerindeki gerilemenin de kambiyo zararlarındaki %43,9'luk küçülmeye ilişkili olduğuna işaret edelim. Bu tablo, İBBK'nın kur ve faizlere karşı aşırı duyarlılığını ortaya koymaktadır.

İBBK özel kuruluşların dönem kar ve zararı 2011'den 2012'ye 1.943 milyon TL'den 3.162 milyon TL'ye çıkarak %62,7 gibi çok yüksek artış sergilemekle birlikte, artışın kaynağının faaliyet dışı gelirler olduğunu görmekteyiz. Faaliyet dışı gelirler aynı dönemde 71 milyon TL'den 1.155 milyon TL'ye yükselmiştir. 2012 dönem kar ve zararından bu miktar düşüldüğünde, karlılıkta parasal olarak %7 civarında bir artış söz konusudur; 106,1'lik üretici fiyat endeksi sanayi kesimi yıllık deflatörü kullanıldığında sadece %1 gibi çok küçük bir reel artış söz konusudur.

İBBK'nın yarattığı üretici fiyatları ile brüt katma değer, cari fiyatlarla %6, sabit fiyatlarla %2,1 artmıştır. Bu artış, sanayi kesiminin Türkiye genelindeki büyümesi ile uyum içersindedir. Sanayi kesiminin 2012 yılındaki büyümesi %2'dir. İBBK, brüt katma değer büyümesi bağlamında da BBK'ya göre biraz daha olumlu bir görünüm vermektedir. BBK'nın brüt katma değeri cari fiyatlarla %2,4 büyürken, sabit fiyatlarla %1,4 küçülmüştür. BBK'ya oranla daha iyi olmakla birlikte, katma değerdeki bu artışı tatmin edici olarak tanımlamak mümkün değildir.

Bu sonuçlara göre, İBBK'nın GSYİH içindeki payı, önceki dört yılda olduğu gibi %0,9'lar civarındadır. Böylece 1000 Büyük Kuruluşun GSYİH içindeki payı %9,3 olmuştur. Bu oranın 2010 yılında %10,2 civarında bulunduğuna işaret edelim.

2012 yılında BBK'nın ihracatı bir önceki yıla oranla %0,6 artarken İBBK'nın ihracatı, %4,6 ile daha güçlü bir büyüme göstermiş, 9,7 milyar dolara ulaşmıştır. İBBK'nın ihracat performansı BBK'ya oranla daha iyi olmakla birlikte Türkiye ortalamasının gerisindedir. Türkiye'nin altın dahil ihracat artışı 2012 yılında %13'tür. Böylece İBBK'da ihracatın toplam satışlar içindeki payı bir önceki yıla göre %1,5 artarak %26,8'e ulaşmıştır. Şu halde, düşük satış performansında iç pazardaki bozulmanın daha ağırlıklı rol oynadığını söyleyebiliriz.

Özetlemek gerekirse, BBK'nın; %15,9'u kadar hasılatla %10,2'si kadar brüt katma değer yaratan ve %14,8'i kadar kar eden İBBK için de 2012 iyi bir yıl olmamıştır. İSO çalışması, bu yargıyı pekiştirecek başka veriler de içermektedir. Örneğin, İBBK'da ücretle çalışanların sayısı sadece %0,82 gibi çok düşük bir oranda artarak 208.560'a ulaşabilmiştir.

İBBK'nın yatırım faaliyeti konusunda fikir verebileceğini düşündüğümüz duran varlıklardaki parasal artış sadece %4 civarındadır; enflasyonun gerisindedir. Şu halde, İBBK dairesinde 2012 yılında kayda değer bir yatırım faaliyeti olmadığını da söyleyebiliriz. Bu tablonun, yüksek oranlı sermaye girişlerinin olduğu; faizlerin ve kurların gerilediği bir yılda şekillenmesi ayrıca düşünülmesi gereken bir olgudur.

Özetle, İBBK 2012 verileri de talep yanlı politikaların köreltiğini çok net bir şekilde ortaya koymaktadır. Esasen 2013 yılındaki gelişmeler, Türkiye'de talep yanlı politikaları sürdürmek için gerekli dış kaynakların artık bulanamayacağını gösterir niteliktedir. Enflasyonun dünya standartlarına göre çok yüksek olduğu ve yükselme eğilimine girdiği göz önüne alındığında, Türkiye'de talep yanlı politikaları besleyecek iç kaynakların olmadığı da çok açıktır. Şu halde, İSO Dergisi'nin geçen sayısında belirttiğimiz üzere, Türkiye'nin artık sadece arz yanlı politikalarla büyüyebileceği bir döneme girdiğimizi söyleyebiliriz. Sorun şu ki, arz yanlı politikalar külfetli, masraflı, riskli ve uzun dönemde sonuç veren politikalar; bu tarz politikaların kısa ve orta vadede siyasal bedeli vardır. Dış dünyaya baktığımızda, yönetimlerin genellikle siyasal bedel ödemekten kaçındıkları, ancak daha büyük bir bedel ödemek durumunda kalacaklarını gördüklerinde arz yanlı politikaları gündeme aldıklarını görmekteyiz. Temennimiz, Türkiye için arz yanlı politikaların artık tercihten ziyade zorunluluk olduğunun kısa zamanda görülmesidir.

Ölçeklerine Göre İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun Performansı

Prof. Dr. Erol KATIRCIOĞLU
Marmara Üniversitesi İktisat Fakültesi

2012-2011 döneminin “Birinci 500” kuruluşunun genel değerlendirmesinde; “2012 yılında, ekonomide daha önce gözlemlenen daralmanın daha da şiddetlenerek sürdüğü gözlenmektedir. Fakat bu daralma her şeye rağmen “500 Büyük” kuruluşunun genel ekonomik büyümenin biraz üzerinde bir performans elde etmesini önlememiştir” sonucuna varmıştı. Kuruluşların ölçeklerini dikkate alan analizde ise “ (...) ekonomide görece daha küçük kuruluşlar 2012 yılında ihracat kanalını kullanarak ekonomide büyümeyi taşımışlardır” diye vurgulamıştı. Aşağıda “İkinci 500” diye adlandırdığımız Birinci 500’den sonra gelen İkinci 500 listesine giren kuruluşların elde ettikleri performanslar değerlendirmiştir. Biz bu amaçla 2012 yılının “İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu” listesinden yalnızca “özel” kuruluşların, “çalışanlar” bakımından büyüklük dağılımlarını oluşturup bazı performans ölçütlerini dikkate alarak analiz ettik.

Tabloda, bu yılın “Birinci 500” kuruluşu ile “İkinci 500” kuruluşundaki gelişmeler karşılaştırmak amacıyla verilmiştir.

Tablodan görülebileceği gibi Birinci 500, 2012’de üretimden satışlar bakımından yüzde 3’den biraz fazla olmak üzere büyürken, İkinci 500 hiç büyümemiş ve hatta küçük de olsa daralmıştır. Çalışan sayısı bakımından da benzer bir durum olduğu yine tablodan görülmektedir. Birinci 500’de çalışan sayısı yüzde 5 civarında artmışken, İkinci 500’de bu artış ancak yüzde 1 kadar olmuştur. Buna karşılık İkinci 500 gerek brüt katma değer bakımından, gerek ihracat bakımından ve gerekse de karlar bakımından Birinci 500’e göre daha başarılı sonuçlar almıştır. Brüt katma değerde Birinci 500’ün katkısı yüzde 1,3 oranında negatifken, İkinci 500 yüzde 2,6 gibi pozitif bir oran elde etmiştir. Yine aynı şekilde Birinci 500 ihracatta yüzde 0,6 gibi bir artış elde etmişken, İkinci 500 yüzde 4,5 gibi oldukça yüksek bir artış göstermiştir. Sonuç olarak karlarda da Birinci 500 negatif bir değer elde etmişken, İkinci 500 yüzde 17 gibi yüksek sayılabilecek bir kar artışı elde etmiştir.

Sonuç olarak; “İkinci 500”deki kuruluşlar; üretim ve çalışanlar bakımından Birinci 500’deki kuruluşlardan çok daha düşük performans gösterdikleri halde, ihracatta elde ettikleri üstün performans neticesinde brüt katma değere daha yüksek bir katkıda bulundukları gibi karlarını da görece olarak artırabilmişlerdir.

Ölçeklere Göre Performanslar

Aşağıda verilen Tablo 2, İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu’nun ölçeklerine göre performanslarıyla ilgili bilgiler sunmaktadır. Türkiye’de ve Avrupa Birliği’nde KOBİ kategorisindeki kuruluşlar, çalışanları bakımından 249 kişiye kadar çalıştırılan kuruluşlar olarak tanımlanmaktadır. Bu tanımdan gidersek 2012 yılının 182 kuruluşun KOBİ kategorisine uygun düştüğü anlaşılmaktadır. Dolayısıyla bu kategorideki kuruluşların elde ettikleri performanslar, “Birinci 500”deki aynı kategorideki 83 kuruluş ile elde ettiğimiz sonuçları daha da görünür hale getirecektir.

Tablo 1	2012 Yılında İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu’nun Genel Performansı			
	2012	2011	2012-2011 İkinci 500 Değişim (%)	2012-2011 Birinci 500 Değişim (%)
Kuruluş Sayısı	496	495	-	-
Çalışan Sayısı (1)	206.068	203.959	1,0	4,7
Kar (2)	3.745.729.319	3.212.199.500	16,6	-0,3
Üretimden Satış (2)	56.651.098.846	56.766.853.840	-0,2	3,1
İhracat (3)	9.601.944	9.188.187	4,5	0,6
Brüt Katma Değer (4)	12.002.967.758	11.703.582.275	2,6	-1,3

(1) Kişi

(2) 2012 yılı fiyatlarıyla (ÜFE sanayi sektörü yıllık deflatörü olarak %6,1 kullanıldı)

(3) Bin dolar

(4) 2012 yılı fiyatlarıyla (Sanayi sektörü zımni fiyat deflatörü olarak %3,8 kullanıldı)

Tablo 2 Ölçeklere Göre Büyüklüklerdeki Değişimler (2012/2011)						
	Özel Kuruluş Sayısı (2012) (Adet)	Çalışan Sayısı (%)	Kar (%)	Üretimden Satışlar (%)	İhracat (%)	Brüt Katma Değer (%)
1-249	182	-3,6	10,1	-3,0	0,9	-9,5
250-499	165	0,9	16,0	-1,2	-3,9	4,4
500-999	119	8,3	28,0	5,4	12,3	11,5
1000 +	30	-8,6	4,0	-0,1	40,1	2,6

Aşağıda elde ettiğimiz sonuçlar özetlenmiştir:

1) KOBİ kategorisindeki (1-249) 182 kuruluşun performansları karlar hariç parlak değildir. Karlarını yüzde 10 artırmışlardır ama bu artışı anlamlı kılabacak ne üretimde ve ne de ihracatta anlamlı sonuçlar elde etmemişlerdir.

2) Benzer bir durum 250-499 çalışanı olan kuruluşlarda da görülmektedir. Bu kategorideki 165 kuruluşun karları yüzde 16 artmıştır ama ne üretimde ve ne de ihracatta bir artış elde edememişlerdir. Oysa "Birinci 500"'deki aynı büyüklükteki kuruluşlar olağanüstü sonuçlar almışlardır.

3) Gerek 500-999 ve gerekse 1000+ kategorilerindeki kuruluşlar (toplam 149) görece olarak oldukça iyi sonuçlar elde etmişlerdir. Karlar özellikle 500-999 çalışanı olan kuruluşlar bakımından olağanüstüdür. Anlaşılan o ki, bu yüksek kar artışları yine olağanüstü sayılması gereken yüksek ihracat performansı ile elde edilmiştir. 500-999 çalışanı olan 119 kuruluşun ihracattaki artışı yüzde 12 iken, 1000+'daki 30 kuruluşun ihracatları yüzde 40 gibi çok önemli oranda artmıştır.

Tablo 3 ise, kuruluş "büyüklük" ölçütü olarak farklı bir yaklaşım benimseyen Merkez Bankası'nın "büyüklük tasnifi" dikkate alınarak hesaplanmıştır.¹

Bu tablodan anlaşılan ölçekleri bakımından daha küçük kuruluşlar (347 tane) hemen hemen bütün değişkenlerde olumsuz sonuçlar elde etmişlerken, karları yüzde 13 gibi önemli bir oranda artmıştır. Buna karşılık ölçekleri bakımından daha büyük kuruluşlar (149 tane), satışlarını ekonominin ortalamasından daha hızlı

büyütmüşler (yüzde 4), ihracatlarını artırmışlar (yüzde 18), çalışan sayısı ve brüt katma değerde (sırasıyla yüzde 2 ve yüzde 9) artışlar elde etmişlerdir. Bu nedenle de buradan 2012 yılında ölçekleri görece büyük kuruluşların daha iyi performans gösterdikleri bir dönem olmuştur denebilir.

Sonuç

2012 yılında İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu çalışmasından elde edilen ve kuruluşların büyüklükleri bakımından değerlendirdiğimiz verilerin sonuçları daha ileri bir araştırmayı gerekli kılmaktadır. Çünkü "Birinci 500"'ü ele aldığımız bir önceki çalışmada, görece küçük kuruluşların performanslarının büyük kuruluşların performanslarından daha iyi olduğu gibi bir sonuca ulaşmışken, "İkinci 500" de bu sonucun tersi ortaya çıkmış görülmektedir.

Bir başka deyişle ilk listedeki "küçük" kuruluşların ikinci listedeki devamları olan benzer kuruluşları dikkate aldığımızda, birinci çalışmanın sonuçları değişmektedir. Bu durum doğal olarak görece "büyük" kuruluşların ikinci listedekilerle birlikte ele alındığında birinci çalışmadan farklı olarak "büyük" kuruluşların 2012-2011 döneminde daha iyi bir performans elde etmiş oldukları gibi bir sonuca işaret etmektedir. Bu sonucun geçici olduğunu ve her iki listedeki kuruluşların birlikte ele alındığı yeni bir araştırmaya gerek olduğunu da tekrar belirtmeliyiz.

Her iki çalışmadan da ortaya çıkan bir diğer sonuç ise bu dönemde kuruluşların üretimden satışları bakımından önemli bir gelişme görünmemekle birlikte, her iki listedeki kuruluşların ihracat kanalıyla yarattıkları iktisadi faaliyetler karların artışına neden olmuştur.

¹ Merkez Bankası, kuruluşlarla ilgili topladığı verileri büyüklük dağılımı olarak verdiğinde KOBİ kategorisi olarak 500'den az çalışanı olan kuruluşları vermektedir.

Tablo 3 Ölçeklere Göre Büyüklüklerdeki Değişimler (Merkez Bankası Tasnifine Göre) (2012/2011)						
	Özel Kuruluş Sayısı (2012) (Adet)	Çalışan Sayısı (%)	Kar (%)	Üretimden Satış (%)	İhracat (%)	Brüt Katma Değer (%)
1-499	347	-0,5	12,9	-2,1	-1,6	-2,2
500+	149	2,2	24,7	4,2	17,5	9,3

İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun 2012 Yılı İhracatı

Prof. Dr. Zafer TUNCA

İstanbul Kültür Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Dünyada meydana gelen olaylar artık ülkelerin siyasi hayatına ve ekonomisine doğrudan etki yapar hale gelmiş bulunmaktadır. Küreselleşen dünyada artık ülke yöneticileri sadece kendi ülkeleri içindeki gelişmelere bakıp karar veremiyorlar. Örneğin Amerika Merkez Bankası (FED) Başkanı bir para politikası değişikliğinden söz ettiğinde diğer ülkelerin merkez bankaları bunu dikkate alıp politika oluşturmak zorundalar. Nitekim geçenlerde FED Başkanı Bernanke aylık 85 milyar dolarlık varlık alım programını yavaşlatabileceklerini ve 2014 yılı ortalarında durduracaklarını açıkladığında, dünyadaki bütün piyasalar bir anda büyük bir sarsıntı geçirdi. Zira varlık alımı ile FED piyasaya para sürmekte idi. Parasal genişlemenin başladığı tarihten bu yana küresel piyasalar ABD kaynaklı bol likiditeye dayalı iktisat politikaları izlemeye başladılar. İşte tam bu sırada FED Başkanı'nın bu parasal genişlemenin sadece yavaşlatılacağını ve önümüzdeki yıl durdurulabileceğini söylemiş olması dahi dünya piyasalarını alt üst etmeye yetti.

Yukarıda anlattığımız olay Türkiye ekonomisini de büyük ölçüde etkiledi. Zira diğer gelişmekte olan ülkeler gibi Türkiye'de de dış kaynaklar cari işlemler dengesinin (CİD) finansmanı için son derece hayati bir öneme sahiptir. Şüphesiz CİD açık vermese böyle bir sorun da olmayacaktı. Ancak ülkemizde maalesef tasarruf oranı son yıllarda giderek gerilemiş ve %19-20 düzeyinden %13'e kadar düşmüş bulunmaktadır. İktisadi büyümenin gerçekleşebilmesi için yapılması gerekli harcamalar için yeterli kaynak bulunmamaktadır ve bu tasarruf açığı yabancıların tasarrufları ile kapatılmaktadır. Bu tasarruflar son yıllarda ağırlıkla kısa vadeli sermaye girişleri şeklinde gerçekleşmektedir.

Uzun vadeli yatırımların katma değer ve istihdam yaratmak gibi bir işlevi vardır. Bu durum yeni bir yatırım maksadı ile ülkeye gelen doğrudan yatırımlar için söz konusudur. Mevcut bir işletmenin yabancı sermaye tarafından, özelleştirme veya ortaklık şeklinde satın alınmasının katkısı daha sınırlıdır. Uzun vadeli yatırımların ülkeye gelmesinin bazı koşulları vardır. Bu koşullar hukuka saygıdan başlayarak, bu tür sermaye girişine ortam yaratabilecek uygun iş, ticaret, icra iflas ve borçlar yasalarının varlığını gerekli kılar. Ayrıca bu yatırımların aradığı ortamda uluslararası ticari anlaşmalara uygun hareket ediliyor olması, fikri ve ticari mülkiyet haklarının teminat altında bulunması, siyasi ve ekonomik istikrarın sağlanması da vardır.

Kısa vadeli sermaye girişleri ise oynaklığı çok yüksek olan ve ülkeye girdiği gibi aniden çıkabilen bir özellik taşırlar. Üstelik bu tür sermaye nitelik itibarıyla gideceği ülkenin siyasi ve ekonomik riskleri ile söz konusu ülkenin sermaye piyasasında elde edeceği getiriye göre karar verir. Bu risk ve getiride kendileri açısından olumsuz bir gelişme olduğunda kısa sürede karar verip hemen uygularlar. Yani karar alma ve uygulama süreci son derece hızlı işlemektedir. İşte bu nedenle de dış açıklarını bu tür sermaye ile finanse eden ülke ekonomilerinin kırılganlıkları çok daha fazladır.

İşte ülkemizde dış açıkların bu tür bir sermaye girişi ile finansmanı aynı kırılganlığın Türkiye ekonomisinde meydana gelmesine neden olmaktadır.

Bütün bu dengeleri oluşturmak iktisadi karar birimlerinin sorumluluğundadır, ancak hemen belirtelim ki, bu sanıldığı kadar da kolay olmamaktadır. Çünkü herhangi bir politika uygulandığında bunun olumlu ve olumsuz yönleri ortaya çıkmaktadır. İşte iktisat politikasını oluşturanlar bu fayda maliyet analizini yapabilecek donanımda olmalıdırlar. Özetle iktisat biliminde tek doğru yoktur. Bu açıdan amacın doğru tespit edilmesi gerekir.

Konuyu ülkemizden bir örnekle açıklamaya çalışalım. Yukarıda ülkemizin cari açık sorununa değindik ve bu açıkların en önemli nedeninin tasarruf açığı olduğunu söyledik. Bunun yanı sıra bu açığı oluşturan bir başka önemli neden de Türkiye ekonomisindeki büyümenin yatırım malı, hammadde ve ara malı ithalatına bağımlı olmasıdır. Toplam ithalatın %74'ü bu ürünlerden oluşmaktadır. Ülkenin ithalata bağımlı olması, büyüyebilmesi için dış açıkların zorunlu olması demektir. Dış açık olmaz ise büyüme olmaz. Bunu değiştirmek için ekonomide yapısal bir dönüşüm ve değişim gereklidir. Bu gerçekleşene kadar elimizde politika aracı olarak kısa vadede faiz oranı ve döviz kurları bulunmaktadır.

Döviz kurlarındaki bir artış ihracatçılar için rekabet gücünü arttıran bir etkidir ve ihracatı arttırıcı etki yapar, ödemeler dengesi olumlu etkilenir. Buna karşılık döviz kuru artışı ithalatı pahalılaştırarak ödemeler dengesi, enflasyon ve büyüme üzerine olumsuz etki yapar. Politika seçenekleri arasındaki seçimin zorluğu böylece ortaya çıkmaktadır.

Bir örnek daha verelim. Reel sektörün gelişmesi için yatırım maliyetinin, dolayısıyla faiz oranlarının düşük olması tercih edilir. Ancak bu durumda dış ülkelerdeki faizler daha yüksekse ülkeden sermaye çıkışı başlayacaktır ve ödemeler dengesi olumsuz yönde etkilenecektir. Bu sermaye çıkışı yerli paranın da değer kaybına neden olacaktır. Yerli paranın değer kaybı yani döviz fiyatlarının yükselmesi ise bir önceki paragrafta açıklamaya çalıştığımız etkileri ortaya çıkaracaktır. Sonuçta ödemeler dengesinin nasıl etkileneceğini cari işlemler ve sermaye hesabındaki hareketler belirleyecektir.

Bu kez faizlerin yükseldiğini düşünelim. Bu durumda ülkeye sermaye girişi olması söz konusudur. Sermaye girişi dış dengeyi olumlu etkilerken, artan döviz arzı nedeni ile döviz kurları düşecek, ihracatçı zorlanacak, ithalat ucuzlayacaktır ve bunun etkisi ile dış denge olumsuz etkilenecektir.

Son zamanlarda meydana gelen kur artışları, başlangıçta aktardığımız FED Başkanı Bernanke'nin açıklamaları ile bağlantılıdır. Şu sıralarda gelişmekte olan ülkelerden sermaye çıkışları söz konusu olduğu için örneğin, Malezya, Rusya, Güney Afrika, Polonya, Hindistan gibi ülkelerin paraları değer kaybetti. FED Başkanı'nın konuşmasını takip eden 3 hafta içerisinde gelişmekte olan ülkelerden 20 milyar dolar dolayında döviz çıkışı oldu. Piyasalar görüldüğü gibi yeni bir denge arayışına girdi.

Türkiye kısa vadeli sermayenin dış dengede yarattığı kırılganlığı azaltmak amacı ile para politikasını faizleri indirecek şekilde kullanmaktaydı. Merkez Bankası bunda başarılı da oldu fakat

bundan böyle para akımlarının yön değiştirmesi ile birlikte daha kısa vadeli politikalara odaklanması gerekecek.

AB'de mali birliğin hala sağlanamamış olması ve durgunluk, ABD'de yavaş bir ekonomik canlanma ile birlikte FED'in politika değişikliği, Çin bankacılık sektöründeki sorunlar, gelişmekte olan ülkeleri olumsuz etkileyecek koşulları ortaya koymaktadır. Özellikle Çin'de 2010 yılında 3 trilyon dolar olan ve 2012 yılında 6 trilyon dolarlık bir hacme ulaşan gölge bankacılık kesimi çok büyük riskleri ortaya koymaktadır.¹

Özetle küresel koşulların zor olduğu bir yılın içindeyiz. İktisat bilimi ekonomi tarihinde görülmemiş yeni olayların neden olduğu sorunları çözmeye çalışmakta. Türkiye açısından olaya bakıldığında küresel finans piyasaları her ne kadar kısa vadeli politikalar gerektiriyorsa da çözüm bekleyen yapısal ekonomik sorunların çözümü ve üretimde aşırı dışa bağımlılığın azaltılması için orta ve uzun vadeli politikalar oluşturulmalıdır. 2013 yılı için Dünya Bankası, Türkiye büyüme hızını %3,6 olarak tahmin etmektedir. Türkiye iç tasarruf oranını arttırmadıkça gelişme hızı küresel finansman olanaklarına bağlı kalmaktadır. Öncelikli hedefimiz bunu arttırmak olmalıdır.

Birinci 500 içine giren sanayi kuruluşlarımız ile ilgili olarak İstanbul Sanayi Odası'nca yapılan araştırma sonuçları kısa bir süre önce yayınlandı. Yukarıdaki kısa analizden sonra şimdi de yine İstanbul Sanayi Odası'nca yapılan araştırmaya dayanarak İkinci 500 içine giren sanayi kuruluşlarının ihracat konusunda ortaya koydukları performansı değerlendirmeye çalışacağız.²

İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun ihracatı ve Türkiye ihracatı içindeki payı Tablo-1 den izlenebilir. Görüldüğü gibi İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun ihracatı Türkiye ihracatının %5,9'unu oluşturmaktadır. Burada dikkati çeken husus bu kuruluşların paylarının son iki yıldır azalmakta olduğudur. Sözü edilen kuruluşların ihracatlarının yıllık artış hızına baktığımızda geçen yıla göre %4,6 oranında bir artış söz konusudur. Buradan görülüyor ki, bu kuruluşlarımız ihracatı arttırma konusunda geçen yıla göre daha başarısız olmuşlardır. Zira 2011 yılında ihracatta %12,7'lik bir artış söz konusuydu. Görülüyor ki, 2008 krizinin etkisi telafi edilmiş olmasına rağmen, bu sınıflandırmaya dâhil olan kuruluşlarımız ihracatlarını arttırma konusunda oldukça büyük zorluk içindedirler. Yazımızın başında aktarmaya çalıştığımız dünya ekonomisi koşulları dikkate alındığında bu zorluğun kısa sürede giderilmesi maalesef söz konusu değildir. Bu nedenle İkinci 500 Büyük içine giren kuruluşların yurt içinde şimdiye kadarkinden çok daha fazla desteğe ihtiyaçları olduğu açıktır. Bu

Tablo 1 İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun İhracatı			
Yıllar	İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu İhracatı (Milyon \$)	Yıllık Artış (%)	Türkiye İhracatı İçindeki Payı (%)
2003	4.172	34,0	8,2
2004	5.449	30,6	8,2
2005	5.840	7,2	7,9
2006	6.221	6,2	6,8
2007	7.753	24,6	6,7
2008	9.001	16,0	6,4
2009	7.254	-19,4	6,6
2010	8.194	12,9	6,8
2011	9.233	12,7	6,4
2012	9.657	4,6	5,9

⁽¹⁾ BARBOZA, D.; "Loan Practices of China's Banks Raising Concern" The New York Times, July1,2013

⁽²⁾ Öncelikle sağlıklı bir değerlendirme açısından bir noktaya açıklık getirmekte yarar vardır. Bazı yıllarda firmalarımızın bir kısmı ilk ve ikinci 500 arasında yer değiştirmektedirler. İstanbul Sanayi Odası araştırma ile ilgili verileri hazırlarken geçmiş yıl ile kıyaslamaların daha sağlıklı olması açısından tabloları hem bu firmaları katarak hem de katmayarak açıklamaktadır. Ancak bizim konumuz ihracatın değerlendirilmesi olduğu için söz konusu firmaların hesaplamalara katılıp katılmaması binde mertebesinde değişiklik yarattığından biz yukarıda sözü edilen firmaların dâhil olduğu tabloları kullanmayı tercih ettik.

Tablo 2 İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nda İhracatın Sektörlere Göre Dağılımı						
Sektörler	İhracat (Bin \$)		Dağılım (%)		Değişim (%)	
	2011	2012	2011	2012	2011/2010	2012/2011
Madencilik ve Taşocakçılığı	184.187	55.620	2,0	0,6	-38,1	-69,8
Gıda, İçki ve Tütün Sanayii	1.736.827	1.502.925	18,8	15,6	58,5	-13,5
Dokuma, Giyim Eşyası, Deri ve Ayakkabı Sanayii	2.443.724	2.291.295	26,5	23,7	0,7	-6,2
Orman Ürünleri ve Mobilya Sanayii	205.766	256.683	2,2	2,7	40,3	24,8
Kağıt ve Kağıt Ürünleri ve Basım Sanayii	296.059	310.777	3,2	3,2	8,6	5,0
Kimya, Petrol Ürünleri, Lastik ve Plastik Sanayii	874.333	1.057.133	9,5	11,0	18,2	20,9
Taş ve Toprağa Dayalı Sanayii	458.527	400.566	5,0	4,2	21,1	-12,6
Metal Ana Sanayii	1.151.429	1.092.076	12,5	11,3	-1,4	-5,2
Metal Eşya, Makine ve Teçhizat ve Mesleki Aletler Sanayii	1.268.778	1.613.208	13,7	16,7	40,0	27,2
Taşıt Araçları Sanayi	455.648	1.009.002	4,9	10,5	-22,1	121,4
Diğer İmalat Sanayii	157.417	67.402	1,7	0,7	31,7	-57,2
Elektrik Sektörü	4	0	0,0	0,0	-100,0	-100,0
Toplam Sanayi Sektörü	9.232.699	9.656.687	100,0	100,0	12,7	4,6

sorunu aşmada işletmelerimize de büyük sorumluluk düşmektedir. İhracatta yeni pazarlar aramak, uluslararası fiyat ve kalitede üretim yapmak bu kuruluşların ana hedefleri haline gelmeli ve bu konuda kendilerine gerekli ortam yaratılmaya çalışılmalıdır.

İkinci 500'e girmiş bulunan orta ölçekli sanayi kuruluşlarımız 2012 yılında yaptıkları ihracat ile Türkiye ekonomisine 9,7 milyar dolarlık katkıda bulunmuşlardır. Bu tutar bir önceki yılın ihracatından ancak 400 milyon dolar daha fazladır. Söz konusu kuruluşlarımızın gerçekleştirdiği ihracatın %38,1'i İSO üyesi özel 182 sanayi kuruluşu tarafından gerçekleştirilmiştir. Geçen yıla göre bu oranın bir miktar arttığı izlenmektedir. 2011 yılında İSO üyesi 183 sanayi kuruluşu İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu ihracatının %36,8'ini oluşturmaktaydı.

İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu ihracatının 2012 yılında %23,7'sini oluşturan Dokuma, Giyim Eşyası, Deri ve Ayakkabı Sanayii ihracatının payı 2011 yılına göre biraz azalmış olmasına rağmen birinci sıradaki yerini korumaktadır.

2012 yılında ikinci sırada %16,7'lik payı ile Metal Eşya, Makine ve Teçhizat, Mesleki Aletler Sanayii yer almaktadır. Bu kesim 2011 yılında üçüncü sırada iken ihracatını %27,2 oranında artırarak Gıda, İçki ve Tütün Sanayii ile yer değiştirmiştir. 2012 yılında üçüncü sırada %15,6'lık payı ile Gıda, İçki ve Tütün Sanayii yer almaktadır. Bu sanayi kolunun ihracatında %13,5 oranında bir azalma söz konusudur.

Metal Ana Sanayiinin ihracattaki payı bir miktar azalmasına rağmen %11,3 ile dördüncü sıradaki yerini korumaktadır.

Beşinci sırada 2011 yılında olduğu gibi Kimya, Petrol Ürünleri, Lastik ve Plastik Sanayii bulunmaktadır. Söz konusu kesimin 2012 yılında ihracatı %20,9 oranında artmış ve İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu ihracatı içindeki payı 2012 yılında % 11 olarak gerçekleşmiş, ancak sıralamadaki yeri değişmemiştir.

Tabloda dikkati çeken bir nokta ihracatını %121,4 oranında artırma başarısını gösteren Taşıt Araçları Sanayiinin %10,5 pay ile altıncı sıraya yerleşmesidir. Böylesi zor bir dönemde söz konusu sektörün ihracatındaki bu artış son derece önemlidir.

İkinci 500 içindeki işletmelerin ihracatı %4,6 oranında artarak bir önceki yılın hayli altında kalmıştır. İhracatını arttırmada en iyi performans gösteren kesimlerin başında Taşıt Araçları Sanayii gelmekte, bunu Metal Eşya, Makine ve Teçhizat, Mesleki Aletler Sanayii izlemektedir.

Tablo 3 incelendiğinde 2012 yılında satış hasılatında (dolar olarak) 2011 yılına göre %1,2 oranında bir azalış izlenmektedir. Bu mutlak azalış İkinci 500 içinde yer alan işletmelerimiz açısından işlerin hiç iyi gitmediğinin en iyi göstergesidir. Bu durumda yıldız gibi parlayan bir ekonomi olduğumuzdan söz etmek mümkün değildir. Yıllardır Türkiye'de genellikle finans kesimi ve parasal olaylar konuşulmakta, döviz indi faiz bindi tartışmaları ile reel kesim ihmal edilmektedir. Eğer durumda değişme olmazsa 2023 yılında dünyanın ilk 20 ekonomisinden biri olmamız sadece bir hayal olmaktan öte gidemez.

Yine Tablo 3'te görülebileceği gibi 2012 yılı içinde söz konusu sanayi kuruluşlarının ihracatlarının satış hasılatı içindeki payı %26,8 olarak gerçekleşmiştir. Bir önceki yıl %25,3 olan bu

Tablo 3 İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun Satış Hasılatı İçinde İhracatın Payı		
Yıllar	Satış Hâsılatı (Net) (Milyon \$)	İhracat / Satış Hasılatı (%)
2003	13.040	32,0
2004	16.621	32,8
2005	19.095	26,0
2006	22.344	27,8
2007	27.343	28,4
2008	35.771	25,2
2009	21.779	33,3
2010	31.234	43,4
2011	36.470	25,3
2012	36.021	26,8

ISO ortalama kur verileri:

2003 yılı için 1\$ = 1.491.024 TL	2005 yılı için 1\$ = 1.347.644 TL	2007 yılı için 1\$ = 1,299 YTL	2009 yılı için 1\$ = 1,5447 TL	2011 yılı için 1\$ = 1,6766 TL
2004 yılı için 1\$ = 1.425.178 TL	2006 yılı için 1\$ = 1,44057 YTL	2008 yılı için 1\$ = 1,2808 TL	2010 yılı için 1\$ = 1,5018 TL	2012 yılı için 1\$ = 1,8019 TL

oran ile kıyaslarsak ihracatın satış hasılatı içindeki payının bir miktar arttığını görüyoruz. Bunda kuşkusuz en önemli etken satış hasılatındaki azalışa rağmen ihracattaki az da olsa meydana gelen artıştır. Bu durum satış hasılatı içinde ihracatın payının artmasına neden olmuştur. Bir başka deyişle bu artışa bakıp olumlu bir yorum yapmak mümkün değildir.

Tablo 4'den İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun kullandığı işgücü sayısının 2012 yılında %0,8 artış ile 208.560 kişiye ulaştığı izlenmektedir. Söz konusu işletmelerin satış hasılatlarını arttıramamalarının yanı sıra istihdam yaratamaz durumda olmaları da işlerin iyi gitmediği yorumunu teyit eder niteliktedir. Türkiye genelinde %10 dolayında dolaşan işsizliğin bu şekilde azaltılamayacağı gayet açıktır.

İşgücü başına ihracat 2012 yılında %3,7 oranında artmış bulunmaktadır. Bu artış ihracattaki artışın işgücü artışından daha fazla olmasından kaynaklanmaktadır. Ancak ne ihracattaki ne de istihdamdaki artışlar fazla anlamlı olmadığından bu artışın da anlamlı olduğunu söyleyemeyiz.

Gerek dünya, gerekse Türkiye ekonomisinin içinde bulunduğu koşullar son derece dikkatli davranılması gerektiğini ortaya koymaktadır. Türkiye ekonomisinin en kırılgan tarafını oluşturan dış açıklar ve bunun finansmanı son derece önemli olmakla birlikte uzun vadeli yapısal değişimi sağlayacak, yani üretimde dışa bağımlılığı azaltacak önlemlerin alınması gelecek kuşaklara bırakacak en önemli mirasımız olacaktır.

Tablo 4 İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nda İşgücü Başına İhracat			
Yıllar	İhracat (Bin \$)	İşgücü (Kişi)	İhracat/İşgücü (\$)
2003	4.172.036	177.614	23.489
2004	5.449.236	180.879	30.126
2005	5.840.698	182.321	32.035
2006	6.221.133	184.724	33.678
2007	7.752.939	188.848	41.053
2008	9.000.979	186.506	48.261
2009	7.253.705	183.856	39.453
2010	8.194.440	195.240	41.971
2011	9.232.699	206.861	44.632
2012	9.656.687	208.560	46.302

İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun Finans Yapısı

Dr. Öztin AKGÜÇ

I. Genel

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından Türkiye'nin büyük sanayi kuruluşlarına ilişkin yapılan araştırma sonuçları, 1997 yılından itibaren İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu (İkinci 500) olarak da kamuoyuna açıklanmaktadır. Bu yazımızda İkinci 500'ün 2012 yılına ilişkin varlık ve finansal yapısı, finansal özellikleri, faaliyet sonuçları, bu kapsamdaki İSO üyesi özel kuruluşlar, İSO üyesi olmayan özel kuruluşlar ve kamu kuruluşları itibarıyla ayrı ayrı, ayrıntılı olarak verilirken, geçmiş yıllarla da karşılaştırmalar yapılarak, gelişmelerin yönü de ortaya konulmaya çalışılmıştır. Mevcut bilgi ve veriler ile özellikle 1997 yılından itibaren gelişmeler değerlendirilip yorumlanırken şu hususların göz önünde tutulmasında yarar görülmektedir.

(i) İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu kapsamına giren kuruluşlar da yıllar itibarıyla bir ölçüde değişmektedir. İkinci 500 kapsamına giren kamu kuruluşlarının sayısı da giderek azalma eğilimi göstermektedir. 1997 yılında İkinci 500 kapsamına giren kamu kuruluşu sayısı 29 iken bu sayı giderek azalmış ve 2012 yılında 4'e kadar inmiştir.

(ii) Türkiye 1994 yılından itibaren Maliye Bakanlığı'nın Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği çerçevesinde tek düzen hesap planı uygulamasına geçmiş ise de kuruluşlar arasında muhasebe uygulamaları, değerlendirme ölçütleri ve amortisman ayırma yöntemleri konularında bazı farklar gözlenmektedir. Muhasebe uygulamalarının tekdüze, homojen olmaması da yapılan karşılaştırmaların tutarlılığını bir ölçüde bozmaktadır.

(iii) Türkiye ekonomisinin yıllar itibarıyla hızı değişen enflasyon süreci içinde bulunması ve döviz kurlarında zaman zaman büyük boyutlu oynamalar yıllar itibarıyla yapılan karşılaştırmaları bozan diğer etmenler olmaktadır. Bazı bilanço kalemlerinin

enflasyonu yakından izlemesine karşın, geçmiş dönemlerde bazı kalemlerin enflasyona göre düzeltilmemesi, kapsamlı bir enflasyon muhasebesi uygulamasına 2003 yılı sonunda başlanması, enflasyon düzeltilmesinde de gerek yasadın gerek uygulamadan kaynaklanan tekdüzeliğin olmaması karşılaştırmaları, analizi zorlaştırmakta ve bazı eksik değerlendirmelere de yol açmaktadır. Açıklanan verilerdeki bazı yetersizlikler ve muhasebe uygulamalarında tekdüzeliğin tam sağlanamaması, 2003 yılı sonundaki kapsamlı enflasyon düzeltmesine karşın, 2004 yılı dışında, izleyen yıllarda enflasyon düzeltmesi yapılmaması incelemede tutarlılığı bozmaktadır. Bu eksikliklere karşın mevcut veriler, İkinci 500'ün finansal yapısı, özellikleri ve gelişme yönleri konusunda değerlendirmeler yapılmasına olanak vermekte ve ışık tutmaktadır.

II. İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun Varlık (Aktif) Yapısı

2012 yıl sonu itibarıyla Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun varlık (aktif) yapısı açıklanan bilançolara göre, geçmiş yıllarda yapılan enflasyon düzeltmelerinden kaynaklanan artışları da içerecek şekilde Tablo 1'de verilmiştir. Bilançolar enflasyon düzeltmesinin etkisinden tam arındırılmadığından, incelemede tablolar enflasyon düzeltmesini de içerecek biçimde düzenlenmiştir. 2012 yılında İkinci 500'ün varlık (aktif) toplamı, cari fiyatlarla bir önceki yıla göre yaklaşık %5,3 oranında artış göstererek 59.954 milyon TL'ye yükselmiştir. Bir önceki yıl ise İkinci 500'ün varlık toplamı %16,4 oranında artış göstermişti. 2012 yılında İkinci 500 kapsamındaki kamu teşebbüslerinin sayısı 4'e inmiş; kamu teşebbüslerinin varlık toplamı içindeki payı, bir önceki yıla göre sırasıyla %1,2'den %1'e gerilemiştir. İkinci 500 kapsamındaki 182 İSO üyesi özel kuruluşun özel sektör varlık toplamı içindeki payı %35,8'den hafifçe %35,6'ya gerilerken; İSO dışı 314 özel kuruluşun payı da %64,2'den %64,4'e yükselmiştir.

Tablo 1'den izleneceği gibi İkinci 500'ün 2012 yıl sonu itibarıyla varlıklarının %61,2'si dönen varlıklar (döner sermaye, brüt işletme sermayesi), %38,8'i ise duran varlıklar (sabit değerler) oluşturmaktadır. İkinci 500 kapsamına giren özel kuruluşlarla kamu kuruluşlarının varlık yapılarında belirgin farklılık bulunmamakta; kamu kuruluşlarının payı çok düşük olduğundan analiz açısından önem taşımamaktadır. Özel kuruluşlar içinde İSO üyesi özel kuruluşlarla, İSO üyesi olmayan özel kuruluşların varlık yapıları arasında farklar gözlenmektedir. İSO üyesi özel kuruluşlarda varlık toplamı içinde dönen varlıkların payı %65,2'ye yükselirken, İSO üyesi olmayan özel kuruluşlarda da bu oran %59,0 olmaktadır. İSO üyesi özel kuruluşlarda duran varlıkların payı %34,8 iken, İSO üyesi olmayan özel kuruluşlarda ise duran varlıkların payı %41,0 düzeyindedir.

Tablo 1 İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun Varlık (Aktif) Yapısı (2012)						
Varlık (Aktif)	İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu		Kamu Kuruluşları		Özel kuruluşlar	
	Tutar (Milyon TL)	Pay (%)	Tutar (Milyon TL)	Pay (%)	Tutar (Milyon TL)	Pay (%)
Dönen Varlıklar	36.699	61,2	415	63,5	36.284	61,2
İSO Üyesi	13.937	65,0	189	54,5	13.748	65,2
İSO Dışı	22.762	59,1	226	73,6	22.536	59,0
Duran Varlıklar (net)	23.255	38,8	239	36,5	23.016	38,8
İSO Üyesi	7.512	35,0	158	45,5	7.354	34,8
İSO Dışı	15.743	40,9	81	26,4	15.662	41,0
Toplam	59.954	100,0	654	100,0	59.300	100,0

İkinci 500 (İBBK) genelinde 2011 yılında varlık yapısında bir önceki yıla göre belirgin bir değişiklik gözlenmemektedir. Gerçekten bir önceki yıl dönen varlıkların payı %61,4 iken 2012 yılında da %61,2 olmuş; duran varlıkların payı da sırasıyla %36,8 ve %38,8 olarak belirgin bir değişiklik göstermemiştir. 2012 yılında İkinci 500 kapsamındaki özel kuruluşların dönen varlıkları %5,1 oranında artarken; duran varlıkların artış oranı da %5,8 olmuştur. Bir önceki yıl ise dönen varlıklar %22,3 oranında, duran varlıklarda ise cari fiyatlarla %6,6 oranında artış olmuştur. 2012 yılında İkinci 500'ün varlık artışında bir önceki yıla göre yavaşlama gözlenmektedir. 2012 yılında fiyat artış hızının 2011 yılına göre daha yavaş olması da bir etkidir.

İkinci 500'ün varlık yapısında daha geniş bir zaman boyutunda oluşan gelişmeleri ortaya koyabilmek için 2002-2012 dönemini kapsayan Tablo 1A düzenlenmiştir. Tablonun ortaya koyduğu gibi, 2002-2012yıllarını kapsayan dönemde İkinci 500'ün varlık yapısı belirgin bir değişime göstermemiştir.

Dönen varlıkların payı sırasıyla %61,5 ve %61,2 olurken; duran varlıkların payı da sırasıyla %38,5 ve %38,8 olmuştur. Bu bağlamda İSO üyesi firmalarda dönen varlıkların payının daha yüksek olmasına karşın İSO üyesi özel kuruluşlarla, İSO üyesi olmayan özel kuruluşlar arasında paralel bir gelişme gözlenmektedir.

İnceleme dönemi içinde İkinci 500'ün varlık yapısında değişim, 2003 ve 2004 yıllarında enflasyon düzeltmesi sonucu belirgin

olmuştur. Gerçekten 2002 yılı sonuna değin söz konusu kuruluşların varlık yapısında bir değişiklik olmamış, dönen varlıkların payı hafifçe gerilerken, duran varlıkların payı da hafifçe artmıştır. Belirgin değişime 2003 ve 2004 yıllarında olmuş, dönen varlıkların payı %61,5'ten %49,3'e gerilerken, duran varlıkların payı %38,5'ten %50,7'ye yükselmiştir. Bu yapı değişimi hem özel hem de kamu kuruluşlarında gözlenmiştir. Bu dönemde işletme sermayesi yönetiminde etkinlik artışı olmadığına göre, görünürdeki varlık yapı değişikliğini doğuran temel etken enflasyon düzeltmesi olmuştur.

2004 yılını izleyen yıllarda enflasyon düzeltmesi yapılmadığından, düzeltmenin bilanço yapısı üzerindeki etkisi giderek azalmış, dönen varlıkların payı artarken duran varlıkların payı azalmıştır.

III. İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun Kaynak Yapısı

İkinci 500'ün 2012 yılsonu itibariyle kaynak (finans) yapısı, Tablo 2'de gösterilmiştir. İkinci 500'ün kaynakları 2012 yılında bir önceki yıla göre cari fiyatlarla %5,3 oranında artarak 59.954 milyon TL'ye yükselmiştir. Bir önceki yıl ise İkinci 500'ün kaynakları %16,4 düzeyinde artmıştı.

2012 yılında İkinci 500'ün borçları (yabancı veya işletme dışı kaynaklar) %1,9 oranında artarken, özkaynakların %10,3 oranında artması finans yapısını değiştirmiştir. İkinci 500'ün 2012 yılsonu itibariyle kaynaklarının %42,8'i özkaynak, %57,2'si yabancı kaynaklar (borçlar- işletme dışı kaynaklar) oluşturmaktadır.

Tablo 1A İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun Varlık (Aktif) Yapısı (2002-2012) (%)											
Varlıklar	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Dönen Varlıklar	61,5	57,5	49,3	56,2	58,6	58,1	58,0	56,4	57,8	61,4	61,2
-Kamu	60,6	50,5	49,2	50,4	42,4	43,2	57,8	84,0	78,6	67,0	63,5
-Özel	61,5	57,8	49,3	56,4	59,5	58,2	58,0	55,7	57,2	61,3	61,2
(i) İSO Üyesi	63,8	62,5	49,7	61,6	66,2	61,5	60,8	58,1	64,9	66,4	65,2
(ii) İSO Dışı	59,5	53,6	49,2	52,5	54,8	56,0	56,1	54,1	52,8	58,5	59,0
Duran Varlıklar	38,5	42,5	50,7	43,8	41,4	41,9	42,0	43,6	42,2	38,6	38,8
-Kamu	39,4	49,5	50,8	49,6	57,6	56,8	42,2	16,0	21,4	33,0	36,5
-Özel	38,5	42,2	50,7	43,6	40,5	41,8	42,0	44,3	42,8	38,7	38,8
(i) İSO Üyesi	36,2	37,5	50,6	38,4	33,8	38,5	39,2	41,9	35,1	33,6	34,8
(ii) İSO Dışı	40,4	46,4	50,8	47,5	45,2	44,0	43,9	45,9	47,2	41,5	41,0

Tablo 2 İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun Kaynak Yapısı (2012)						
Kaynaklar	İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu		Kamu Kuruluşları		Özel Kuruluşlar	
	Tutar (Milyon TL)	Pay (%)	Tutar (Milyon TL)	Pay (%)	Tutar (Milyon TL)	Pay (%)
Yabancı Kaynaklar	34.282	57,2	231	35,3	34.051	57,1
-Kısa Süreli	24.822	41,4	204	31,2	24.618	41,5
İSO Üyesi	8.617	40,2	84	24,2	8.533	40,4
İSO Dışı	16.205	42,1	120	39,1	16.085	42,1
-Uzun Süreli	9.460	15,8	27	4,1	9.433	15,9
İSO Üyesi	3.035	14,1	15	4,3	3.020	14,3
İSO Dışı	6.425	16,7	12	3,9	6.413	16,8
Özsermaye	25.672	42,8	423	64,7	25.249	42,6
İSO Üyesi	9.797	45,7	248	71,5	9.549	45,3
İSO Dışı	15.875	41,2	175	57,0	15.700	41,1
Toplam	59.954	100,0	654	100,0	59.300	100,0

Kısa süreli yabancı kaynakların toplam kaynaklar içindeki payı %41,4 düzeyinde iken, bu pay uzun süreli yabancı kaynaklarda %15,8 düzeyinde kalmaktadır.

İkinci 500 kapsamındaki özel kuruluşlarda 2012 yılsonu itibariyle kaynakların %42,6'sını özkaynak, %57,4'ünü ise yabancı kaynaklar oluşturmaktadır. Kısa süreli yabancı kaynakların bu kuruluşlarda toplam kaynaklar içindeki payı %41,5; uzun süreli yabancı kaynakların payı ise %15,9 düzeyindedir.

İkinci 500 kapsamında İSO üyesi kuruluşlarla İSO üyesi olmayan özel kuruluşların finans yapıları arasında geçmiş yıllarda gözlenen farklar, 2003 ve 2004 yıllarından sonra büyük ölçüde azalmıştır. 2012 yılında özel kuruluşlarda özkaynağın finansmanındaki payının arttığı görülmektedir. 2012 yılında özkaynağın finansmandaki payı İSO üyesi özel kuruluşlarda %45,3 iken, İSO dışı özel kuruluşlarda da %41,1 düzeyindedir.

Yabancı kaynakların toplam kaynaklar içindeki payı, İSO üyesi özel kuruluşlar ve İSO dışı özel kuruluşlar itibariyle sırasıyla %54,7 ve %58,9'dur. 2012 yılında hem İSO üyesi özel kuruluşların hem de İSO dışı özel kuruluşların finans yapısı bir önceki yıla göre iyileşmiştir.

İkinci 500 kapsamında, kamu kuruluşlarında, 2012 yılında özkaynakların finansmanındaki payı %63,5'ten %64,7'ye yükselirken; yabancı kaynakların payı %36,5'ten %35,3'e gerilemiştir. Kamu teşebbüslerinin finans yapısındaki gelişmeler İkinci 500 genelini etkilememektedir.

Geçmiş yıllarda özkaynakların enflasyon düzeltmesine tabi tutulması ve borçlar için enflasyon düzeltmesi yapılmaması mali yapıda iyileşme izlenimi veriyordu. Ancak 2004 yılı sonrasında reel olmayan bu düzeltme etkisi ortadan kalkmış olduğundan özkaynakların finansmandaki payı 2004 yılına göre azalmaktadır.

İkinci 500 genelinde 2002-2012 döneminde kaynak yapısında gelişmeler Tablo 2-A'da gösterilmiştir. Tablodan görüleceği üzere 2002 ve 2012 yılları itibariyle İkinci 500'ün kaynak yapısında belirgin iyileşme gerçekleşmiştir.

Gerçekten özkaynağın finansmandaki payı 2002-2012 döneminde %33,5'ten %42,8'e yükselmiştir. Bu iyileşmede 2003-2004 enflasyon düzeltmesi etkili olmuştur.

İnceleme döneminde özkaynakların toplam kaynaklar içinde en düşük düzeyine %33,5 olarak 2002 yılında inerken, en yüksek düzeyine %53,0 olarak 2004 yılında ulaşmıştır. Buna bağlı olarak yabancı kaynakların finansmanındaki payı da en düşük 2004, en yüksek 2002 yılı olmak üzere %47,0 ile %66,5 aralığında değişmiştir.

İkinci 500 kapsamında özel kuruluşların finans yapısı da 2002 ile 2012 yılları itibariyle farklılık göstermektedir. Özel kuruluşların kaynak yapısı 2002 yılında %34,2 özkaynak, %65,8 yabancı kaynak şeklinde iken; 2012 yılında %42,6 özkaynak, %57,4 yabancı kaynak şeklini almıştır.

Özkaynaklara ilişkin gelişme, İSO üyesi özel firmalarla İSO üyesi olmayan özel firmalar arasında benzerlik göstermektedir.

2002-2012 döneminde İSO üyesi özel firmalarda özkaynağın finansmanındaki payı %38,0'dan %45,3'e yükselirken; İSO üyesi olmayan özel firmalarda %30,7'den %41,1'e yükselmiştir. İnceleme döneminde gerek İSO üyesi gerek İSO üyesi olmayan özel kuruluşlarda finansmanda özkaynağın ulaştığı en yüksek düzey sırasıyla %51,9 ve %54,7 olarak 2004 yılı olmuştur. Kamu kuruluşlarında da özkaynağın finansmandaki payı 2002 yılında %16,4 iken, en yüksek düzeyine %70,8 olarak 2007 yılında ulaşmış; 2012 yılında da %64,7 olmuştur. Ancak İkinci 500 kapsamında kamu kuruluşları giderek önemini yitirdiklerinden kamu kuruluşlarına ilişkin gelişmeler, İkinci 500 genelindeki gelişmelerin yönünü etkileyici olmamaktadır.

Tablo 2A'da izlenebileceği gibi, İkinci 500'ün kaynak kapsamında belirgin değişme 2003 ve 2004 yıllarında gerçekleşmiştir. Kapsamlı bir enflasyon düzeltmesi 2003 yılı sonunda yapıldığından, özsermaye kalemleri enflasyon düzeltmesine tabi tutulurken, borçların parasal kıymet olarak enflasyon düzeltmesine tabi tutulmaması kaynak yapısını büyük ölçüde değiştirmiştir.

Tablo 2A İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun Kaynak Yapısı (2002-2012) (%)											
Kaynaklar	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Özsermaye	33,5	43,5	53,0	48,7	45,7	47,6	43,8	45,4	45,4	40,9	42,8
-Kamu	16,4	0,7	33,9	43,3	55,8	70,8	67,9	34,7	29,1	63,5	64,7
-Özel	34,2	45,4	53,4	48,9	45,2	47,1	43,5	45,7	45,8	40,6	42,6
(i) İSO Üyesi	38,0	44,4	51,9	48,0	44,2	48,6	41,2	45,8	48,1	43,5	45,3
(ii) İSO Dışı	30,7	46,2	54,7	49,5	45,9	46,5	45,2	45,6	44,5	39,0	41,1
Yabancı Kaynaklar	66,5	56,5	47,0	51,3	54,3	52,4	56,2	54,6	54,6	59,1	57,2
-Kamu	83,6	99,3	66,1	56,7	44,2	29,2	32,1	65,3	0,9	36,5	35,3
-Özel	65,8	54,6	46,6	51,1	54,8	52,9	56,5	54,3	54,2	59,4	57,4
(i) İSO Üyesi	62,0	55,6	48,1	52,0	55,8	51,4	58,9	54,2	51,9	56,5	54,7
(ii) İSO Dışı	69,3	53,8	45,3	50,5	54,1	53,5	54,8	54,4	55,5	61,0	58,9

NOT: Özsermaye, dönem net karını (vergi sonrası karı) içermektedir.

Değişimde enflasyon düzeltmesinin etkisi gözden kaçmamalıdır. Nitekim enflasyon düzeltmesinin yapılmadığı 2005 ve 2006 yıllarında özkaynakların İkinci 500 genelinde payı 7,3 puan azalırken, yabancı kaynakların (borçların) payı artmıştır. 2012 yılında ise İkinci 500 genelinde özkaynakların finansmandaki payı bir önceki yıla göre 1,9 puan artmıştır.

III.1 İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun Özkaynak Yapısı

Finansmanda özkaynağın boyutu ve payı kadar yapısı da önemlidir. Özkaynak, (i)ödenmiş sermaye (ii)yedek akçeler (kar yedekleri-dağıtılmamış karlar-otofinansman) ve (iii) enflasyon düzeltme farkından oluşmaktadır.

2012 yıl sonu itibarıyla İkinci 500'ün özkaynak yapısı Tablo 3'te verilmiştir.

Bir önceki yıla göre cari fiyatlarla İkinci 500'ün özkaynakları %10,3 oranında artarak 25.672 milyon TL'ye yükselmiştir. Bir önceki yıl ise İkinci 500'ün özkaynakları %4,9 oranında artış göstermişti.

Özkaynakların %64,6'sını ödenmiş sermaye, %35,2'sini dönem karı ile birlikte otofinansman ya da içsel sermaye yaratımı oluşturmaktadır.

Ödenmiş sermaye enflasyon düzeltmesi nedeniyle, enflasyon düzeltme farklarını da içerdiğinden payı yüksek görülmektedir. Otofinsmanın payının düşüklüğü geçmiş yılların birikmiş zararları nedeniyledir. Ayrıntılı veri bulunamadığından ödenmiş sermayenin ne kadarının enflasyon düzeltme farkından oluştuğu konusunda sağlıklı bilgi verilememektedir. Ancak özel kuruluşlarda da özsermayenin küçümsenmeyecek bir bölümü, enflasyon düzeltmesinden kaynaklanmaktadır. Enflasyon düzeltmesi, kaynak yapısı konusunda olumlu bir görüntü vermekle beraber, gerçek anlamda kuruluşlara kaynak sağlamamaktadır. Veriler, 2002-2012 döneminde İkinci 500'ün finansal yapısında, büyük ölçüde 2003 ve 2004 yıllarındaki enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan iyileşme olduğunu göstermektedir. Özkaynak oluşumunun büyük ölçüde enflasyon düzeltmesinden kaynaklanması, finansal yapıdaki değişimin görüldüğü kadar sağlıklı olmadığı sonucunu vermektedir.

Tablo 3 İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun Özkaynak Yapısı (2012)						
Özkaynak (Özsermaye)	İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu		Kamu Kuruluşları		Özel Kuruluşlar	
	Tutar (Milyon TL)	Pay (%)	Tutar (Milyon TL)	Pay (%)	Tutar (Milyon TL)	Pay (%)
Ödenmiş Sermaye	16.587	64,6	305	72,1	16.282	64,5
İSO Üyeleri	5.915	60,4	66	26,6	5.849	61,3
İSO Dışı	10.672	67,2	239	-	10.433	66,5
İç Sermaye Yaratımı	5.916	23,1	84	19,9	5.832	23,1
İSO Üyeleri	2.624	26,8	157	63,3	2.467	25,8
İSO Dışı	3.292	20,7	-73	-	3.365	21,4
Dönem Net Kar	3.169	12,3	34	8,0	3.135	12,4
İSO Üyesi	1.258	12,8	25	10,1	1.233	12,9
İSO Dışı	1.911	12,0	9	-	1.902	12,1
Toplam	25.672	100,0	423	100,0	25.249	100,0

Not: (i) Ödenmiş sermaye, enflasyon düzeltme farklarını içerir.

(ii) Oto-finsman (içsel sermaye yaratımı), yedek akçeler, dağıtılmamış karlar, yedek akçe benzeri karşılıklar, hisse senedi ihraç primi ve dönem net karı toplamından birikmiş zararların indirilmesi ile bulunan tutarı göstermektedir.

III.2 İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun Yabancı Kaynak Yapısı

İkinci 500'ün yabancı kaynakları (işletme dışı kaynakları- borçları) bir önceki yıla göre, cari fiyatlarla 1,9 oranında artarak, 2012 yılı sonunda 34.282 milyon TL'ye yükselmiştir. Bir önceki yıl ise İkinci 500'ün borçlarında artış %26,0 olarak daha yüksek düzeyde idi.

2012 yılı sonunda İkinci 500'ün yabancı kaynak (borç) tutarı, vade yapısı, kamu ve özel kuruluşlar itibarıyla ayrı ayrı Tablo 4'de özetlenmiştir. İkinci 500'ün 2012 sonu itibarıyla borçlarının %72,4'ü kısa, %27,6'sı ise uzun sürelidir. İkinci 500 kapsamındaki kamu ve özel kuruluşların yabancı kaynaklarının vade yapısı farklıdır. Özel kuruluşlarda yabancı kaynak yapısı %72,3'ü kısa süreli, %27,7'si uzun süreli iken, kamu kuruluşlarında kısa süreli borçların payı %88,3; uzun süreli borçların payı da %11,7 düzeyindedir.

Özel kuruluşlar kapsamında İSO üyeleri ile İSO üyesi olmayan kuruluşlar arasında da yabancı kaynakların vade yapısı açısından belirgin olmasa da fark bulunmaktadır. 2012 yılsonu itibarıyla İSO üyesi kuruluşlarda kısa süreli yabancı kaynakların payı %73,9 iken, İSO dışı özel kuruluşlarda %71,5 düzeyinde bulunmaktadır. Bununla bağlantılı olarak uzun süreli yabancı kaynakların toplam yabancı kaynaklar içindeki payı İSO üyesi olmayan kuruluşlarda

%28,5'e yükselirken; İSO üyesi kuruluşlarda %26,1 düzeyinde bulunmaktadır.

İkinci 500'ün yabancı kaynaklarının vade yapısı, Tablo 4A'da verildiği gibi, 2002-2012 döneminde incelendiğinde, yabancı kaynaklar içinde kısa süreli olanların payının belirgin bir değişme göstermediği; 2002 yılında %77,7 iken, 2012 yılında hafifçe bir gerileme ile %72,4 olduğu görülmektedir. Özel kuruluşlarda yabancı kaynakların vade yapısı belirgin bir değişme göstermemiş, 2002 yılında %77,0 iken, 2012 yılında da %72,3 olmuştur.

Bu kapsamda İSO üyesi özel kuruluşlarda, inceleme döneminde kısa süreli borçların payı %77,6 ve %73,9 olarak; İSO üyesi olmayan özel kuruluşlarda da %76,5 ve %71,5 olarak hafifçe de olsa düşme yönünde değişim göstermiştir. İkinci 500 kapsamında kamu kuruluşlarının yabancı kaynaklarının vade yapısı da belirgin değişme göstermemiş, inceleme döneminde sırasıyla %92,2 ve %88,3 olmuştur.

İkinci 500 genelinde kısa süreli finansal borçların (esas itibarıyla banka kredilerinin) kısa süreli yabancı kaynaklar içindeki payı 2011 yılında %41,7 iken, 2012 yılında da %41,7 olarak değişmemiştir.

Tüm finansal borçların (kısa ve uzun süreli) toplam yabancı kaynaklar (borçlar) içindeki payı 2011 yılında %54,9 iken, 2012 yılında %53,1'e gerilemiştir.

Tablo 4 İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun Yabancı Kaynak Yapısı (2012)						
Yabancı Kaynaklar	İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu		Kamu Kuruluşları		Özel Kuruluşlar	
	Tutar (Milyon TL)	Pay (%)	Tutar (Milyon TL)	Pay (%)	Tutar (Milyon TL)	Pay (%)
-Kısa Süreli	24.822	72,4	204	88,3	24.618	72,3
İSO Üyesi	8.617	74,0	84	84,8	8.533	73,9
İSO Dışı	16.205	71,6	120	90,9	16.085	71,5
-Uzun Süreli	9.460	27,6	27	11,7	9.433	27,7
İSO Üyesi	3.035	26,0	15	15,2	3.020	26,1
İSO Dışı	6.425	28,4	12	9,1	6.413	28,5
Toplam	34.282	100,0	231	100,0	34.051	100,0

Tablo 4A İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun Yabancı Kaynak Yapısı (2002-2012) (%)											
Yabancı Kaynaklar	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Kısa Süreli Yabancı Kaynaklar	77,7	73,5	68,8	76,8	74,4	74,4	75,4	73,3	70,9	70,6	72,4
-Kamu	92,2	97,6	89,3	93,1	46,6	90,2	95,9	73,4	81,2	89,4	88,3
-Özel	77,0	71,7	68,1	76,5	75,5	74,3	75,2	73,1	70,5	70,4	72,3
(i) İSO Üyesi	77,6	77,4	68,9	81,4	79,1	76,3	75,6	74,9	75,8	74,1	73,9
(ii) İSO Dışı	76,5	66,2	67,4	72,7	73,0	73,1	75,0	71,9	67,7	68,5	71,5
Uzun Süreli Yabancı Kaynaklar	22,3	26,5	31,2	23,2	25,6	25,6	24,6	26,9	29,1	29,4	27,7
-Kamu	7,8	2,4	10,7	6,9	53,4	9,8	4,1	26,6	18,8	10,6	11,7
-Özel	23,0	28,3	31,9	23,5	24,5	25,7	24,8	26,9	29,5	29,6	27,7
(i) İSO Üyesi	22,4	22,6	31,1	18,6	20,9	23,7	24,4	25,1	24,2	25,9	26,1
(ii) İSO Dışı	23,5	33,8	32,6	27,3	27,0	26,9	25,0	28,1	32,3	31,5	28,5

İSO üyesi özel kuruluşların kısa süreli yabancı kaynaklar içinde finansal borçlarının payı da, 2011 yılında %39,4 düzeyinde iken, 2012 yılında %39,7'ye yükselmiştir. İSO üyesi olmayan özel kuruluşlarda ise kısa süreli finansal borçlar / kısa süreli yabancı kaynaklar oranı 2012 yılında, 2011 yılındaki %43,4 düzeyinden %43,0'a hafifçe gerilemiştir.

İnceleme döneminde özel kuruluşlar genelinde kısa süreli finansal borçların kısa süreli borçlar içindeki payı çok belirgin bir değişime göstermemiştir.

Toplam finansal borçların / toplam yabancı kaynaklara oranı, 2011-2012 yıllarında İSO üyesi özel kuruluşlarda %50,9'dan %50,5'e hafifçe gerilemiştir. İSO üyesi olmayan özel kuruluşlarda finansal borçların toplam yabancı kaynaklar içindeki payı, 2011 yılında %56,7 iken; 2012 yılında %54,9'a gerilemiştir.

Finansal borçların toplam kaynaklar içindeki payı İkinci 500 genelinde 1997 yılında %34,1 düzeyinde iken, 2012 yılında %30,3'e gerilemiştir. Ancak finansal borçların toplam kaynaklar içindeki payının % 30,0 düzeyinin üstünde olması yine de yüksektir.

Uzun süreli yabancı kaynakların, yabancı kaynaklar içindeki payı İkinci 500 genelinde 2002-2012 döneminde %22,3'ten %27,7'ye; özel kuruluşlarda da %23,0'dan %27,7'ye yükselmiştir. Özel sektör kuruluşlar kapsamında İSO üyelerinde uzun süreli borçların payı %22,4'ten %26,1'e yükselirken; İSO dışı özel kuruluşlarda da uzun süreli borçların toplam borçlar içindeki payı %23,5'ten %28,5'e yükselmiştir.

Yabancı kaynaklar içinde kısa süreli borçların payı azalırken, uzun süreli borçların payının artması, kaynaklar içinde finansal borçların özellikle banka kredilerinin payının azalması, finansal yapı açısından olumlu gelişmeler olarak nitelendirilir. Bu çerçevede, ikinci 500 genelinde olumlu olarak nitelendirilebilecek borç yapısında değişimler, inceleme döneminde sınırlı ölçüler içinde kalmıştır.

IV. İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nda Başlıca Finansal Oranlar

İkinci 500'ün 2012 sonu itibarıyla başlıca seçilmiş finansal oranları, önceki yıllarla karşılaştırmalı olarak, Tablo 5'te verilmiştir.

Cari Oran (Dönen Varlıklar / Kısa Süreli Borçlar)

İşletmelerin likidite riskini, başka bir deyişle yükümlülüklerini zamanında yerine getirme gücünü, olasılığını gösteren cari oran, İkinci 500 genelinde 2012 sonu itibarıyla %147,8'dir. Cari oran, bir önceki yıl düzeyi %147,2'ye belirgin bir değişim göstermemiştir. İkinci 500 kapsamındaki İSO üyesi kuruluşlarda cari oran %158,4'den %161,1'e yükselirken; İSO dışı özel kuruluşlarda da %140,1 olarak değişmemiştir.

Böylece özel kuruluşlar genelinde 2012 yılında cari oran %146,7'den %147,4'e yükselmiştir. Kamu kuruluşlarında ise cari oran %205,3'ten %203,4'e gerilemiştir. Cari orandaki gelişme

İkinci 500 genelinde kısa süreli borçların dönen varlıklardan hafifçe olsa daha yavaş arttığını göstermektedir.

Gerçekten 2012 yılında İkinci 500 genelinde dönen varlıklar %5,1 oranında artarken, kısa süreli borçlarda (yabancı kaynaklarda) artış daha yavaş, %4,6 düzeyinde olmuştur. İkinci 500 genelinde cari orandaki gelişmeler 2002-2012 döneminde incelendiğinde (Tablo 5), oranın en yüksek düzeyine %152,4 olarak 2004 yılında ulaştığı, en düşük düzeyine ise %119,1 olarak 2002 yılında indiği görülmektedir. Söz konusu dönemde cari oran kamu kuruluşlarında artış göstererek %78,6'dan, 2012 yılında %203,4'e yükselmiştir. Özel kuruluşlarda ise cari oran inceleme döneminde %121,4 ile %155,2 arasında dalgalanmıştır.

Cari oran özel kuruluşlarda 2002 yılında %121,4 düzeyinde iken 2004 yılında %155,2 olarak en yüksek düzeyine ulaşmıştır. İSO üyesi özel kuruluşlarda cari oran 2002 yılında %132,6 iken, 2010 yılında %165,0 olarak inceleme döneminin en yüksek düzeyine ulaştıktan sonra 2012 yılında da %161,1 olmuştur.

İSO üyesi olmayan özel kuruluşlarda ise inceleme döneminde %112,3'ten, %140,1'e yükselmiştir. 2012 yılında cari oranda hafifçe de olsa yükseliş, İkinci 500 genelinde likidite riskinin bir önceki yıla göre azaldığını göstermektedir.

Yabancı Kaynak / Özkaynak (Özsermaye) Oranı

İşletmelerin finansal (kaynak) yapısını gösteren en önemli göstergelerden biri olan yabancı kaynak/özkaynak oranı İkinci 500 genelinde, bir önceki yıla göre, %144,5'ten %133,5'e gerilemiştir. Oranın düşmesi, 2012 yılında İkinci 500 genelinde yabancı kaynakların özkaynaklardan daha yavaş arttığını göstermektedir. Gerçekten yabancı kaynaklar %1,9 düzeyinde artarken, özkaynaklarda artış %10,3 olmuştur.

Gerçekten 2012 yılında yabancı kaynak/özkaynak oranı özel kuruluşlarda %146,1'den %134,9'a gerilerken; kamu kuruluşlarında da %57,6'dan %54,6'ya gerilemiştir.

Özel kuruluşlar kapsamında İSO üyelerinde yabancı kaynak/özkaynak oranı %130,0'dan %121,0'a gerilerken; İSO üyesi olmayan özel kuruluşlarda da %156,2'den %143,3'e gerilemiştir.

Yabancı kaynak / özkaynak oranında 2002-2012 dönemindeki gelişmeler incelendiğinde, İkinci 500 genelinde 2002 yılında %198,4 düzeyinde olan oranın, 2012 yılında %133,5'e düştüğü görülmektedir.

İSO üyesi özel kuruluşlarda yabancı kaynak/özkaynak oranı 2002-2012 döneminde %163,2'den %121,0'a gerilerken; İSO üyesi olmayan özel kuruluşlarda da %225,4'ten %143,3'e gerilemiştir.

Oran 2002 yılında %198,4 olarak en yüksek düzeyinde iken; İkinci 500 genelinde yabancı kaynak/özkaynak oranı en düşük düzeyine %88,8 olarak 2004 yılında inmiştir. Bu gelişmede 2003 ve 2004 yıllarında bilançoların kapsamlı biçimde enflasyon düzeltmesine tabi tutulmasının etkisi büyük olmuştur. Nitekim enflasyon düzeltmesi yapılmayan izleyen yıllarda oran yükselmiştir.

Tablo 5 İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun Seçilmiş Finansal Oranları (2002-2012) (%)											
Oranlar	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Cari Oran	119,1	138,6	152,4	142,8	145,3	148,9	136,8	141,3	149,2	147,2	147,8
- Kamu	78,6	52,1	83,2	95,5	205,6	164,4	186,3	175,7	136,5	205,3	203,4
- Özel	121,4	147,7	155,2	144,2	143,7	148,8	136,3	140,2	149,7	146,7	147,4
(i) İSO Üyesi	132,6	145,4	149,0	145,4	149,9	157,1	136,5	143,1	165,0	158,4	161,1
(ii) İSO Dışı	112,3	150,3	161,0	143,1	139,0	143,1	136,3	138,3	140,6	140,1	140,1
Yabancı Kaynak/Özkaynak	198,4	129,8	88,8	105,1	118,6	110,0	128,5	120,3	120,3	144,5	133,5
- Kamu	511,1	15.144,2	195,1	131,0	79,3	41,2	47,3	187,8	243,4	57,6	54,6
- Özel	192,7	120,5	87,3	104,7	121,1	111,2	129,9	119,0	118,2	146,1	134,9
(i) İSO Üyesi	163,2	125,1	92,8	108,4	126,2	105,6	143,6	118,5	107,8	130,0	121,0
(ii) İSO Dışı	225,4	116,4	82,8	102,0	117,8	115,3	121,4	119,3	124,7	156,2	143,3
Yabancı Kaynak/Net Varlık Toplamı	66,5	56,5	47,0	51,3	54,3	52,4	56,2	54,6	54,6	59,1	57,2
- Kamu	83,6	99,3	66,1	56,7	44,2	29,2	32,1	65,3	70,9	36,5	33,8
- Özel	65,8	54,6	46,6	51,1	54,8	52,9	56,5	54,3	54,2	59,4	57,4
(i) İSO Üyesi	62,0	55,6	48,1	52,0	55,8	51,4	58,9	54,2	51,9	56,5	54,7
(ii) İSO Dışı	69,3	53,8	45,3	50,5	54,1	53,5	54,8	54,4	55,5	61,0	58,9
Kısa Süreli Yabancı Kaynak / Net Varlık Toplamı	51,7	41,5	32,3	39,4	40,4	39,0	42,4	39,9	38,7	41,7	41,4
- Kamu	77,1	96,9	59,0	52,8	20,6	26,3	31,0	47,9	57,6	32,6	31,2
- Özel	50,7	39,1	31,8	39,1	41,4	39,1	42,5	39,7	38,2	41,8	41,5
(i) İSO Üyesi	48,1	43,0	33,1	42,4	44,1	39,2	44,5	40,6	39,3	41,9	40,4
(ii) İSO Dışı	53,0	35,6	30,6	36,7	39,5	39,1	41,1	39,1	37,6	41,8	42,1
Uzun Süreli Yabancı Kaynak / Net Varlık Toplamı	14,8	15,0	14,7	11,9	13,9	13,4	13,8	14,7	15,9	17,4	15,8
- Kamu	6,5	2,4	7,1	3,9	23,6	2,9	1,1	17,4	13,3	3,9	4,1
- Özel	15,1	15,5	14,8	12,0	13,4	13,8	14,0	14,6	16,0	17,6	15,9
(i) İSO Üyesi	13,9	12,6	15,0	9,7	11,7	12,2	14,4	13,6	12,6	14,7	14,3
(ii) İSO Dışı	16,3	18,2	14,7	13,8	14,6	14,4	13,7	15,3	17,9	19,1	16,8
Özkaynak/Net Varlık Toplamı	33,5	43,5	53,0	48,7	45,7	47,6	43,8	45,4	45,4	40,9	42,8
- Kamu	16,4	0,7	33,9	43,3	55,8	70,8	67,9	34,7	29,1	63,5	64,7
- Özel	34,2	45,4	53,4	48,9	45,2	47,1	43,5	45,7	45,8	40,6	42,6
(i) İSO Üyesi	38,0	44,4	51,9	48,0	44,2	48,6	41,1	45,8	48,1	43,5	45,3
(ii) İSO Dışı	30,7	46,2	54,7	49,5	45,9	46,5	45,2	45,6	44,5	39,0	41,1
Duran Varlıklar/Özkaynak	114,9	97,6	95,7	89,8	90,4	88,1	96,0	96,1	93,0	94,4	90,6
-Kamu	240,6	7.541,9	150,2	114,5	103,3	80,1	62,5	46,0	73,3	52,2	56,5
-Özel	112,6	93,0	95,0	89,3	89,6	88,2	96,6	97,1	93,3	95,2	91,2
(i) İSO Üyesi	95,3	84,4	97,6	80,1	76,5	80,0	100,1	91,5	73,0	77,4	77,0
(ii) İSO Dışı	131,8	100,5	92,8	95,9	98,4	94,8	97,2	100,7	106,0	106,3	99,8

Not: (1) Oranlar, yılların rakamlarına göre hesaplanmıştır.

(2) Kısa süreli yabancı kaynak tutarına, dönem karı üzerinden ödenecek vergiler dahildir.

Yabancı Kaynak / Varlık Toplamı Oranı

İşletmelerde finansal yapının diğer bir göstergesi yabancı kaynak / net varlık (aktif) toplamı oranıdır. Bu oran işletmelerin varlıklarını ne ölçüde işletme dışı kaynaklarla (borçla) fonladıklarını gösterir. Yabancı kaynak / özkaynak oranı, yabancı kaynak / varlık toplamı oranına koşut (paralel) gelişme gösterir.

Nitekim 2012 yılında İkinci 500 genelinde yabancı kaynak / varlık toplamı oranı da bir önceki yıla göre %59,1'den %57,2'ye

gerilemiştir. 2012 yılında kamu teşebbüsleri varlıklarının %33,8'ini yabancı kaynaklarla fonlarken, özel kuruluşlarda yabancı kaynak / varlık toplamı oranı %59,4'ten %57,4'e gerilemiştir.

Yabancı kaynak / varlık toplamı oranı 2002-2012 döneminde incelendiğinde; oran, İkinci 500 genelinde 2002 yılında %66,5 düzeyinde iken, 2012 yılında %57,2'ye gerilemiştir. Kamu teşebbüslerinde 2002 yılında %83,6 olan yabancı kaynak / varlık toplamı oranı 2012 yılında %33,8'e gerilemiştir. Anılan dönemde yabancı kaynak / varlık toplam oranı İSO üyesi özel kuruluşlarda

%62,0'dan %54,7'ye gerilerken, İSO üyesi olmayan özel kuruluşlarda da %69,3'ten %58,9'a gerilemiştir.

2002-2012 döneminde yabancı kaynak / varlık toplamı İkinci 500 genelinde %47,0 olarak en düşük düzeyine 2004 yılında inerken, en yüksek düzeyine %66,5 olarak 2002 yılında çıkmıştır. 2003 ve izleyen yıllarda oranın düşüşünde enflasyon düzeltmesi etkili olmuştur. Enflasyon düzeltmesinin yapılmadığı yıllarda ise oranda yükselme gözlenmektedir.

Kısa Süreli Yabancı Kaynak / Net Varlık Toplamı Oranı

Söz konusu oran işletmelerin varlıklarını ne ölçüde kısa süreli kaynaklarla fonladıklarını gösterir. 2012 yılında İBBK varlıklarının %41,4'ü kısa süreli yabancı kaynaklarla fonlamıştır.

Bir önceki yıl bu oran %41,7 düzeyinde idi. Kısa süreli yabancı kaynak / varlık toplamı oranı 2012 yılında, 2011 yılına göre kamu teşebbüslerinde %32,6'dan %31,2'ye gerilerken; İSO üyesi özel kuruluşlarda %41,9'dan %40,4'e; İSO üyesi olmayan özel kuruluşlarda da %41,8'den %41,5'e gerilemiştir.

2002-2012 döneminde, 2002 yılında %51,7 olan kısa süreli yabancı kaynak / varlık toplamı oranının 2012 yılında %41,4'e gerilediği görülmektedir. Bu gerileme hem kamu hem de özel kuruluşlardan kaynaklanmaktadır. Gerçekten İSO üyesi özel kuruluşlar 2002 yılında varlıklarının %48,1'ini kısa süreli kaynaklarla fonlarken, bu oranı 2004 yılında dönemin en düşük düzeyi olan %33,1'e indirmişlerse de, izleyen yıllarda bu düzeyi koruyamamışlar ve oran 2012 yılında da %40,4 olmuştur.

İSO üyesi olmayan özel kuruluşlarda anılan oran gerilemiştir. 2002'de %53,0 iken, 2012 yılında %42,1'e düşmüştür. Kamu teşebbüslerinde de oran %77,1'den %31,2'ye gerilemiştir. 2004 yılı ve öncesinde duran varlıklar yeniden değerlendirme veya enflasyon düzeltmesine tabi tutulurken, borçlar için düzeltme yapılmaması oranın düşüşünde etkili olmuştur.

Uzun Süreli Yabancı Kaynaklar / Varlık Toplamı Oranı

İkinci 500 genelinde 2002-2012 döneminde varlık finansmanında uzun süreli yabancı kaynakların payı belirgin bir değişme göstermemiş; 2002 yılında %14,8 iken 2012 yılında da %15,8 olmuştur.

Bu dönemde İSO üyesi özel kuruluşlarda, uzun süreli yabancı kaynakların finansmandaki payı %13,9 ve %14,3; İSO üyesi olmayan özel kuruluşlarda sırasıyla %16,3 ve %16,8 olarak belirgin bir değişme göstermemiştir.

Bunun sonucu, İkinci 500 kapsamında özel kuruluşlarda uzun süreli borçların finansmandaki payı 2002-2012 döneminde sırasıyla %15,1 ve %15,9 olarak hemen hemen aynı kalmıştır. Kamu teşebbüslerinde ise uzun süreli yabancı kaynak / varlık oranı %26,5'ten %4,1'e gerilemiştir. Özetle 2001-2011 döneminde İkinci 500'ün borçlarının vade yapısında belirgin bir değişme olmamıştır.

Özkaynak / Net Varlık (Aktif) Toplamı Oranı

İkinci 500 genelinde özkaynakların varlık finansmanındaki payı, 2004 yılında %53,0 olarak inceleme dönemindeki en yüksek düzeyine ulaşmış ise de izleyen yıllarda bu düzeyini koruyamamış ve 2012 yılında %42,8 olmuştur. Anılan oran 2002 yılında %33,5 olarak en düşük düzeyinde iken, 2004 yılında en yüksek düzeyine ulaşmış ise de, izleyen yıllarda bu düzeyini koruyamamıştır. 2002-2012 döneminde kamu teşebbüslerinin finansmanında özkaynakların payı, Tablo 5'de izlenebileceği gibi, %16,4'ten %64,7'ye; özel kuruluşlarda da %34,2'den %42,6'ya yükselmiştir.

Bu kapsamda özkaynakların varlık finansmanındaki ya da toplam kaynaklar içindeki payı, İSO üyesi özel kuruluşlarda %38,0'dan %45,3'e yükselirken, İSO üyesi olmayan özel kuruluşlarda da %30,7'den %41,1'e yükselmiştir. Finans yapısında iyileşme İSO üyesi özel kuruluşlarda daha belirgin biçimde gerçekleşmiştir.

Duran Varlıklar (Sabit Değerler) / Özkaynak Oranı

Duran varlıkların finansman kaynağını gösteren duran varlıklar (net) / özkaynaklar oranı, 2012 yılında bir önceki yıla göre İkinci 500 genelinde %94,4'ten %90,6'ya gerilemiştir. İkinci 500 kapsamında kamu teşebbüsleri duran varlıklarının tamamını özkaynaklarla fonlarken, özel kuruluşlarda da duran varlık (net) / özkaynak oranı da %95,2'den %91,2'ye gerilemiştir.

Bu bağlamda 2012 yılı itibarıyla İSO üyesi özel kuruluşlarla, İSO üyesi olmayanlar arasında fark bulunmaktadır. Duran varlıklar (net) / özkaynak oranı, İSO üyesi özel kuruluşlarda %77,4'ten hafifçe %77,0'a gerilerken; İSO üyesi olmayan özel kuruluşlarda da %106,3'ten 99,8'e gerilemiştir.

Duran varlık (net) / özkaynak oranı İkinci 500 genelinde 2002-2012 dönemi itibarıyla incelendiğinde, 2002 yılında %114,9 olarak en yüksek düzeyinde olan oran, 2007 yılında ise %88,1 olarak dönemin en düşük düzeyine gerilemiştir. Söz konusu oran özel kuruluşlarda inceleme döneminde %112,6'dan %91,2'ye gerilemiştir. Anılan oran İSO üyesi özel kuruluşlarda %98,3'ten %77,0'a gerilerken, İSO üyesi olmayanlarda da %131,8'den %99,8'e gerilemiştir.

Sınai işletmelerde çok genel bir kural olarak, duran varlıkların özkaynaklarla fonlanması beklenir. Duran varlık (net) / özkaynak oranının %100'ün üstünde olması ise bu kapsamdaki kuruluşların genelde duran varlıklarının bir bölümünü de yabancı kaynaklarla fonladığını gösterir. Oranın özel kuruluşlar genelinde %100'ün altında oluşu, 2003 ve 2004 yıllarında düşüş göstermesi, özkaynak yeterliliğine ulaşılmakta olduğunun diğer bir göstergesini oluşturmaktadır. Ancak bu yeterlilik büyük ölçüde maddi duran varlıklara yeterli yatırım yapılmamasından da kaynaklanabilir.

2012 yılında duran varlıkların varlık toplamı içindeki payı hemen hemen değişmezken; maddi duran varlık / özsermaye oranı belirgin olmasa da düşmüştür. İBBK genelinde özkaynaklar %10,3 oranında artarken, maddi duran varlık artışının %5,8 düzeyinde kalışı, oranda düşüşe yol açmıştır.

Finansal oranlar, 2002-2012 dönemi itibariyle İkinci 500'ün genelinde likidite riskinin ve finansal yapının iyileşme gösterdiğini ortaya koymaktadır. Ancak 2003 ve 2004 yıllarında bilanço yapısındaki görünür iyileşmede enflasyon düzeltmesi önemli ölçüde etkili olmuştur. İzleyen yıllarda bilançolarda enflasyon düzeltmesi yapılmaması, bu iyileşmenin sürekli olmamasında etkili olmuştur. 2002-2012 yılları arasında hem İSO üyesi olan, hem de İSO üyesi olmayan özel kuruluşlarda, finansal yapıda iyileşme görülmektedir. Ancak enflasyon düzeltmesi dikkate alındığında reel iyileşme sınırlı kalmaktadır.

V. İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nda Devir Hızları

Açıklanan verilerden yararlanarak inceleme kapsamına giren kuruluşlara ilişkin (i) Varlık (Aktif) Devir Hızı, (ii) Özkaynak (Özsermaye) Devir Hızı, (iii) İşletme Sermayesi (Dönen Varlık – Dönen Sermaye) Devir Hızı hesaplanmıştır. İkinci 500'ün 2012 yılındaki devir hızları ve 2002-2012 on yıllık dönemdeki devir hızları Tablo 6'da verilmiştir.

Varlık (Aktif) Devir Hızı

2012 yılında İkinci 500 genelinde varlık (aktif) devir hızı (net satış hasılatı / net varlıklar), bir önceki yıla göre 1,07'den hafifçe 1,08'e yükselmiştir. Cari fiyatlarla net satışlar %6,2 düzeyinde artarken; varlık artışının da %5,3 oranında olması, varlık devir hızının hafifçe yükselmesine yol açmıştır.

Varlık devir hızındaki gelişmeler 2002-2012 dönemi itibariyle incelendiğinde, varlık devir hızının genelde dalgalandığı, 1,16'dan 2003 yılında 1,21'e yükseldiği, izleyen 2004 yılında 0,97'ye gerilediği, 2008 yılında 1,26 olarak inceleme döneminin en yüksek düzeyine ulaştıktan sonra, 2009 yılında 0,95 olarak en düşük düzeye indikten sonra 2012 yılında 1,08 kez/yıl olduğu görülmektedir.

İkinci 500 kapsamında özel kuruluşlarda 2002-2012 döneminde varlık devir hızı 1,21'den 1,08'e gerilerken; kamu kuruluşlarında da hafifçe 0,87'den 1,0'a yükselmiştir. İSO üyesi özel kuruluşlarda varlık devir hızının, İSO üyesi olmayan özel kuruluşlardan daha yüksek olduğu görülmektedir. Nitekim 2012 yılında da İSO üyesi kuruluşlarda varlık devir hızı yılda 1,15 kez olurken, İSO üyesi olmayan kuruluşlarda 1,04 kez düzeyinde kalmıştır. 2002-2012 döneminde, devir hızı İSO üyesi özel kuruluşlarda 1,31'den 1,15'e gerilerken; İSO üyesi olmayan kuruluşlarda da, 1,13'ten 1,04'e gerilemiştir. Bu gelişme finansal etkinliğin gereken şekilde artmadığını ortaya koymaktadır. Varlık devir hızının genelde düşük düzeyde kalışı, özkaynak karlılığı üzerinde de olumsuz etki yapmaktadır.

Özkaynak (Özsermaye) Devir Hızı

Net satış hasılatı / dönem sonu özkaynak tutarı şeklinde hesaplanan özkaynak (özsermaye) devir hızı, İkinci 500 genelinde 2012 yılında bir önceki yıla göre 2,63'ten 2,53'e gerilemiştir. İkinci 500 kapsamındaki kamu kuruluşlarında 2012 yılsonu itibariyle özkaynak devir hızı 1,55 kez olurken, özel kuruluşlarda 2,65'ten 2,55'e gerilemiştir. Özkaynak devir hızındaki gelişmelere 2002–2012 gibi daha geniş bir zaman boyutundan bakıldığında, anılan oranın 3,57 kezden 2,54'e gerilediği görülmektedir. Söz konusu dönemde İSO üyesi özel kuruluşlarda özkaynak devir hızının 3,42'den 2,55'e; İSO üyesi olmayan özel kuruluşlarda da 3,67'den 2,54'e gerilediği görülmektedir. Tablo 6'da izleneceği gibi özkaynak devir hızı açısından İSO üyesi özel kuruluşlarla İSO üyesi olmayan kuruluşlar arasında fark 2012 yılında ortadan kalkmış görünmektedir.

Özkaynak devir hızının yüksek olması, özkaynak yetersizliğinin göstergesi de olabilir. Özkaynak devir hızı yorumlanırken, bu oranı hem finansal verimliliğin (etkinliğin) hem de özkaynak tutarının

Tablo 6 İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun Devir Hızları (2002-2012) (Kez/Yıl)											
Devir Hızları	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Varlık Devir Hızı	1,20	1,21	0,97	1,12	1,09	1,11	1,26	0,95	0,96	1,07	1,08
-Kamu	0,87	0,69	0,85	0,72	0,68	1,13	0,84	0,78	0,43	0,76	1,00
-Özel	1,21	1,24	0,97	1,12	1,11	1,11	1,27	0,95	0,97	1,08	1,08
(i) İSO Üyesi	1,30	1,31	1,01	1,20	1,13	1,16	1,55	0,98	1,03	1,15	1,15
(ii) İSO Dışı	1,13	1,17	0,94	1,07	1,10	1,07	1,08	0,93	0,93	1,04	1,04
Özkaynak Devir Hızı	3,57	2,79	1,82	2,29	2,39	2,33	2,89	2,09	2,11	2,63	2,53
-Kamu	5,31	104,63	2,52	1,66	1,21	1,60	1,19	2,26	1,47	1,20	1,55
-Özel	3,54	2,73	1,81	2,30	2,46	2,34	2,91	2,08	2,12	2,65	2,54
(i) İSO Üyesi	3,42	2,94	1,94	2,49	2,56	2,39	3,78	2,14	2,15	2,65	2,55
(ii) İSO Dışı	3,67	2,54	1,71	2,17	2,40	2,31	2,38	2,05	2,11	2,65	2,54
İşletme Sermayesi (Dönen Sermaye) Devir Hızı	1,95	2,11	1,96	1,98	1,86	1,91	2,18	1,68	1,66	1,75	1,77
-Kamu	1,43	1,36	1,74	1,43	1,60	2,62	1,40	0,93	0,55	1,14	1,58
-Özel	1,96	2,14	1,96	2,00	1,87	1,90	2,19	1,71	1,7	1,76	1,77
(i) İSO Üyesi	2,04	2,09	2,04	1,94	1,71	1,89	2,55	1,69	1,6	1,74	1,77
(ii) İSO Dışı	1,90	2,19	1,90	2,26	2,01	1,91	1,92	1,72	1,77	1,77	1,77

etkilediği göz önünde tutulmalıdır. Özkaynakların enflasyon düzeltmesine tabi tutulması 2003 ve 2004 yıllarında özkaynak devir hızında düşüşe yol açmıştır. 2012 yılında ise satışlar %6,2 oranında artarken, özsermaye artışının da %10,3 düzeyinde gerçekleşmesi, özsermaye devir hızında yavaşlamaya yol açmıştır.

İşletme Sermayesi (Döner Sermaye) Devir Hızı

Veri yetersizliği nedeniyle, net satış hasılatı / dönem sonu dönen varlıklar şeklinde hesapladığımız “işletme sermayesi devir hızı”, 2012 yılında İkinci 500 genelinde bir önceki yıla göre sırasıyla hemen hemen değişme göstermemiş; 2011 yılında 1,75 kez iken, 2012 yılında da 1,77 olmuştur. İkinci 500 genelinde işletme sermayesi devir hızının aynı kalışı, işletme sermayesi yönetiminde etkinliğin artmadığını göstermektedir. Devir hızı bu kapsamdaki kamu kuruluşlarında 1,14’ten 1,58’e yükselirken, özel kuruluşlarda sırasıyla 1,76 ve 1,77 olarak değişim göstermemiştir. İşletme sermayesi devir hızı İSO üyesi özel kuruluşlarda 1,74’ten hafifçe 1,77 keze yükselirken; İSO üyesi olmayan özel kuruluşlarda da 1,77 olarak değişim göstermemiştir.

İkinci 500, 2011 yılında ortalama olarak yaklaşık 208 günlük işletme sermayesi ile çalışırken bu süre 2012 yılında 206 gün olmuştur. İkinci 500 genelinde işletme sermayesi devir hızı 2002-2012 döneminde 2003 yılını izleyen yıllarda gerileme eğilimi gösterdikten sonra 2011 yılında yükselmiştir. Gerçekten işletme sermayesi devir hızı İkinci 500 genelinde 2002 yılında 1,95 iken, 2003 yılında 2,11 düzeyine yükseldikten sonra, izleyen yıllarda yavaşlamış, 2008 yılında ise 2,18 olarak inceleme döneminin en yüksek düzeyine yükseldikten sonra 2010 yılında 1,66 olarak en düşük düzeyine inmiş, 2012 yılında 1,77 olmuştur. İşletme sermayesi devir hızı bu kapsamda kamu kuruluşlarında 1,43’ten 1,58’e yükselirken, özel kuruluşlarda 1,96’dan 1,77’ye gerilemiştir.

İSO üyesi olmayan özel kuruluşlarda işletme sermayesindeki devir hızı 1,90’dan 1,77’ye gerilerken, İSO üyesi özel kuruluşlarda da 2,04’ten 1,77’ye gerilemiştir. İşletme sermayesi devir hızının yavaşlaması, 2002–2012 döneminde İkinci 500 genelinde işletme sermayesinin (dönen varlıkların) yönetiminde etkinliğin artmadığını bir göstergesi olarak yorumlanabilir. İşletme sermaye devir hızının, stoklarda sınırlı düzeltmenin dışında enflasyon düzeltmesinden etkilenmemekte olması da dikkate alınmalıdır.

VI. İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşunda Kar ve Karlılık

2012 yılında İkinci 500 toplu olarak 3.161 milyon TL tutarında vergi öncesi kar etmiştir. 417 kuruluş 3.787 milyon TL tutarında kar bildirirken, 83 kuruluş 626 milyon TL zarar açıklamıştır. İkinci 500, açıklanan bilançolara göre, zararlar indirildikten sonra toplu olarak 3.161 milyon TL vergi öncesi kar sağlamıştır. Bu kapsamda İSO üyesi 182 özel kuruluş toplu olarak vergi öncesi 1.278 milyon TL net kar, İSO dışı 314 özel kuruluş da 1.885 milyon TL net kar açıklamış; 4 kamu kuruluşunun toplu zararı ise 1,0 milyon TL olarak hesaplanmıştır. 2012 yılında kar eden kuruluş sayısı bir önceki yıla göre 375’ten 417’ye yükselmiştir. Kar edenlerin

414’ü özel kuruluş, 34’ü de kamu teşebbüsüdür. Zarar eden 183 kuruluşun biri kamu 82’si özel kuruluştur. Zarar eden kuruluş sayısı bir önceki yıla göre 125’ten 83’e gerilemiş, sayı olarak %33,6 oranında azalmıştır.

İkinci 500’ün 2011 yılında toplu karı 1.963 milyon TL idi. Buna göre İkinci 500 genelinde toplu olarak vergi öncesi kar, cari fiyatlarla bir önceki yıla göre %61,0 oranında artmıştır. İSO üyesi özel kuruluşların toplu karları %61,6 oranında, İSO üyesi olmayan özel kuruluşların toplu karı da %63,6 oranında artmış, kamu teşebbüslerinin ise toplam karı %100,0 oranında azalmıştır. İkinci 500’ün 2002–2012 döneminde karlılık oranlarındaki gelişmeler Tablo 7’de verilmiştir.

Özkaynak Karlılığı

Dönem net karı / dönem sonu özkaynak tutarı şeklinde hesaplanan özkaynak karlılığı, Tablo 7’de izleneceği gibi 2012 yılında İkinci 500 genelinde %12,3’tür. 2011 yılında ise İkinci 500 genelinde karlılık oranı %18,4 düzeyinde idi. İSO üyesi özel kuruluşların özkaynak karlılığı 2011 yılına göre %9,1’den %13,4’e yükselirken, İSO üyesi olmayan özel kuruluşlarda da %8,2’den %12,0’a yükselmiştir. İkinci 500 kapsamında toplu olarak özel kuruluşlarda özkaynak karlılığı bir önceki yıla göre %8,5’ten %12,5’e yükselmiştir. Kamu teşebbüslerinde ise özkaynak karlılığı, 2011 yılında %4,3 düzeyinde iken, 2012 yılında sıfır olmuştur.

İkinci 500 özkaynak karlılığı 2002–2012 dönemi itibarıyla incelendiğinde, özkaynak karlılığı 2002 yılındaki %7,0 düzeyinden, 2007’de artı %11,2 düzeyine ulaşmış; 2008 yılında yeniden %3,5’e geriledikten sonra, 2009 yılında %11,3’e yükselmiş, 2012 yılında %12,3 olarak dönemin en yüksek düzeyine ulaşmıştır. Özel kuruluşların özkaynak karlılığı, 2002 yılında %11,2 iken, 2007 yılında %12,9 olarak dönemin en yüksek düzeyine ulaşmış; 2009 yılında da %11,2 olarak en yüksek düzeye yaklaşmış, 2010 yılında hafifçe %10,8’e, 2011 yılında da %8,5’e geriledikten sonra 2012 yılında %12,5 olmuştur. 2002–2012 döneminde özkaynak karlılığı İSO üyesi özel kuruluşlarda %16,4’ten %13,4’e gerilerken; İSO üyesi olmayan özel kuruluşlarda da %5,3’ten %12,0’a yükselmiştir.

İkinci 500 kapsamında kamu teşebbüsleri 2000 ve izleyen yıllarda sürekli zarar ettikten sonra 2009 yılında yüksek karlılık düzeyine ulaşmışlar ancak bu karlılık düzeyini izleyen yıllarda sürdürememişlerdir. Özkaynakların enflasyon düzeltmesi sonucu hesaben artması, özkaynak karlılığının düşük hesaplanmasında bir etkidir. Ancak 2004 yılını izleyen yıllarda, enflasyon düzeltmesinin oran üzerindeki olumsuz etkisi söz konusu değildir.

Satış Karlılığı

Dönem net karı / net satış hasılatı şeklinde hesaplanan satış karlılığı da bir önceki yıla göre İkinci 500 genelinde %3,2’den %4,9’a yükselmiştir. Satış karlılığı kamu teşebbüslerinde sıfırlanırken, özel kuruluşlarda %3,2’den %4,9’a yükselmiştir. İSO üyesi özel

Tablo 7 İkinci 500 Büyük Kuruluşun Karlılık Oranları (2002-2012) (%)											
Karlılık Oranları	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Özkaynak Karlılığı	7,0	4,3	4,8	4,9	6,4	11,2	3,5	11,3	10,7	8,4	12,3
-Kamu	(234,7)	-	(123,0)	(88,1)	(22,3)	(80,9)	(10,9)	17,3	3,0	4,3	-
-Özel	11,4	11,7	6,6	6,7	8,3	12,9	3,8	11,2	10,8	8,5	12,5
(i) ISO Üyesi	16,4	12,9	5,3	8,3	10,0	13,6	3,8	10,5	11,5	9,1	13,4
(ii) ISO Dışı	5,9	10,6	7,7	5,5	7,1	12,4	3,0	11,6	10,4	8,2	12,0
Satış Karlılığı	2,0	1,8	2,7	2,1	2,7	4,8	1,1	5,4	5,1	3,2	4,9
-Kamu	(44,2)	(104,3)	(48,8)	(52,9)	(18,9)	(50,6)	(9,2)	7,7	2,0	3,6	-
-Özel	3,2	4,3	3,6	2,9	3,4	5,5	1,1	5,4	5,1	3,2	4,9
(i) ISO Üyesi	4,8	4,4	2,7	3,4	3,9	5,7	1,0	4,9	5,3	3,4	5,3
(ii) ISO Dışı	1,6	4,2	4,5	2,5	3,0	5,4	1,3	5,7	5,0	3,1	4,7
Varlık (Aktif) Karlılığı	2,4	2,2	2,6	2,4	2,9	5,3	1,6	5,1	4,9	3,4	5,3
-Kamu	(38,4)	(71,6)	(41,7)	(38,1)	(12,8)	(57,3)	(7,4)	6,0	1,0	0,3	-
-Özel	3,9	5,3	3,5	3,3	3,7	6,1	1,7	5,1	5,0	3,5	5,3
(i) ISO Üyesi	6,2	5,7	2,7	4,0	4,4	6,6	1,6	4,8	5,5	3,9	6,1
(ii) ISO Dışı	1,8	4,9	4,2	2,7	3,3	5,7	1,4	5,3	4,6	3,2	4,9
Ekonomik Karlılık	16,3	14,5	12,8	14,5	14,8	15,7	15,5	15,9	14,9	15,2	16,0
-Kamu	19,5	(7,2)	9,3	14,6	20,1	1,6	22,3	17,5	12,5	28,4	26,0
-Özel	16,2	15,5	12,9	14,5	14,5	15,8	14,5	15,9	14,9	15,0	15,9
(i) ISO Üyesi	19,3	17,1	13,5	17,4	16,2	18,5	16,2	17,5	18,5	19,4	19,5
(ii) ISO Dışı	13,4	13,9	12,4	12,3	13,4	14,0	13,4	14,8	12,8	12,6	13,9

Not: Oranlar hesaplanırken yıl sonları rakamları esas alınmış ve dönem zararları bilanço karları toplamından indirilmiştir.

kuruluşlarda satış karlılığı %3,4'ten %5,3'e yükselirken, ISO dışı özel kuruluşlarda %3,1'den %4,7'ye yükselmiştir. Satış karlılığı da inceleme döneminde 2002 yılında %2,0 düzeyinde iken, 2009 yılında %5,4 olarak dönemin en yüksek düzeyine ulaşmış ancak, 2010 yılında bu düzeyini koruyamamış, 2011 yılında geriledikten sonra 2012 yılında %4,9 olmuştur. 2002–2012 döneminde satış karlılığı, kamu teşebbüslerinde eksi % 4,2'den sıfırlanmış, ISO üyesi özel kuruluşlarda %4,8'den %5,3'e, ISO üyesi olmayan özel kuruluşlarda da %1,6'dan %4,7'ye yükselmiştir.

Varlık (Aktif) Karlılığı

Net bilânço karı / dönem sonu varlık toplamı şeklinde hesaplanan varlık (aktif) karlılığı 2012 yılı için %5,3 olarak hesaplanmıştır. 2011 yılında ise İkinci 500'ün genelinde varlık karlılığı %3,4 düzeyinde idi. 2012 yılında varlık karlılığı kamu teşebbüslerinde sıfır olurken, özel kuruluşlarda 2011 yılına göre %3,5'ten %5,3'e yükselmiştir.

Özel kuruluşlar kapsamında ISO üyelerinin varlık karlılığı %3,9'dan %6,1'e yükselirken; ISO üyesi olmayanlarda da %3,2'den %4,9'a yükselmiştir. 2004 yılı sonrasında enflasyon düzeltilmesi yapılmaması, varlık karlılığının da varlık devir hızı gibi bir ölçüde yüksek hesaplanmasına yol açmaktadır.

2002–2012 döneminde İkinci 500'ün varlık karlılığındaki gelişmeler incelendiğinde, diğer karlılık göstergeleri gibi, varlık karlılığında da 2004 sonrasında genelde yükselme eğilimi görülmekte, 2007

yılında %5,3 olarak dönemin en yüksek düzeyine ulaştıktan sonra, 2008 yılında belirgin bir düşüşten sonra 2012 yılında yükselerek 2007 yılı düzeyine ulaşmıştır. İkinci 500 genelinde varlık karlılığı 2002 yılında %2,4 düzeyinde iken, 2007 yılında %5,3 olarak dönemin en yüksek düzeyine ulaşmış, 2012 yılında da %5,3 olmuştur. Söz konusu dönemde İkinci 500 kapsamında kamu teşebbüslerinin varlık karlılığı eksi %38,4'ten sıfırlanırken, özel kuruluşlarda %3,9'dan %5,3'e yükselmiştir. Özel kuruluşlar kapsamında ISO üyelerinin varlık karlılığı 2002-2012 döneminde ve %6,1 olarak değişmezken, ISO üyesi olmayanlarda %1,8'den %4,9'a yükselmiştir.

Ekonomik Karlılık

Yaratılan net katma değer/kaynak (varlık) toplamı oranı ekonomik karlılık olarak tanımlandığında, İkinci 500 genelinde ekonomik karlılık 2012 yılında bir önceki yıla göre %15,2'den %16,0'a yükselmiştir. İkinci 500 kapsamındaki kamu teşebbüslerinde ekonomik karlılık bir önceki yıla göre %28,4'ten %26,0'a gerilerken; bu kapsamdaki özel kuruluşlarda %15,0'dan hafifçe %15,9'a yükselmiştir. Bu bağlamda 2012 yılında ISO üyesi özel kuruluşların ekonomik karlılığı sırasıyla %19,4 ve %19,5 olarak değişmezken; ISO üyesi olmayanlarda %12,6'dan %13,9'a yükselmiştir.

İkinci 500'ün ekonomik karlılığı 2002–2012 döneminde %12,8 ile %16,3 arasında değişmiştir. 2002 yılında %16,3 olan karlılık düzeyi dönemin en yüksek düzeyinde iken; 2012 yılında %16,0

olmuştur. Bu bağlamda inceleme döneminde ekonomik karlılık, kamu teşebbüslerinde %19,5'ten %26,0'a yükselirken, özel kuruluşlarda %16,2'den hafifçe %15,9'a gerilemiştir. İSO üyesi özel kuruluşlarda ekonomik karlılık %19,3'ten %19,5'e, İSO üyesi olmayan özel kuruluşlarda da %13,4'ten %13,9'a yükselmiştir.

İkinci 500 2002–2012 döneminde kullandıkları kaynaklara, başka bir deyişle yatırımlarına göre daha fazla net katma değer yaratamamışlardır. Ulusal gelire katkıları, kullandıkları kaynaklara kıyasla göreceli olarak artmamıştır. İkinci 500 genelinde 2002 yılı sonrası çeşitli açılardan karlılık genelde, 2007 yılında yükselmiş; ancak bu yükseliş geçici nedenden kaynaklandığından 2008 yılında düşüş yaşanmıştır. 2012 yılında özkaynak ve varlık karlılık oranları dönemin en yüksek düzeylerine ulaşırken, satış ve ekonomik karlılık oranları da en yüksek düzeylerine yaklaşmıştır.

VII. İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nda Büyüme

2012 yılında İkinci 500 büyük sanayi kuruluşunda gelişmeler, bir önceki yıla göre farklı yönlerde olmuştur.

Bir önceki yıla göre cari fiyatlarla varlıklar %5,3, özkaynaklar %10,3, üretimden satışlar %5,9 satış hasılatı %6,2; yaratılan net katma değer %10,6, dönem net karı %61,0, ihracat cari USD değeri ile %4,6, istihdam ücretle çalışan kişi olarak %0,8 oranında artmıştır. Bir önceki yıla göre cari fiyatlarla varlık artışı %16,5'ten %5,3'e, net katma değer değeri artışı %19,0'dan %10,6'ya, üretimden satış artışı %30,2'den %5,9'a, satış hasılatı artışı %30,4'ten %6,2'ye, ihracat artışı cari USD değeri ile %12,7'den %4,6'ya, istihdam artışı ücretle çalışan kişi olarak %6,0'dan binde 8'e gerilerken; özkaynak artışı %4,9'dan %10,3'e yükselmiş; dönem net karı %17,4 oranında azalıştan, %61,0 artışa dönüşmüştür. Özkaynak ve kar artışı dışında İkinci 500 büyük sanayi kuruluşunda cari fiyatlarla bir önceki yıla göre 2012 yılında yavaşlama gözlenmektedir. Cari fiyatlarla gelişmeler, ülkemizde fiyat artışları sürdüğünden, bazı dönemlerde döviz kuru dalgalanmaları büyük boyutlu olduğundan, anlamlı olmamakta hatta kalıcı yorumlara yol açmaktadır.

Cari fiyatlarla olan gelişmeleri uygun deflatörlerle düzeltmek, sabit fiyatlara indirmek ya da reel değişimlere çevirmek sorun olmaktadır. Böyle olmakla beraber uygun deflatörler kullanılarak büyüme ölçütleri, sabit fiyata çevrilmeye çalışılmıştır.

2012 yılında İkinci 500'ün üretimden satışları cari fiyatlarla %5,9 oranında artarak 57.157 milyon TL olmuştur. 2011 yılı için İmalat Sanayii Deflatörü (106,1) olarak açıklandığından, sabit fiyatla üretimden satış artışı olmamıştır. 2011 yılına göre, sabit fiyatla üretimden satış artış gerçekleşmemiştir. 2011 yılı için ise sabit fiyatla üretimden satış artışı %15,9 olarak hesaplanmıştır.

İkinci 500'ün satış hasılatı 2012 yılında cari fiyatla %6,2 oranında artarak 64.906 milyon TL'ye yükselmiştir. Cari fiyatla artışla İmalat Sanayii Deflatörü ile sabit fiyata çevrildiğinde satış hasılatı artışı %1,0 olarak hesaplanmaktadır. 2011 yılında ise sabit fiyatla İkinci 500 satış hasılatı artış hızı %16,1 olarak hesaplanmıştır. Buna göre satış hasılatında 2011 yılına göre duraklama görülmektedir.

Cari fiyatlarla yapılan karşılaştırmaları yalnız fiyat artış hızı değil, döviz kuru değişimleri de etkilemektedir. 2012 yılında döviz sepetinin (%50 USD, %50 EURO) yıl sonu kurlarına göre %5,0 dolayında TL'ye karşı değer yitirmesi özellikle ihracat ağırlıklı üretim yapan firma ve sanayi dallarında, üretimden satış ve satış hasılatı artışını sınırlamaktadır. 2011 yılında ise, döviz sepeti TL'ye karşı %20,6 düzeyinde değer kazanmış iken, TL'nin 2012 yılında döviz sepetine karşı değer kazanması, cari fiyatlarla yapılan değerlendirmeleri bozan diğer bir etken olmaktadır.

2012 yılında ikinci 500'ün yarattığı net katma değer bir önceki yıla göre cari fiyatlarla %10,6 oranında artarak 9.571 milyon TL'ye yükselmiştir. Sanayi sektörüne ilişkin milli gelir deflatörü ile düzeltildiğinde (103,8) reel artış %6,6 olarak hesaplanmaktadır. Bir önceki yıl da da ikinci 500'ün yarattığı net katma değer %6,8 oranında artmış idi.

Katma değer birleşenleri incelendiğinde, cari fiyatlarla ödenen maaş ve ücretlerin %15,5; milli gelir anlamındaki kar %6,6 oranında artmış ve ödenen faizler ise %3,8 oranında azalmıştır.

Net katma değerün üretim faktörleri arasında dağılımı 2012 yılında bir önceki yıla göre belirgin olmasa da değişmiştir. Maaş ve ücretlerin payı da %61,9'dan %63,2'ye yükselirken, milli gelir anlamındaki karın payı %24,7'den %23,8'e ödenen faizlerin payı %14,2'den %12,3'e gerilemiştir.

İkinci 500'ün 2012 yılında dışsatımı bir önceki yıla göre cari USD değeri ile %4,6 oranında artarak 9.233 milyon dolardan 9.602 milyon dolara yükselmiştir. 2011 yılında ise İkinci 500'ün ihracatı cari dolar bazında %12,7 oranında artmıştır.

2012 yılında ikinci 500 genelinde ücretle çalışan sayısı bir önceki yıla göre %0,08 oranında artarak 208.560 kişiye yükselmiştir. Bir önceki yılda İkinci 500'de ücretle çalışan sayısı (istihdam) %6,0 oranında artmıştı.

İkinci 500 genelinde, bir önceki yıl cari fiyatlarla %17,4 oranında azalan dönem net karı 2012 yılında cari fiyatlarla %61,0 oranında artmıştır. Cari fiyatlarla kar artışı, sanayi sektörü üretici fiyat endeksi yıllık ortalaması (106,1) ile düzeltildiğinde, sabit fiyatla karartışı %51,7 olarak hesaplanmaktadır. Bir önceki yıl ise dönem net karında reel azalış %26,4 düzeyinde olmuştur.

Dönem net karı, transfer niteliğinde olan esas faaliyeti sonucu yaratılmayan gelir ve karları/zararları da içerdiğinden, milli gelir anlamındaki kardan farklı bir büyüklüğü ifade etmekte; bu nedenle bu iki farklı kar tanımı, farklı oranlarda hatta farklı yönlerde değişme gösterebilmektedir. Nitekim 2012 yılında milli gelir anlamında kar, dönem net karından %28,0 oranında daha az olup yaratılan katma değer içindeki payı da gerilemiştir.

Özet ve Bulgular

Açıklanan verilere dayanılarak inceleme sonucunda 2012 yılına ilişkin olarak ikinci 500'ün faaliyet sonuçlarına ait genel bulgular ve 2002-2012 dönemindeki gelişmelerin gösterdiği eğilimler aşağıda özetlenmiştir.

Büyüme göstergeleri açısından cari fiyatlarla 2010 ve 2011 yılları karşılaştırılması şöyledir.

Yıllar itibariyle fiyat artış hızları ve döviz kurlarında dalgalanmalar farklı boyutlarda olduklarından, cari fiyatlarla karşılaştırmalar anlamını yitirmektedir. 2012 yılında 2011 yılına göre fiyat artış hızı yavaşlamıştır; İmalat Sanayii deflatörü 2011 yılında 112,3 iken 2012 yılında 106,1; milli gelir deflatörü de 111,4 iken,

Büyüme Göstergeleri	2012 (%)	2011 (%)
Varlık (Aktif) Artışı	5,3	16,4
Özkaynak Artışı	10,3	4,9
Üretimden Satış Artışı	5,9	30,2
Satış Hasılatı Artışı	6,2	30,4
Net Katma Değer Artışı	10,6	19,0
Dönem Net Kar Artışı	61,0	(17,4)
İstihdam Artışı	0,8	6,0

Not: Azalışlar () içinde gösterilmektedir.

2012 yılında 103,1 olmuştur. Ayrıca TL, 2011 yılında döviz sepetine karşı %120,6 dolayında değer yitirmiş iken, 2012 yılında %5,0 değer kazanmıştır. Bu gelişmeler karşısında 2012 yılı sonuçlarının cari fiyatlarla 2011 yılı ile karşılaştırması sağlıklı olmamaktadır.

Açıklanan deflatöre göre düzeltmeler yapıldığında 2012 yılında İkinci 500 genelinde üretimden satışlar ile satış hasılatı sabit fiyatla bir önceki yıla göre hemen hemen değişmemiştir. 2011 yılında ise sabit fiyatla üretimden satışlar %15,9 satış hasılatı da %16,1 oranında artış göstermişti. İkinci 500 genelinde 2012 genelinde üretimden satışlar, satış hasılatının %88'ini oluşturduğundan, üretimden satışlar ve satış hasılatı birbirlerine paralel aynı yönde değişme göstermektedirler. Bir önceki yılda da üretimden satışlar/satış hasılatı oranı %88,2 düzeyinde idi.

2011 yılında TL'nin döviz sepetine göre %20,6 oranında değer yitirmesine karşın, 2012 yılında TCMB'nin alış kurlarına göre, yıl sonu itibariyle %5,0 düzeyinde değer kazanması nedeniyle imalat sanayi deflatörüne göre yapılan düzeltme reel değişmeyi tam yansıtmamaktadır. Özellikle ihracata dönük üretim yapan sanayi dallarında kur yükselişi, satış hasılatı, üretimden satış rakamlarını abartırken, TL'nin değer kazandığı dönemlerde, üretimden satış ve satış hasılatının imalat sanayi deflatörüne göre düzeltilmesi gerçek artışı yansıtmamakta, düşük oranda hesaplanmaktadır.

2012 yılında İkinci 500'ün yarattığı net katma değer milli gelir zımni deflatörü ile düzeltilindiğinde artış hızı bir önceki yıla göre %6,8'den hafifçe %6,6'ya gerilediği görülmektedir.

2012 yılında İkinci 500'ün yarattığı net katma değer artış hızı bir önceki yıla göre hafifçe yavaşlarken üretim faktörleri arasındaki dağılımı da değiştirmiştir. Net katma değer içindeki bir önceki yıla göre, ücretin payı %61,9'dan %63,2'ye yükselirken, milli gelir anlamındaki karın payı %24,7'den %23,8'e, ödenen faizlerin

payı da %14,2'den %12,5'e gerilemiştir. İkinci 500 genelinde çalışan kişi başına nominal ücret, 2012 yılında 29.295 olmuştur. Çalışan kişi başına nominal ücret 2012 yılında %14,6 oranında artmıştır. Nominal artış, ortalama TÜFE artışı ile düzeltilindiğinde (%8,89) reel ücret artışı yaklaşık %5,2 olarak hesaplanmaktadır. Bir önceki yılda ise çalışan kişi başına reel ücret artışı %3,8 düzeyinde idi.

İkinci 500'de 2012 yılında satışa göre hafifçe daha yüksek oranda katma değer yaratır duruma gelmiştir. İkinci 500, 2011 yılında net satış hasılatına göre %14,2 oranında net katma değer yaratırken bu oran 2012 yılında %14,7 olmuştur.

İkinci 500'ün 2012 yılında dönem karı, bir önceki yıla göre cari fiyatlarla %61,0, imalat sanayii deflatörü ile düzeltilindiğinde ise %51,7 oranında artmıştır.

2012 yılında İkinci 500 genelinde çeşitli ölçütlere göre yavaşlama görülürken hızlı kar artışı, kur hareketlerini, baz etkisi ve arizi karlarla açıklanabilir.

Döviz kurundaki hızlı artışlar, özellikle ihracata dönük üretim yapan firmalarda üretimden satış ve satış hasılatında olumlu etki yaratmasına karşın, karlılık üzerinde olumsuz etki yapmaktadır. Bunun nedenleri üç başlık altında toplanabilir. Döviz kurunda yükseliş maliyetleri de artırmaktadır.

İkinci 500 büyük sanayi kuruluşu da montaj ağırlıklı üretim yapmaktadır. Üretimde dikey tamlama derecesini gösteren brüt katma değer/satış hasılatı oranı, 2012 yılında her ne kadar bir önceki yıla göre %17,2'den %17,9'a yükselmişse de düşüktür. Bu oran firmaların üretim için girdileri kendi işletmelerinde üretmediklerini, işletme dışında sağladıklarını göstermektedir. Döviz kurları yükseldiğinde ithal girdi maliyetleri de artmaktadır.

Özel firmalar, dövizde genelde kısa pozisyonadırlar. Kurlarda yükseliş, borçları nedeniyle, kambiyo zararlarına yol açmakta finansman giderlerini artırmaktadır.

Döviz kurlarında yükseliş iç fiyatları da tetiklemekte iç girdilerin fiyatları da yükselmektedir.

Döviz kurlarında düşüş ulusal paranın (TL'nin) değer kazanması ise, üretimden satış ve satış hasılatı artışının düşük hesaplanmasına yol açmakla beraber karlılık üzerinde olumlu etki yapmaktadır. Döviz kurundaki düşüş ithal girdi maliyetlerini düşürmenin yanı sıra dövizde açık pozisyonda olan firmaların kambiyo karı elde etmelerine, finansman girdilerinin azalmasına olanak vermektedir.

2011 yılında döviz sepetinin TL'ye karşı %20,6 oranında değer kazanması, İkinci 500 büyük kuruluşun toplam karında cari fiyatla %17,4 sabit fiyatla da %26,4 oranında azalışa yol açmıştı. 2012 yılında ise TL'nin döviz sepetine karşı %5,0 değer kazanması azalan finansman giderleri ve artan kambiyo karları nedeniyle olumlu etki yapmıştır.

2012 yılında kar artışının hesaplanmasında diğer bir etken baz etkisidir. 2011 yılında kar azalışı nedeniyle payda düşük

olduğundan, 2012 yılında oranın değeri yüksek hesaplanmaktadır.

Dönem (bilanço) karı ile milli gelir anlamındaki kar, arizi kar ve zararlar, faaliyet dışı kar ve zararlar nedeniyle farklılık göstermektedir. Milli gelir anlamındaki kara, kuruluşların kendi yaratmadıkları, transfer ettikleri karlar dahil edilmemektedir. Nitekim İkinci 500 genelinde 2012 yılında dönem karının 3.161 milyon TL olmasına karşın, milli gelir anlamındaki kar %28,0 dolayında daha az olup, yaratılan katma değer içindeki payı da hafifçe gerilemiştir.

Tüm bu nedenler 2012 yılında kar artışının yüksek hesaplanmasında etkili olmuştur.

İkinci 500 genelinde 2012 yılında net katma değer/brüt katma değer oranı %82,5'den hafifçe %82,6'ya yükselmiştir. Oranın yüksek oluşu bu kapsamdaki firmaların duran varlık yatırımlarının sınırlı oluşundan kaynaklanmıştır. Duran varlık yatırımları sınırlı olduğundan 2012 yılında amortismanlarda cari fiyatlarla dahi artış %5,3 düzeyinde kalmıştır.

İkinci 500'ün 2012 yılında bir önceki yıla göre likidite riski hafifçe azaldığı gibi, mali yapıda bir ölçüde iyileşmiştir. Başlıca finansal oranlar, 2011 yılı ile karşılaştırmalı olarak aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

2012 yılında finansal göstergelerde iyileşme, özel sektör firmalarından kaynaklanmıştır. Cari oranın %147,2'den %147,8'e yükselmesi, likidite riskinin hafifçe azaldığını gösterdiği gibi, yabancı kaynak/öz kaynak oranının %144,5'ten %133,5'e yabancı

İkinci 500'ün Seçilmiş Finansal Göstergeleri		
	2012 (%)	2011 (%)
Cari Oran	147,8	147,2
Yabancı Kaynak / Öz kaynak	133,5	144,5
Yabancı Kaynak / Net Varlık Top.	57,2	59,1
Kısa Süreli Yabancı Kay. / Net Varlık Top.	41,4	41,7
Uzun Süreli Yabancı Kay. / Net Varlık Top.	15,8	17,4
Öz kaynak / Net Varlık Toplamı	42,8	40,9

kaynak/varlık(aktif) toplamı oranının %59,1'den %57,2'ye kısa süreli borçların finansmandaki payının %41,7'den %41,4'e gerilemesi varlık(aktif) finansmanında öz kaynak katkısının %40,9'dan %42,8'e yükselmesi, mali yapının önceki yıla göre iyileştiğinin göstergeleridir. Bu bağlamda İSO üyesi firmaların finansal göstergeleri, İSO üyesi olmayanlara kıyasla daha sağlıklı, daha olumludur.

2012 yılında mali yapının bir önceki yıla göre iyileşmesinde, (i) öz kaynak artış hızının %4,9'dan %10,3'e yükselmesinin, (ii) döviz kurunun TL'ye karşı düşmesi nedeniyle yabancı para ile borçların düşük hesaplanması etkili olmuştur.

2012 yılında yavaş satış artışına karşın enflasyon düzeltmesinin yapılmaması nedeniyle, finansal verimlilik ölçüsü olarak kullanılan devir hızları bir önceki yıla göre hemen hemen değişmemiş, varlık

devir hızı sırasıyla 1,07 ve 1,08, işletme sermayesi devir hızı da 1,75 ve 1,77 olmuştur. Özsermaye devir hızı ise 2,63 kez yıldan özkaynak artışı nedeniyle 2,53 kez/yıla gerilemiştir.

2012 yılında İkinci 500'ün dönem net karının cari fiyatlarla dahi %61,0 oranında artması karlılık oranlarında, ekonomik karlılık dahil yükselişe yol açmıştır. 2011 yılı ile karşılaştırmalı olarak 2012 yılı karlılık oranları şöyledir:

2011 yılına göre İkinci 500 genelinde özsermaye (öz kaynak) karlılığı %8,4'ten %12,3'e, satış karlılığı %3,2'den %4,9'a, varlık(aktif) karlılığı %3,4'ten %5,3'e, ekonomik karlılık oranı ise %15,2'den hafifçe %16,0'ya yükselmiştir. Bu yükseliş özel kuruluşlarından kaynaklanmıştır. Özel kuruluşların genelinde karlılık İSO üyelerinde, İSO üyesi olmayanlara kıyasla daha yüksektir.

Karlılık Oranları	2012 (%)	2011 (%)
Öz kaynak Karlılığı	12,3	8,4
Satış Karlılığı	4,9	3,2
Varlık (Aktif) Karlılığı	5,3	3,4
Ekonomik Karlılık	16,0	15,2

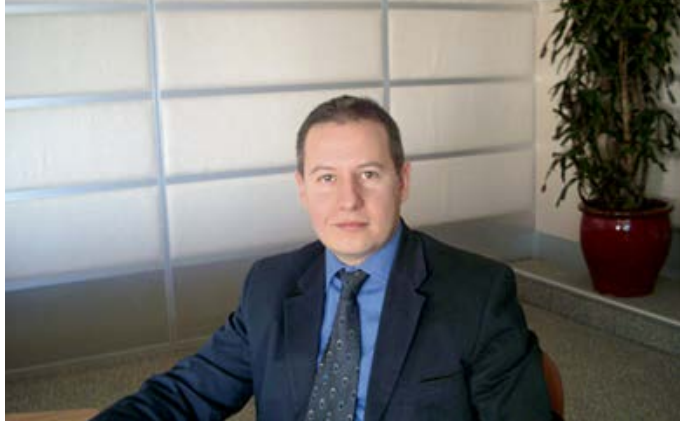
İkinci 500 genelinde 2002-2012 dönemindeki gelişmeler incelendiğinde genelde likidite riskinin azaldığı, finansal yapının iyileştiği, karlılık oranlarının, ekonomik karlılık dışında yükseldiği, finansal verimliliğin ise azaldığı görülmektedir. Ancak 2012 yılı 2002 yılı ile karşılaştırılırken 2003-2004 yıllarında yapılan kapsamlı enflasyon düzeltmesinin, mali yapıyı görünürde büyük ölçüde etkilediği dikkate alınmalıdır.

Bu etkiler giderildiğinde İBBK genelinde uzun dönemde de finansal verimliliğin artmadığı, finans yapısında görünürdeki iyileşmenin enflasyon düzeltmesinden kaynaklandığı sonucuna varılmaktadır.

Birinci 500 büyük kuruluş ile İkinci 500 arasında karşılaştırma yapıldığında; Birinci 500'de finansal yapının daha sağlıklı, karlılığın daha yüksek olduğu; buna karşı İkinci 500'ün kullanılan kaynaklara kıyasla görece olarak daha fazla istihdam ve net katma değer yarattığı görülmektedir.

2012 yılında TL'nin döviz sepetine kıyasla değer kazanmasının da etkisiyle sabit fiyatla üretimden satış, satış hasılatı artışı olmadığı, varlık, ihracat ve istihdam artış hızlarının yavaşladığı, net katma değer yaratmada sabit fiyatla belirgin bir değişiklik olmadığı, buna karşı dönem net karında hızlı bir artış olduğu ve buna paralel karlılık oranlarının yükseldiği görülmektedir. Ancak cari fiyatla %61,0 imalat sanayii deflatörü ile düzeltildiğinde de sabit fiyatla %51,7 oranında kar artışında kur ve baz etkilerinin yanı sıra faaliyet dışı karlarında etkili olduğu dikkate alındığında, karların, 2012 yılında yüksek boyutlu arttığı yargısı yanıltıcı olmaktadır. Nitekim milli gelir anlamındaki kar, bilançolarda görülen dönem karına göre %28,0 oranında daha az olup, net katma değer içindeki payı da hafifçe %24,7'den %23,8'e gerilemiş bulunmaktadır.

İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu İçinde Yer Alan İSO Üyesi Sanayi Kuruluşları

Dr. Can Fuat Gürlelel

İSO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu içinde İstanbul Sanayi Odası üyesi olan ve olmayan tüm kurumlar birlikte yer almakta ve Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu olarak sıralanmaktadır. İstanbul Türkiye'de sanayinin merkezi olmakla birlikte diğer illerin sanayi gelişimi ve İstanbul sanayinin giderek delokalize olması en büyük 500 sanayi kuruluşu sıralamasını da etkilemektedir. Bu çerçevede 2012 yılı sonuçları itibarıyla İstanbul Sanayi Odasına üye olan sanayi kuruluşlarının ikinci 500 içindeki payı ile İSO üyesi olan ve olmayan sanayi kuruluşları arasında karşılaştırmalara ilişkin değerlendirmeler yapılmaktadır.

1. İSO Üyesi Sanayi Kuruluşlarının İSO İkinci 500 İçindeki Payı ve Konumu

2012 yılında İSO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu içinde 184 İSO üyesi sanayi kuruluşu bulunmaktadır. 500 büyük firmanın yüzde 36,9'u İSO üyesi sanayi kuruluşlarıdır.

İSO üyesi sanayi kuruluşları İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu satış hasılatının yüzde 38,1'ini, üretimden satışlarının ise yüzde 36,9'unu gerçekleştirmektedir.

İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu içinde sıralamanın yapıldığı yıl hem kar edenler, hem de zarar edenler bulunmaktadır. İSO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2012 yılında 3,79 milyar TL dönem karı, 625 milyon TL ise dönem zararı gerçekleştirmişlerdir. İSO üyesi sanayi kuruluşları 1,5 milyar TL ile dönem karlarının yüzde 39,5'ini elde ederken, dönem zararı içindeki payları yüzde 30,0 ile daha düşüktür.

İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun 2012 yılındaki toplam ihracatı 9,66 milyar dolardır. İSO üyesi sanayi kuruluşları 3,68 milyar dolar ihracat yaparak yüzde 38,1 pay almaktadırlar.

Bilanço kalemleri içinde yer alan aktif büyüklüğü ve özkaynak toplamı itibarı ile değerlendirildiğinde İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun aktif toplamı 59,95 milyar TL, özkaynak toplamı ise 26,67 milyar TL'dir. Yine bir bilanço kalemi olan mali borçların toplamı ise 18,19 milyar TL'dir. İSO üyesi sanayi kuruluşları 21,45 milyar TL ile toplam aktiflerin yüzde 35,8'ine, 9,80 milyar TL ile özkaynakların yüzde 38,2'sine ve 5,83 milyar TL ile de mali borçların yüzde 32'sine sahip bulunmaktadır.

Tablo 1 İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu ve İSO Üyesi Sanayi Kuruluşlarının Payı

Göstergeler	İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu (Milyon TL)	İSO Üyesi Sanayi Kuruluşları (Milyon TL)	İSO Üyelerinin Payı (%)
Üretimden Satışlar	57.157	21.085	36,9
Satış Hasılatı	64.906	24.750	38,1
Dönem Karı	3.787	1.497	39,5
Dönem Zararı	626	188	30,0
İhracat (Milyon \$)	9.657	3.679	38,1
Aktif Toplamı	59.954	21.449	35,8
Özkaynaklar	25.673	9.797	38,2
Ücretle Çalışanlar (Kişi)	208.560	86.284	41,4
Net Katma Değer (Faktör Fiyatlarıyla)	9.571	4.213	44,0
Ödenen KDV + ÖTV	680	316	46,4
Mali Borçlar	18.194	5.832	32,0
Firma Sayısı (Adet)	500	184	36,9

İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nda ücretle çalışan sayısı 2012 yılında ortalama 208.560 kişi olmuştur. İSO üyesi sanayi kuruluşlarında ücretle çalışan sayısı ise ortalama 86.284 kişi olarak gerçekleşmiştir ve toplam ücretle çalışan sayısının yüzde 41,4'ünü oluşturmaktadır.

İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2012 yılındaki faaliyetleri ile toplam 9,57 milyar TL net katma değer (faktör fiyatlarıyla) yaratmıştır. Bu katma değerın yüzde 44'ünü İSO üyesi sanayi kuruluşları yaratmıştır.

Son olarak İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun 2012 yılı içinde ödediği KDV ve ÖTV toplamı 680 milyon TL olmuştur. Bu vergilerin yüzde 46,4'ü İSO üyesi sanayi kuruluşları tarafından ödenmiştir.

2012 yılı verileri genel olarak değerlendirildiğinde İSO üyesi sanayi kuruluşlarının İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu içinde yaklaşık yüzde 35-40 oranında genel ağırlığı bulunmaktadır ve bu İstanbul sanayinin Türkiye sanayinin içindeki payı ile de uyumlu olarak gerçekleşmektedir.

2. İSO Üyesi Sanayi Kuruluşları ile İSO Üyesi Olmayan Sanayi Kuruluşları İçin Karşılaştırmalar

2012 yılında İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu içinde 184 İSO üyesi, 316 İSO üyesi olmayan sanayi kuruluşu yer almaktadır. Bu iki grubun toplulaştırılmış göstergeleri karşılaştırılarak değerlendirmeler yapılmaktadır.

Buna göre ortalama aktif büyüklükleri ile ölçülen ortalama ölçekler İSO üyesi sanayi kuruluşlarında 116,6 milyon TL, İSO üyesi olmayan sanayi kuruluşlarında ise 121,9 milyon TL'dir. Ortalama aktifler İSO üyesi olmayan sanayi kuruluşlarında daha büyüktür. Bu İstanbul dışındaki sanayinin de ölçek olarak büyüklüğünü ortaya koymaktadır. İlk 500 büyük sonuçları da aynı sonuca işaret etmektedir.

Ortalama satışların karşılaştırılmasında ise İSO üyesi sanayi kuruluşlarının ortalama satışları 134,5 milyon TL, İSO üyesi olmayanların ortalama satışları ise 127,1 milyon TL'dir. Ortalama satış büyüklükleri yakındır.

Karlılık oranlarının karşılaştırılmasında satış karlılığı ile özkaynak karlılığı oranları kullanılmaktadır. Her iki oran ile karlılıklarda İSO üyesi olan kuruluşlar, İSO üyesi olmayan sanayi kuruluşlara göre sınırlı da olsa daha yüksek karlılık oranlarına sahiptir. Satış karlılığı İSO üyesi sanayi kuruluşlarında 0,46 puan daha yüksektir. Özkaynak karlılığı ise İSO üyesi sanayi kuruluşlarında yine 1,70 puan daha yüksektir.

Firma faaliyetleri sonucu elde edilen katma değer üç oran ile karşılaştırılmaktadır. Toplam satış tutarına oranla yaratılan katma değerde İSO üyesi kuruluşlar daha yüksek oranlara sahiptir. Firma başına yaratılan katma değer itibarıyla İSO üyesi sanayi kuruluşları ortalama 22,9 milyon TL, İSO üyesi olmayan sanayi kuruluşları ise 16,9 milyon TL katma değer yaratmaktadır.

İSO üyesi sanayi kuruluşlarında çalışan başına 48.839 TL, üye olmayan sanayi kuruluşlarında ise 43.810 TL katma değer yaratılmaktadır. Bu katma değer yaratma yapısı itibarıyla İkinci 500 Büyük içinde yer alan İstanbul sanayinin İstanbul dışı sanayine göre daha yüksek katma değer yarattığı görülmektedir. Ücretli çalışan başına yaratılan katma değer ise birbirine yakın gerçekleşmektedir.

İhracat göstergesinde ise İSO üyesi sanayi kuruluşları ortalama 20,0 milyon dolar, İSO üyesi olmayan sanayi kuruluşlarında ise ortalama firma başına ihracat 18,9 milyon dolardır. İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu daha çok iç pazar odaklıdır ve ilk 500 sanayi kuruluşundan farklı olarak İstanbul sanayi ile İstanbul dışındaki sanayi kuruluşlarının ortalama ihracat büyüklükleri birbirine oldukça yakındır.

Bu göstergeler itibarıyla yapılan karşılaştırmaların genel sonucu İstanbul ile İstanbul dışındaki sanayinin büyük ölçüde benzeşmeye başladığıdır. Ortalama ölçekler ve ortalama satışlar birbirine oldukça yakındır.

Ancak karlılık ve katma değer yaratma konusunda İstanbul sanayi daha iyi göstergelere sahip bulunmaktadır. Bu, İstanbul dışındaki sanayinin en az İstanbul kadar büyüklüklere ulaştığını, ancak verimlilik ve etkinlik konusunda alacağı yol olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 1 İSO Üyesi Sanayi Kuruluşları ile İSO Üyesi Olmayan Sanayi Kuruluşları İçin Karşılaştırma

Göstergeler	İSO Üyesi Sanayi Kuruluşları	İSO Üyesi Olmayan Sanayi Kuruluşları
Firma Sayısı (Adet)	184	316
Ortalama Aktif Büyüklüğü (Milyon TL)	116,6	121,9
Ortalama Satış Hasılatı (Milyon TL)	134,5	127,1
Satış Karlılığı Oranı (%)	5,23	4,77
Özkaynak Karlılığı Oranı (%)	13,36	11,66
Katma Değer / Satış Oranı (%)	17,00	13,90
Firma Başına Yaratılan Katma Değer (Milyon TL)	22,9	16,9
Ücretle Çalışan Başına Yaratılan Katma Değer (TL)	48.839	43.810
Ortalama İhracat (Milyon \$)	20,0	18,9

AB Pazarına Giriş

Teknolojik İşbirliği ve Ortaklıklar

CE işareti

Yeni teknolojilere erişim

AB teknik standartları

İnovasyon

AB'ye uyum ölçümü

Fikri mülkiyet hakları

Ar-Ge

REACH tüzüğü

7. Çerçeve Programı

network
enterprise europe

Avrupa İş Desteği Yanınızda

Avrupa İşletmeler Ağı

İ S T A N B U L

www.aia-istanbul.org

Sabancı
Universitesi

Elba, Türkiye'de dünya için üretiyor.

Koli Bantları, Çift Taraflı bantlar, Maskeleme Bantları, Yüzey Koruma Filmleri, Palet Stretch Filmleri, PE Ambalaj Filmleri, CPP Filmleri...

1959 yılında başlayan kalitede mükemmeli yakalama arayışımız, bugün dünya standartlarında üretim yapan fabrikamızla, 200'ü aşkın çalışanımız, sürekli genişleyen ürün yelpazemiz ve sayıları her geçen gün artan memnun müşterilerimizle sürüyor.

Kivanc

TEKSTİL SAN. VE TİC.A.Ş.

yarım asrı aşan
tecrübesiyle..

TURQUALITY®

ADANA FABRİKA
Mersin Yolu Üzeri 13. km
01210 Seyhan / **ADANA**
T: +90 322 441 09 15
F: +90 322 441 09 18
info@kivancetekstil.com.tr

ADANA MAĞAZA
Abidinpaşa Cad. No: 130
01010 Seyhan / **ADANA**
T: +90 322 352 40 40
F: +90 322 351 92 52
www.kivancetekstil.com.tr

İZMİR MAĞAZA
Mimar Kemalattin Cad.
Mimar Kemalattin İş Merk.
No: 71 Kat: 5 / 502
Çankaya / **İZMİR**
T: +90 232 446 87 75

İSTANBUL MAĞAZA
Keresteciler Sitesi
Savas Cad. No: 5/1
34169 Merter / **İSTANBUL**
T: +90 212 637 53 66
F: +90 212 637 11 97